

OVERSIGT
OVER
DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKABS
VIRKSOMHED
JUNI 1939—MAJ 1940

MED 3 PORTRÆTTER

BULLETIN
DE
L'ACADEMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK, COPENHAGUE
JUN 1939—MAY 1940

AVEC 3 PORTRAITS

KØBENHAVN
EJNAR MUNKSGAARD

1940

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S.

OVERSIGT

OVER

DET KONGELIGE DANSKE

VIDENSKABERNES SELSKABS

VIRKSOMHED

JUNI 1939 — MAJ 1940

MED 3 PORTRÆTTER

BULLETIN

DE

L'ACADEMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES

DE DANEMARK, COPENHAGUE

JUIN 1939—MAI 1940

AVEC 3 PORTRAITS

KØBENHAVN

EJNAR MUNKSGAARD

1940

Redaktionen sluttet den 31. Maj 1940.
Færdig fra Trykkeriet den 1. Juli 1940.

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer Juni 1940.....	1— 17
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider	18— 24
Beretning om Møderne	25— 50
Mindeord:	
S. P. L. SØRENSEN: Af Niels Bjerrum	51— 87
KURT WULFF: Af Poul Tuxen	89—101
J. L. A. KOLDERUP ROSENVINGE: Af Ove Paulsen	103—109
Regnskab for 1939	110—113
Budget for 1940.....	114—116
Prisopgaver for 1940:	
Opgave i Biologi	117—118
Opgave for Classen's Legat	118—119
Opgave for Thott's Legat	119
Legat- og Dotationsbestemmelser	121—153
Beretninger og Betænkninger:	
I. Carlsbergfondet. Beretning for 1938—39	154—273
II. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie. Beretning for 1939	274—276
III. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie. Beretning om Virksomheden i 1939	277—281
IV. »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«. Beretning for 1939	282
V. »Emil Herborg's Legat«. Beretning for 1939	283
VI. Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum. Beretning for 1939.....	284
VII. Kommissionen for den ægyptiske Ordbog. Beretning for 1939.....	285
VIII. Kommissionen for den nye Ducange. Beretning for 1939.....	286—287
IX. Union Académique Internationale. Beretning om Mødet 1939	287—288
X. Union Géodésique et Géophysique Internationale. Beretning om Mødet 1939	289—295
XI. Selskabets Sekretariat. Beretning for 1939	296—302
Fortegnelse over Publikationer udgivet af Selskabet fra Juli 1939 til Juni 1940	303—304

EXTRAITS DES PROCÈS-VERBAUX DES SÉANCES

Aperçu des travaux de l'Académie	305—313
Sag- og Navnefortegnelse	314—321

HENVISNINGER

- Selskabets Vedtægter og Forretningsorden Overs. 1937—38, Side 97—129.
Selskabets Bytteforbindelser Overs. 1937—38, Side 253—300.
Selskabets Publikationer 1742—1930 Overs. 1929—30, Side 175—365.
» » 1930—1935 Overs. 1935—36, Side 291—308.
Legat- og Dotationsbestemmelser . . Overs. 1939—40, Side 121—153.
Statutter for Conseil International des Unions Scientifiques Overs. 1931—32, Side 292—301.
Statutter for Union Académique Internationale Overs. 1919—20, Side 41— 84.
-
-

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

Præsident: NIELS BOHR.

Formand for den hist.-filos. Klasse: ARTHUR CHRISTENSEN.

Formand for den naturv.-mat. Klasse: JOHS. HJELMSLEV.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: WILLIAM NORVIN.

Kasserer: JAKOB NIELSEN.

INDENLANDSKE MEDLEMMER, JUNI 1940.

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

JESPERSEN, J. OTTO H., (f. $^{16}/_7$ 60), Dr. phil., litt. & jur., fh.
Professor i engelsk Sprog og Litteratur ved Københavns
Universitet, R. af Dbg. »Lundehave«, Helsingør. ($^{21}/_4$ 99.)

PEDERSEN, HOLGER, (f. $^{7}/_4$ 67), Dr. phil., fh. Professor i sam-
menlignende Sprogvidenskab ved Københavns Univer-
sitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Selskabets Præsident
1934—38. — Gersonsvej 69, Hellerup. ($^{7}/_4$ 05.)

LANGE, H. O., (f. $^{13}/_{10}$ 63), Dr. phil., fh. Overbibliotekar
ved det Kongelige Bibliotek i København, fh. Lektor i
Ægyptologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.,
Dbmd. Jahnsensvej 25, Gentofte. ($^{6}/_4$ 06.)

- BLINKENBERG, CHR. S., (f. $15/2$ 63), Dr. phil., fh. Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($11/4$ 13.)
- VEDEL, VALDEMAR, (f. $9/11$ 65), Dr. phil., fh. Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet, Lindenvangsvej, Birkerød. ($11/4$ 13.)
- SANDBELD, J. KR., (f. $17/1$ 73), Dr. phil., Professor i romanske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Skovridergaardsvej 12, Holte. ($17/4$ 14.)
- CHRISTENSEN, ARTHUR E., (f. $9/1$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Formand for den historisk-filosofiske Klasse. — Raadhusvej 62, Charlottenlund. ($3/5$ 18.)
- GRØNBECHE, VILHELM P., (f. $14/6$ 73), Dr. phil. & theol., Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($3/5$ 18.)
- FRIIS, AAGE, (f. $16/8$ 70), Dr. phil., fh. Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet. Sol-sortvej 62, Kbh. F. ($9/4$ 20.)
- POULSEN, P. FREDERIK S., (f. $7/3$ 76), Dr. phil., Direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, R. af Dbg., Dbmd. Hambro's Allé 12, Hellerup. ($9/4$ 20.)
- ANDERSEN, VILHELM R. A., (f. $16/10$ 64), Dr. phil., fh. Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Fredensborg. ($6/4$ 23.)
- THALBITZER, C. WILLIAM, (f. $5/2$ 73), Professor extraord. i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Vejrogade 10, Kbh. Ø. ($6/4$ 23.)
- BECKETT, FRANCIS, (f. $26/3$ 68), Dr. phil., fh. Docent i Kunsthistorie ved Københavns Universitet, fh. Direktør for den kgl. Afstøbningssamling, R. af Dbg., Dbmd. Ræveskovsvej 10, Gentofte. ($11/4$ 24.)
- PEDERSEN, JOHS. P. E., (f. $7/11$ 83), Dr. phil. & theol., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Dantes Plads 35, Kbh. V. ($11/4$ 24.)

- FRIIS JOHANSEN, KNUD, (f. $\frac{1}{11}$ 87), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet. R. af Dbg. Egernevej 27, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- RÆDER, HANS H., (f. $\frac{11}{10}$ 69), Dr. phil., fh. Bibliotekar ved Universitetets filologisk-historiske Laboratorium, R. af Dbg. Dalgas Boulevard 29, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- TUXEN, POUL, (f. $\frac{8}{12}$ 80), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. Sortedamsdosserring 63 B, Kbh. Ø. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $\frac{2}{12}$ 81), Dr. phil., Professor i nordiske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gl. Vartov Vej 22, Hellerup. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- NØRLUND, POUL, (f. $\frac{4}{11}$ 88), Dr. phil., Direktør for Nationalmuseet. Ny Vestergade 11, Kbh. K. ($\frac{11}{4}$ 30.)
- HATT, AA. GUDMUND, (f. $\frac{31}{10}$ 84), Dr. phil., Professor extraord. i Kulturgeografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Bendzvej 1 A, Kbh. F. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- NORVIN, K. P. WILLIAM J., (f. $\frac{7}{6}$ 78), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet. — Selskabets Redaktør. — Raadhusvej 41, Charlottenlund. ($\frac{6}{4}$ 34.)
- ARUP, ERIK I., (f. $\frac{22}{11}$ 76), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie ved Københavns Universitet, Studentergaarden, Tagensvej, Kbh. N. ($\frac{12}{4}$ 35.)
- DYGGVE, EJNAR A. P., (f. $\frac{17}{10}$ 87), Arkitekt, R. af Dbg. Østerled 38, Kbh. Ø. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- HAMMERICH, LOUIS L., (f. $\frac{31}{7}$ 92). Dr. phil., Professor i germansk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Juul Steens Allé 8, Hellerup. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- BRØNSTED, JOHANNES B., (f. $\frac{5}{10}$ 90), Dr. phil., Inspektør ved Nationalmuseet, Lektor i nordisk Arkæologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Tranevænget 10, Hellerup. ($\frac{14}{4}$ 39.)

JØRGENSEN, POUL JOHANNES, (f. $25/9$ 73), Professor i Retsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Bülowsvej 7 A, Kbh. V. ($12/4$ 40.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE
KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

KNUDSEN, MARTIN H. C., (f. $15/2$ 71), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Danmarks Tekniske Højskole, Kbh. K. ($14/5$ 09 — fys.)

MADSEN, TH. J. M., (f. $18/2$ 70), Dr. med. & jur., fh. Direktør for Statens Seruminstitut, Stk. af Dbg., Dbmd., I. F. 2*. Statens Seruminstitut, Kbh. S. ($15/4$ 10 — biol.)

BOCK, JOHANNES C., (f. $2/10$ 67), Dr. med., fh. Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. F. M. 1. Østbanegade 21, Kbh. Ø. ($17/4$ 14 — biol.)

BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $22/2$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Blegdamsvej 19, Kbh. Ø. ($17/4$ 14 — fys.)

HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $7/4$ 73), Dr. phil. & techn., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. — Formand for den naturv.-mat. Klasse. — Kastelsvej 24, Kbh. Ø. ($17/4$ 14 — fys.)

POULSEN, VALDEMAR, (f. $23/11$ 69), Dr. phil. & techn., Ingeniør, Kmd. af Dbg.¹, F. M. 1. m. Kr. Kildeskovsvej 77, Gentofte. ($17/4$ 14 — fys.)

BJERRUM, NIELS J., (f. $11/3$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi og Direktør ved den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole, R. af Dbg., Dbmd. Rolighedsvej 21, Kbh. V. ($28/4$ 16 — fys.)

KROGH, S. AUGUST S., (f. $15/11$ 74), Dr. phil., jur., med. & sc., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 34, Kbh. Ø. ($28/4$ 16 — biol.)

- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $^{26}/_{10}$ 85), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Geodætisk Institut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., I. F. 2*. — Selskabets Præsident 1927—33. — Stockholmsgade 33, Kbh. Ø. ($^{28}/_{4}$ 16 — fys.)
- BOHR, NIELS H. D., (f. $^{7}/_{10}$ 85), Dr. phil., sc. & techn., Professor i teoretisk Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. F. M. 1. m. Kr. — Selskabets nuværende Præsident. — Pasteursvej, Kbh., Valby. ($^{27}/_{4}$ 17 — fys.)
- PEDERSEN, P. O., (f. $^{19}/_{6}$ 74), Dr. phil., Professor i Elektroteknik og Rektor ved Danmarks Tekniske Højskole, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., I. F. 2*, F. M. 1. Skovallé 85, Bagsværd. ($^{27}/_{4}$ 17 — fys.)
- BOHR, HARALD A., (f. $^{22}/_{4}$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Maglevænget 9, Charlottenlund. ($^{3}/_{5}$ 18 — fys.)
- WESENBERG-LUND, CARL J., (f. $^{22}/_{12}$ 67), Dr. phil., fh. Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Københavnsvej 17, Hillerød. ($^{3}/_{5}$ 18 — biol.)
- BØGGILD, O. B., (f. $^{16}/_{5}$ 72), Professor i Mineralogi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($^{25}/_{4}$ 19 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $^{8}/_{10}$ 73), Dr. math. et phys., Professor, Direktør ved Observatoriet i Leiden. ($^{25}/_{4}$ 19 — fys.)
- MORTENSEN, O. THEODOR J., (f. $^{22}/_{2}$ 68), Dr. phil., fh. Inspektør ved Universitetets Zoologiske Museum. Nordre Fasanvej 82, Kbh. F. ($^{9}/_{4}$ 20 — biol.)
- LINDHARD, J. P. JOHANNES, (f. $^{25}/_{4}$ 70), Dr. med., fh. Professor extraord. i Gymnastikteori ved Københavns Universitet, R. af Dbg., F. M. 2*. Peter Bangsvej 161, Kbh. F. ($^{3}/_{4}$ 25 — biol.)

- NIELSEN, JAKOB, (f. $15/10$ 90), Dr. phil., Professor i Matematik ved Danmarks Tekniske Højskole. — Selskabets Kasserer. — Gjøringsvej 12, Hellerup. ($9/4$ 26 — fys.)
- LA COUR, DAN B., (f. $12/9$ 76), Direktør for Meteorologisk Institut, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Viggo Rothes Vej 10, Charlottenlund. ($8/4$ 27 — fys.)
- SAND, KNUD AA. B., (f. $9/2$ 87), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kildeskovsvej 81, Gentofte. ($8/4$ 27 — biol.)
- STRÖMGREN, S. ELIS, (f. $31/5$ 70), Dr. phil., Professor i Astro­nomi ved Københavns Universitet, Bestyrer af Astro­nomisk Observatorium, R. af Dbg., Dbmd. Østervold­gade 3, Kbh. K. ($8/4$ 27 — fys.)
- WINGE, ØJVIND, (f. $19/5$ 86), Dr. phil., Professor ved Carls­berglaboratoriet og Direktør for dets fysiologiske Af­deling, R. af Dbg. Gamle Carlsbergvej 10, Valby. ($8/4$ 27 — biol.)
- BILLMANN, EINAR CHR. S., (f. $10/5$ 73), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($13/4$ 28 — fys.)
- JENSEN, ADOLF S., (f. $23/5$ 66), Dr. phil., fh. Professor i Zoo­logi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Birkholmsvej 4, Holte. ($5/4$ 29 — biol.)
- JENSEN, PETER BOYSEN, (f. $18/1$ 83), Dr. phil., Professor i Plantefysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($5/4$ 29 — biol.)
- JESSEN, KNUD, (f. $29/11$ 84), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Direktør for Botanisk Have, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($5/4$ 29 — biol.)
- RAVN, J. P. J., (f. $30/11$ 66), fh. Docent i Palæontologi ved Kø­benhavns Universitet, fh. Inspektør ved Mineralogisk Museum. Rolighedsvej 20, Kbh. V. ($10/4$ 31 — biol.)

- ORLA-JENSEN, SIGURD, (f. $^{28}/_{11}$ 70), Dr. phil. & scient., Professor i bioteknisk Kemi ved Danmarks Tekniske Højskole, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Danmarks Tekniske Højskole, Kbh. K. ($^{21}/_{4}$ 33 — fys.)
- CHRISTIANSEN, JENS ANTON, (f. $^{6}/_{9}$ 88), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sundvænget 9, Charlottenlund. ($^{6}/_{4}$ 34 — fys.)
- FRIDERICIA, LOUIS SIGURD, (f. $^{24}/_{2}$ 81), Dr. med., Professor i Hygiejne ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Blegdamsvej 21, Kbh. Ø. ($^{6}/_{4}$ 34 — biol.)
- LINDERSTRØM-LANG, KAJ U., (f. $^{29}/_{11}$ 96), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets kemiske Afdeling. Gamle Carlsbergvej 10, Kbh. Valby. ($^{12}/_{4}$ 35 — fys.)
- STEENBERG, CARL M., (f. $^{24}/_{11}$ 82), Dr. phil., Professor extraord. i sammenlignende Anatomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Silene Allé 9, Søborg. ($^{12}/_{4}$ 35 — biol.)
- KRISTENSEN, MARTIN K., (f. $^{6}/_{5}$ 88), Dr. med., Afdelingsforstander ved Statens Seruminstitut, R. af Dbg. Sundvænget 44, Charlottenlund. ($^{3}/_{4}$ 36 — biol.)
- LANGSETH, ALEX WILLY, (f. $^{7}/_{2}$ 95), Dr. phil., Professor extraord. i Kemi ved Københavns Universitet. Strandvej 6 A, Kbh. Ø. ($^{3}/_{4}$ 36 — fys.)
- PAULSEN, OVE VILHELM, (f. $^{22}/_{3}$ 74), Dr. phil., Professor i Botanik ved den farmaceutiske Lærestalt, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 3, F. M. 2*. Foraarsvej 28, Charlottenlund. ($^{2}/_{4}$ 37 — biol.)
- LUNDSGAARD, EINAR, (f. $^{12}/_{2}$ 99), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($^{6}/_{4}$ 38 — biol.)
- JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, (f. $^{19}/_{6}$ 1907), Dr. phil., Professor i Geometri ved Danmarks Tekniske Højskole. Maltegaardsvej 11, Gentofte. ($^{14}/_{4}$ 39 — fys.)

- STRÖMGREN, BENGT G. D., (f. $^{21/1}$ 1908), Dr. phil., Professor
extraord. i Astronomi ved Københavns Universitet.
Svejgaardsvej 25, Hellerup. ($^{14/4}$ 39 — fys.)
- THOMSEN, N. MATHIAS P., (f. $^{9/10}$ 96), Dr. phil., Professor i
Zoologi ved den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole, R.
af Dbg. St. Kjeldsgade 14, Kbh. Ø. ($^{14/4}$ 39 — biol.)
- ØRSKOV, JEPPE, (f. $^{2/3}$ 92), Dr. med., Direktør for Statens
Seruminstitut, R. af Dbg. Rathsacksvej 24, Kbh. V.
($^{14/4}$ 39 — biol.)
- CHRISTENSEN, ERIK HOHWÜ, (f. $^{25/9}$ 1904), Dr. phil., Assistent
ved Universitetets zoofysiologiske Laboratorium. Høje
Skodsborgvej 22, Skodsborg. ($^{12/4}$ 40 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- OMONT, HENRI-AUGUSTE, Konservator ved Manuskript-De-
partementet i Bibliothèque Nationale i Paris. ($^{3/4}$ 08.)
- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æstetik samt
Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala.
($^{14/5}$ 09.)
- BERGSON, HENRI, fh. Professor i Filosofi ved Collège de
France i Paris. ($^{11/4}$ 13.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. ($^{11/4}$ 13.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., fh. Professor i klassisk forn-
kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund.
Kmd. af Dbg.² ($^{28/4}$ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og is-
landsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo.
I. F. 2. ($^{28/4}$ 16.)
- LUNDELL, J. A., fh. Professor i de slaviske Sprog ved Uni-
versitetet i Uppsala. ($^{27/4}$ 17.)

- GRIERSON, SIR GEORGE A., Dr. phil., Orientalist. Rothfarnham, Camberley, Surrey. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- HANOTAUX, GABRIEL, fh. fransk Udenrigsminister, Historiker. Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- CUNY, ALBERT, fh. Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- EVANS, SIR ARTHUR J., fh. Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oxford. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- KOHT, HALVDAN, Dr. phil., norsk Udenrigsminister, Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. ($\frac{7}{4}$ 22.)
- GARDINER, ALAN H., Dr., Ægyptolog. London. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- JAEGER, W. W., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- LÖFSTEDT, EINAR, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. ($\frac{3}{4}$ 25.)
- THURNEYSEN, RUDOLF, Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bonn. ($\frac{9}{4}$ 26.)
- SMITH, HELMER, Dr. phil., Professor i Sanskrit og sammenlignende indoeuropæisk Sprogforskning ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{8}{4}$ 27.)
- BOAS, FRANZ, Dr., Professor i Antropologi ved Columbia University i New York. ($\frac{8}{4}$ 27.)
- MARSTRANDER, CARL, Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRUNSCHVIG, LÉON, Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- HILLER VON GAERTRINGEN, FRIEDRICH FREIHERR, Dr. phil & litt., ordentl. Honorar-Professor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin. ($\frac{13}{4}$ 28.)

- MOBERG, CARL AXEL, Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Lund. R. af Dbg. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- WALBERG, F. G. E., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Lund. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- ZETTERSTÉEN, KARL VILHELM, Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- EITREM, SAM., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Oslo. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- DOPSCH, ALFONS, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Wien. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- v. FRIESEN, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i svensk Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- KONOW, STEN, Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oslo. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- LIESTÖL, KNUT, Dr. phil., Professor i norsk Folkemindvidenskab ved Universitetet i Oslo. I. F. 2. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- HROZNÝ, BEDŘICH, Dr. phil., Professor i Kileskrift og gammelorientalsk Historie ved Karlova Universita i Prag. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- HECKSCHER, ELI, Dr. phil., Professor i økonomisk Historie ved Stockholms Högskola. Kmd. af Dbg.² ($\frac{21}{4}$ 33.)
- BIDEZ, JOSEPH, Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Gand. ($\frac{21}{4}$ 33.)
- BRANDI, KARL, Professor i Historie ved Universitetet i Göttingen. ($\frac{21}{4}$ 33.)
- VENDRYES, JOSEPH, Dr. phil., Professor i alm. Sprogvidenskab ved Sorbonne i Paris. ($\frac{21}{4}$ 33.)
- SHETELIG, HAAKON, Dr. phil., Professor, Bestyrer af Bergens Museums arkæologiske Afdeling, Bergen. ($\frac{6}{4}$ 34.)
- RODENWALDT, GERHART, Dr. phil., Professor i klassisk Arkæologi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{12}{4}$ 35.)
- KARLGRÉN, K. BERNHARD JOHS., Dr. phil., Professor i østasiatisk Sprogvidenskab og Kultur, Direktør for Östasiatiska Samlingarne, Stockholm. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- FISCHER, AUG., Dr. phil., fh. Professor i østerlandsk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($\frac{3}{4}$ 36.)

- JOKL, NORBERT, Dr. phil., Professor i indogermansk Sprogvidenskab ved Universitetet i Wien. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- NICHOLSON, R. A., Professor i Arabisk ved Universitetet i Cambridge, Engl. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- ONCKEN, HERMANN, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- BRØGGER, ANTON W., Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oslo. R. af Dbg. ($\frac{2}{4}$ 37.)
- MASSIGNON, LOUIS, Professor i islamisk Sociologi ved Collège de France, Paris. ($\frac{2}{4}$ 37.)
- EKWALL, B. O. EILERT, Dr. phil., Professor i engelsk Sprog ved Universitetet i Lund. ($\frac{6}{4}$ 38.)
- SEIP, DIDRIK ARUP, Dr. phil., Professor i nordisk Sprogvidenskab ved Universitetet i Oslo. ($\frac{6}{4}$ 38.)
- FRINGS, THEODOR, Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Leipzig. ($\frac{6}{4}$ 38.)
- GÖTZE, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Assyriologi og baby-lonsk Litteratur ved Yale University, New Haven. ($\frac{6}{4}$ 38.)
- LITTMANN, R. L. ENNO, Dr. theol. & phil., Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Tübingen. ($\frac{6}{4}$ 38.)
- NORDAL, SIGURÐUR, Dr. phil. Professor i islandsk Filologi ved Universitetet i Reykjavik, Kmd. af Dbg.², I. F. 2. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- NYBERG, HENRIK SAMUEL, Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- VON SYDOW, CARL WILHELM, Dr. phil., Professor i nordisk og sammenlignende Folkemindeforskning ved Universitetet i Lund. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- WEIBULL, LAURITZ U. A., Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Lund. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- HUIZINGA, JOHAN, Dr. phil., Professor i almindelig Historie ved Universitetet i Leiden. ($\frac{12}{4}$ 40.)
-

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE
KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

PICARD, CH.-ÉMILE, Professor i højere Algebra ved Faculté des Sciences, Paris. ($^{21/4}$ 99 — fys.)

PETTERSSON, OTTO, Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Stockholms Högskola, Kmd. af Dbg.¹. ($^{12/4}$ 01 — fys.)

HILBERT, DAVID, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Göttingen. ($^{6/4}$ 06 — fys.)

PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., fh. Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($^{5/4}$ 07 — fys.)

BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($^{7/4}$ 11 — fys.)

NERNST, WALTER, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi og Direktør for det fysiske Institut ved Universitetet i Berlin. ($^{7/4}$ 11 — fys.)

HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i analytisk og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($^{11/4}$ 13 — fys.)

SHERRINGTON, SIR CHARLES S., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($^{17/4}$ 14 — biol.)

DE GEER, GERARD JAKOB, Friherre, Dr. phil., fh. Professor i Geologi ved Stockholms Högskola. ($^{25/4}$ 19 — fys.)

BIRKHOFF, GEORGE A., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{9/4}$ 20 — fys.)

BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($^{9/4}$ 20 — biol.)

EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik, Princeton. ($^{9/4}$ 20 — fys.)

LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($^{9/4}$ 20 — fys.)

LEBESGUE, HENRI, Professor i Matematik ved Collège de France i Paris. ($^{9/4}$ 20 — fys.)

- MEYER, HANS, Dr. med., fh. Professor i Farmakologi ved Universitetet i Wien. ($^9/4$ 20 — biol.)
- PLANCK, MAX, Dr. phil., fh. Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($^9/4$ 20 — fys.)
- THOMSON, Sir JOSEPH JOHN, Professor i Fysik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^9/4$ 20 — fys.)
- WILLSTÄTTER, RICHARD M., Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Universitetet i München. ($^9/4$ 20 — fys.)
- LINDELÖF, ERNST L., Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($^{15/4}$ 21 — fys.)
- NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for Marine Biological Association's Laboratorium i Plymouth. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- BARCROFT, Sir JOSEPH, fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- BRAGG, Sir WILLIAM HENRY, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Research Laboratory, London. ($^{15/4}$ 21 — fys.)
- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved California Institute of Technology, Pasadena, Cal. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- VOLTERRA, VITO, Senator, fh. Professor i teoretisk Astronomi og matematisk Fysik ved Universitetet i Rom. ($^{15/4}$ 21 — fys.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. ($^{15/4}$ 21 — biol.)
- FÖRSSMAN, JOHN, Dr. med., Professor i almindelig Patologi ved Universitetet i Lund. ($^6/4$ 23 — biol.)
- BOWER, FREDERICK ORPEN, fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($^6/4$ 23 — biol.)
- HARDY, G. H., Professor i Matematik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{11/4}$ 24 — fys.)
- ROSENBERG, GUSTAF OTTO, Professor i Botanik ved Stockholms Högskola. ($^3/4$ 25 — biol.)

- HEVESY, GEORGE DE, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi, fh. Freiburg i Br. (København). ($^3/4$ 25 — fys.)
- KRAMERS, H. A., Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Utrecht. ($^3/4$ 25 — fys.)
- BOREL, ÉMILE, Professor i fysisk Matematik ved Sorbonne i Paris. ($^9/4$ 26 — fys.)
- DALE, SIR HENRY HALLETT, Dr., Direktør for National Institute for Medical Research, London. ($^9/4$ 26 — biol.)
- DEBYE, P., Professor i Fysik, Direktør for Kaiser Wilhelm-Institut für Physik, Berlin-Dahlem. ($^9/4$ 26 — fys.)
- FLEXNER, SIMON, Dr., Professor, Direktør for Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^9/4$ 26 — biol.)
- CUÉNOT, LUCIEN, Professor i Zoologi ved Universitetet i Nancy. ($^8/4$ 27 — biol.)
- HOPKINS, SIR F. GOWLAND, Dr., Professor i Biokemi ved Universitetet i Cambridge, England. ($^8/4$ 27 — biol.)
- WARBURG, OTTO, Dr., Professor, Medlem af Kaiser Wilhelm Institut für Biologie, Berlin — Dahlem. ($^8/4$ 27 — biol.)
- BJERKNES, VILHELM FRIMANN KOREN, Dr. phil., fh. Professor i Mekanik og matematisk Fysik, Oslo. Kmd. af Dbg.¹ ($^{13}/4$ 28 — fys.)
- BRINKMANN, AUGUST, Dr. phil., Professor i Zoologi og Direktør for Zoologisk Museum, Bergen. ($^{13}/4$ 28 — biol.)
- WIMAN, ANDERS, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Uppsala. ($^{13}/4$ 28 — fys.)
- LANGEVIN, PAUL, Professor i Fysik ved Collège de France i Paris. ($^5/4$ 29 — fys.)
- NEUBERG, CARL, Professor, Direktør for Kaiser Wilhelm-Institut für Biochemie, Berlin-Dahlem. ($^5/4$ 29 — biol.)
- CARLEMAN, T. G. TORSTEN, Professor i ren Matematik ved Stockholms Högskola. ($^{10}/4$ 31 — fys.)
- ENRIQUES, FEDERICO, Dr., Professor i højere Geometri ved Universitetet i Rom. ($^{10}/4$ 31 — fys.)
- v. FRISCH, KARL RITTER, Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($^{10}/4$ 31 — biol.)

- LANDSTEINER, KARL, Dr., Professor, The Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{10}/_4$ 31 — biol.)
- LÖNNBERG, A. J. EINAR, Dr. phil., fh. Professor, Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm. Kmd. af Dbg.¹ ($^{11}/_4$ 32 — biol.)
- SERNANDER, RUTGER, fh. Professor i Vækstbiologi ved Universitetet i Uppsala. ($^1/_4$ 32 — biol.)
- LEWIS, GILBERT NEWTON, Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($^1/_4$ 32 — fys.)
- BROMAN, IVAR, Dr. med., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)
- KOMPPA, GUSTAV, fh. Professor i Kemi ved Tekniska Högskolan i Helsingfors. Kmd. af Dbg.¹ ($^{21}/_4$ 33 — fys.)
- MURBECK, SVANTE SAMUEL, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)
- SIEGBAHN, K. MANNE G., Professor, Forstander for Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut för experimentell Fysik, Stockholm. ($^{21}/_4$ 33 — fys.)
- THUNBERG, TORSTEN L., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Lund. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)
- REGAN, CHARLES TATE, Dr. phil., fh. Direktør for British Museum (Natural History), London. ($^{21}/_4$ 33 — biol.)
- STENSJÖ, ERIK H. O., Dr. phil., Professor, Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm. R. af Dbg. ($^6/_4$ 34 — biol.)
- FRANCK, JAMES, Dr. phil., Professor i Fysik ved Johns Hopkins University, Baltimore. ($^6/_4$ 34 — fys.)
- NEUGEBAUER, OTTO, Dr. phil., Professor i Matematik ved Brown University, Providence. ($^6/_4$ 34 — fys.)
- EKMAN, SVEN, Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Uppsala. ($^{12}/_4$ 35 — biol.)
- VON EULER-CHELPIN, HANS, Dr. phil., Professor i organisk Kemi ved Stockholms Högskola. ($^{12}/_4$ 35 — fys.)
- GRÖNWALL, K. A., Dr. phil., fh. Professor i Geologi og Mineralogi ved Universitetet i Lund. ($^{12}/_4$ 35 — biol.)
- LILJESTRAND, GÖRAN, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Karolinska Institutet i Stockholm. ($^{12}/_4$ 35 — biol.)

- MOHR, OTTO LOUS, Dr. med., Professor i Medicin ved Universitetet i Oslo. ($1^2/4$ 35 — biol.)
- OSEEN, C. W., Dr. phil., Professor, Forstander ved Vetenskapsakademiens Nobelinstitut, Stockholm. ($1^2/4$ 35 — fys.)
- HECKE, ERICK, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Hamburg. ($1^2/4$ 35 — fys.)
- KYLIN, HARALD, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($3/4$ 36 — biol.)
- BLAKESLEE, ALBERT F., Dr. phil., Professor, Director, Department of Genetics, Carnegie Institution of Washington, Cold Spring Harbor, N. Y. ($3/4$ 36 — biol.)
- STERN, OTTO, Professor i Fysik, Pittsburgh. ($3/4$ 36 — fys.)
- STEINACH, EUGEN, Dr. phil., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Wien. (Zürick). ($2/4$ 37 — biol.)
- GOLDSCHMIDT, VIKTOR MORITZ, Dr. phil., Professor i Mineralogi ved Universitetet i Oslo. ($6/4$ 38 — fys.)
- GRAN, HAAKEN H., Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Oslo. ($6/4$ 38 — biol.)
- GOLDSCHMIDT, RICHARD, Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($6/4$ 38 — biol.)
- ROUS, PEYTON, Dr., Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($6/4$ 38 — biol.)
- THIENEMANN, AUGUST, Dr. phil., Professor i Hydrobiologi ved Universitetet i Kiel. ($6/4$ 38 — biol.)
- LAURITSEN, CHARLES CHRISTIAN, Professor i Fysik ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($1^4/4$ 39 — fys.)
- BONSDORFF, ILMARI, Dr. phil., Professor, Direktør for Geodætisk Institut i Helsingfors. Kmd. af Dbg.² ($1^2/4$ 40 — fys.)
-

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Alfabetisk Fortegnelse.

Allen.	Flexner.	Kylin.	Oseen.
Barcroft.	Forssman.	Lacroix.	Penck.
Bergson.	Franck.	Landsteiner.	Pettersson.
Bertrand.	v. Friesen.	Langevin.	Picard.
Bidez.	Frings.	Lauritsen.	Planck.
Birkhoff.	v. Frisch.	Lebesgue.	Regan.
Bjerknes.	v. Gaertringen.	Lewis.	Rodenwaldt.
Blakeslee.	Gardiner.	Liestöl.	Rosenberg.
Boas.	de Geer.	Liljestrand.	Rous.
Bonsdorff.	Goldschmidt,R.	Lindelöf.	Schück.
Bordet.	Goldschmidt,V.	Littmann.	Seip.
Borel.	Gran.	Lundell.	Sernander.
Bower.	Grierson.	Löfstedt.	Sherrington.
Bragg.	Grönwall.	Lönnerberg.	Shetelig.
Brandi.	Götze.	Marstrander.	Siegbahn.
Brinkmann.	Hadamard.	Massignon.	Smith, H.
Broman.	Hanotaux.	Meinecke.	Steinach.
Brunschvicg.	Hardy.	Meyer.	Stensiö.
Brøgger, A. W.	Hecke.	Moberg.	Stern.
Carleman.	Heckscher.	Mohr.	v. Sydow.
Cuénot.	Hevesy.	Morgan.	Thienemann.
Cumont.	Hilbert.	Murbeck.	Thomson.
Cuny.	Hopkins.	Nernst.	Thunberg.
Dale.	Hrozný.	Neuberg.	Thurneysen.
Debye.	Huizinga.	Neugebauer.	Vendryes.
Dopsch.	Jaeger.	Nicholson.	Volterra.
Einstein.	Janet.	Nilsson.	Walberg.
Eitrem.	Jokl.	Nilsson-Ehle.	Warburg.
Ekman.	Karlgren.	Nordal.	Weibull, L.
Ekwall.	Koht.	Nyberg.	Willstätter.
Enriques.	Komppa.	Olsen, M. B.	Wiman.
v.Euler-Chelpin.	Konow.	Omont.	Winkler.
Evans.	Kramers.	Oncken.	Zetterstéen.
Fischer.			

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Juni 1940

og

INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER*Præsident:*

NIELS BOHR, valgt 31. Marts 1939, Valget gælder til
 April 1944

Klasseformænd:

ARTHUR CHRISTENSEN, for den historisk-filosofiske
 Klasse, valgt 11. Marts 1938, Valget
 gælder til April 1941

JOHS. HJELMSLEV, for den naturvidenskabelig-mate-
 matiske Klasse, valgt 11. Marts 1938,
 Valget gælder til April 1941

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922,
 1927, 1932 og 1937, Valget gælder til
 April 1942

Redaktør:

WILLIAM NORVIN, valgt 28. April 1939, Valget gælder
 til April 1944

Kasserer:

JAKOB NIELSEN, valgt 12. April 1935, genvalgt 1940,
 Valget gælder til April 1945

Kassekommissionen:

N. E. NØRLUND (Formand), indvalgt 12. April 1935,
 genvalgt 1939, Valget gælder til April 1943

KR. SANDFELD, indvalgt 27. April 1928, genvalgt 1932,
 1936 og 1940, Valget gælder til April 1944

H. O. LANGE, indvalgt 11. April 1930, genvalgt 1934
 og 1938, Valget gælder til April 1942

NIELS BJERRUM, indvalgt 12. April 1935, genvalgt 1937,
 Valget gælder til April 1941

Revisorer:

D. B. LA COUR, valgt 5. April 1929, genvalgt 1930, 1932, 1934, 1936, 1938 og 1940, Valget gælder til April 1942

POUL NØRLUND, valgt 21. April 1933, genvalgt 1935, 1937 og 1939, Valget gælder til April 1941

Revisorsuppleanter:

O. B. BØGGILD, valgt 5. Maj 1933, genvalgt 1934, 1936, 1938 og 1940, Valget gælder til April 1942

GUDM. HATT, valgt 21. April 1933, genvalgt 1935, 1937 og 1939, Valget gælder til April 1941

Selskabets staaende Udvalg:

Præsidenten, Klasseformændene, Sekretæren og Kassekommissionens Formand.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie:

H. O. LANGE (Formand), indvalgt 18. Maj 1906.

AAGE FRIIS, indvalgt 28. Nov. 1930.

HANS RÆDER, indvalgt 6. Marts 1936.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie:

AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. Dec. 1922.

H. O. LANGE, indvalgt 1. Dec. 1922.

POUL NØRLUND, indvalgt 17. Okt. 1930.

Rigsarkivar AXEL LINVALD, indvalgt 16. Okt. 1931.

Komitéen for Union Académique Internationale:

ARTH. CHRISTENSEN, (Formand), indvalgt 3. Nov. 1933.

H. O. LANGE, indvalgt 14. Nov. 1930.

KR. SANDFELD, indvalgt 23. Marts 1934.

Komitéer for de af Selskabet tiltraadte Unioner
under Conseil International des Unions
Scientifiques.

Union Astronomique Internationale.

EJNAR HERTZSPRUNG	}	Valgt 9. Maj 1924.
N. E. NØRLUND (Sekretær)		
E. STRÖMGREN (Formand)		

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Form.)	}	Valgt 9. Maj 1924.
P. O. PEDERSEN (Sekretær)		
VALD. POULSEN		

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

D. B. LA COUR (Sekretær)	}	Valgt 11. April 1924.
MARTIN KNUDSEN		
N. E. NØRLUND (Formand)		
N. P. JOHANSEN, Oberst		Valgt 17. April 1925.
O. B. BØGGILD		Valgt 27. November 1936.

Union Radio-Scientifique Internationale.

MARTIN KNUDSEN.	}	Valgt 14. November 1930.
P. O. PEDERSEN (Formand)		
VALD. POULSEN		
ABSALON LARSEN, Professor		
C. SCHOU, Ingeniør		
D. B. LA COUR	}	Valgt 11. Februar 1938.
FR. HEEGAARD, Telegraf- ingeniør (Sekretær)		

»Committee on Science and its Social Relations«.

J. N. BRØNSTED (Formand)	}	Valgt 22. April 1938.
H. E. GLAHN, Ingeniør		
N. THORKIL-JENSEN, Prof.		

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum:

HANS RÆDER (Formand), indvalgt 18. Oktober 1935.
 FRU DR. ADA ADLER, indvalgt 26. Marts 1926.
 PROFESSOR KURT LATTE, Hamburg, indvalgt 4. November 1927.
 KR. SANDFELD, indvalgt 3. November 1939.

Kommissionen for den nye Ducange:

HANS RÆDER (Formand), indvalgt 2. Nov. 1928.
 POUL NØRLUND, indvalgt 17. Nov. 1933.
 PROFESSOR, DR. FR. BLATT, indvalgt 17. Nov. 1933.
 ERIK ARUP, indvalgt 1. Nov. 1935.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog:

H. O. LANGE (Formand), indvalgt 5. April 1929.
 JOHS. PEDERSEN, indvalgt 5. April 1929.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«:

ARTH. CHRISTENSEN (Formand), indvalgt 3. Nov. 1933.
 VILH. GRØNBECH, indvalgt 3. Nov. 1933.
 H. O. LANGE, indvalgt 3. Nov. 1933.
 POUL TUXEN (Kasserer), indvalgt 3. Nov. 1933.
 KR. SANDFELD, indvalgt 23. Marts 1934.

Kommissionen for »A Critical Pāli Dictionary«:

POUL TUXEN (Formand), indvalgt 14. Dec. 1934.
 PROFESSOR HELMER SMITH, Uppsala, indvalgt 14. Dec. 1934.

Carlsbergfondets Direktion:

J. HJELMSLEV, valgt 11. Jan. 1918, genvalgt 1920, 1930
 og 1940, Valget gælder til 25. September 1950
 JOHS. PEDERSEN (Formand), valgt 29. Januar 1926,
 genvalgt 1928 og 1938, Valget gælder
 til 25. September 1948
 NIELS BJERRUM, valgt 27. Februar 1931, genvalgt 1936,
 Valget gælder til 25. September 1946

- POUL TUXEN, valgt 3. Marts 1933, Valget gælder til
25. September 1942
- KNUD JESSEN, valgt 5. Februar 1937, Valget gælder
til 25. September 1944

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

- JOHS. PEDERSEN, valgt 12. Marts 1926, genvalgt 1928
og 1938, Valget gælder til 25. September 1948

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

- A. C. ANDERSEN, cand. polyt., Forstander for Land-
økonomisk Forsøgslaboratoriums ke-
miske Afdeling, valgt 6. Februar 1925,
genvalgt 1930, 1935 og 1940, Valget
gælder til 25. September 1945
- NIELS HJELTE CLAUSSEN, fh. Direktør ved Carlsberg
Bryggerierne, valgt 11. Februar 1938,
Valget gælder til 25. September 1942

*Medlemmer af Rask-Ørsted-Fondets Bestyrelse,
valgt af Selskabet:*

- NIELS BJERRUM, valgt 31. Okt. 1919, genvalgt 1923, 1927,
1931, 1935 og 1939.
- CHR. BLINKENBERG, valgt 14. Nov. 1930, genvalgt 1931, 1935
og 1940.

*Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk
Videnskabsmand«:*

Valgene gælder til April 1942.

RUD. COLLSTROP, Attaché ved Gesandtskabet i
Berlin	} Valgt i
Marts 1925,
Genvalgt
1932 og
1937
AAGE FRIIS	
MARTIN KNUDSEN (Formand)	
TH. KNUDTZON, Højesteretssagfører, valgt 3. Nov. 1939.	

Bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:

Valgene gælder til April i de nedenfor nævnte Aar.

J. N. BRØNSTED, valgt 19. April 1929, genvalgt 1931 og 1938	1945
MARTIN KNUDSEN (Formand), valgt 19. April 1929, genvalgt 1933 og 1940	1947
C. WESENBERG-LUND, valgt 19. April 1929, genvalgt 1934	1941
O. B. BØGGILD, valgt 19. April 1929, genvalgt 1935 ..	1942
E. STRÖMGREN, valgt 19. April 1929, genvalgt 1937 ..	1944
AD. S. JENSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1939 . . .	1946
KNUD JESSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1936 . . .	1943

Den danske Bestyrelse for de skandinaviske Naturforsker møder:

Valg foretages for hvert Naturforsker møde.

NIELS BJERRUM	}	Valgt 30. Marts 1928, genvalgt 13. Dec. 1935.
NIELS BOHR		
MARTIN KNUDSEN		
ØJVIND WINGE (Sekretær), valgt 16. Nov. 1928, genvalgt 13. Dec. 1935.		
AD. S. JENSEN	}	Valgt 13. Dec. 1935.
KNUD JESSEN		
C. WESENBERG-LUND		

Medlem af Bestyrelsen for »Danmarks Akvarium«, Charlottenlund,

valgt af Selskabet:

AUGUST KROGH, valgt 27. Nov. 1936.

SELSKABETS ADRESSE ER:

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES
SELSKAB

DANTES PLADS 35, KØBENHAVN V.

Mødelokaler: Dantes Plads 35.

Sekretariat: Ny Vestergade 23², København V, Telf.
Byen 3240, aabent dagl. Kl. 14—16.

Fuldmægtig: ASGER LOMHOLT (f. ²/₈ 1901), cand. theol.,
Normasvej 32, Valby, Telf. Vb. 2163. — (¹/₂ 1926).

Medhjælper i Sekretariatet: Fru ELLEN ERICHSEN (f. ¹²/₇ 97).
— (¹/₁ 1932).

BERETNING OM MØDERNE 1939—40

1. Mødet den 20. Oktober 1939.

Tilstede er 52 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Th. Madsen, Sandfeld, Bock, Hjlemslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, P. O. Pedersen, Arthur Christensen, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Hertzprung, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömgren, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Oluf Thomsen, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Fridericia, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, Lunds-gaard, B. Jessen, B. Strömgren, M. Thomsen, Knudsen, *Sekretær*. — Desuden som Gæst Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten, NIELS BOHR, der for første Gang er tilstede i Selskabet efter Valget til Præsident, byder Medlemmerne Velkommen. Han mindes det store Tab, som Selskabet har lidt ved S. P. L. SØRENSEN'S Død og erindrer om den smukke Maade, hvorpaa J. Hjlemslev i det første Møde efter S. P. L. Sørensen's Død gav Udtryk for Selskabets dybe Taknemmelighed.

Præsidenten udtaler derefter: »Professor Sørensen har ved sin rige, frugtbare Livsgerning som faa bidraget til at øge vort Lands Anseelse i videnskabelige Kredse Verden over, og for alt, hvad der vedrørte vort Selskab, nærrede han en Kærlighed, der maatte gribe enhver af os. Alle havde vi glædet os til, at Professor Sørensen i en Aar-række skulde have ledet vort snart 200 Aar gamle Selskab

og ikke mindst været vor Talsmand paa Mindedagen for dets Stiftelse, til hvilket netop han, der gennem sin lange Deltagelse i Selskabets Ledelse har bidraget saa meget til at vogte og hævde dets ærværdige Traditioner, havde Forudsætninger som næppe nogen anden. Det er med dyb Vemod, at vi maa tænke paa, at det kun i faa Maaneder blev Professor Sørensen forundt at virke som Selskabets Præsident; men samtidig har han med den usvækkede Energi og Begejstring, hvormed han, trods sin dødelige Sygdom, til det sidste saa virksomt tog Del i de mest betydningsfulde og krævende Arbejder i Videnskabens og vort Samfunds Tjeneste, givet os et Forbillede, der vil ansprende enhver af os til uanset Skæbnens Tilskikkelser at yde vort bedste«.

Præsidenten giver dernæst Udtryk for sin Taknemmelighed for den Tillid, Selskabet har vist ham og udtaler Haabet om, at det maa lykkes at videreføre Selskabets Virksomhed i Overensstemmelse med dets store Traditioner. Dette Haab støttede han paa Forvisningen om at kunne søge Raad saavel hos Selskabets tidligere Præsidenter som hos de nuværende Klasseformænd og især hos Sekretæren, der i over 20 Aar har varetaget sit ansvarsfulde Hverv.

Præsidenten omtaler kort den Bekymring, som man for Tiden maa have for Samfundet i vort Land og for den videnskabelige Virksomhed, som det er Selskabets Formaal at værne om. Han haaber at Selskabet maa faa Lykke til at kunne yde dets Skærv til Genopbygningen af det hidtil saa frugtbare Samarbejde paa Videnskabens Omraade mellem alle Folkeslag.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet to indenlandske Medlemmer, nemlig Selskabets ældste Medlem, Dr. phil. JANUS LAURITZ ANDREAS KOLDERUP ROSENVINGE, fh. Professor i Botanik ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den

6. April 1900, død den 18. Juni 1939, og Dr. phil. KURT WULFF, Docent i østasiatiske Sprog ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 6. April 1934, død den 4. Maj 1939.

To udenlandske Medlemmer er afgaaet ved Døden, nemlig ADOLF OSSIAN ASCHAN, fh. Professor i Kemi ved Universitetet i Helsingfors, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 13. April 1928, død den 25. Februar 1939, og Dr. phil. HERMANN THIERSCH, Professor i Arkæologi ved Universitetet i Göttingen, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 12. April 1935, død den 4. Juni 1939.

Højesteretsassagfører VAGN AAGESEN, Formand i Bestyrelsen for „Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand“ er afgaaet ved Døden den 10. September 1939.

Cand. mag. ELOF OLESEN, tidligere Assistent i Selskabets Sekretariat og Medhjælper hos Redaktøren, er afgaaet ved Døden den 23. September 1939.

Til Medlemmer af *Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse* genvælges Niels Bjerrum og Chr. Blinkenberg for de kommende 4 Aar.

NIELS BJERRUM taler Mindeord om Selskabets afdøde Præsident S. P. L. SØRENSEN.

Trykt Side 51—87.

Præsidenten slutter Mødet med en Tak til Niels Bjerrum og med Meddelelse om, at Behandlingen af alle de foreliggende Forretningssager er henlagt til senere Møder paa Grund af dette Mødes særlige Karakter.

2. Mødet den 3. November.

Tilstede er 43 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Lange, Dines Andersen, Th. Madsen, Blinkenberg, Sandfeld, Hjelmslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, P. O. Pedersen, Arthur Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Th. Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Ravn, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Sand, K. Jessen. — Uden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et udenlandsk Medlem, nemlig HAROLD W. V. TEMPERLEY, Professor i moderne Historie ved Universitetet i Cambridge, England, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 2. April 1937.

CHR. BLINKENBERG forelægger en Afhandling af cand. mag. J. BENEDIKTSSON: *Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens*.

NIELS BOHR forelægger en Afhandling af Professor LISE MEITNER og DR. O. R. FRISCH: *On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment*.

I denne Afhandling, der ønskes optaget i Selskabets Publikationer, gøres Rede for Forsøg udført paa Universitetets Institut for teoretisk Fysik over den som Fission betegnede, nyopdagede Sønderdelingsproces af tunge Atomkerner, til hvis Udforskning Forfatterne paa afgørende Maade har bidraget.

Trykt i Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 5.

NIELS BOHR giver en Meddelelse om den teoretiske Forklaring af Atomkernernes Fission.

I Meddelelsen bliver det vist, hvorledes den ved Neutronbombardement fremkaldte Sønderdeling af tunge Atomkerner simpelt kan forstaas ud fra de i de senere Aar udviklede Forestillinger om Atomkerners Reaktioner, samt hvorledes disse Forestillinger tillader at gøre Rede for mange ejendommelige Træk hos Fissionsprocesserne.

Til Medlem af *Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum* vælges Kr. Sandfeld i Stedet for afd. Kurt Wulff.

Til Medlem af *Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«* vælges Højesterets-sagfører Th. Knudtzon i Stedet for afd. Højesterets-sagfører Vagn Aagesen.

Arthur Christensen fremlægger Beretning om Mødet i *Union Académique Internationale* i London den 8.—11. Maj 1939, i hvilket han har deltaget som Selskabets Delegerede og Professor Carsten Høeg som adjoint. Kr. Sandfeld var forhindret i at deltage i Mødet. Beretningen er trykt Side 287—288.

Ved Mødet i *Union Géodésique et Géophysique Internationale* i Washington D. C. den 4.—15. September 1939 har Selskabet været repræsenteret ved D. la Cour og Martin Knudsen. N. E. Nørlund var forhindret i at deltage. Beretning om Mødet er trykt Side 289—295.

Union Astronomique Internationale har sendt Meddelelse om Australiens Tilslutning til Unionen.

Selskabets *Komité for »The Committee on Science and its Social Relations«* har udarbejdet en Rapport for Danmark. Rapporten er ved J. N. Brønsted afgivet til Selskabet og af J. N. Brønsted sendt til den internationale Komité's Møde i Genève i Begyndelsen af Juli 1939.

Selskabets staaende Udvalg har vedtaget, at Præsidenten repræsenterer Selskabet ved *Kungl. Svenska Vetenskapsakademien's* 200-Aars Jubilæum i Stockholm den 23.—25. September 1939. Paa Grund af Verdenssituationen er Jubilæet blevet aflyst, men Selskabet har sendt en Lykønsk-ningsadresse.

»*Le VI Congrès International des Linguistes*« i Bruxelles den 28. August—2. September 1939, hvortil Holger Pedersen var valgt til Selskabets Delegerede, er blevet afløst.

Th. Madsen, der af det staaende Udvalg var valgt til Selskabets Delegerede til »*The Third International Congress for Microbiology*« i New York den 2.—9. September 1939, har været forhindret i at rejse.

The Catholic University of America, Washington D. C. har sendt Indbydelse til 50-Aars Jubilæum den 11.—13. November 1939. Det vedtages at sende et Telegram.

Det vedtages at indgaa *Bytteforbindelse* med Duke University Library, Durham, North Carolina og at sende Math.-fys. Medd.

Undervisningsministeriet har meddelt, at der af Bevillingen til Tidsskrifter og Selskaber paa Finansloven for 1939—40 er bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa 1.175 Kr.

Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet har sendt Beretning for Aaret 1937—38.

Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse har sendt Meddelelse om, at den Selskabet tilkommende Andel i Stiftelsens Overskud for Aaret 1938 udgør 4.897 Kr. 96 Øre.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Museumsinspektør, Dr. phil. O. HAGERUP: »*On the Origin of some Angiosperms through the Gnetales and the Coniferae. IV. The Gynaecium of Personatae*« i Biol. Medd. Trykt i Bd. XV, Nr. 2.

Det vedtages at optage følgende Afhandling indsendt af Lektor, Dr. phil. STIG VEIBEL: »*Enzymic Hydrolysis of Glucosides. III. Hydrolysis of the 5 Butyl- β -d-Glucosides, by Stig Veibel and Hanne Lillelund*« i Math.-fys. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 6.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Lektor PEDER PEDERSEN, Viborg: »*Fourier Expansions for Periodic Orbits around the Triangular Libration Points*« i Math.-fys. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 4.

Astronomisk Observatorium faar bevilget 450 Ekstrasærtryk af samme Afhandling.

Selskabets Kommissionær, *Ejnar Munksgaards Forlag*, har sendt Meddelelse om Salget af Selskabets Publikationer i Aaret 1938. Salgsindtægten for Selskabet udgør Kr. 3.033,84.

Til Arkivet er ved Køb erhvervet to Prisskrifter, belønnet og bekostet af Selskabet: A. C. GUDME »*Anviisning til et Damfiskeries Anlæg og til Fiskeavl*,« København 1828, og Professor CARL GOTTLÖB RAFN »*Om den bedste Plan til en praktisk Agerdyrkningsskole, i Hensyn til hvad og hvorledes der bør læres*,« København 1794. Endvidere et af Selskabet bekostet Arbejde af NIELS MORVILLE »*Geometrisk og økonomisk Jorddeelings og Jordskiftnings-Lære*,« København 1791.

Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Amsterdam har sendt et Eksemplar af Nyudgaven af HUGO GROTIUS »*De iure belli ac pacis*.«

Redaktøren fremlægger de i Sommerens Løb udgivne Publikationer:

Oversigt over Selskabets Virksomhed 1938—39.

Archæol.-kunsthist. Medd. Bd. II, Nr. 5.

Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 1, 2, 3, 4.

Biol. Medd. Bd. XIV, Nr. 3, 7, 8.

Biol. Skrifter, Bd. I, Nr. 1.

3. Mødet den 17. November.

Tilstede er 44 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömngren, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Grønbech.
— Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

HANS RÆDER giver en Meddelelse: *Platon og Sofisterne*.

De græske Sofister har været Genstand for meget afvigende Domme. Som Sofister betegner man ikke alene de kendte Ungdomslærere fra det 5. Aarhundrede f. Kr., som hvis Hovedmodstander man ofte forestiller sig Sokrates, men ogsaa disputeresyge Personer af den Art, hvis Optræden Platon karikerer i sin »Euthydemos«. Endelig har Taleren Isokrates med bitter Spot brugt Betegnelsen Sofist ikke alene om disse, men ogsaa om Filosofer som Sokrates og Platon. Vanskeligheden ved Afgrænsningen af Begrebet Sofist er Forudsætningen for de vittige Definitioner af dette Begreb, som Platon opstiller i sin Dialog »Sofisten«, hvor han tager Hensyn til, at Ordet paa hans Tid var blevet hæftet paa vidt forskellige Personer.

Trykt i Hist.-fil. Medd. Bd. XXVI, Nr. 9.

S. ORLA-JENSEN giver en Meddelelse: *Fortsættelse af Undersøgelserne over Mælkesyrebakteriernes Vækststoffer*. Arbejdet er udført med Assistance af Ingeniør *Agnete Snog-Kjær*.

I tidligere Arbejder blev det vist, at Mælkesyrebakterierne skal have flere Vækststoffer for at kunne vokse i rent syntetiske Næringsopløsninger. Af disse Vækststoffer er dog kun endnu et, nemlig Laktoflavinet, et kemisk definerbart Stof, medens de øvrige tilsammen foreløbig er betegnet som Mælkebios, fordi de findes i Komælk. I det foreliggende Arbejde er forskellige vegetabiliske og dyriske Ekstrakter undersøgt for deres Indhold af Laktoflavin og Mælkebios, og der er anstillet Forsøg paa at udfinde, af hvilke Komponenter dette sidste er sammensat.

Til Medlem af Selskabets *Komité for Union Astronomique Internationale* vælges Bengt Strömngren.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af cand. mag. JAKOB BENEDIKTSSON: »*Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens*« i Archæol.-kunsthist. Medd. Trykt i Bd. II, Nr. 6.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm har sendt et Eksemplar af den af Akademiet udgivne Johan Erik Cederblom-Medaille. Det vedtages at sende Medailen til den Kgl. Mønt- og Medaillesamling.

4. Mødet den 1. December.

Tilstede er 39 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjemslev, Vald. Poulsen, Krogh, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Grønbech, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, la Cour, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Norvin, Steenberg, Martin Kristensen, Langseth, B. Jessen, B. Strömgren, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Th. Madsen, Bjerrum.

— Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

POUL TUXEN taler Mindeord om KURT WULFF.

Trykt Side 89—101.

AUGUST KROGH fremlægger sin Bog »*Osmotic Regulation in Aquatic Animals*«, *Cambridge University Press 1939*.

Dyr, der lever i Vand, er normalt permeable for Vand. Alligevel afviger deres Legemsvædsker i mange Tilfælde stærkt fra det omgivende Vand i Koncentration, og medens Legemets Celler er i osmotisk Ligevægt med Legemsvædskerne, afviger de stærkt i Koncentration af de enkelte Joner. I Bogen gøres der Rede for de osmotiske Forhold og de Mekanismer, ved hvilke en relativ Uafhængighed af Omgivelserne opnaas. Det vises, at Regulationen i mange Tilfælde tilvejebringes ved aktiv Transport af bestemte Joner gennem særlige Celler ind i eller ud af Legemsvædskerne. Denne Transport sammenlignes med tilsvarende Mekanismer hos Planter.

ARTHUR CHRISTENSEN fremlægger »*Iranische Dialektaufzeichnungen aus dem Nachlass von F. C. Andreas, zusammen*

mit Kaj Barr und W. Henning bearbeitet und herausgegeben von Arthur Christensen. Erster Teil: *Sivândî, Yazdî und Sôî*, bearbeitet von Arthur Christensen; *kurdische Dialekte*, bearbeitet von Kaj Barr.« *Abhandlungen der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, philologisch-historische Klasse, dritte Folge, Nr. 11.*

Det her foreliggende 1ste Bind af en udførlig bearbejdet Publikation af Dialektoptegnelser, foretaget i Aarene omkring 1880 af den iranske Dialektologis Pioner, *F. C. Andreas*, omfatter Dialekter henhørende til den centraliranske og den kurdiske Gruppe. Det drejer sig for begge Grupperes Vedkommende overvejende om Dialekter, der siden kun har været lidet undersøgt. Hvor nye Undersøgelser foreligger, kan en Sammenligning med *Andreas' Optegnelser* belyse vedkommende Dialekts Udvikling under Forløbet af et halvt Aarhundrede.

Efter Indstilling fra Selskabets staaende Udvalg vedtager Selskabet at tildele Th. Mortensen den for Regnskabsaaret $\frac{1}{10}$ 1938— $\frac{30}{9}$ 1939 modtagne Portion af *Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat*.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« har valgt Martin Knudsen til Formand.

Sekretæren meddeler, at der kan indsendes *Forslag til Prisopgaver* for Legaterne inden 1. Januar 1940.

Union Académique Internationale har sendt trykt Beretning om Mødet i London den 8.—11. Maj 1939.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Dr. phil. TYGE W. BÖCHER: »*Studier over den nordatlantiske Lynghedes Plantegeografi. I. Den færøske Lynghede*« paa Engelsk i *Biol. Medd. Trykt i Bd. XV, Nr. 3.*

5. Mødet den 15. December.

Tilstede er 47 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Jespersen, Holger Pedersen, Lange, Dines Andersen, Blinkenberg, Sandfeld, Hjelmslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arthur Christensen. Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Hatt, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Fridericia, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömgren, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Th. Madsen, Krogh, K. Jessen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

OVE PAULSEN taler Mindeord om J. L. A. KOLDERUP ROSENVINGE.

Trykt Side 103—109.

OTTO JESPERSEN giver en Meddelelse: *Oprindelsen til det engelske Suffix -en i blacken »sværte«*.

Som Reaktion mod det middelengelske Bortfald af udlydende *n* blev en Del Ord udvidet med *-en*; dette ramte mange Verber, der ved Bortfald af *-e* var blevet lig Adjektiver. Her følte *-en* som forbednende Suffix, især efter at flere af de oprindelige Verber var uddøde.

OTTO JESPERSEN giver en Meddelelse: *Bisætningers (Led-sætningers) Systematik*.

De sædvanlige Fremstillinger har 10 eller flere Klasser af adverbelle Bisætninger (Underledsætninger); Tal og Orden afviger fra Grammatik til Grammatik. I Stedet for dette Kaos er det muligt at opstille et simpelt System.

NIELS BOHR forelægger en Afhandling af Dr. LENNART SIMONS, Helsingfors »*Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section*.«

I dette Arbejde, som er udført paa Universitetets Institut for teoretisk Fysik og ønskes optaget i Selskabets Matematisk-fysiske Meddelelser, gør Forfatteren Rede for Forsøg over langsomme Neutroners Afbøjning ved Sammenstød med Brintkerner. Forsøgene, ved hvilke der paa hensigtsmæssig Maade gøres Brug af den ejendommelige Selektivitet, som visse Stoffer udviser for Indfangen af Neutroner med forskellige Energier, har givet interessante

nye Resultater, der især tillader en Prøvelse af teoretiske Forestillinger vedrørende Karakteren af de imellem Neutroner og Protoner virkende Kræfter.

Trykt i Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 7.

GUDMUND HATT giver en Meddelelse: *Vestjydske Jernalderslandsbyer*.

I Omraadet mellem Ringkøbing Fjord og Nissum Fjord er Betingelserne for Bopladsundersøgelser særlig gode, fordi Sandflugt og Jordfygning i mange Tilfælde har dækket Kulturlagene eller bevirket, at Lagene er blevet meget tykke. Foredragsholderen har i denne Egn undersøgt tre Landsbyer fra romersk og førromersk Tid. Særlig rigt Udbytte gav en Boplads i Nørre Fjand ved Nissum Fjord, der gentagne Gange har været hjemsøgt af Ildebrand. Brandtomterne indeholdt mange Detailler vedrørende Husbygningen, bl. a. en Husdør, sammensat af to Planker, og Baaseindretninger til Kvæget. Bebyggelsen har vedvaret paa samme Sted gennem et Par Aarhundreder. Under Bopladslagene er fundet Agre med Plovfurer fra førromersk Tid, der giver Oplysninger om den gamle Agerbrugsteknik. I nogle af Brandtomterne er fundet Korn og Frø. Foruden Byg og Havre udnyttedes Frø af nogle Ukrudtsplanter.

Det af Kassekommissionen forelagte *Budget* for Aaret 1940 vedtages. Trykt Side 114—116.

Herunder vedtages følgende Bevillinger:

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie: Kr. 1.600.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie: Kr. 1.000.

Dansk Historisk Forening: Kr. 1.000.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Lektor, Dr. phil. C. MØLLER og Professor L. ROSENFELD: »*On the Field Theory of Nuclear Forces*« i Math.-fys. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 8.

Det vedtages at sende Oversigt og Math.-fys. Medd. til Universitetets Institut for teoretisk Fysik.

Redaktøren fremlægger:

A Critical Pāli Dictionary Vol. I, Part 10.

6. Mødet den 2. Februar 1940.

Tilstede er 43 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, J. N. Brønsted, Hjelmlev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Bøggild, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, M. Thomsen, Knudsen, *Sekretær*, Blinkenberg, Bock, Grønbech, Wesenberg-Lund, Arup. —
Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten meddeler, at han ifølge gammel Tradition har overbragt Selskabets Protektor, HANS MAJESTÆT KONGEN en Hilsen fra Selskabet i Anledning af Aarsskiftet. HANS MAJESTÆT bad *Præsidenten* overbringe Selskabet de bedste Ønsker for dets Arbejde i det kommende Aar.

J. N. BRØNSTED giver en Meddelelse: *Om Udledning af de fysisk-kemiske Ligevægtsbetingelser paa Grundlag af Arbejdsprincippet.*

Ifølge tidligere i Selskabet meddelte Undersøgelser er de reversible Processer karakteriseret som Grundprocesser, ved hvilke der foregaar reciprokke Arbejdstransformationer uden Varmens Deltagelse. For saadanne Processer gælder Arbejdsprincippet, der postulerer Arbejdssummen Nul. Da alle gennem Ligevægtstilstande foregaaende Forandringer er reversible, er det muligt at basere Termodynamikkens og den fysiske Kemis forskelligartede Ligevægtsbetingelser paa Arbejdsprincippet. I Meddelelsen udvikles denne Metode, idet der som væsentligt Led i Bevisførelsen opstilles et Arbejdstæorem med speciel Gyldighed for infinitesimalt divergerende Systemer.

Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet har bevilget Kr. 10.000 til Opretholdelse af Selskabets internationale Forbindelser.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af cand. polyt. AKSEL TOVBORG JENSEN: »*On the Structure of SrCl₂, 6H₂O*« i Math.-fys. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 9.

Redaktøren fremlægger:

Hist.-fil. Medd. Bd. XXVI, Nr. 8, 9.

Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 5, 7.

Biol. Medd. Bd. XV, Nr. 2.

Klassemøder:

Den historisk-filosofiske Klasse holder Møde med Dagsorden:

1. Mundtlig Anmeldelse af Forslag om Optagelse af nye Medlemmer i Selskabet.
2. Eventuelt.

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse holder Møde med Dagsorden:

1. Mundtlig Anmeldelse af Forslag om Optagelse af nye Medlemmer i Selskabet.
2. Forhandling om eventuelle nye Prisopgaver.
3. Eventuelt.

7. Mødet den 1. Marts.

Tilstede er 42 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Bock, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Fridericia, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Langseth, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Th. Madsen, Lundsgaard. — Desuden som Gæst Professor Waldemar Westergaard, Los Angeles.

Mødet den 16. Februar 1940 er blevet aflyst paa Grund af de brændselsbesparende Restriktioner.

Sekretæren meddeler, at Selskabets ældste udenlandske Medlem, er afgaaet ved Døden, nemlig W. C. BRØGGER, fh. Professor i Mineralogi og Geologi ved Universitetet i Oslo, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 8. April 1892.

C. WESENBERG-LUND fremlægger den tyske Udgave (*Springer*) af Værket: *Ferskvandsfaunaen, biologisk belyst* (*Gyldendal 1937*).

JOHS. PEDERSEN forelægger *H. Ingholt: Rapport préliminaire sur sept campagnes de fouilles à Hama 1932—38*.

Der gives en Oversigt over det i de nævnte Aar fundne Materiale, ordnet i Lag, der betegnes med Bogstaverne A til M. Gennem Sammenligning med analoge Fund tilstræbes Bestemmelsen af en Kronologi, som fra den hellenistiske Tid lettes ved en Række Møntfund. Fundene strækker sig fra neolithisk Tid til c. 1400 e. Chr.

JOHS. PEDERSEN fremlægger 1. Hefte af *al-Sulamī: Tabaqāt al-Sūfīja* (»Sufiernes Klasser«).

Værket giver Bidrag til den muhammedanske Mystiks Historie ved at bringe Udsagn af en Række Mystikere, ialt 105, ordnet i fem „Klasser“, indenfor 2.—4. muh. Aarh.

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse stiller Forslag til 3 *Prisopgaver for 1940*, nemlig en Opgave i Biologi om Forurening af Vandløb, Pris: Kr. 3.000 af Selskabets Kasse; en Opgave for Classen's Legat om Kløver-Bægersvampen, Pris: Kr. 3.000 og en Opgave for Thott's Legat om de vigtigere danske Skovtræers vegetative Formerings-evne, Pris: Kr. 2.000. Indleveringsfristen for alle 3 Opgaver udløber den 31. Oktober 1942. Klassens Forslag vedtages.

Opgaverne er trykt Side 117—120.

Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat har sendt Beretning og Regnskab for Aaret 1939. Selskabet giver Decharge for Regnskabet. Et Uddrag er trykt Side 283.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« har sendt Beretning for Aaret 1939. Trykt Side 282.

Redaktøren fremlægger:

Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 6.

8. Mødet den 15. Marts.

Selskabets Protektor HANS MAJESTÆT KONGEN overværer Mødet. Tilstede er 43 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Blinkenberg, Sandfeld, Bock, Hjlemslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Vilhelm Andersen, Johs. Pedersen, Lindhard, la Cour, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, Norvin, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Lundsgaard, J. Brøndsted, B. Jessen, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten byder HANS MAJESTÆT KONGEN Velkommen med følgende Ord:

»Deres Majestæt. Paa Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Vegne vil jeg gerne give Udtryk for vor Taknemmelighed over, at vor høje Protektor har villet bære vort Møde med sin Nærværelse. Vi ser heri et fornyet Vidnesbyrd om den velvillige Interesse, som Deres Majestæt stedse har vist Selskabets Virksomhed. Denne Interesse skatter vi ganske særligt, idet vi tænker paa de mange og tunge Byrder, der hviler paa Deres Majestæt netop i disse Tider, hvor saa store Storme gaar hen over Menneskeheden, og Farer og Ulykker ogsaa truer vort eget Land, ja, hvor allerede et af vore nordiske Brødrefolk er blevet ramt saa smerteligt. Vor lille Kreds her i Selskabet staar jo efter sit Virke og sin Sammensætning det aktive politiske Liv fjernt, men i saa fuld en Grad som nogen omfatter vi vor gamle Kultur med den dybeste Kærlighed og deler paa det inderligste Haabet om dens Bevarelse og fortsatte Blomstring. Vi vil derfor gerne have Lov at være med til at udtale de varmeste Ønsker om, at Deres Majestæt, til hvem hele Folket ser op med saa stor en Tillid, maa faa Lykke til at føre Danmark frelst igennem den farefulde Tid, hvori vi lever.«

HANS MAJESTÆT KONGEN takker for Præsidentens Velkomsthilsen, nævner, at det er første Gang, at han overværer et Møde i Selskabet i den nuværende Præsidents Tid og udtaler sin Overbevisning om, at Selskabets Ledelse er i gode Hænder. Kongen lover at gøre sit til ikke at forskertse den Tillid, som vises ham.

POUL NØRLUND fremlægger » *Armour from the Battle of Wisby 1361,«* by Bengt Thordeman, in Collaboration with Poul Nørlund and B. E. Ingelmark. 1—2, Stockholm 1939—40.

Værket giver den endelige Publikation af de arkæologiske Resultater, som opnaaedes ved de svensk-danske Udgravninger ved Valdemarskorset udenfor Visby i Aarene 1928—30. Hovedforfatteren er den svenske Leder af Udgravningerne, Antikvarie ved Statens historiska Museum, Stockholm, medens Dr. Ingelmark har behandlet Skeletmaterialet under de Synsvinkler, der særlig har historisk og arkæologisk Interesse (Alder og Legemshøjde, Sygdomsspor, Mærker af Hug- og Stiksaar). Nogen anthropologisk Behandling foreligger desværre ikke.

POUL NØRLUND fremlægger »*Danmarks Kirker«*, udgivet af Nationalmuseet. Sorø Amt (1936—40) under Redaktion af Victor Hermansen og Poul Nørlund.

Det er noget for Danmark ejendommeligt, at de ældste Stenkirker, der byggedes i det 12.—13. Aarh., i saa vid Udstrækning staa bevaret i de nuværende Landsbykirker; trods Udvidelser og Omdannelser kan den oprindelige Kærne altid paavises. De ældste Kirker til og med Sorø Cistercienserkirke er anlagt med den romerske Fod (29,5 cm) som Maaleenhed, medens Maaleenheden i den samtidige Ringsted Benediktinerkirke og i de større Kirker fra 13. og 14. Aarh. er den græske Fod (33 cm). En Underøgelse har vist, at Kirkerne i Kystsognene gennemgaaende er yngre end Indlandskirkerne, hvilket maa sættes i Forbindelse med Vendernes Hærgninger, der gjorde Bosættelsen i Kystegnene utryg netop i den Periode, da Bygningen af Stenkirker for Alvor satte ind, første Halvdel og Midten af 12. Aarh.

Carlsbergfondets Direktion forelægger ved Formanden Beretning for Regnskabsaaret 1938—39. Trykt Side 154—273.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie har sendt Beretning for Aaret 1939. Trykt Side 274—276.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum har sendt Beretning for Aaret 1939. Trykt paa Tysk Side 284.

Kommissionen for den nye Ducange har sendt Beretning og Regnskab for Aaret 1939. Trykt Side 286.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog har sendt Beretning for Aaret 1939. Trykt Side 285.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Docent, Dr. phil. HARALD INGHOLT, Aarhus: »*Rapport préliminaire sur sept campagnes de fouilles à Hama 1932—38*« i Archæol.-kunsthist. Medd.

Klassemøder:

Begge Klasser holder Møde med Dagsorden:

1. Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.
2. Eventuelt.

9. Mødet den 29. Marts.

Tilstede er 46 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Sandfeld, J. N. Brønsted, Hjelmlev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, P. O. Pedersen, Arthur Christensen, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, E. Strömngren, Winge, Tuxen, Biilmann, Oluf Thomsen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, Norvin, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lunds-gaard, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten meddeler, at Selskabet har mistet et indenlandsk Medlem, Dr. phil. DINES ANDERSEN, fh. Professor

i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 3. April 1908, Selskabets Redaktør i mere end 25 Aar, 1913—39, død den 28. Marts 1940. Efter Selskabets Sædvane vil der senere blive talt Mindeord om Dines Andersen. Præsidenten udtaler, at alle Selskabets Medlemmer sikkert føler Trang til, at der allerede nu udtales en Tak for Dines Andersen's lange, trofaste Gerning i Selskabets Tjeneste. Dines Andersen vil blive savnet blandt Selskabets Medlemmer, og alle vil mindes ham med Taknemmelighed.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et udenlandsk Medlem, Dr. phil. & jur. ANDREAS HEUSLER, Professor i germansk Filologi ved Universitetet i Basel, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 7. April 1922, død den 28. Februar 1940.

H. O. LANGE forelægger *Papyrus Carlsberg I*, en hieratisk-demotisk Tekst af kosmologisk Indhold udgivet og bearbejdet af H. O. LANGE og O. NEUGEBAUER.

Vil blive trykt i Hist.-fil. Skrifter, Bd. I, Nr. 2.

ØJVIND WINGE giver en Meddelelse: *Gæslingeblomsten, Erophila verna L. — Eksperimentelle Undersøgelser over dens mange Smaa-Arters Natur og Oprindelse.*

Gennem de sidste 75 Aar har der været foretaget Undersøgelser af en Række Forskere over Gæslingeblomstens mange hver for sig konstante Underformer, der har givet Anledning til stærkt divergerende Meninger saa vel om Artsbegrebet i Botanikken i Almindelighed som om *Erophila*-Underformernes Natur og Oprindelse. En forvirret Systematik, omfattende 2—300 latinske Navne paa Arter, Underarter, Varieteter og Former er blevet Resultatet.

En Undersøgelse, der har strakt sig over 16 Aar, viser, at der findes en Række forskellige Kromosomtall hos *Erophila*-Formerne, og at der er en klar Sammenhæng imellem Kromosomtall og Type. Den af LOTSY og BANNIER paastaaede Apogami hos *Erophila* modbevises. Paa Grundlag af Krydsningseksperimenter foreslaas en Nyinddeling af Kollektiv-Arten *Erophila verna* i 4 Økospecies, og det paavises, at nye konstante Former med nye Kromosomtall opstaar ved Krydsning, saaledes som allerede FELIX ROSEN antog.

L. L. HAMMERICH giver en Meddelelse: *Om det gamle Retsmiddel »at gøre Anskrig.«*

Anskrig (tysk Gerüchte, Zeterruf, Landgeschrei o. lign.) er det Raab, hvorved man med forpligtende Virkning sammenkalder sine Bopladsfæller til fælles Handling, navnlig til Imødegaaelse af truende Fare. I Middelalderens folkelige tyske Ret er dette Institut stærkt udviklet, anvendes saaledes ved Bevis for fersk Gerning. Rethistorikerne antager gerne, at Grundtrækkene i den middelalderlige tyske Anvendelse skulde være nedarvet fra fællesgermansk eller endog fra fællesindoeuropæisk Tid. En Undersøgelse af gamle Kilder synes dog at vise Muligheden for en stærkere (lokal og temporal) Begrænsning af den egentlig juridiske Anvendelse af »Anskrig«.

Vil blive trykt i Hist.-fil. Medd.

Kassekommissionen forelægger det reviderede *Regnskab* for Aaret 1939. Uddrag heraf trykt Side 110—113.

Sekretæren giver Meddelelse om Forslag fra Klasserne til *Indvalg af nye Medlemmer*.

Selskabets Sekretariat afgiver Beretning om Virksomheden i Aaret 1939. Beretningen er trykt Side 296—302.

Selskabet har modtaget en Tak for den til *Kungl. Svenska Vetenskapsakademien's* 200-Aars Jubilæum sendte Adresse. Desuden er modtaget et Eksemplar af det af Docent, fil. dr. BENGT HILDEBRAND udarbejdede Jubilæumsskrift samt andre Afhandlinger og Beretninger.

Det vedtages at optage et af afd. KURT WULFF efterladt Manuskript til en Afhandling med Titel: *»Über das Verhältnis des Malayo-polynesischen zum Indo-chinesischen«* i Hist.-fil. Medd. Selskabets udenlandske Medlem, Professor Bernhard Karlgren, Stockholm har tilsagt sin Medvirken ved Udgivelsen.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Bibliotekar, Dr. phil. F. BØRGESEN: *»Some Marine Algae from Mauritius. I. Chlorophyceae«* i Biol. Medd. Trykt i Bd. XV, Nr. 4.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af mag. scient. NIELS ARLEY og cand. mag. BODIL ERIKSEN: »*On the Theory of the Effects of the Photon Component in Coincidence Experiments on Cosmic Rays*« i Math.-fys. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 11.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Docent, Dr. phil. C. E. SANDER-HANSEN: »*Das Gottesweib des Amun*« i Hist.-fil. Skrifter. Vil blive trykt i Bd. I, Nr. 1.

Selskabet vedtager at bevilge 150 Ekstrasærtryk til cand. polyt. AKSEL TOVBORG JENSEN af Afhandlingen: »*On the Structure of SrCl₂, 6 H₂O.*«

10. Mødet den 12. April, Kl. 16¹⁵.

Tilstede er 45 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Sandfeld, J. N. Brønsted, Hjelmlev, Vald. Poulsen, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Harald Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, E. Strömngren, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Hatt, Orla-Jensen, Norvin, Arup, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Ove Paulsen, Lundsgaard, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, M. Thomsen, Ørskov, Knudsen, *Sekretær*, Lange, Bock. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten udtaler: »De sidste Dages alvorlige Begivenheder har bevirket, at vi ikke har kunnet holde Møde paa den Tid af Dagen, Kl. 19¹⁵, som vi plejer; men saavel Sekretæren som jeg selv har ment, at det var rigtigt og betydningsfuldt, at vi ikke lod Møderne bortfalde, men at vi fortsætter vort Arbejde paa Selskabets Opgaver i Videnskabens Tjeneste.«

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. BROR PER EVALD LIDÉN, fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab med San-

skrit ved Göteborgs Högskola, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 10. April 1931.

N. E. NØRLUND giver en Meddelelse: *Hydrostatisk Nivellement over Store Bælt og Øresund.*

Højdemaalinger udført af Geodætisk Institut i 1938 mellem Knudshoved og Halskov og i 1939 mellem Helsingør og Helsingborg.

HARALD BOHR forelægger en Afhandling af Professor ERICK HECKE, Hamburg: *Analytische Arithmetik der positiven quadratischen Formen.*

Vil blive trykt i Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 12.

EJNAR DYGGVE fremlægger de i Efteraaret 1939 i Wien udkomne Studier fra Marusinac-Coemeteriet i Salona (*Forschungen in Salona veröffentlicht vom Archäol. Inst. d. Deutschen Reiches, Zweigstelle Wien. Dritter Band. Der altchristliche Friedhof Marusinac bearbeitet von EJNAR DYGGVE und RUDOLF EGGER. Folio 157 S., 152 Tekstfig., 9 Tavll.*).

I Modsætning til de andre salonitanske Coemeterier, hvor alle og enhver af den kristne Menighed kunde blive begravet, er Marusinac en eksklusiv Begravelsesplads til Brug for ganske faa fremtrædende Personer eller Familier. I IV. Aarh. blev der her opført spredt beliggende Gravbygninger af forskellige Typer. Den vigtigste og største af disse Gravbygninger var et Privatmausolæum, i hvis Krypt der indrettedes Plads for to Sarkofager umiddelbart foran en Martyrconfessio med den hellige Anastasius' Sarkofag. Denne Kombination af Privatgrav og Martyrgrav giver et konkret Eksempel til Belysning af det omtvistede Udtryk »*Martiribus adscitae*« (C I L 9506) fra en salonitansk Sepulkralindskrift.

Paa Grund af den hastigt voksende Kult ved denne Martyrgrav opførtes i første Halvd. af V. Aarh. en stor Gravbasilika, til hvis Altergrav Anastasius' Sarkofag blev overført. Det tidligere Mausolæum blev indbygget i Basilikaens Atrium, og i Nord blev der samtidig opført en stor Gravkultbygning af basilikal Grundplan med Kultgrav og Bema, men af hypætral Opbygning.

Foruden den historiske Betydning har Bygningerne en stor stilhistorisk Interesse, og Fundenes klare Bekræftelse af den litterære Overlevering giver den i V. Aarh. skrevne *Passio Sci. Anastasii* en særlig Betydning for den senantike Litteraturhistorie.

G. HEVESY forelægger en Afhandling af G. HEVESY og L. HAHN: *Turnover of Lecithin, Cephalin and Sphingomyelin*. Trykt i Biol. Medd. Bd. XV, Nr. 5.

Der foretages Afstemning over de fra Klasserne indbragte Forslag til Optagelse af *nye Medlemmer*. Valgt bliver følgende:

I *den historisk-filosofiske Klasse* som indenlandsk Medlem: POUL JOHANNES JØRGENSEN, Professor i Retsvidenskab ved Københavns Universitet; som nordiske Medlemmer: Dr. phil. SIGURÐUR NORDAL, Professor i islandsk Filologi ved Universitetet i Reykjavik, HENRIK SAMUEL NYBERG, Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Uppsala, Dr. phil. C. W. VON SYDOW, Professor i nordisk og sammenlignende Folkemindeforskning ved Universitetet i Lund og Dr. phil. LAURITZ U. A. WEIBULL, Professor i Historie ved Universitetet i Lund; som udenlandsk Medlem: Dr. phil. JOHAN HUIZINGA, Professor i almindelig Historie ved Universitetet i Leiden.

I *den naturvidenskabelig-matematiske Klasse* som indenlandsk Medlem: Dr. phil. ERIK HOHWÜ CHRISTENSEN, Assistent ved Universitetets Zoofysiologiske Laboratorium; som nordisk Medlem: ILMARI BONSDORFF, Professor, Direktør for Geodætisk Institut i Helsingfors.

Endvidere foretages følgende *Valg*:

1. Til *Kasserer* for Aarene 1940—45 genvælges Jakob Nielsen.
2. Til Medlem af *Carlsbergfondets Direktion* for Aarene 1940—50 genvælges Johs. Hjelmlev.
3. Til Medlem af *Kassekommissionen* for Aarene 1940—44 genvælges Kr. Sandfeld.
4. Til *Revisor* for Aarene 1940—42 genvælges D. B. la Cour.
5. Til *Revisorsuppleant* for Aarene 1940—42 genvælges O. B. Bøggild.
6. Til Medlem af *Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat* for Aarene 1940—47 genvælges Martin Knudsen.

7. Som *Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse* for Aarene 1940—45 genvælges Forstander, cand. polyt. A. C. Andersen.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie har sendt Beretning for Aaret 1939. Trykt Side 277—281.

Redaktøren fremlægger:

Math.-fys. Medd. Bd. XVII, Nr. 8.

II. Mødet den 26. April, Kl. 16¹⁵.

Tilstede er 41 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Sandfeld, Hjelmslev, Vald. Poulsen, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, E. Strömngren, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Orla-Jensen, Norvin, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, B. Jessen, B. Strömngren, Ørskov, P. J. Jørgensen, Hohwü Christensen, Knudsen, *Sekretær*, M. Thomsen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem G. Hevesy.

Præsidenten byder de nye indenlandske Medlemmer Velkommen.

HOLGER PEDERSEN giver en Meddelelse: *Hittitisk og Tokharisk*.

En Undersøgelse af Slægtskabsforholdet mellem de to Sprog. Vil blive trykt i Hist.-fil. Medd.

JEPPE ØRSKOV giver en Meddelelse: *Infektions- og Immunitetsmekanismer*.

Der gives en kort Fremstilling af nogle Hovedresultater vundne i Løbet af de sidste 15 Aar paa Statens Seruminstitut indenfor det i Titlen angivne Omraade. Det eksperimentelle Arbejde har gaaet ud paa at kortlægge Vejene, ad hvilke inficerende Mikroorganismer, Bakterier og Virusarter breder sig i Pattedyrsorganismer. Yderligere gives nogle Træk fra Arbejder, der gik ud paa at vise, hvor Antistofferne dannes i inficerede Dyr.

Kassekommissionen har genvalgt N. E. Nørlund til Formand for Aaret 1940—41.

Emil Herborg's Legat er tildelt mag. scient. Mogens Køie og mag. scient. Ole Hammer.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af Apoteksbestyrer AXEL LANNUNG: »*Dampfdruckmessungen des Systems Calciumchlorid-Wasser. Nähere Untersuchungen der ersten Hydratationsstufe*« i Math.-fys. Medd. Trykt i Bd. XVII, Nr. 10.

Redaktøren fremlægger:

Biol. Medd. Bd. XV, Nr. 3.

12. Mødet den 10. Maj, Kl. 16¹⁵.

Tilstede er 46 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Lange, Th. Madsen, Sandfeld, Bock, Brønsted, Hjeldslev, Krogh, N. E. Nørlund, Arthur Christensen, Harald Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Vilh. Andersen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jakob Nielsen, la Cour, Sand, E. Strömngren, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, Norvin, Christiansen, Arup, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömngren, Ørskov, P. J. Jørgensen, Hohwü Christensen, Knudsen, *Sekretær*, Vald. Poulsen. — Desuden som Gæster G. Hevesy og Dr. T. Lauritzen, København.

Sekretæren meddeler, at Selskabet har mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. WILHELM DÖRPFELD, fh. Professor, fh. Direktør for Deutsches Archäologisches Institut i Athen, Berlin-Lichterfelde, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 13. April 1894.

NIELS BOHR giver en Meddelelse: *Om de ved Uran-kernernes Sønderdeling udslyngede Fragmenter.*

Paa Grundlag af Taagekammerbilleder af Kernefragmenternes Baner, optagne paa Universitetets Institut for teoretisk Fysik af cand. mag. K. J. BRØSTRØM, Dr. phil. J. K. BØGGILD og Dr. T. LAURIT-

SEN, gives der en Udredning af de Forhold, der bestemmer disse Fragmenters Afbøjning og Bremsning paa deres Vej gennem Luftarter.

Vil blive trykt i Math.-fys. Medd.

TH. MORTENSEN fremlægger: *Monograph of the Echinoidea Vol. III, 1.*

Sekretæren minder om, at efter Dines Andersens Død bør den i Mødet den 14. December 1934 nedsatte Kommission for Varetagelse af Fortsættelsen af »*A Critical Pāli Dictionary*« træde i Virksomhed. Kommissionen bestaar nu af Poul Tuxen (Formand) og Prof. Helmer Smith, Uppsala.

Det vedtages at optage følgende Afhandling af mag. scient. SØREN LUND: »*Slægten Codium Stackh. i danske Farvande*« paa Engelsk i Biol. Medd.

Sekretæren meddeler, at Selskabet i den forløbne Sæson har holdt 12 Møder, i hvilke 12 Medlemmer af den *historisk-filosofiske Klasse* har givet 15 Meddelelser, nemlig: Blinkenberg, Arthur Christensen, Dyggve, Hammerich, Hatt, Jespersen (2), Lange, Poul Nørlund (2), Holger Pedersen, Johs. Pedersen (2), Ræder, Tuxen (Mindeord), — og 13 Medlemmer af den *naturvidenskabelig-matematiske Klasse* har givet 16 Meddelelser, nemlig: Bjerrum (Mindeord), Harald Bohr, Niels Bohr (4), J. N. Brønsted, Hevesy, Krogh, Th. Mortensen, N. E. Nørlund, Orla-Jensen, Ove Paulsen (Mindeord), Wesenberg-Lund, Winge og Ørskov.

Efter Mødesæsonens Slutning er Selskabets indenlandske Medlem, Professor, Dr. med. OLUF THOMSEN afgaaet ved Døden den 19. Maj 1940. — Desuden er modtaget Meddelelse om, at Selskabets udenlandske Medlem, fh. Professor, Dr. theol., jur. & phil. EDUARD SCHWARTZ, München, er afgaaet ved Døden den 3. Februar 1940.

ELFELT FOT.

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

S. O. H. Jørgensen.

MINDEORD

over afdøde Medlemmer.

I.

Søren Peter Lauritz Sørensen.

9. Januar 1868—12. Februar 1939.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 20. Oktober 1939.

Af Niels Bjerrum.

Den 12. Februar i Aar døde S. P. L. Sørensen. Den danske Kemi mistede i ham sin Førstemand og vort Selskab et af sine for dets Arbejde mest virksomme Medlemmer.

S. P. L. Sørensen blev indvalgt i Selskabets naturvidenskabelig-matematiske Klasse i 1906. Allerede i 1913 blev han valgt til Formand for sin Klasse, og som saadan vedblev han at virke, lige til han 1. April 1938 blev Selskabets Præsident.

Levnedsløb.

Søren Peter Lauritz Sørensen stammer fra en gammel vestsjællandsk Bondeslægt.

Hans Bedstefader Søren Sørensen ejede en Gaard paa ca. 60 Tdr. Land i Havrebjerg, en Landsby en Mils Vej Nord for Slagelse. I et »Testament« efter hans Død skriver Pastor Budtz i Havrebjerg om ham: »Med utrættelig Flid og Arbejdsomhed styrede den afdøde sin Faders Gaard i samfulde 24 Aar efter hans Død for sin kære og virksomme Moder, indtil hun i 1839, et Aar før sin Død afstod Gaarden til ham. Den afdødes rastløse Virksomhed og ualmindelige Bestemthed i alle hans Foretagender vil efterlade ham et

varigt og hæderligt Minde, ikke alene i hans egen Familie, men ogsaa i hele Egnen.«

Ved Søren Sørensens Død i 1857 overtog hans Søn Hans Sørensen, S. P. L. Sørensens Fader, Gaarden, kun 23 Aar gammel. Ved Overtagelsen af Gaarden maatte han udbetale ret store Beløb til sine Søkende som Arvepart, saa han kom til at sidde med store Behæftelser paa Gaarden, men da han var en dygtig og energisk ung Mand, kom han i Aarenes Løb til at sidde bedre i det. Han afvandede de mosedede Terræner og drænedede og merglede hele Jorden. Afgrøden voksede Aar for Aar, og snart avlede han det dobbelte af, hvad der avledes til at begynde med.

I Aaret 1867 giftede Hans Sørensen sig med Kirstine Cathrine f. Sørensen. Han fik i hende en glimrende Støtte til at styre en almindelig Bondegaard. Der var ganske vist ingen Pengemidler med i Giftermaalet, men hvad Dygtighed og Paapasselighed angik, var der ikke mange Koner i Sognet, der kom paa Siden af hende. I Hjemmet gik man stærkt op i det daglige Arbejde, og der var ikke megen Tid til almindelige Interesser. Sammen med 3—4 Naboer holdt man Sorø Amtstidende, men Bøger fandtes ikke, og med Skriveri gik det kun smaat.

Begge Sørensens Forældre blev meget gamle. Faderen døde i 1920 86 Aar gammel og Moderen i 1930 87 Aar gammel.

Paa Gaarden i Havrebjerg fødtes den 9. Januar 1868 Sønnen Søren Peter, som den første af en Flok paa 7 Søkende. Søren Peter var i sine første 5—6 Leveaar en svagelig Dreng, men det var som om Skolegangen hjalp paa hans Helbred, og da han var blevet 10—11 Aar, var han om ikke nogen robust Natur, saa dog en forholdsvis rask Dreng. Han kunde saaledes i Frikvarterene i Skolen gaa hjem for sammen med de andre Børn at vande Køerne.

Paa denne Tid begyndte Drengen imidlertid at lide af alvorlige Krampeanfald. Det første indtraf engang, da han sammen med alle de andre stod udenfor Gaarden og saa paa en Brand i Nabobyen Stillinge. Disse Krampeanfald gentog sig i mange Aar med nogle Maaneders Mellemrum, men tog efterhaanden af og ophørte helt i de første Studenteraar. Sørensen mente selv, at hans ivrige Deltagelse i Roning i de første Studenteraar og den dermed følgende stærke Udvikling af hans Muskulatur havde bidraget til hans Helbredelse.

Drengens første Skoleuddannelse foregik i Landsby-skolen i Havrebjerg. Her opdagede Skolelæreren, Bloch Christensen, snart hans usædvanlige Evner. Søren Peter var navnlig dygtig i Regning, og det fortælles, at hans første sammensparede Penge gik til Køb af en Logaritmetabel. Ogsaa Historie og Geografi interesserede ham. Sorø Amtstidende havde paa den Tid en Rubrik, som det kaldte Tids-tavle. Det var korte historiske Meddelelser: Christian den Fjerde dør 1648, Freden i Brømsebro 1645 o. s. v. Alle disse Oplysninger skrev Søren Peter af og lærte udenad, og han passede det nøjagtigt hver Dag.

Hans første Bog udover Læsebog og Regnebog var en Geografi, som han af Faderen havde faaet Lov til at lade Læreren anskaffe. Han ventede spændt paa dens Ankomst, og stor var hans Sorg, da Læreren ved dens Ankomst bad om at laane den nogle Dage.

Da Drengen var blevet 11 Aar, erklærede Skolelæreren, at han ikke kunde lære ham mere, og foreslog Faderen at faa ham ind i Realskolen i Slagelse. Her gik Drengen saa i Skole i 3 Aar. Han skal i Begyndelsen være blevet drillet en Del af de andre Drengene paa Grund af sit Bondetøj og sit Bondevæsen, men han lærte snart at klare sig. Han

boede i disse Aar hos en Slægtning i Landsgrav lige udenfor Slagelse, og her befandt han sig godt. Selv om han stadig led af Krampeanfald, var han en rask Dreng, som fik mange Venner blandt Drengene, som kom i Huset, og baade disse Venner og Skolekammerater fra Slagelse Skole kom ofte hjem til Havrebjerg til Højtiderne og i Sommerferien.

Det er karakteristisk for Nøjsomheden i Hjemmet i Havrebjerg, at Familien indtil denne Tid aldrig havde haft Juletræ, ligesom de aldrig havde haft Gardiner for Vinduerne. Faderen var imod det: Det har vi ikke Raad til, sagde han. Men engang ved Juletid foreslog Søren Peter sin Moder, at han skulde købe lidt Gardinstof til Kapper for to Fag Vinduer og et Juletræ i Slagelse, og da Søren Peter kom hjem, tog han og Moderen fat og hængte Gardiner op og pyntede Juletræ, og da Faderen om Aftenen kom ind, tog han det hele som en fuldbyrdet Kendsgerning.

Søren Peter blev konfirmeret af Pastor Brøndsted i Slagelse, og Konfirmationsundervisningen satte stærke Spor i Drengens Sind. Han blev meget religiøs og sluttede sig nær til Pastor Brøndsted, hørte ham hver Søndag, og naar han kom hjem, kunde han gengive Brøndsteds Prædiken for sine Forældre og Søkende. Endnu da han som Student kom ind til København, deltog han det første Aar i Søndags-skolearbejde. Hans Forhold til Kristendommen blev dog snart af en mere passiv Art; men endnu som ældre Mand hørte han ofte Pastor Ussing i Jesuskirken.

Efter at Drengen var blevet konfirmeret, foreslog Pastor Brøndsted i Slagelse og Pastor Bülow i Havrebjerg Faderen at faa ham ind paa Sorø Akademi, saa han kunde komme til at studere, og i 1882 optoges han uden Vanskeligheder paa Akademiet, efter at Rektor Dahl fra Realskolen i Slagelse havde taget ned til Sorø med ham.

Paa Akademiet udviklede Bondedrengen sig baade legemligt og aandeligt udmærket. Han havde let ved at følge med i Undervisningen, og i Aaret 1886 tog han i en Alder af 18 Aar matematisk Studentereksamen med 1. Karakter. Da hans Matematiklærer, Lauritzen, skriftligt lykønskede ham til Resultatet, skrev han: »Jeg havde saa smaat haabet, at enten De eller Heiberg skulde ved Fortunas Gunst have erholdt Udmærkelse«, og senere i Brevet: »Husk at Holdet i Aar har været mest elsket af mange . . . «.

Baade i Matematiklæreren Lauritzen og i Fysiklæreren Ibsen havde Søren Peter Lærere, som forstod at vække Interesse for deres Fag hos Drengene, selv om det maaske ellers ikke stod saa godt til med deres Undervisning. Lauritzen gennemgik udenfor Skoletiden i en ugentlig Aften-time Matematikkens Historie med Drengene, og Ibsen gjorde dem fortrolige med de elementære Tanker i den højere Matematik, med Sandsynlighedsregning og meget andet udenfor det egentlige Pensum.

Ungdomsbreve fra Sørensen er det ikke lykkedes mig at faa fat paa. Derimod er der opbevaret en Del Breve til Sørensen. Det er karakteristisk for Sørensens Omhyggelighed og Ordenssans allerede som 16-aarig Dreng, at han har forsynet de fleste af disse Breve med Modtagelsesdatum.

I Akademitiden deltog Sørensen med Liv og Lyst i Kammeraternes Leg og Idræt. Han blev ivrig Spiller af Krokett og Patøk, det sidste er et for Sorø Akademi særegent, ellers lidet kendt Spil, og indførte begge disse Spil i Hjemmet i Havrebjerg. Han var Klassens Repræsentant under de skriftlige Forhandlinger med jævnaldrende Kammerater paa Herlufsholm om fælles Udflugter og gensidige Besøg. Med Kammeraterne gik han i de smaa Ferier lange Ture i Omegnen. Han var en god Fodgænger og altid ivrigt

og stærkt optaget af de Diskussioner, der udgjorde en væsentlig Del af Charmen ved disse Ture. I Ferierne havde han ofte Kammerater med sig paa Besøg i Havrebjerg eller besøgte selv Kammerater (Heiberg i Præstegaarden i Vemmeløv mellem Slagelse og Korsør eller Gabrielsen, hvis Fader var Smed i Steenstrup Syd for Sorø). Hans Klassekammerat, den senere Vicestadslæge Poul Heiberg, hvem jeg skylder Tak for adskillige af de meddelte Oplysninger, giver som sit Indtryk af Sørensen baade fra de unge Aar og senere, at han altid baade nedad og opad stræbte efter at gøre Ret og Skel efter sin bedste Overbevisning.

I 1884 blev Faderen alvorligt syg i Sommerferien, og Søren Peter maatte som ældste Søn tage Ledelsen af Gaardens Indhøstning i sin Haand, og det var ikke dengang som nu, idet der skulde meget mere Mandskab til. Først skulde Sæden mejes, saa bindes og sættes i Traver og tilsidst køres hjem. Han blev færdig som en af de første i Sognet, hvilket glædede hans Fader meget.

Sørensen interesserede sig ogsaa meget for Haven hjemme og hjalp sin Moder i Ferien med at passe den. I en Sommerferie fik han endogsaa naaet at faa hele Haven omlagt og forskønnet.

Hans endnu levende Broder, Direktør C. C. Sørensen, fra hvem mange af mine Oplysninger stammer, giver ham det Skudsmaal, at han altid har været en god Søn og for alle sine Søskende en god Broder. Da Familien i 1934 fejrede Faderens 100 Aars Fødselsdag, og der var samlet henved 100 Efterkommere af denne, stiftede S. P. L. Sørensen et Familielegat paa 50.000 Kr., hvis Midler skulde anvendes til Hjælp for trængende Efterkommere af hans Fader.

Hele Livet igennem vedblev Godhjertethed at være et

væsentligt Træk i Sørensens Karakter. Altid var han parat til at hjælpe Venner og Slægtninge med Raad og Daad, og i udstrakt Grad blev der gjort Brug heraf. Det var ham en Pine at sige Nej til Folk, som bad om Hjælp, og det blev efterhaanden adskillige Mennesker, som mere eller mindre regelmæssigt kom til ham og fik Hjælp som en Slags Ret.

Da Sørensen i 1886 kom ind til København, begyndte han at studere Medicin, men de naturvidenskabelige Fag til medicinsk Forberedelseksamen, navnlig Kemi, fængslede ham saa stærkt, at han snart opgav Medicinen og med stor Iver kastede sig over Studiet af Kemi.

Allerede i Efteraaret 1888 kunde Sørensen, kun godt to Aar efter at være blevet Student, indlevere en Besvarelse af Universitetets kemiske Prisopgave for Aaret 1887—88. Opgaven lød paa at give »En Fremstilling af Radikalbegrebets historiske Udvikling og Betydning for den theoretiske Kemi«, og for sin Besvarelse af denne Opgave fik han tildelt Guldmedaille.

Det er i denne endnu meget læseværdige Afhandling lykkedes Sørensen at give en særdeles velskreven og for en to-aarig Student forbavsende moden Skildring af Radikalbegrebets Udvikling. Besvarelsen er et digert Værk paa 265 Sider. Man mærker allerede her Sørensens Glæde ved og Evne til at give en grundig og udførlig skriftlig Fremstilling af Sager, som han faar med at gøre, en Egenskab, som han bevarede Livet igennem, og som udgjorde et væsentlig Træk i hans Arbejdsmaade.

I Bedømmelsen kritiserede S. M. Jørgensen, der sikkert er Bedømmelsens Affatter, vel, at Forfatteren har taget mangt og meget med, som han selv har fundet nyt og interessant i Kemiens Udviklingshistorie, men som kun staar i

løser Forbindelse med det foreliggende Spørgsmaal, og han savner Omtalen af forskellige Forhold af Betydning for Opgavens Besvarelse. »Men til Trods for disse Mangler er der«, skriver han, »i denne Afhandling nedlagt et saa betydeligt Arbejde, Opgaven er behandlet med en saa stor Samvittighedsfuldhed, en saa øjensynlig Kærlighed til Sagen og en saa oprigtig Bestræbelse for at komme de stridige Meninger retfærdig imellem, at vi tror at kunne forsvare at indstille Forfatteren til Guldmedaillen.«

I Sandhed en opmuntrende Bedømmelse at faa for en ung to-aarig Student.

Paa Polyteknisk Læreanstalts kemiske Laboratorium i Studiestræde, hvor Sørensen modtog sin praktiske Uddannelse i Kemi, lærte han S. M. Jørgensen nærmere at kende, den Mand, som efter hvad han selv skriver i sin Doktorbiografi, fik den største Indflydelse paa hans hele kemiske Uddannelse, og hvis Raad og Bistand han altid vil mindes med stor Taknemmelighed.

Om Sørensens Studieaar foreligger for mig kun faa Oplysninger, udover at han Sommeren 1890 som Assistent ved Danmarks geologiske Undersøgelse deltog i Kortlægning af den store Vildmose i Vendsyssel. Dette Arbejde fortsatte han som Magister i Somrene 1891 og 1893. Der er bevaret en Række Breve til ham fra Sophus Müller, Direktøren for Det Kgl. Museum for de Nordiske Oldsager, af hvilke det fremgaar, at den unge Magister har henvendt sig til Dr. Müller i Anledning af nogle Fortidsgrave og nogle gamle Træstød, med Huggemærker frembragte af Fortidsmennesker, som han havde fundet i den store Vildmose under Tørvelaget. Brevvekslingen er betegnende for den Iver og Interesse, med hvilken Sørensen dengang som senere kaster sig ind i ethvert Arbejde, som han paatager sig.

Straks efter sin Magisterkonferens i Foraaret 1891 fik Sørensen Arbejde under S. M. Jørgensen paa den polytek-niske Lærestalts kemiske Laboratorium, som nu var flyttet til Sølvtorvet, og efter i Sommeren 1892 at have af-tjent sin Værnepligt ved Søværnet, ansattes han 1. Sep-tember 1892 som Assistent ved Laboratoriet. I denne Stil-ling virkede Sørensen i henved en halv Snes Aar. Han var først beskæftiget ved den elementære Undervisning af Byg-nings- og Maskiningeniører i Analyse og udarbejdede i den Anledning i 1892 en lille, længe brugt Vejledning for disses analytiske Øvelser. Senere fik han Ledelsen af Fabrik-ingeniørernes Øvelser i Præparation, og da stud. mag.'erne i Kemi ogsaa deltog i disse Øvelser, lærte jeg ham i denne Egenskab at kende i 1899. Ved sin brændende Interesse for Kemien og sin Evne til at meddele denne til andre gjorde han et stærkt og varigt Indtryk paa os unge. Jeg tror, at vi alle var klar over, at vor unge Lærer havde en stor Fremtid for sig som Kemiker; men Indtrykket paa en ung studiosus magisterii, som fik Lov til at hjælpe ham ved hans videnskabelige Arbejder, blev naturligvis særlig stærkt. Den første Gang man fik Lov til efter den sædvanlige Ar-bejdstids Slutning at komme hen paa Laboratoriet for at hjælpe ham ved hans eget videnskabelige Arbejde, følte man det som en Indvielse til et helligt Arbejde. Da Sø-rensen og hans Assistentkollega, Julius Petersen, i 1899 omtrent samtidig var blevet Doktorer, lavede de studerende en smuk Fest for de to paa Langelinies Pavillon og fik der Lejlighed til at give deres Beundring for Sørensen Udtryk.

Som Marinesoldat kom Sørensen i 1892 til at arbejde paa Søminekorpsets Laboratorium under Løjtnant Saxild, den senere Departementchef i Marineministeriet, der var

Laboratoriets Kemiker i Aarene 1886—97. Han gjorde her saa god Fyldest, at det førte til, at han i Aarene 1896—1901 kom til at virke som militærkemisk Konsulent for Orlogsværftet. Det var i de Aar, at det gamle Sortkrudt mere og mere blev fortrængt af de nye røgsvage Nitrosprængstoffer, og Sørensens Arbejde bestod først og fremmest i Kontrol med Leverancerne og Beholdningerne af disse Sprængstoffer. Han maatte foretage mange Rejser til de udenlandske Fabrikker (Krupamühle i Schlesien og senere en Fabrik i Landskrona), som havde Leverancerne og opholde sig der i mange Uger. Der var naturligvis i Marinen god Brug for en Kemiker, der kunde belære om de nye Stoffers Egenskaber, og Sørensen blev derfor ogsaa benyttet som Lærer ved Officersskolen. Det var under en Forelæsning for Søofficerer, at han havde et i Pressen omtalt Uheld, idet den kemiske Proces ved en Fremstilling af Pikrinsyre kom til at forløbe saa voldsomt, at der sprøjtedes Syreblanding udover ham selv og Tilhørerne, blandt hvilke i første Række sad Prins Valdemar og Prins Carl. Der skete heldigvis ikke noget alvorligt, og Sørensen var selv den mest medtagne. Bagefter vilde Orlogsværftets Chef Kommandør Jøhncke forbyde ham at eksperimentere under Forelæsningerne, men Sørensen nægtede at følge dette Forbud og gennemførte sit Krav. I 1899 udgav han en Bog paa 164 Sider om Sprængstoffernes, særlig Skydebomuldens Fremstilling, Egenskaber og Undersøgelse til Brug for Søminekorpset.

Departementchef Saxild, som endnu lever, og som paa fælles Rejser til de leverende Krudtfabrikker havde god Lejlighed til at lære den unge Sørensen at kende, har fortalt mig om, hvorledes Sørensen dengang ikke blot vandt hans Tillid ved sin Dygtighed, men ogsaa hans Hjerte ved sin

Personlighed. Sørensen vidste i enhver Situation, hvorledes han skulde optræde og virkede ved sin Opførsel, som Saxild udtrykte det, mere som en Greve end som den Husmandssøn, han var.

Kun een Gang havde Saxild truffet ham i en for ham vanskelig Situation. Det var under en Fest hos den rige Godsejer i Schlesien, som ejede den Fabrik, der leverede Krudtet. Efter Middagen kom Fabriksbestyreren hen til Saxild og sagde, at det vist var galt med Sørensen, som de unge i Huset havde faaet med ned i Vinkælderen. Da Saxild kom derned, traf han da ogsaa Sørensen i Færd med at skulle drikke med hele Selskabet. Det var, fortalte Saxild, et taknemmeligt Blik Sørensen sendte ham, da han kom ham til Hjælp og meddelte ham, at al Repræsentationspligt ved Vinflaskerne tilkom ham som hans Overordnede.

Ogsaa senere havde Sørensen paa forskellige Maader Forbindelse med Sprængstofteknik og med Militæret. I 1917 blev han Justitsministeriets tilsynsførende ved Sprængstoffabrikken i Jyderup, og han fortsatte dette Arbejde, indtil Fabrikken i Tyverne blev solgt og omdannet til et Aktieselskab, i hvis Bestyrelse han fik Sæde. Sørensen var ogsaa Formand i den Kommission, der blev nedsat i Anledning af den sørgelige Gejser-Ulykke i 1923. Aarsagen til denne Ulykke var, at en Taagebombe, der skulde have brændt langsomt af, under en Forevisning eksploderede og derved lemlæstede eller dræbte et stort Antal omkringstaaende Søofficerer. Det lykkedes Kommissionen gennem et 3 Maaaneders intensivt Arbejde, navnlig fra Sørensens Side, at finde ud af Ulykkens Aarsag og paavise, at Ulykken vel havde været uforudseelig, men at Gentagelse dog ved en lidt ændret Fremstillingsmaade af Taagebomberne vilde

kunne undgaas. Endelig maa nævnes Sørensens Samarbejde med Hærens Gaskommission under General Ryes Ledelse angaaende Fremstilling af Gasmasker og navnlig af Gasmaskekul.

En Udløber af dette Arbejde blev Sørensens Arbejde for det civile Luftværn. Han sad efter Regeringens Ønske som Formand i Dansk Luftværnsforenings Landsstyrelse og Landsraad fra Foreningens Stiftelse i 1934 til Efteraaret 1938, da han paa Grund af svigtende Helbred trak sig tilbage. Han blev som altid, naar han tog sig af en Sag, stærkt grebet af Arbejdet, og i flere Aar optog denne Forenings vanskelige og utaknemmelige Agitationsarbejde en betydelig Del af hans kostbare Tid.

Den 18. Juni 1900 omkom den højtansete Forstander for Carlsberg Laboratoriets kemiske Afdeling J. Kjeldahl under et Rekreationsophold i Tisvildeleje, idet han under Badning blev ramt af et Hjerteslag, og Laboratoriets Bestyrelse, i hvilken S. M. Jørgensen var Formand, besluttede derefter at opfordre Sørensen til at søge Stillingen som Forstander ved Laboratoriet.

Det har maaske været med nogen Tøven, at Sørensen modtog Kaldelsen. Hvis han overtog Stillingen, maatte han lægge sit videnskabelige Arbejde helt om, og han vilde blive taget bort fra Arbejdet med Undervisningen af de unge. Sørensen har selv senere nævnt for mig, at han havde tænkt paa, at der maaske kunde opstaa Vanskeligheder for ham i de ældre Dage, hvis den videnskabelige Produktions-evne skulde ebbe ud, og han saa ikke som Lærer havde Undervisning at falde tilbage paa. Det skal ogsaa nævnes, at den nye Stilling kom til at betyde en Indtægtsnedgang for Sørensen, idet den ikke kunde forenes med hans Kon-

sulentstilling ved Orlogsværftet. Sørensen tog dog mod Stillingen, til Lykke baade for sig selv og for Laboratoriet. Læreanstalten mistede derved en fremragende Lærer, men i Laboratoriet fik en gudbenaadet Forsker de rette Arbejdsbetingelser.

7 Aar senere, da S. M. Jørgensen i 1907 trak sig tilbage fra Universitetet, fik Sørensen Lejlighed til atter at overveje sin Fremtid, idet han af Fakultetet fik tilbudt Professoratet i Kemi. Paa dette Tidspunkt var han imidlertid paa Carlsberg Laboratoriet inde paa et saa betydningsfuldt og frugtbart Forskningsarbejde, at han ikke havde Vanskelighed ved at træffe Bestemmelse om at fortsætte derude. I sit Svar til Dekanen, Professor W. Johannsen, skriver han blandt andet: »Det er navnlig det Grænsegebet mellem Kemi og Fysiologi, der omfatter de vigtige, men i mangfoldige Henseender saa lidt kendte enzymatiske Spaltninger, der har fanget min Interesse. Jeg har i de nu forløbne Aar planlagt og paabegyndt en Række sammenhørende Arbejder paa dette Omraade. Det første Afsnit af denne Række er for Øjeblikket i Trykken, men det vil kræve mange Aars Arbejde, om det skal lykkes mig at gennemføre det, jeg i de forløbne Aar har planlagt og forberedt. Da jeg af Erfaring ved, hvor Undersøgelser af den Art kræver betydelig Tid og megen Medhjælp saavel som rigelige Pengemidler, tvivler jeg om, at det vilde være muligt paa tilfredsstillende Maade at gennemføre de nævnte Arbejder andre Steder herhjemme end paa Carlsberg Laboratoriet.« Fra Carlsberg Laboratoriet skiltes Sørensen først den 1. April 1938, efter at være fyldt 70 Aar i Januar samme Aar.

Carlsberg Laboratoriets Stifter, den gamle Kaptajn J. C. Jacobsen, vilde have frydet sig, om han havde oplevet at se Sørensens Virksomhed i sit Laboratorium. Alt det, som

han havde drømt om, da han oprettede Laboratoriet, om Samarbejde mellem Videnskab og Bryggeridrft til Gavn for begge Parter, gik ved Sørensens Arbejde paa glimrende Maade i Opfyldelse.

I sit Mindeord om S. P. L. Sørensen i Carlsberg Laboratoriets Meddelelser har hans mangeaarige Elev og Medarbejder Professor Linderstrøm-Lang skildret Sørensens store Betydning som Lærer og Opdrager for sine unge Assistenten og for de mange fremmede, der tiltrukne af hans voksende Ry søgte til Laboratoriet for at faa Belæring og Impulser. Selv mindes jeg i Begyndelsen af Tyverne ude paa Carlsberg Laboratoriet at have truffet en ung Amerikaner (Edwin J. Cohen), som gav lidt ondt af sig over den Grundighed og Pertentlighed, med hvilken Sørensen forlangte, at han skulde gennemføre sine Laboratoriearbejder. Da jeg sidste Aar traf ham igen i Boston som anset Professor, blev han ved at komme tilbage til, hvor meget han dog skyldte Sørensen, som havde lært ham, hvorledes et videnskabeligt Arbejde skulde udføres. Selv om Sørensen ikke kom til Universitetet, kom hans fremragende Evner som Lærer saaledes ikke til at ligge hen uden at gøre Nytte.

Sørensen har ikke som ung foretaget egentlige Studierejser, men har som ældre foretaget adskillige Rejser for at besøge Fagkolleger, der arbejdede paa samme Problemer, som han selv (Sommeren 1905 to Maaneder til Tyskland, Belgien og Frankrig; Sommeren 1910 to Maaneder til Tyskland, Schweiz og Italien; 1913 kortere Rejse til Belgien, Holland og England; 1921 to Maaneder til Italien, Frankrig og Tyskland; 1923 til Frankrig). Sørensen var hele sit Liv ogsaa en ivrig Deltager i Kongresser. I de internationale Kongresser for ren og anvendt Kemi var han en fast Del-

tager. Ligeledes i de nordiske Kemikermøder, og han var Formand i den danske Bestyrelse for disse Møder lige fra deres Begyndelse i 1920 til kort før sin Død. Saa vidt jeg ved, har han ogsaa deltaget i alle sin Tids Skandinaviske Naturforsker møder, med Undtagelse af Mødet i Helsingfors i 1936, i hvilket han blev forhindret i at deltage paa Grund af Sygdom, og han var Formand for den danske Bestyrelse for disse Møder fra 1915 til sin Død. Blandt Sørensens Foredragsrejser er der Grund til at nævne den store Rejse til Amerika i Aaret 1924, paa hvilken han holdt Foredrag utallige Steder og blev meget fejret.

Alt i alt maa man dog vistnok sige, at Sørensens Rejser ikke har haft særlig stor Betydning for hans videnskabelige Arbejde. Vigtige Impulser synes han i hvert Fald ikke at have modtaget paa dem. Det var navnlig Forskere, hvis Arbejder han allerede i Forvejen støttede sig til, som nød godt af hans Besøg. Der er ikke Tvivl om, at han paa sine Rejser var mere ydende end nydende.

Efterhaanden som Sørensens videnskabelige Anseelse voksede, strømmede Æresbevisninger ned over ham: Medailler, Æresdoktorgrader, Æresmedlemsskaber i kemiske og biologiske Selskaber, Indvalg i lærde Akademier og Festskrift med 79 videnskabelige Bidrag fra Kolleger og Medarbejdere paa 70 Aars Fødselsdag, men jeg tror at turde sige, at der ikke var nogen Æresbevisning, som glædede ham mere end Valget til dette Selskabs Præsident¹.

I Aaret 1889 var Sørensen kommet til at bo i Huset hos Manufakturhandler Willumsen i Købmagergade, og Aaret efter forlovede han sig med Husets Datter Anna. Det siges,

¹ En Liste over de Æresbevisninger, som Sørensen har modtaget, findes som Tillæg til Linderstrøm-Langs Mindeord over ham i Comptes rendus des travaux du Lab. Carlsberg, série chimique, vol. 23 (1939).

at den ydre Anledning til, at den unge tilbageholdne Student lærte Datteren nærmere at kende, var et Uheld paa Laboratoriet i Studiestræde, under hvilket han med sin sædvanlige Pligtfølelse for at hindre større Skade bar et eksploderet Apparat ud i Gaarden og derved fik sine Hænder saa alvorligt forbrændt, at han i flere Uger maatte holde Sengen og lade sig forbinde af Husets unge Datter. Efter at have faaet fast Ansættelse som Assistent giftede han sig 18. November 1892, kun 24 Aar gammel. I Ægteskabet kom der efterhaanden 4 Børn. Forholdene var naturligvis smaa, og Assistentgagen maatte suppleres ved anstrengende Manuduktion, som dog indstilledes, da Sørensen i 1896 havde faaet Konsulentstillingen paa Orlogsværftet som Biorhverv. Da Sørensen i 1901 blev Laboratorieforsker paa Carlsberg Laboratoriet, blev Hjemmets Kaar ikke lettere, idet Sørensen da maatte opgive Konsulentvirksomheden paa Orlogsværftet, og det til den nye Stilling hørende store Hus krævede betydelige Udgifter til Husførelsen. Sørensens gæstfri Natur, som bevirkede, at der ofte var aabent Hus om Søndagen for Familie og Venner og Laboratorieassistenter, gjorde naturligvis ikke Udgifterne mindre. I mange Aar havde Sørensen ogsaa et fast ugentlig L'hombreparti med Direktør Dalgas fra Porcelænsfabrikken, den kendte Melgrosserer Otto Madsen og Kemikeren fra Carlsberg Bryggerierne Frederik Petersen. Naar L'hombredrengene, som de kaldte sig selv, samledes hos Sørensen, var den faste Ret Blomkaalsbudding. For Fruen, der som Barn havde mistet den ene Fod, og som ikke havde megen Hjælp, har det sikkert været meget besværligt at passe Husførelsen i det gæstfri Hjem. Dertil kom, at Forholdet mellem Ægtefællerne efterhaanden blev daarligere, vistnok paa Grund af, at Hustruen ikke kunde finde sig i, at Kemien og Viden-

skaben tog saa meget af Mandens Tid. Enden paa det blev, at Ægteskabet blev opløst i 1916.

Den 18. Oktober 1918 giftede Sørensen sig med Frøken cand. polyt. Margrethe Høyrup, der havde været hans Assistent paa Laboratoriet. I hende fik han en Ægtefælle, som baade i Hjemmet og paa Laboratoriet blev ham til Hjælp og Opmuntring. I Løbet af de følgende Aar kom Sørensen, navnlig paa Grund af sit Forhold til Gæringsindustrien, som han havde gjort store Tjenester, til at sidde økonomisk udmærket i det, og med hans gæstfri Natur var det ham en stor Glæde i Hjemmet paa Carlsberg med hende som den glade Værtinde at samle Venner, Medarbejdere og Fagfæller om et festligt Bord. Og naar han trængte til Hvile, forstod hun at sørge for, at han fik den Ro, han trængte til. Lige til et halvt Aar før Sørensen trak sig tilbage fra Laboratoriearbejdet, vedblev hans Hustru at virke som hans Assistent, fra 1926 dog kun med to Trediedels Arbejdstid, og mange af Sørensens Proteinarbejder er udført i Samarbejde med hende. Deres sidste fælles Arbejde blev først trykt efter hans Død.

I den sidste Snes Aar af sit Liv havde Sørensen at kæmpe med megen Sygelighed. Næsten hver Vinter Bronchitis og ofte Mavetilfælde; men han bar alt tappert og uden at lade sig hæmme i sin Arbejdslyst. Rigtig syg blev han først i April 1938 kort efter sin Afgang fra Laboratoriet. Maj 1938 maatte han lade sig operere for en Kræftsvulst, og det sidste Aar af hans Liv blev svært. Men han bar Tilskikkelserne med utrolig Taalmodighed og uden at miste sit Livsmod og sin Arbejdslyst. Han fortsatte Arbejdet i de mange Udvalg, i hvilke han havde Sæde og oftest var Formand, idet Møderne blev holdt ude i hans Hjem i

Charlottenlund. Han vedblev ogsaa til det sidste at præsidere her i Selskabet, selv efter at det var blevet klart for alle, hvor vanskeligt det var for ham at gennemføre dette Hverv. Han præsiderede sidste Gang 20. Januar 1939 og sov hen den 12. Februar 1939.

Videnskabelige Arbejder.

Sorensens videnskabelige Virksomhed har udfoldet sig paa to vidt forskellige Omraader. I sin Assistenttid paa Polyteknisk Lærestanstalt arbejdede han næsten udelukkende med præparative og analytiske Opgaver fra den uorganiske Kemis Omraade og senere paa Carlsberg Laboratoriet næsten lige saa udelukkende med Problemer, der havde Tilknytning til Proteinkemien¹.

Præparative og analytiske Arbejder.

Allerede Sorensens første videnskabelige Arbejde, som kom i 1893, gør et meget modent Indtryk ved sit velovervejede Emnevalg. Sorensen indleder Arbejdet med en almindelig Kritik af den ufuldstændige Maade, paa hvilken Fremstillingen af kemiske Stoffer sædvanlig beskrives i den kemiske Litteratur. Navnlig savner han Beskrivelser af Præparationer, der kan anvendes ved de studerendes præparative Øvelser. Dette Savn har han besluttet sig til at søge at afhjælpe ved en Række Arbejder, som han agter at offentliggøre under Fællestitlen *Kritische Präparatenstudien*, og hvoraf dette Arbejde er det første. Sorensen offentliggør i denne Serie ialt fire Arbejder. Af disse har det første over Nikkel- og Koboltforbindelser og et senere

¹ En Bibliografi over Sorensens Arbejder er offentliggjort af Linderstrøm-Lang i hans Mindeord over Sorensen i *Comptes rendus des travaux du Lab. Carlsberg, série chimique*, Vol. 23.

over Strontiumforbindelser, for hvilket han i 1896 for anden Gang fik Universitetets Guldmedaille, haft blivende Betydning ved at bidrage til Fremkomsten af renere Handelspræparater. Sørensen beskæftiger sig i disse Arbejder ikke blot med Renfremstilling, men ogsaa med Renhedsundersøgelse af Stofferne. Paa Naturforsker mødet i Stockholm i 1898 gav han en interessant Fremstilling af sit Formaal med disse Arbejder og slog et kraftigt Slag for udvidet Brug af Renhedsprøver for de Stoffer, man anvender ved kemiske Undersøgelser. Sørensens Arbejder paa dette Omraade har sikkert haft en Del Betydning og har bidraget deres til, at de store kemiske Præparatfabrikker nutildags til Angivelse af deres Præparaters Renhed ikke blot nøjes med ubestemte Betegnelser som *purum*, *purissimum* eller »til analytisk Brug«, men mere rationelt angiver Renhedsgraden ved Maximalgrænser for Urenheder eller ved Renhedsprøver, som Stofferne garanteres at opfylde. Man mærker allerede i disse Sørensens allerførste Arbejder hans Dygtighed i den sikre Planlæggelse og den konsekvente og omhyggelige Udførelse. Det har uden Tvivl for alle Sørensens senere Arbejder været af den største Betydning, at han ved disse Ungdomsarbejder havde skolet sig til at stille strenge Krav til Renheden af de Stoffer, som han arbejdede med.

En naturlig Fortsættelse af disse Arbejder udgøres af Sørensens Arbejder over Anvendelsen af Natriumoxalat som Urtitersubstans. Allerede i 1896 havde han foreslaet Brugen af dette Stof ved Bestemmelser af Styrken af Normalopløsninger af Syrer og Baser. Hans Arbejde blev imidlertid mødt med Modstand fra meget kompetent Side, idet den gamle, højtansete Professor Lunge, Formanden i den internationale Analysekommission, hævdede, at Brugen af Soda var langt at foretrække for Brugen af

Natriumoxalat. Sørensen blev derfor nødt til at lægge et meget stort Arbejde i denne Sag. Efter at have talt for den paa flere internationale Kongresser offentliggjorde han i 1905 sammen med A. C. Andersen Resultaterne af nogle afsluttende Undersøgelser, i hvilke han paa utvetydig Maade paaviste de store Fordele, der var forbundet med Brugen af det efter hans Angivelser rensede Natriumoxalat. Hvis man vil lære en ung Mand, hvorledes en Undersøgelse af en kvantitativ kemisk Analysemetode bør udføres, kan man ikke gøre noget bedre end lade vedkommende læse Sørensens og Andersens Arbejde.

Indenfor samme Arbejdsomraade falder et Arbejde, som Sørensen, assisteret af Bjørn-Andersen og Wöhlk, udførte i Aarene 1899—1901, og hvis Resultater offentliggjordes i 1902. I dette Arbejde beskrev Sørensen nogle yderst nøjagtige Metoder til Bestemmelse af Klor- og Saltindholdet i Havvand, og disse Metoder benyttedes til at bestemme Klorindholdet og Saltindholdet i Havvand af forskelligt Saltindhold fra mange forskellige Steder i Verden. Disse Resultater sammen med tilsvarende Vægtfyldebestemmelser af Martin Knudsen udgør det Grundlag, ud fra hvilket de endnu benyttede internationale hydrografiske Tabeller i sin Tid blev beregnet.

I Slutningen af Sørensens Assistenttid paa Polyteknisk Lærestanstalt offentliggjorde han det store Arbejde over Koboltidoxalater, ved hvilket han paa ærefuld Maade vandt Doktorgraden i 1899. Selv om dette Arbejde paa Grund af dets nære Tilknytning til hans Lærer S. M. Jørgensens Arbejdsomraade er knap saa selvstændigt i sit Anlæg som Sørensens præparative og analytiske Arbejder, saa er det dog et meget værdifuldt og indholdsrigt Arbejde, og jeg har flere Gange fra udenlandsk Side maattet høre

Beklagelser over, at dette Arbejde aldrig er blevet oversat til et Verdenssprog. Naar Sørensen ikke selv har sørget for dette, staar det sikkert i Forbindelse med, at han kort efter dets Afslutning blev kaldet til at være Forstander for Carlsberg Laboratoriets kemiske Afdeling og derved blev bragt ind paa helt andre Arbejdsomraader.

Proteinstudier.

Da Sørensen 1. Januar 1901 tiltraadte Stillingen paa Carlsberg Laboratoriet, var han klar over, at han maatte lægge sit Forskningsarbejde om. I Carlsbergfondets Statutter staar nemlig, at Laboratorieforstanderne skal »ved Iagttagelser og Undersøgelser, hvortil Operationerne i Bryggeriet giver Anledning, samt ved Studier og Arbejder i Laboratoriet uddanne sig i de særlige Retninger af Videnskaben, som har Betydning for Ølbrygning.«

Øl fremstilles som bekendt af Byg, og de Stoffer i Byg, ved hvis Opløsning og Omdannelse det færdige Øl opstaar, er navnlig Stivelse og Æggehvite-stoffer eller, som Kemikere foretrækker at sige, Proteinstoffer. Af Stivelse opstaar Øllets Alkohol og dets Sukker- og Dextrinindhold og af Proteinstofferne en Række kvælstofholdige Stoffer, der er af Betydning for Øllets Næringsværdi og Smag, og som indvirker paa dets Holdbarhed.

Sørensen valgte som sit nye Arbejdsomraade Protein-stofferne. Denne Stofgruppe var hidtil forholdsvis lidet udforsket, men Emil Fischer havde nylig vist, at Protein-stofferne var opbyggede af Kæmpemolekyler, som under Vandoptagelse kunde nedbrydes til en Blanding af et stort Antal forskellige Aminosyremolekyler af relativ simpel og i flere Tilfælde kendt Sammensætning.

Sørensen indledede sine Proteinarbejder med Undersøgelser over Aminosyrerne og gik derpaa over til at studere Forløbet af de Processer, ved hvilke Aminosyrerne opstaar af Proteinstofferne. Derefter fulgte Undersøgelser over en Række typiske Proteinstoffers Egenskaber i genuin Form, d. v. s. i den Form i hvilken de findes i det levende Væv, og tilsidst afrundede Sørensen sine Proteinarbejder ved Arbejder over Proteinmolekylernes Opbygning.

Jeg skal i det følgende prøve paa i Korthed at gengive Hovedindholdet af disse omfattende og paa mange Punkter banebrydende Arbejder.

Undersøgelser over Aminosyrerne.

Sørensens Undersøgelser over Aminosyrerne danner en naturlig Overgang fra hans tidligere præparative og analytiske Arbejder til hans egentlige Proteinstudier. Allerede i 1902 offentliggjorde han en værdifuld, meget almindelig Metode til Fremstilling af α -Aminosyrer. Ved Metoden gaas ud fra den af Sørensen fremstillede Ftalimidmalonester; deri indføres passende Substituentter, hvorefter den ønskede Aminosyre vindes ved Hydrolyse af Produktet. I en lang Række Arbejder (Studier over Aminosyrernes Syntese I—X, 1902—15) anvender Sørensen denne Metode til Fremstilling af en Mængde Aminosyrer, hvoraf mange tidligere ikke havde været kendte. Det smukkeste, men ogsaa det vanskeligste af disse Arbejder er vel nok Arbejdet over Arginin, som kom i 1911, og ved hvilket Sørensen havde Frk. Høyrup og A. C. Andersen som Medarbejdere. I dette Arbejde blev dette vigtige Proteinspaltningsprodukts Konstitutionsformel endeligt fastlagt gennem dets første entydige Syntese.

I nær Tilknytning til sine Arbejder over Aminosyrernes Fremstilling udførte Sørensen ogsaa Undersøgelser over den

kvantitative Bestemmelse af Kvælstof i Aminosyrer og i Proteinstoffer. Til dette Brug havde hans Forgænger, Johs. Kjeldahl skabt den nu over hele Verden brugte Fremgangsmaade: Ved Kogning med konc. Svovlsyre at omdanne Kvælstoffet til Ammoniak og derpaa afdestillere og titrere Ammoniakken. Forskellige Forskere mente nu at have fundet Tilfælde, hvor Kjeldahls Metode gav for smaa Resultater. Sammen med C. Pedersen (1903) og navnlig A. C. Andersen (1905) fandt Sørensen, at Grunden til de fejlagtige Resultater laa i, at Kvælstoffet i visse Aminosyrer kun vanskeligt og langsomt ved Kogning med Svovlsyre omdannes til Ammoniak, og han angav, hvorledes Kjeldahls Metode skulde udføres for at faa ogsaa disse Forbindelsers Kvælstof fuldstændig omdannet til Ammoniak. Den Udførelsesform for Kjeldahls Metode, som han selv senere mest benyttede ved sine Undersøgelser, blev dog en af Arnold og Gunning foreslaaet, idet denne Modifikation giver en endnu sikrere Omdannelse af Kvælstoffet til Ammoniak.

Undersøgelser over Forløbet af Proteinstoffernes Nedbrydning til Aminosyrer.

Proteinstofferne udgør en væsentlig og meget betydningsfuld Del af Menneskers og Dyrs Næring. Naar disse Stoffer skal optages af en Organisme, maa deres Kæmpemolekyler ved en Fordøjelsesproces under Indvirkning af Enzymer nedbrydes til smaa Aminosyre-Molekyler, der kan passere gennem Tarmvæggen, og en lignende enzymatisk Nedbrydning af Byggenes Proteinstoffer finder Sted ved Øllets Fremstilling.

Da Sørensen begyndte sine Undersøgelser over de store Proteinmolekylers Nedbrydning, forelaa allerede et ret be-

tydeligt Materiale herover, men dette var ikke meget værd, dels fordi man ikke havde besiddet nøjagtige Metoder til at følge Nedbrydningen og dels, fordi man ikke havde været tilstrækkelig opmærksom paa den store Indflydelse, som Oplosningens Reaktion havde paa Nedbrydningens Forløb. Gennem to store Arbejder, som vel nok maa betegnes som Sørensens allersmukkeste, og som ved deres banebrydende Karakter og glimrende Udførelse bragte hans Navn frem i allerførste Række i den kemiske og den biologiske Verden, raadede Sørensen Bod paa disse Mangler.

Gennem Sørensens Formoltitrering, som offentliggjordes i 1907, vandtes en baade bekvem og nøjagtig Metode til at følge Nedbrydningen. Ved Metoden maales Mængden af de ved Nedbrydningen opstaaede Amingrupper.

Sørensens Formoltitrering har været Forbilledet for en Række nyere Metoder til samme Formaal, f. Eks. van Slyke's Luftanalyse, Willstätters Alkoholtitrering, og den i Sørensens Laboratorium af Linderstrøm-Lang udarbejdede Acetontitrering; men Sørensens Formoltitrering hævder stadig sin Stilling som et uundværligt Hjælpemiddel ved Studiet af Nedbrydningen af Proteinstoffernes Kæmpemolekyler.

Af endnu større Betydning var dog Sørensens Arbejde over Maalingen og Betydningen af Brintionkoncentrationen ved enzymatiske Processer, som kom i 1909. Der er sikkert meget faa danske videnskabelige Arbejder, der er blevet læst saa meget og har faaet en saa indgribende Indflydelse over store Omraader, som dette Arbejde. Sørensen paaviser her, at det ved Undersøgelser over Forløbet af enzymatiske Spaltninger er ligesaa vigtigt at kontrollere Surhedsgraden som Temperaturen, og han udvikler praktiske og bekvemme Metoder til kvantitativ Bestemmelse af Surhedsgraden.

Gennem Svante Arrhenius's Ionteori havde man lært at betragte Koncentrationen af Brintionerne i en Opløsning som et Maal for Opløsningens Surhedsgrad. Denne Betragtning overtager Sørensen, men med et lykkeligt Greb indfører han som et mere praktisk Maal for Surheden den negative Logaritme til Brintionkoncentrationen og indfører for denne Størrelse Navnet Brintioneksponenten og Symbolet p_H . Samtidig lærte han os at benytte denne Størrelse til Angivelse ogsaa af neutrale og alkaliske Opløsningers Reaktion. Fremskridtet syntes ved første Blik ikke stort, men det viste sig snart at være overmaade værdifuldt og gik hurtigt sin Sejrsgang over hele Verden.

De Metoder, som Sørensen i 1. og 2. Afsnit af sit Arbejde udviklede til p_H -Bestemmelse, er i Princippet vel ikke nye, men Sørensen gav disse Metoder en overmaade praktisk Form og beskrev dem saa glimrende, at hans Afhandlinger i flere Decennier blev den Bibel, som alle søgte hen til, naar de skulde udføre Surhedsgradsbestemmelser, og endnu den Dag i Dag vil den, som ønsker at udføre kolorimetriske Surhedsgradsbestemmelser, gøre klogt i at raadføre sig med Sørensens gamle Arbejde fra 1909. Metoderne er i dette Arbejde — som i alle Sørensens Arbejder — saa grundigt udarbejdede, at det er vanskeligt for Efterfølgere at indføre væsentlige Forbedringer. Som Eksempel herpaa vil jeg blot henvise til de Stødpudestoffer, som Sørensen anbefalede til Fastlæggelse af Opløsningers Brintionkoncentration. Sørensens Valg af Stofferne Citronsyre, primært Kaliumfosfat og sekundært Natriumfosfat, Glycin og Borsyre hertil har været saa vel gennemtænkt, at det endnu i Dag fortrinsvis er disse Stødpudestoffer, som anvendes ved enzymatiske og biologiske Undersøgelser.

I tredje og sidste Afsnit af Sørensens berømte Afhand-

ling fra 1909 paavises endelig Betydningen af at kende og ved Tilsætning af Stødpudestoffer holde Brintionkoncentrationen konstant ved Undersøgelsen af enzymatiske Spaltninger. Som Eksempler benyttes Rørsukkerets Spaltning ved Gærinvertin, Brintoveriltes Spaltning ved Leverkatalase og Ægalbuminets Spaltning ved Pepsin fra Mavesaft.

I Arbejdet fremhæver Sørensen, at Brintionkoncentrationens Betydning for de enzymatiske Processer rækker langt ud over det egentlige Enzymologi, og at Brintionkoncentrationens Størrelse sikkert er en Faktor, hvormed der maa regnes ved alle biologiske Processer. Tiden har heri givet Sørensen Ret i endnu højere Grad, end han antagelig den Gang selv har tænkt sig.

Nutildags er det ikke blot Enzym-Forskerne, som følger Surhedsgraden kvantitativt. Ogsaa Bryggere, Sprit- og Gærfabrikanter, Garvere, Sukkerkemikere og mange andre tekniske Kemikere kontrollerer deres Fabrikationer ved p_H -Bestemmelser, Mælkerifolk følger Mælkens og Flødens Syring paa samme Maade, Landbrugere og Skovbrugere angiver deres Jords Surhed ved p_H -Værdien af et vandigt Udtræk af Jorden. For Fysiologer og Læger hører p_H -Bestemmelser i Blod, Urin, Maveindhold o. l. til de daglige Rutinebestemmelser, Mikroorganismer dyrkes i Substrater med kendt p_H -Værdi o. s. v.

For Sørensen selv var hans Formolitrering og hans p_H -Arbejder ikke Maal, men kun Midler. Derfor fordybede han sig ikke mere i disse Arbejdsomraaders Teori end nødvendigt for at give Metoderne en praktisk og ydedygtig Form. Hans Maal var Studiet af selve Proteinstofferne, og han lod sig ikke lokke væk fra sin Hovedopgave mere end nødvendigt for at skaffe sig Midlerne til dennes Løsning.

De genuine Proteinstoffers Egenskaber.

Sørensens Arbejder over de genuine Proteinstoffers Egenskaber er vanskelige at referere i Korthed paa Grund af deres store Omfang og Rigdom paa Iagttagelser og Kendsgerninger. De er offentliggjort dels i en Serie paa 11 Afhandlinger med Fællestitlen Proteinstudier, dels i en halv Snes andre Afhandlinger. Desuden foreligger i trykt Form en lang Række Foredrag, som Sørensen har holdt over sine Proteinarbejder.

Mest indgaaende har Sørensen studeret Ægalbuminet, der udgør Hovedmængden af det i Hønsæggehvide forekommende Proteinstof. Med talrige Medarbejdere (E. Jürgensen, M. Høyrup, J. Hempel, S. Palitzsch, I. A. Christiansen, S. Goldschmidt, Linderstrøm-Lang, E. Lund, H. Jessen-Hansen, M. Macheboeuf, I. Sladek) har han undersøgt dette Stof paa alle Leder og Kanter og har derved skaffet os et enestaaende og meget værdifuldt Kendskab til dets Egenskaber.

Han har studeret dets Evne til at koagulere ved Opvarmning, der er Aarsag til Æggehvidens Stivnen ved Opvarmning, og paavist, at man ved at vælge den rette p_H -Værdi i Opløsningen kan faa Albuminet kvantitativt udskilt af en fortyndet vandig Opløsning ved Opvarmning, et Resultat, der blev af stor praktisk Værdi for ham ved hans senere Arbejder. Han viste ogsaa, at Koaguleringsprocessen kunde opdeles i to Processer: Denatureringen af det genuine Proteinstof og Udskillelsen af det denaturerede Stof. Men hvad der egentlig foregaar ved den mærkelige Denatureringsproces, som vi ikke er i Stand til at lade gaa tilbage, naar den engang er forløbet, lykkedes det ham ikke at finde ud af, og det ved vi endnu ikke.

Sørensen er den første, som det lykkedes at fremstille

Ægalbuminet helt rent. Han paaviste, at de kendte Kry-staller af dette Stof maatte opfattes som et Sulfat af Æg-albuminet med et ganske vist meget lille Sulfatindhold, og han fremstillede sammen med Palitzsch et tilsvarende kry-stallinsk Fosfat og et Citrat.

Dernæst bestemte han Ægalbuminets Evne til i Opløs-ning at binde Syre og Base og gav en Teori herfor, som senere er blevet udvidet og moderniseret af Linderstrøm-Lang.

Et meget stort Arbejde satte han ind paa at fastlægge Ægalbuminets Opløselighedsforhold i Vand og i Saltop-løsninger ved forskellige Surhedsgrader, og det lykkedes ham at give en udtømmende Beskrivelse af disse hidtil i flere Henseender mistydede Forhold. Han fandt, at man i Opløselighedsbestemmelser udført under veldefinerede Omstændigheder havde det bedste Middel til at karakterisere et Proteinstof og til at undersøge, om det ved de an-vendte Behandlinger eller ved Opbevaring var blevet de-natureret.

Endelig, og det er maaske det, som er blevet mest kendt, lykkedes det Sørensen at gennemføre Bestemmelser af Ægalbuminopløsningers osmotiske Tryk og derigennem fast-slaa dette Proteinstofs Molekylvægt til 34000. Alene af Kvælstofatomer er der herefter ca. 380 i dets Molekyle.

I Fortsættelse af sine Ægalbuminundersøgelser har Sø-rensen og hans Medarbejdere paa lignende Maade under-søgt andre Proteinstoffer, saaledes det ogsaa i Æggehvite tilstedeværende Ægglobulin, det i Hesteblood tilstedeværende Serumalbumin og Serumglobulin, Ostestoffet i Mælk og de Proteinstoffer, som er tilbage i Vallen, efter at Ostestoffet er udskilt. Samtidig er stadig nye Fænomener inddraget i Undersøgelserne (f. Eks. Proteinstoffernes Indhold af Fos-

for, af Kulhydrat og af Tryptofan). De Forhold, som Sørensen herved stødte paa, viste sig ofte at være mere komplicerede end Ægalbuminets Forhold, men dog ikke væsensforskellige fra dem. Store Vanskeligheder voldte navnlig Stoffernes Renfremstilling, ja i mange Tilfælde lykkedes det overhovedet ikke at fremstille Stofferne rene i gammel-dags Forstand, d. v. s. i en saadan Form, at de ikke ved videre Forsøg paa Rensning forandredes.

Anskuelser over Proteinmolekylernes Opbygning.

De Vanskeligheder, som Sørensen stødte paa ved sine Forsøg paa Renfremstilling af Proteinstoffer, førte ham i Løbet af Tyverne ind paa den Forestilling, at Proteinstofferne ikke bestod af stabile Molekyler, men at deres Molekyler var opbygget af et større eller mindre Antal Atomgrupper (Komponenter), som ikke var fastere sammenbundet, end at Grupperne under Forhold, hvor der endnu ikke fandt en Denaturering Sted, kunde udveksles mellem Molekylerne og ogsaa i nogen Grad kunde være til Stede i fri Form. Sørensen betegnede derfor Proteinstofferne som reversibelt dissociable Komponentssystemer. Ved Proteinstoffernes større eller mindre Dissociationsgrad og Tilbøjelighed til Komponentudveksling kunde deres forskellige Forhold under Rensningsprocessen faa en naturlig Forklaring.

Der er utvivlsomt meget, der taler for Sørensens Opfattelse af Proteinstofferne som reversibelt dissociable Komponentssystemer, men et helt klart Billede af Proteinstoffernes Egenskaber er det dog ikke lykkedes Sørensen at skabe ud fra denne Opfattelse, og hans Opfattelse kan heller ikke siges endnu at have vundet almindelig Anerkendelse.

Proteinstofferne hører til en Stofgruppe, som man fra Grahams Tid har betegnet som Kolloider. I det 19. Aarhundrede foretrak Kemikerne sædvanlig ved deres Undersøgelser at gaa udenom disse Stoffer, fordi de opførte sig aparte og ikke syntes at følge de Love, som fandtes gældende for andre Stoffer; men omkring Aarhundredskiftet sættes et intensivt Arbejde ind paa at forklare ogsaa Kolloidernes Forhold. De fleste Kolloidforskere stillede sig paa det Standpunkt, at Lovene for de kolloide Stoffers Egenskaber maatte være væsensforskellige fra de ikke-kolloide Stoffers. Man var vel klar over, at Kolloiderne skulde opfattes som opbyggede af kæmpemæssige Molekyler, bestaaende af i Tusindvis eller Millionvis af Atomer, men man mente ikke, at dette alene kunde forklare den store Forskel mellem Kolloider og Ikke-Kolloider. Dette var i hvert Fald Flertallets Mening. Sørensen tog Arbejdet med Proteinstofferne op ud fra den Tanke, at det dog maaske var muligt at forklare Proteinstoffernes Egenskaber ud fra den Antagelse, at der gælder de samme Love for disse Stoffer som for Stoffer bestaaende af smaa Molekyler, og han viste, at denne Tanke lod sig gennemføre. Nu er denne Tanke ret alment anerkendt for alle Kolloider, og selv om denne Anerkendelse ikke blot skyldes Sørensens Arbejder, saa har dog Sørensens Proteinstudier været medvirkende til den ændrede Opfattelse.

Betydningen af Sørensens Kæmpearbejde over Proteinstofferne ligger fremfor alt i det indgaaende Kendskab, han har givet os til Proteinstoffernes Egenskaber. Paa sine ældre Dage blev han fra alle Sider og med rette betragtet som Proteinstoffernes bedste Kender. Det Væld af paalidelige og korrekt beskrevne Kendsgerninger, som han har

fremskaffet paa dette Omraade, vil til alle Tider staa som et uforgængeligt Monument for hans Forskerdygtighed og Forskerenergi.

De store Resultater, som Sørensen naaede i sin Forskergering, skyldes ikke saa meget enkelte Øjeblikkes gode Ideer som lange Tidens maalbevidst og i Forvejen fortræffelig planlagt Arbejde. Sørensen besad en enestaaende Evne til at optage i sig og udnytte Resultaterne af omfangsrige og vidtløftige Forsøg og havde let ved at beskrive et saadant Materiale og finde Hovedlinierne i det. Hans Arbejdsmaade var den induktive. I sin Arbejdsmaade er han af samme Type som Tycho Brahe og Julius Thomsen. Ligesom disse Forskere udmærker han sig ved glimrende Evner til at gøre Iagttagelser og paa vigtige Omraader indsamle Kendsgerninger. Ligesom Tycho Brahes Iagttagelser over Stjernerne og Julius Thomsons Bestemmelser af Varmetoner ved kemiske Processer har været Guldgruber for Eftertiden, saaledes vil ogsaa Sørensens Proteinarbejder blive en Kundskabskilde, som man i lange Tider vil søge hen til.

Virksomhed i dansk Industri- og Forretningsliv.

Fra Ungdommen af var Sørensen interesseret i Videnskabens Anvendelse i det praktiske Liv, og han har som ældre ofret megen Tid og Arbejde paa at faa Videnskabens Resultater indført og udnyttet i Industrien.

Allerede som ung Værnepligtig fik han i Søminekorpsets kemiske Laboratorium Lejlighed til at erfare, hvorledes en videnskabelig Uddannelse kunde nyttiggøres i Praksis, og hvad han der lærte, glemte han aldrig. Den Tanke, at hans

Stilling ved Carlsberg Laboratoriet vilde bringe ham i nærmere Kontakt med Bryggerivirksomhed, har sikkert for ham kun virket tillokkende. I den første halve Snes Aar efter at Sørensen var kommet ud paa Carlsberg, synes Forbindelsen mellem Laboratorium og Bryggeri dog at have været meget ringe. Sørensen gik helt og holdent op i sit videnskabelige Arbejde. Hans Enzymstudier i Aarene 1907—09 vakte imidlertid Bryggeriernes Interesse. Ved at kontrollere Mæskens Surhedsgrad efter Sørensens Metode og ved at forøge Surhedsgraden ved en Mælkesyregæring opnaaede daværende Overinspektør, senere Direktør Hjelte Claussen ved Carlsberg Bryggerierne i Aarene efter 1912 at give Carlsberg Øllet en væsentlig forøget Holdbarhed. I de følgende Aar voksede Interessen for Sørensens Arbejde i Bryggerierne stadig; men en direkte Udnyttelse af Sørensens Evner i Carlsberg Bryggerierne begyndte dog først, efter at han i 1931 var blevet knyttet til Bryggeriernes Forsøgslaboratorium som Leder af ugentlige Møder mellem Laboratoriekemikerne og Driftens Ingeniører. Det derved indledede Samarbejde bar i mange Retninger rig Frugt. Nævnes kan saaledes, at det har ført til en Formindskelse af Carlsberg Øllets Tilbøjelighed til at blive uklart ved stærk Afkøling og ved langvarig Opbevaring, Fejl, der i hvert Fald for pasteuriseret Øls Vedkommende skyldes Udskillelse af Proteinstoffer. Ligeledes lykkedes det at formindske Øllets Tilbøjelighed til Overskumning.

Baade i Indlandets og i Udlandets Bryggerikredse blev Sørensen en søgt Foredragsholder. Nævnes skal ogsaa, at Sørensen siden 1928 har været Formand i Forstanderskabet for den skandinaviske Bryggerhøjskole i København og i Tilknytning hertil Leder af mange Forhandlings- og Diskussionsmøder mellem skandinaviske Brygmestre og

Bryggerikemikere. Som Udtryk for sin Taknemmelighed over Sørensens mangeaarige ulønnede og uselviske Arbejde for de unge Bryggerses Uddannelse oprettede Bryggeriforeningen i København paa hans 70-Aars Fødselsdag et S. P. L. Sørensen Legat paa 10.000 Kr., hvis Renter han selv skulde uddele, saa længe han levede.

I 1915 blev Sørensen paa G. A. Hagemanns Initiativ indvalgt i Bestyrelsen for De danske Spritfabrikker, og i 1931 blev han Bestyrelsens Formand. Sørensens Evne til at indføre den videnskabelige Forsknings Resultater i en Industri kom derved ogsaa den danske Sprit- og Gærindustri til Gode. Da den af Spritfabrikkernes daværende tekniske Direktør Sak opfundne nye Metode til Gærfremstilling, den saakaldte danske Metode, der siden gik sin Sejrsgang hele Verden over, skulde udarbejdes i Enkeltheder, gjorde Fabrikkerne i udstrakt Grad Brug af Sørensens Hjælp. Baade hans Metoder til Bestemmelse af de gærende Opløsningers Surhedsgrad, af hvilken Gæringens Resultat viste sig at være i høj Grad afhængig, og ogsaa hans Formoltrering blev med Held taget i Brug. Ogsaa i det Spritfabrikkerne nærstaaende A/S Dansk Gærings-Industri sad Sørensen i Bestyrelsen fra 1918 (Formand fra 1920) og tog aktiv Del i Arbejdet. Han var f. Eks. ivrigt medvirkende ved det Arbejde, der i Slutningen af Tyverne i dette Selskab udførtes med Henblik paa en rationel Løsning af Spildevandsproblemet. Det var ogsaa paa Sørensens Tilskyndelse, at dansk Fabrikation af Gelatine kom i Gang i det af A/S Dansk Gærings-Industri stiftede Aktieselskab Dansk Gelatine Fabrik.

I denne Sammenhæng maa endnu Sørensens Arbejde for dansk Mel- og Brødfabrikation nævnes. Han var Formand i Bestyrelsen for det under Teknologisk Institut

hørende Mel- og Bagerilaboratorium fra dets Oprettelse til 1934, og han var Formand for Hvedeudvalget fra dets Oprettelse i 1934. I disse Stillinger har han navnlig virket for større Anvendelse af Dansk Hvede som Brødkorn. Han søgte at opnaa dette Maal dels ved at faa den danske Hvede forædlet og dens Dyrkning forbedret, dels og navnlig ved at faa udarbejdet Bagemetoder egnede for Dansk Hvede. Pengene til omfattende Undersøgelser af denne Art kom fra Aktieselskabet Dansk Gæringsindustri Studiefond. Dette Fond, hvis Grundkapital er paa 2 Millioner Kroner, blev stiftet i 1923 ved Hjælp af en Del af de Beløb, som da blev indtjent fra Udlandet gennem Afgifter for Tilladelse til at benytte A/S Dansk Gæringsindustri danske Metode til Fremstilling af Gær. Jeg mindes endnu tydeligt Sørensen's Glæde, da han fortalte mig om Oprettelsen af dette Fond, ved hvis Stiftelse han var medvirkende. Som bekendt findes der i dette Fonds Fundats den Bestemmelse, at Fondet ved A/S Dansk Gæringsindustri eventuelle Op-løsning overgaar til Videnskabernes Selskab.

For Fuldstændighedens Skyld skal endnu mindes om Sørensen's Arbejde for at faa den finske Kemiker A. I. Virtanens Konserveringsmetode for Grøntfoderafgrøder indført her i Landet, og at han var Medlem af Maltbygudvalget og Ernæringsudvalget til sin Død.

Naar man skal have et fuldstændigt Billede af Sørensen's Personlighed og af hans Virksomhed i det danske Samfund, maa man ikke undlade at omtale hans Forretnings-sans og Interesse for Forretning. Da han i 1915 kom ind i Spritfabrikkernes Bestyrelse, viste det sig hurtigt, at Bestyrelsen i ham ikke blot havde faaet en værdifuld kemisk Hjælper, men ogsaa en dygtig Forretningsmand. Fabrik-

kerne fik megen Nytte af hans Forhandlingsevne baade i 1917 ved Forhandlingerne med Ernæringsraadet og den overordentlige Kommission om Tilrettelæggelsen af Sprit- og Gærfabrikationen under Hensyntagen til de begrænsede Raastofmængder, der var til Raadighed i de sidste vanskelige Krigsjaar, og senere under de Forhandlinger, som førte til Koncentrationen af hele den danske Produktion af Sprit og Gær paa nogle faa store og velindrettede Virksomheder under Spritfabrikkernes Ledelse.

Under Krigen var Sørensen medvirkende ved Starten af Garageselskabet Diana, i hvilket en Broder af ham blev Direktør, og i hvis Ledelse han tog Del til sin Død. Ligeledes sad han i Bestyrelsen for Danske Gasværkers Tjære-kompagni i Nyborg fra dets Oprettelse.

Sørensens Interesse for forretningsmæssige Problemer var sikkert en Arv fra hans Fader, der havde Ord for at forstaa sig godt paa at handle. Den var til Stede hos ham allerede som ung. Hans Forstaaelse af Regnskaber førte saaledes til, at han regelmæssigt hjalp sin første Kones Familie med deres Forretningsregnskaber, og dette vedblev han med lige til kort før sin Død, et for hans Personlighed meget karakteristisk Træk. I det hele taget har Sørensen gennem hele sit Liv for det meste maattet tage sig af sine mange Slægtninges Pengesager.

I et Brev til S. P. L. Sørensen skriver Dr. William Sørensen i 1913: »Kort inden Valget af Dem til Formand i Klassen fortalte en Mand mig, at De end ikke kendte Svig af Omtale, eller snarere, at De ikke kunde tænke Dem, at andre benyttede Svig. Gid det var mig.«

Denne Beskrivelse af Sørensen er saa sand, saa sand.

Han mødte altid sine Medmennesker med Tillid, og naar han en sjælden Gang blev sveget, følte han det som en personlig Sorg; men han blev sjælden sveget. Der var noget i den Tillid, han viste Mennesker, som fik dem til at handle bedre, end de maaske vilde have handlet overfor andre mindre tillidsfulde.

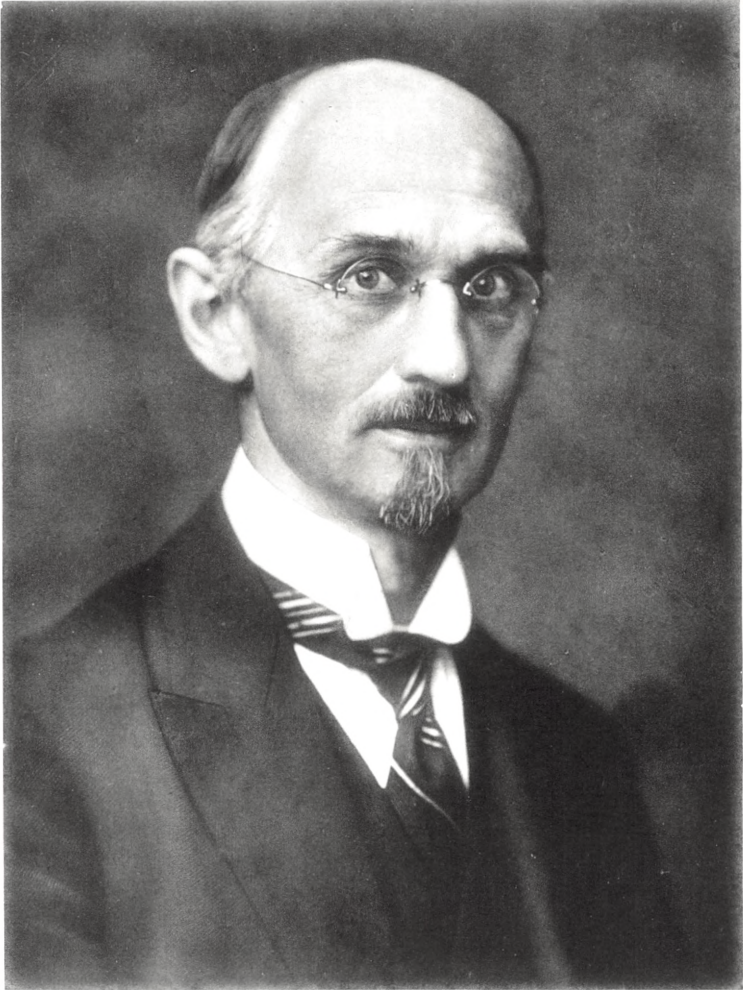
Sørensen var en Mester i at faa Parter med modstridende Interesser til at forliges. Hans Evner i den Henseende staar naturligvis i Forbindelse med hans lige nævnte Tillidsfuldhed; men den støttedes ved hans vennesæle Væsen, som ikke var et Overfladefænomen, men laa ham dybt i Blodet. Der skulde meget til, før han blev uvenlig eller endog vred. Han havde et ligevægtigt Sind og et godt Humør. Sørensen var heller aldrig tilbøjelig til at se ensidigt paa en Sag. Han kunde godt se, at der i Almindelighed ogsaa var noget rigtigt i hans Modparts Argumenter.

Sørensens Tilbøjelighed til at give efter for at faa en Forhandling til at glide, kunde maaske undertiden føles som en Veghed, og det vilde i hvert Fald være urigtigt at beskylde Sørensen for at være stejl eller stædig; men havde han tøvende og forsigtigt arbejdet sig frem til en sikker Overbevisning paa et væsentligt Punkt, saa var han ogsaa Mand for trods Modstand at fastholde den og efterhaanden føre den frem til Sejr.

Det var imod Sørensens Natur at gøre noget halvt. Naar han tog sig af en Sag, saa vilde han kende den til Bunds, og saa var han ogsaa villig til at ofre al den Tid og alt det Arbejde paa den, som krævedes. Derfor blev han efterhaanden ogsaa den ledende i næsten alle de utallige Udvalg, Bestyrelser og Forsamlinger, som Livet og hans Interesser bragte ham ind i.

Vort Fædreland har i S. P. L. Sørensen mistet en Søn, der har kastet Glans over dets Navn, og som har været det en god Borger. Han elskede vort Selskab, og her i Selskabet føler vi alle Sorg over ikke mere at skulle se ham ved Midterbordet, hvor han har haft sin faste Plads lige siden 1913.

Vi vil alle ære hans Minde.

LAURBERG & GAD FOT.

FOTOTYPI PACHT & CRONES EFTF.

A. Vuess

II.

Kurt Wulff.

4. September 1881—4. Maj 1939.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 1. December 1939.

Af **Poul Tuxen.**

Ved Kurt Wulffs Død den 4de Maj i Aar har Selskabet mistet en Forsker, der i ualmindelig Grad evnede at bane sig Vej, hvor ingen tidligere havde traadt. Det ofte misbrugte Ord »uerstattelig« falder naturligt ved denne Lejlighed, fordi ingen Sprogforsker for Tiden behersker de Omraader, Wulff havde underlagt sig. Dobbelt tragisk virker hans Død, fordi den ikke blot ramte ham i forholdsvis ung Alder, men ogsaa paa et Tidspunkt, da han endnu ikke havde naaet Afslutningen af det Arbejde, der skulde blive hans Livsværk.

Kurt Wulff blev født i Hellerup den 4de Sept. 1881. Hans Fader, Grundlæggeren af det kendte Tobaksfirma, var født i Barmstedt, men blev 1863 paa Grund af de politiske Forhold af sin Onkel og senere Svigerfader sendt til Danmark, hvor han fik Indfødsret 1866. I Hjemmet var Sproget tysk, men Sindelaget dansk. Wulff har selv karakteriseret sit Barndomshjem med de Ord, der uvilkaarligt melder sig, naar Talen er om et tysk Hjem: Nøjsomhed, Arbejdsglæde og Pligtfølelse, og det var Egenskaber, der Livet igennem prægede ham selv. Han blev Student 1900 fra Østersøgades Skole; hans Hovedinteresse var i Skole-

aarene Entomologi, en Interesse der forøvrigt fulgte ham hele Livet. Han nævnes med Ære blandt vore Entomologer som en flittig og dygtig Sommerfuglesamler og efterlod sig en betydelig Samling, der nu befinder sig paa Zoologisk Museum.

Ved Universitetet gav han sig til at studere klassisk Filologi og sammenlignende Sprogvidenskab og kom derved i Berøring med Vilh. Thomsen, der fik en afgørende Indflydelse paa hans Studiers Gang, baade hvad Stof og Metode angaar. Kurt Wulff horte til de Forskere, der kun i ringe Grad modtager Paavirkning fra andre. Af de talrige Sprogforskere, han efterhaanden kom i Berøring med, følte han sig egentlig ikke i Gæld til nogen; men med Vilh. Thomsen var det en anden Sag. Det var Vilh. Thomsens Interessesfære og hans Synsmaade, der blev Udgangspunkt for Wulffs eget Arbejde, og Forholdet mellem Lærer og Elev udviklede sig med Aarene til et varmt Venskab.

Ved Siden af den Berigelse, Thomsens Forelæsninger ydede Wulff, betød et tremaanede Ophold i Oxford 1903 kun lidet; mere kunde to Semestre i Leipzig 1905—06 byde ham, hvor den elskelige Sanskritist Windisch var hans Lærer. Cand. mag. blev Kurt Wulff 1906 med klassisk Filologi som Hovedfag og Engelsk som Bifag; og faa Maaneder efter kaldtes han til München, hvor han i de kommende 11 Aar deltog i Arbejdet paa den store latinske Ordbog *Thesaurus linguae latinae*, som han har skildret indgaaende i en Afhandling i Nord. Tidsskrift for Filologi 1907. Bortset fra den ypperlige Træning en saadan Virksomhed kan være, naar den ikke fortsættes altfor længe, laa Hovedtiltrækningen ved dette Arbejde for Wulff deri, at det gav ham rigelig Tid til egne Studier. Det er muligt, at Samværet med Münchener-Sanskritisten Ernst Kuhn, der netop søgte

udenfor Indologien i snævrere Forstand, kan have bidraget til at vende Wulffs Opmærksomhed mod Oldjavansk og andre af de Sprog, hvor han skulde komme til at gøre sin Indsats, men nogen afgørende Paavirkning fra Kuhns Side følte Wulff efter eget Sigende ikke. Det var hovedsagelig paa egen Haand, omend i Vilh. Thomsens Aand, han vendte sine Sproginteresser mod de malayo-polynesiske Sprog, hvor der var nok af Opgaver, der ventede paa Løsning, og hvor kun saare lidet var udrettet af de faa Lærde, der havde beskæftiget sig med dem. Han maatte derfor supplere de ofte vanskeligt tilgængelige og meget ofte ganske dilettantiske Hjælpemidler til Studiet af disse Sprog ved Korrespondance med Malajer, Samoanere og andre Syd-havsfolk.

Som en moden Forsker træder Wulff allerede frem paa Orientalistkongressen i København 1908. Det Spørgsmaal, der lige fra hans Studiers Begyndelse optog ham stærkest, var Forholdet mellem disse Sprog og andre, om hvilke man kunde formode, at de hørte til samme Slægt. Tanken om Slægtskab mellem de malayo-polynesiske Sprog og de austro-asiatiske (Munda, Mon-khmer og Annamitisk i For- og Bagindien) blev fremsat af W. Schmidt i Aaret 1906; og ved Kongressen i København forelagde Wulff en Række Iagttagelser til Belysning af disse Forhold, idet han tog en Undersøgelse af malajisk Orddannelse til Udgangspunkt. Han behandlede nemlig en Række Tostavelsesord indenfor Malajisk, Ord der begynder og ender paa Konsonant, og hvis Midtkonsonant er en Halvvokal (konsonantisk i eller u samt h); ved Siden af disse Ord findes der ofte en Eenstavelsesform, et Rodord bestaaende af Konsonant + Vokal + Konsonant, som f. Eks. Ordet »tun« Herre sammenstillet med Ordet »tuwan«. Wulff udtaler nu den Formodning,

og det er heri det betydningsfulde ligger, at det af Halv-vokal bestaaende Element i Tostavelserformerne af disse Ord er Infixer d. v. s. i Ordets Indre indføjede Bestanddele, og derigennem forklares den forskellige Vokalisering, dels ved Hjælp af Eenstavelserformernes Vokalskifter, dels ved de diftongiske Infixers vekslende Vokalfarve. Det er værd at fremhæve disse Betragtninger over Infixernes Betydning som formdannende Element, fordi det bl. a. er paa dem, Wulff senere baserer sine Teorier om Sproglægtskab. Sagen er jo den, at de Sprog her er Tale om ikke er i Besiddelse af en saa rig og fast grammatisk Konstruktion som den, der havde gjort det muligt at paavise store Overensstemmelser i de indogermanske Sprogs Bygning. Det galdt derfor om at finde Elementer, der kunde danne Grundlaget for Bedømmelse af Slægtskabsforholdene. Og derigennem faar disse Undersøgelser — bortset fra deres Betydning for Forstaaelsen af de Sprog, der gav Anledning til dem, — stor Interesse for den almindelige Sprogvidenskab; thi Spørgsmaalene maa her stilles paa en ny Maade. Wulffs første Afhandling peger betydningsfuldt frem mod hans senere Indsats, danner i Virkeligheden en Introduktion til det vidt omfattende Arbejde, der afsluttedes med hans efterladte Værk; han er allerede her i Gang med Problemer, der fik afgørende Betydning for hans Undersøgelse af langt større Sproggrupper; man kan derfor ikke være helt enig med ham, naar han saa bestemt benægtede, at hans Livs Arbejde skulde være Resultatet af en forud fastlagt Plan. Han greb ganske vist det Stof, der i Øjeblikket fængslede hans Opmærksomhed; men det er let at se, hvorledes det altsammen blev til Materiale for Udredningen af hans Betragtning af Sprogsammenhængen.

Foreløbig uddybede han imidlertid i en Afhandling

(Anthropos 1910) sine Iagttagelser over indonesiske Sprog ved en Behandling af Orddannelsen. Han viser, at denne meget hyppigt beror paa en Forbindelse af to Rødder, saa at mange af de Ord, man betragtede som formet ved Sammensætning af Rod og Præfix, i Virkeligheden er Komposita; at begge de to Stavelser i de paagældende Ord er indonesiske Rødder, lader sig paavise dels derved, at de forekommer som Slutstavelse i andre Ord med lignende Betydning, dels ved at de optræder som selvstændige Ord. Han kom derfor til det Resultat, at Sammensætningen af to synonyme eller næsten synonyme Rodord fra urindonesisk Tid har været en af de mest fremtrædende Faktorer ved disse Sprogs Stammedannelse.

Arbejdet med disse Spørgsmaal beskæftigede stadig Wulff i de følgende Aar, hvad en Række Anmeldelser af indonesisk Faglitteratur viser. Men hans Beskæftigelse med Oldjavansk og vel ogsaa praktiske Hensyn førte ham ind paa det Arbejde, der 1917 resulterede i en Doktorafhandling »Den oldjavanske Virāṭaparvan og dens Sanskritoriginal«, der har Undertitlen »et Bidrag til Mahābhārataforskningen«. Fra Midten af forrige Aarhundrede var det kendt, at der paa Bali i hollandsk Indien fandtes bevaret en Række Bøger af det indiske Kæmpeepos Mahābhārata i en gammel Prosaoversættelse, og navnlig hollandske Lærdes Arbejde med disse Tekster havde vist, at de var af stor Betydning baade for javansk og indisk Filologi. Der findes et Utal af indiske Sagn og Legender i javansk og malajisk Literatur, ofte i Form af Stof hentet netop fra Mahābhārata, som udnyttes til poetisk Bearbejdelse i episke Digte, der forholder sig meget frit overfor Originalerne. Men de gamle Prosaoversættelser ser derimod blot deres Opgave i at gøre det indiske Heltedigts Indhold kendt ved en uden digterisk Ambition

udarbejdet rent stofflig Gengivelse af det indiske Værk. Og netop derfor kan vi med en vis Tillid bygge paa dem som Vidnesbyrd om den Mahābhārata-tekst, der har foreligget for disse Oversættere, hvis Virksomhed falder i det 10de Aarhundrede. Wulff satte navnlig ind paa Studiet af Egennavnenes Form og af de talrige i Teksten indeholdte Citater paa Sanskrit; han ansaa det for sit Maal at tilrettelægge til Brug for Mahābhārata-forskningen det Materiale, som kunde udvindes af den oldjavanske Affatning; hans Arbejdes Karakter af Forarbejde betød, at han selv paa Forhaand gav Afkald paa at udnytte sine Resultater, som de fremkom ved en Sammenligning — Sætning for Sætning og Vers for Vers — mellem Oversættelse og Original, og det med Fremhæven af enhver Uoverensstemmelse, der kunde tyde paa, at den indiske Tekst paa disse Punkter har haft en anden Form end den almindeligt antagne. De Resultater, den med fremragende Dygtighed gennemførte Undersøgelse naar til, er i og for sig ingeniunde overraskende, hvilket naturligvis ikke forringer Arbejdets Værdi. Og Wulffs Beskæftigelse med dette udenfor hans egentlige Arbejdsfelt liggende Emne er da ogsaa blevet modtaget med Taknemlighed af Indologer, der havde Blik for de Værdier, der kan tilføres deres egen Videnskab fra den oldjavanske Filologi; det gælder om den Gruppe indiske Lærde, der i Poona er ved at udarbejde en kritisk Udgave af det indiske Epos. Udgiveren af Mahābhāratas fjerde Bog skriver saaledes i Appendix II til Udgavens femte Bind: »Dr. Kurt Wulffs ypperlige Bog om den javanske Version af Virāṭa er blevet benyttet og har vist sig uhyre nyttig. Størsteparten af de Forbedringer af den javanske Tekst, som vi her har antaget, stemmer overens med de af Dr. W. foreslaaede, om end ikke alle.« Det var med fuld Ret, at hans Bidrag til Mahābhārata-

forskningen blev prisbelønnet af Akademierne i Berlin og München.

Efter elleve Aars Ophold i Tyskland vendte Wulff 1918 tilbage til København, hvor han fik Ansættelse som Medhjælper ved Det kgl. Bibliotek og som Lektor i Græsk ved Universitetet. Samtidig begyndte et Samarbejde med Vilh. Thomsen vedrørende de oldtyrkiske Runeindskrifter. Thomsen vakte Wulffs Interesse for Tyrkisk og Kinesisk, og han gik i Gang med en Række Undersøgelser af Centralasiens historiske Forhold, som de afspejlede sig i kinesiske Kilder. Alt dette skulde komme den Udgave af oldtyrkiske Indskrifter fra Mongoliet og Sibirien til gode, som Vilh. Thomsen arbejdede med, og hvis Fuldførelse han overdrog Wulff. Det blev imidlertid ikke denne Opgave, Wulff satte Tid og Arbejdskraft ind paa. Hans Interesse for Kinesisk blev drejet i anden Retning ved den meget omfattende og værdifulde Samling af kinesisk Literatur, som Det kgl. Bibliotek havde erhvervet i Aarene 1920—21. Wulff gik i Gang med Katalogiseringen af denne Samling og førtes i den Forbindelse mere og mere ind paa Studiet af Kinesisk og beslægtede Sprog; dermed vendte han trods Stoffets Nyhed i Virkeligheden tilbage til Arbejder, der laa i Forlængelse af hans tidligere Undersøgelser over Sproglægtskab.

Den nødvendige Fordybelse i Kinesisk blev der Lejlighed til, da Carlsbergfondet satte ham i Stand til at foretage en Studierejse til det fjerne Østen. Rejsen blev foretaget i Aarene 1922—24; han opholdt sig ialt 17 Maaneder i Peking, idet den danske Koloni der gjorde det muligt for ham at forlænge Opholdet. Først og fremmest gjaldt det for Wulff om at tilegne sig praktisk Kendskab til Kinesisk, og med vanlig Energi udnyttede han enhver Lejlighed til at udvide sine Kundskaber; han forbedrede paa Udrejsen sin Tale-

færdighed ved Samtaler med en af de kinesiske boyer om Bord; han øvede sig i Malajisk med sine Chauffører i Singapore osv. Hans Breve og de senere offentliggjorte Skildringer fra Rejsen viser ham som en skarp og klog Iagttager og giver et levende Indtryk af hans Betagelse ved at staa Ansigt til Ansigt med en Virkelighed, han hidtil kun havde kendt gennem Bøger. Han er grebet af den fine og højt kultiverede kinesiske Mennesketype, ved Siden af hvilken Europæerne forekommer ham at gøre et »ganske tarveligt og groft Indtryk«; han føler en varm Sympati for den jævne kinesiske Befolkning, der forekommer ham at være »de skikkeligeste og godmodigste Folk, der ikke gør nogen Fortræd, naar de ikke bliver meget ondt behandlede«. Men først og fremmest arbejder han utrætteligt hos sin indfødte Lærer i Peking. »Jeg har helt maattet lære om igen«, skriver han; og til Tider er han ved at fortvivle over sin langsomme Fremgang, frygter at det er for sen en Alder at lære Kinesisk i og klager over sin »raadne Hukommelse«. I Virkeligheden skinner det dog igennem, at han efter de første Vanskeligheders Besejring gør rivende Fremskridt; og han indskrænker sig ikke blot til Opnaaelse af Sprogfærdighed, men optager i sig rige Indtryk af kinesisk Kultur; begejstres f. Eks. over kinesisk Teater og er rasende paa sin pedantiske Lærer, der betragter hans Teaterbesøg som det rene Spild af Tid. Et smukt og let tilgængeligt Udtryk for hans Sans for kinesisk Aandsliv er Oversættelsen af de »Tyve sælsomme Fortællinger af Pu Sung-Ling«, som Bianco Lunos Bogtrykkeri udsendte 1937.

Hvilke Planer, Wulff har forbundet med sit Arbejde paa Kinesisk, er naturligvis vanskeligt at sige. Selv afviste han, som før nævnt, enhver Tanke om at have et bestemt Maal for Øje med sine Studier og mente, at det netop var karak-

teristisk for ham stadig at maatte have fat paa noget nyt. Nu da hans Virken er afsluttet, er det dog let at se, hvorledes de nye Omraader, han sætter ind paa, samler sig til et stort Arbejdsfelt, hvis Opdyrkelse bringer ham nærmere og nærmere til det endelige Maal. Paa Hjemrejsen fik han Lejlighed til at opholde sig en 13 Uger i Malajstaterne, hvor det ogsaa var den praktiske Sprogtilegnelse, han først og fremmest kastede sig over, særlig med Opmærksomheden henvendt paa fonetiske Forhold. De 11 Uger, han tilbragte i Kuala Kangsor i Sultanatet Perak, benyttede han til med indfødt Lærer at gennemgaa Udtalen af Stedets malajiske Dialekt. Det er ganske vist kun en Dialekt ved Siden af mange andre, der baade i Ordforraad, grammatisk Bygning og Udtale adskiller sig fra andre Malajsprog; men et malajisk Højsprog findes ikke — bortset fra det ved Hofferne talte Sprog, der forøvrigt ogsaa er forskelligt de forskellige Steder. Derfor er der stor Interesse knyttet til Gennemarbejdelsen af en saadan Dialekts fonetiske Ejendommeligheder, selvom Wulffs Iagttagelser — hvad han selv var ganske klar over — maa modtages med de Forbehold, der er selvfølgelige, hvor det drejer sig om en enkelt Lærers Undervisning. Sine Resultater forelagde Wulff i den paa fine Bemærkninger om Betoning og Akcentforhold rige Afhandling: »Beobachtungen über die aussprache des malayischen im Sultanat Perak« (Acta orientalia IV).

Med Afslutningen af sin Rejse til Østen synes Wulff at have tilendebragt Indsamlingen af det Sprogmateriale, hvorpaa han kunde basere Sammenfatningen af de vidtstrakte Sprogomraader. Han supplerede sin Viden, navnlig med Henblik paa Behandlingen af Vilh. Thomsens Indskriftmateriale, ved Ophold i Helsingfors og Leningrad 1926 og blev samme Aar Lektor i Kinesisk ved Universitetet, en

Stilling der 1928 ændredes til et Docentur i østasiatiske Sprog med særligt Henblik paa Kinesisk. 1934 blev han Medlem af vort Selskab, og samtidig begyndte den mest produktive Periode i hans Forfatterskab.

Det første større Værk, hvori han bevidst arbejder hen imod Virkeliggørelsen af sine Teorier, er det 1934 i Selskabets Historisk-filologiske Meddelelser udsendte »Chinesisch und Tai«. Arbejdet har stor metodisk Værdi ved den Maade, paa hvilken han paaviser Slægtskabet mellem Kinesisk og de forskellige Tai-sprog, blandt hvilke Siamesisk er det vigtigste. Baade Kinesisk og Siamesisk er Eenstavelses-sprog; i begge spiller Tonehøjden en stor Rolle som Betydningsformidler; begge Sprog mangler en virkelig Formlære; men ved Siden heraf ligner de hinanden i den beslægtede Anvendelse af Ordstilling, Verbalkomposita og Numerativer, hvorved de adskiller sig fra de indonesiske Sprog. Ved Sammenligning af Lydlæren i Kinesisk og i Tai-sprogene mente Wulff at kunne rekonstruere sidstnævnte Sprogs gamle Tonesystem og identificere det med det kinesiske; han mente ogsaa at have fundet en Forklaring paa de gaadefulde siamesiske Tonebetegnelser og opstillede en ny vel gennemtænkt Transskription af Siamesisk. Endelig paaviser han ved Sammenligning af Dobbeltformer Tilstedeværelsen af Infixer i Siamesisk og finder Spor af samme Orddannelsesmiddel i Kinesisk. Wulffs Arbejde er af største Betydning for Opfattelsen af Forholdet mellem de behandlede Sproggrupper; og er dets Resultater end ikke godkendt uden Forbehold af Fagvidenskaben, saa er der ikke Tvivl om, at der her er skabt et Grundlag, Fremtiden vil bygge videre paa. Sin Tanke om Infixernes Betydning i paagældende Sprog uddyber han i sit næste Arbejde »»Musik« und »Freude« im Chinesischen« (Hist.-fil. Medd. 1935), hvor

Infixernes Tilstedeværelse i Siamesisk understreges, deres Paavisning i tidligere Kinesisk fastholdes, og Omraadet for deres Anvendelse udvides.

Efter disse ved deres Problemstilling saa betydningsfulde Afhandlinger fulgte under Titlen »Sang hyang kamahāyānan mantrānaya« (Hist.-fil. Medd. 1935) en Oversættelse og Kommentering af en oldjavansk Bearbejdelse af 42 buddhistiske Sanskritstrofer, der anvendtes ved Indvielsesritus for Munke og Lægfolk og har ledsaget bestemte sakrale Handlinger; de stammer fra Indien, er sikkert ikke forfattede paa Java. Wulffs Hovedindsats i denne Forbindelse er Behandlingen af den oldjavanske Kommentar til Sanskritstroferne, og hans Noter bringer et rigt leksikografisk Materiale; selve de gamle Strofers religionshistoriske Betydning synes at have ligget ham fjernere.

Hermed er Rækken af de vægtige Arbejder, Kurt Wulff selv naaede at udsende, sluttet. En Undersøgelse af den kinesiske Tænkter Laotses »Tao te king« kan ventes udgivet af V. Dantzer. Men det Værk, der lige til det sidste beskæftigede ham fremfor alt andet, og som skulde blevet hans opus magnum, naaede han ulykkeligvis ikke at se fuldført. Det skulde danne en foreløbig Afslutning paa hele hans Værk og paa alle de fra saa mange Sider foretagne Angreb paa Hovedopgaven, nemlig Demonstrationen af Sammenhæng mellem de sino-tibetanske Sprog, de austriske Sprog i snævrere Forstand og de malayo-polynesiske. Lykkedes det end ikke Wulff at fuldføre den stolte Bygning, saa foreligger der dog som efterladt Arbejde en Afhandling: »Über das verhältnis des Malayo-polynesischen zum Indochinesischen«, hvoraf i hvert Fald saa meget er bragt i Form, at man er klar over baade det Maal, der sigtes paa, og de Veje, ad hvilke det skal naaes. Tidligere Forskere

som W. Schmidt og Conrady havde opstillet Hypoteser om Slægtskab mellem henholdsvis austro-asiatiske og malayo-polynesiske og mellem austriske og sino-tibetanske Sprog, men uden at levere nogen overbevisende Argumentation for deres Ideer. Wulffs Undersøgelser gaar ud paa at paavise, at der findes saa vidtgaaende Overensstemmelser baade i Ordforraad og i Ordbygningen — og det af fundamental Art —, at de malayo-polynesiske og de indo-kinesiske Sprog maa være to Grene af en og samme Sprogstamme. Med Wulffs Konstatering af disse Slægtskabsforhold vilde vi for Fremtiden maatte regne med een vidtstrakt Sprogæt, der omfattede de i Tibet, Kina, Bagindien, paa de malajiske Øer, paa Stillehavsoerne og mod Vest helt hen til Madagaskar talte Sprog. Hvorledes Fremtidens Sprogvidenskab vil stille sig til dette epokegørende Forsøg, kan der selvfølgelig ikke siges noget om. Der foreligger Tilslutning fra linguistisk Side og mere reserveret Anerkendelse fra sinologisk. At de austro-asiatiske og tibeto-burmanske Sprog ikke er blevet Genstand for samme indgaaende Behandling som andre af de undersøgte Sprog, beror vel ikke udelukkende paa, at Wulff blev afbrudt midt under sit Arbejde. En Undersøgelse af, hvorvidt de for Slægtskabet afgørende Fænomener findes ogsaa i disse Sprog, eller eventuelt hvorfor de ikke findes her, vilde antagelig have været en nærliggende Opgave for videre Studier, saa vel som en Redegørelse for den nyeste kinesiske Oldsprogsforsknings Indflydelse paa de vundne Resultater. Men ethvert videnskabeligt Arbejde er jo kun et Led i Løsningen af en uendelig Opgave, og ingen vil kunne underkende Værdien af dette vægtige Indlæg i et Spørgsmaal af vidtrækkende Betydning. Det i Afhandlingen fra 1908 paabegyndte Værk kunde ikke have faaet

en smukkere Afslutning end denne af virkeligt Storsyn prægede efterladte Fremstilling.

Om sit Arbejdes Værd nærrede Wulff selv ingen Tvivl, og han hørte i Sandhed ikke til de Forskere, der bruger for store Ord om egen Indsats. Han var tværtimod en meget beskeden og reserveret Mand, der altid holdt sig nøje til en rent saglig Vurdering af sine Resultater og lod sin Person træde helt i Baggrunden, som det stemte bedst med hans Karakters Noblesse og Loyalitet. Paa fjernerestaaende kunde han virke tør og altfor forsigtig; i Virkeligheden var han helt anderledes. Hans Forhold til Videnskaben havde nærmest Karakter af en Besættelse; som han engang sagde: Videnskabsmand bliver man jo kun, naar man absolut ikke kan lade være. Han var en lidenskabelig Dyrker af sin Videnskab; sommetider kunde man faa det Indtryk, at han regnede den Tid for spildt, som han ikke kunde hellige sit Arbejde. Hans Arbejdskraft var uhyre; endnu faa Maaneder før hans Død kunde man træffe ham ved Skrivebordet arbejdende med voldsom Energi trods de ulideligste Smerter. Videnskaben tog ham helt, men ydede ham til Gengæld overmaade lykkelige Stunder. Sin Flid og sin metodiske Træning kunde han takke for sine vidtstrakte Kundskaber og sin præcise og paalidelige Udnyttelse af dem. Men hverken Flid eller Træning kunde have frembragt det fineste i hans Forskning: hans selvstændige og idérige Sprogbetragtning. Vi vil mindes Kurt Wulff som en af de danske Sprogforskere, der har gjort den originaleste Indsats i deres Videnskab.

LAURBERG & GAD FOT.

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

L. Kolderup Roseninige

III.

J. L. A. Kolderup Rosenvinge.

7. November 1858—18. Juni 1939.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 15. December 1939.

Af **Ove Paulsen.**

Janus Lauritz Andreas Kolderup Rosenvinge var Københavnerv; hans Forældre var Oberstløjtnant, Vandbygningsdirektør Valdemar Kolderup Rosenvinge og Harriet Petersen. Han havde alle sine Fornavne efter sin Farfader, den bekendte Retshistoriker J. L. A. Kolderup Rosenvinge, der bl. a. var Medlem af Videnskabernes Selskab.

Allerede som Dreng, medens han gik i Metropolitan-skolen, havde han naturhistoriske Interesser; Rosenvinge nævner selv i »Erindringer fra mine Universitetsaar« Overlærer Carl Fogh's udmærkede Undervisning som værdifuld og ansporende for ham. Han blev Student 1876, sammen med sin Fælle og Ven for Livet, Rudolph Berg, den senere bekendte Zoolog og Embryolog.

Rosenvinge tog medicinsk Forberedelseseksamen 1878 og begyndte saa at studere Naturhistorie; hans bedste Lærere siger han selv var Japetus Steenstrup og især Eug. Warming, »vor højt beundrede Lærer, under hvis Vejledning vi arbejdede selvstændigt«. Allerede i disse unge Aar tog Rosenvinge sig for at studere Algerne, særlig Havalgerne, hvis Skønhed og Formrigdom og mange Problemer tiltrak ham.

Han tog Magisterkonferens i Naturhistorie med Botanik

som Hovedfag i 1882, og derefter kom hans Lære- og Vandreaar. De begyndte med et to Maaneders Ophold i 1883 hos Professor V. B. Wittrock i Stockholm, hvor han studerede Ferskvandsalger og som Resultat af Studiet skrev en mindre Afhandling om en grønlandsk Spirogyra. — Tiden fra November 1883 til Marts 1884 tilbragte han i Bonn, hvor han studerede Svampecytologi hos Professor Strasburger; fra dette Ophold stammer hans Afhandling fra 1886: Sur les noyaux des Hymenomycètes, hvori han bl. a. beskriver, hvordan de fire Cellekærner fra Basidien presser sig op igennem Sterigmerne for at ende i Basidiesporerne. — Efter Bonn-Tiden var han i Marts til August 1884 hos den berømte Fysiolog W. Pfeffer i Tübingen, og samtidig studerede ogsaa hans Landsmand W. Johannsen hos Pfeffer, og han og Rosenvinge sluttede der et Venskab, der varede, saa længe de levede. I Tübingen studerede Rosenvinge eksperimentel Morfologi, og Resultatet blev — efter flere Aars Arbejde med Emnet — hans Disputats, der udkom 1888: Undersøgelser over ydre Faktors Indflydelse paa Organdannelsen hos Planterne. Heri efterspores Aarsagen eller Aarsagerne til Planternes Polaritet, d. v. s. Modsætningen mellem Basis og Spids, og deres Dorsiventralitet, den Forskel der kan være mellem et Skuds Overside og dets Underside. Begge optræder paa bestemte Udviklingsstadier i Plantens Liv, øjensynlig som Følge af en indre Nødvendighed, og hvis der i den rette Tid er en ydre eensidig virkende Faktor til Stede, kan denne virke bestemmende paa Orienteringen. Det lykkedes f. Eks. Rosenvinge at vise, at Sporer af Fucacéer og Equisetum, som paavirkes af eensidigt Lys, deles ved en første Væg, der er vinkelret paa Lysretningen, og at derefter den Celle, der vender bort fra Lyset, danner Rhizoide, altsaa

bliver den vordende *Plantas Basisdel*, medens *Lysskuddet*, der vokser opad, dannes af den *Celle*, der vendte imod *Lys*et.

Efter Opholdet hos Pfeffer rejste Rosenvinge til Frankrig, ved hvis Kyster (*Cherbourg*, *Biarritz*, *Antibes*) han studerede levende *Havalger* i Efteraaret og Vinteren 1884—85, og endelig tilbragte han, med samme Formaal, i 1885 nogle Maaneder i *Haugesund* i Norge.

Da Rosenvinge i 1885 kom tilbage til Danmark for at blive der, faldt han hurtigt til; en 27-aarig *Videnskabsmand*, *kundskabsrig*, *sprogkyndig* og *berejst*, et *venligsindet* og *hjælpsomt Menneske*, — ham blev der hurtigt Brug for. Allerede 1886 blev han *Bibliotekar* og *Assistent* ved *Botanisk Museum*, og *Bibliotekar* var han lige til 1900. Han forstod sig vel ikke paa *Nutidens moderne Bogordning* og *Katalogisering*, men han havde *Indsigt* i *Litteraturen*, fordi han gav sig Tid til at kigge i *Tidsskrifterne*, og hans *Hjælpsomhed* var stor; de, der var unge den Gang, vil huske, hvor ofte han fandt Vej for dem, naar de kom og vilde finde *Oplysning* om et eller andet *Spørgsmaal*.

Det fredelige Liv som *Bibliotekar* havde dog *Afbrydelser*: i 1886 og 1888 foretog Rosenvinge *Sommerrejser* i *Vestgrønland*, især for at undersøge *Havalgerne*. Han hjembragte et stort *Materiale*, som det tog ham mange Aar at bearbejde, men det blev ogsaa godt gjort. Af Rosenvinges *botaniske Arbejder* om *Grønland* er de vigtigste: *Det sydligste Grønlands Vegetation* (1897), en *Beskrivelse* af *Plantesamfundene* og *Landskabsformerne* i *Sydgrønland*, — dernæst to store *systematiske Afhandlinger* om *Grønlands Havalger* (1893 og 1898), og endelig: *Om Algevegetationen* ved *Grønlands Kyster* (1898). *Grønlands Havalger* var til da næsten ukendte; Rosenvinge beskrev et Antal nye *Arter* og berigede i det hele *Kundskaben* om *arktiske Alger* og *Alge-*

samfund med en Mængde sande og karakteristiske Træk. Først i 1898 var han færdig med sit grønlandske Materiale. I Mellemtiden var han 1891 kommet ind i Botanisk Forenings Bestyrelse, var 1894 blevet Lærer ved havbiologisk Kursus, havde 1895 som Privatdocent begyndt at holde Forelæsninger ved Universitetet over Kryptogamerne, og havde 1888 disputeret for Doktorgraden.

Da Rosenvinges Forelæsninger ved Universitetet havde vist, at der i høj Grad var Brug for en Lærer i Kryptogamernes Naturhistorie, blev han i 1898 ansat som Docent med Forpligtelse til at læse over Kryptogamer. I 1916 blev han ekstraordinær Professor i Botanik ved Universitetet, og denne Stilling beholdt han, indtil han i 1928 tog sin Afsked paa Grund af Alder. — Fra 1900 til 1916 indehavde Rosenvinge ogsaa en anden Lærerstilling, nemlig som Docent ved Polyteknisk Lærestalt, først i Botanik, senere i »Mikroskopi og Rendyrkning af Gæringsorganismer« (Mikrobiologi).

Som Lærer var Rosenvinge i højeste Grad sandfærdig overfor Realiteterne, og hans ægte og altid utrættede Glæde over Naturen kunde smitte, men han manglede i nogen Grad den Fantasi, der giver Undervisningen Liv og sætter Fart og Iver i Eleverne. Noget lignende kan siges om hans bekendte Lærebog »Sporeplanterne« (1900), en klar, reel og indholdsrig Lærebog over alle de lavere Planter; den er altfor tung af Stof for en Lærebog, men den er en fortrinlig Haandbog.

Allerede i 1891 var Rosenvinge begyndt at studere de danske Havalger; han havde i fire Aar offentlig Støtte dertil. Hans Plan var at behandle alle Arternes Naturhistorie, Biologi og Udbredelse: de danske Farvande er jo interessante som Overgang mellem den næsten ferske Østersø og den salte Nordsø. Det var en stor Plan, — og for en

svagelig Mand, optaget af Undervisning, gik Arbejdet langsomt. Rosenvinge var heller ikke Mand for at komme let til videnskabelige Iagttagelser. Nøjagtighed maatte der til; ethvert Spørgsmaal skulde prøves atter og atter, og Materialet var næsten uudtømmeligt, — han havde selv paa Ekspeditioner i de danske Farvande samlet det meste. Det er et meget stort Arbejde, han har lagt i sit Algeværk: »The Marine Algæ of Denmark. Contributions to their Natural History«, der publiceredes i Videnskabernes Selskabs Skrifter. Part I (Rhodophyceae I, Bangiales and Nemalionales) udkom i 1909, Part II (Rhodophyceae II, Cryptonemiales) i 1917, Part III (Rhodophyceae III, Ceramiales) i 1923—24, og Part IV (Rhodophyceae IV, Gigartinales, Rhodymeniales, Nemastomatales) i 1931. Disse fire Dele omfatter alle kendte danske Rødalger og udgør 7. Rækkes 7. Bind af Videnskabernes Selskabs Skrifter naturvidenskabelige og matematiske Afdeling, — ialt 628 Sider med 619 Tekstfigurer og 8 Tavler. Alle Figurer er originale, de fleste tegnet af Forfatteren eller under hans Opsigt. Det er et typisk beskrivende Værk, værdifuldt ved sin Rigdom paa Oplysninger og ved sin Paalidelighed, — et redeligt Grundlag for Fremtidens Arbejde. I 1935 føjede han dertil: »Distribution of the Rhodophyceae in the Danish Waters«, hvor han dels giver Tillæg til Hovedafhandlingen, dels opgør Rødalgerne Fordeling i de danske Farvande og f. Eks. viser, at af 158 Rødalgearter findes kun 26 i bornholmske Farvande, og at disse, Østersø-Arterne, udenfor Danmark har en mere nordlig Udbredelse end Arterne fra Kattegat og Skagerak.

Af de to andre store Algegrupper, Grønalgerne og Brunalgerne, fik Rosenvinge kun begyndt paa den sidste (»On some Danish Phaeophyceae«, 1935), men fik intet gjort ved Grønalgerne. Hans store Materiale overlever ham.

Dette indgaaende og vigtige Algeværk, The Marine Algæ of Denmark, som det har taget en Menneskealders haardt og taalmodigt Arbejde at frembringe, er, skønt ufuldstændigt, Rosenvinges Hovedværk. Det vil, sammen med de grønlandske Algearbejder, bevare hans Navn for Eftertiden. — Under Arbejdet paa det har der naturligvis rejst sig en Række Sidespørgsmaal, hvis Behandling ikke hørte til i Hovedværket, men kom som selvstændige Arbejder, f. Eks. et Par Afhandlinger om Rødalgerne's Spiralstilling. Talrige Planter har deres Organer stillede i Spiral, Eg og Gran har saaledes spiralstillede Blade. Som Aarsag til denne Stilling har den bekendte tyske Botaniker Schwendener angivet, at de unge Organer, der i Begyndelsen staar tæt sammentrængt paa Skudspidsen, derved kommer til at ordne sig paa bestemt Maade, i Spiral. For Rødalgerne's Vedkommende bestrides dette af Rosenvinge, som hos Slægten *Polysiphonia* har fundet, at Organerne er spiralstillede, skønt de i Ungdommen, naar de staar samlede paa Skudspidsen, ikke berører hinanden. Spiralstillingen maa altsaa skyldes indre Aarsager. — Her har Rosenvinge givet en Korrektur til et mere alment Spørgsmaal; saadan lod han ellers andre om at behandle. Specielle botaniske Spørgsmaal var hans Domæne.

En særlig Betydning har Rosenvinge haft ved sit Arbejde for Dansk Botanisk Forening, i hvis Bestyrelse han sad i 41 Aar, og hvor han navnlig som Redaktør af Botanisk Tidsskrift har udrettet et stort og værdifuldt Arbejde. — Ogsaa som Lærer ved Havbiologisk Kursus, og som dets Leder, har han gjort et Arbejde, der har Værdi, og han var Universitetets Repræsentant ved Oprettelsen af det nuværende havbiologiske Laboratorium i Frederikshavn.

Rosenvinge blev i 1900 Medlem af Videnskabernes Sel-

skab. Han var Æresmedlem af Dansk Botanisk Forening, af Hið Íslenska Nátturufraeðisfelag og af Svenska Botaniska Föreningen, samt korresponderende Medlem af Deutsche Botanische Gesellschaft.

Han blev i 1912 gift med Ingeborg Mosolff, men hans Hustru døde et Par Aar efter ved et Ulykkestilfælde.

Rosenvinge var en jævn og venuesæl Mand, forstaaende og hjælpsom mod alle. Ikke meget talende, men gerne Deltager i et muntert Selskab, f. Eks. i hans eget smukke Hjem. Han var trofast mod Venner og skaansom i sin Dom; det ser man f. Eks. af de mange Nekrologer, han har skrevet over afdøde Fagfæller, — som den Adelsmand, han var, priste han deres gode Egenskaber og lod de mindre gode ligge. En nobel Karakter var han, en Gentleman; paa ham kan Thackerays Beskrivelse af gentlemen passe: »Men whose aims are generous, whose truth is constant, and not only constant in its kind but elevated in its degree, whose want of meanness makes them simple, who can look the world honestly in the face with an equal manly sympathy for the great and the small.«

Rosenvinges videnskabelige Arbejder inden 1911 findes opregnet i: Carl Christensen, Den danske botaniske Litteratur 1880—1911. Hans Arbejder efter 1911 vil findes i samme Forfatters snart udkommende Bog, Den danske botaniske Litteratur 1912—1939.

Litteratur.

Selvbiografi i Universitetets Indbydelsesskrift 15. November 1888. L. Kolderup Rosenvinge: Erindringer fra mine Universitetsaar. Metropolitaneren 3. Aarg. Nr. 10, 1928. Nekrolog i Botanisk Tidsskrift, 45.

UDDRAG AF REGNSKABET

FOR AARET 1939

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. <i>Beholdning fra forrige Aars Regnskab:</i>				
Kassebeholdning.....	6243	65
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. Rente af Obligationer	25163	33		
b. Rente af Indskud i Bank.....	244	25	25407	58
3. <i>Statstilskud i Kalenderaaret 1939</i>	28175	00
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:</i>				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis.....	400	00		
fra Etatsraad Schou og Hustrus Legat ...	100	00		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme:				
det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag for				
Aaret 1938 (udbet. Juni 1939).....	4897	96		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	00		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring				
om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
Rente af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig. ...	4336	44		
e. F. J. Ørnborgs Legat.....	2000	00	31734	40
5. <i>Salg af Selskabets Publikationer</i>	3636	29
6. <i>Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets</i>				
<i>internationale Forbindelser</i>	10000	00
7. <i>Tilfældige Indtægter:</i>				
Udtrukne Obligationer	16200	00
Samlet Indtægt...	121396	92

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:				
a. Løn til Embedsmænd, Fuldmægtig og Medhjælper, Pension m. m.	21887	50		
b. Selskabets Møder	1955	83		
c. Rengøring	1396	73		
d. Kontor og Oplag	5331	48		
e. Porto	2447	86		
f. Forsikring	189	85	33209	25
2. Selskabets Publikationer:				
a. Oversigten	3112	82		
b. Meddelelserne og Skrifterne	33365	63		
c. Dines Andersen, Pāli Dictionary	4556	50	41034	95
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat		
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:				
a. Af Selskabets Midler		
b. Af det Hjelmsjerne-Rosencroneske Bidrag:				
c. Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie, 4. Bidrag af en 5-aarig Bevilling	1600	00		
β. Dansk historisk Forening til en Aarsbiografi over dansk Historie	1000	00		
γ. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	00	3600	00
5. Selskabets internationale Forbindelser:				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger for Aaret 1939	3434	98		
b. Rejseudgifter til Selskabets Delegerede ...	6455	90		
c. Union Académique til Index des Traditions musulmanes (6. Bidrag)	300	00	10190	88
Overføres	88035	08

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført	88035	08
6. <i>Pengepræmier og Medailler:</i>					
	F. J. Ørnborgs Legat for 1939	2000	00
7. <i>Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser</i>					
		27	84
8. <i>Indkøb af Obligationer</i>					
		17442	44
9. <i>Beholdning ved Aarets Slutning:</i>					
	Kassebeholdning	13891	56
	Samlet Udgift	121396	92

Regnskab for Bidrag fra den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning ultimo 1938 Kr. 4292,78	Udgifter 1939 Kr. 3600,00
Bidrag for Aaret 1939. - 4897,96	Beholdning ultimo 1939 - 5590,74
Kr. 9190,74	Kr. 9190,74

Regnskab for Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser:

Beholdning ultimo 1938 Kr. 3845,29	Kontingentudgifter til
Bidrag indgaaet 1939 - 10000,00	Unioner for 1939 . . . Kr. 3434,98
	Rejseudgifter 1939 til
	Selskabets Delegerede - 6455,90
	Beholdning ultimo 1939 - 3954,41
Kr. 13845,29	Kr. 13845,29

Opsamlet af Legaterne:

	Thott's Legat	Classen's Legat	Schou's Legat	Ørnborg's Legat
Beholdning ultimo 1938	1400 Kr.	3200 Kr.	1300 Kr.	» Kr.
Bidrag for 1939	200 -	400 -	100 -	2000 -
Pengepræmier udbetalt 1939	» -	» -	» -	2000 -
Beholdning ultimo 1939	1600 Kr.	3600 Kr.	1400 Kr.	» Kr.

Formueopgørelse pr. 31. December 1939.**I. Værdipapirer lydende paa Selskabets Navn (herunder Thott's Legat paa 5000 Kr.):**

40000 Kr. Danske Statsobl. 1919 à 5	$\frac{0}{100}$	Kursværdi	Kr.	38 300,00
125700 - Husejer Kreditk. Obl. à $3\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	91 132,50
55200 - Østift. Kreditf. Obl. à $3\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	46 482,00
219000 - - - - - à 4	$\frac{0}{100}$	-	-	181 847,50
17000 - - - - - à $4\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	14 280,00
28200 - Jydske Land. Krdf. Obl. à $3\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	25 098,00
6000 - - - - - à 4	$\frac{0}{100}$	-	-	4 515,00
49000 - - - - - à $4\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	40 547,50
2000 - Fynske Kreditf. Obl. à $3\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	1 900,00
107000 - Kbhvns. Kreditf. Obl. à 4	$\frac{0}{100}$	-	-	84 797,50

Ialt 649100 Kr. nominelt, til Kursværdi Kr. 528 900,00

II. J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor

Dr. med. & phil. Julius Thomsen:

96200 Kr. Østift. Kreditf. Obl. à $3\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	Kursværdi	Kr.	70 466,50
17000 - - - - - à 4	$\frac{0}{100}$	-	-	13 310,00
7000 - - - - - à $4\frac{1}{2}$	$\frac{0}{100}$	-	-	5 880,00

120200 Kr. nominelt, til Kursværdi Kr. 89 656,50

III. Kassebeholdning Kr. 13 891,56

I ovenstaaende Formueopgørelse er inkluderet Beholdning af Bidrag fra den Hjelmsjerne-Rosencroneske Stiftelse Kr. 5 590,74, Beholdning af Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet Kr. 3 954,41 samt opsamlede Bidrag til Prisopgaver for Legaterne Kr. 1 600 + Kr. 3 600 + Kr. 1 400.

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer og godkendt af Kassekommissionen.

D. 1. Marts 1940.

N. E. Nørlund.

Kassekommissionens Formand.

BUDGET

FOR AARET 1940.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning:				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 40000 Kr. Danske Stats Oblig. à 5 pCt.	2000	»		
125700 - Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	4399	50		
60200 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	2107	»		
214000 - do. do. à 4 -	8560	»		
17000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	765	»		
28200 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	987	»		
6000 - do. do. à 4 -	240	»		
49000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	2205	»		
2000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	70	»		
107000 - Københavns Krdf. Oblig. à 4 -	4280	»		
b. Rente af Indskud i Bankerne	160	»	25773	50
3. Forventet Statstilskud	31175	»
4. Bidrag i Følge statutmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme:				
Det Hjelmstjerne-Roseneroneske Bidrag for Aaret 1939	4000	»		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 101200 Kr., 4 pCt. af 12000 Kr. og 4 ¹ / ₂ pCt. af 7000 Kr. Østif. Krdf. Oblig.	4337	»		
e. Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat	2000	»	30837	»
5. For Salg af Selskabets Publikationer	3000	»
6. Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet	10000	»
7. Tilfældige Indtægter	»	»
Samlet Indtægt.	100785	50

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Udgift.				
1. Selskabets Bestyrelse:				
a. Lønninger, Pension m. m.	19862	50		
b. Selskabets Møder	2000	»		
c. Rengøring	1300	»		
d. Kontor og Oplag	6000	»		
e. Porto	3500	»		
f. Forsikring	250	»		
			32912	50
2. Selskabets Forlagsskrifter:				
a. Oversigten	4500	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne	36000	»		
c. D. Andersen, Pæli Dictionary	4000	»		
			44500	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat				
	1500	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:				
a. Af Selskabets Midler		»	»	
b. Af det Hjemstjerne-Rosencroneske Bidrag:				
α. Til Kommissionen for Registrering af literære Kilder til dansk Historie, femte Bidrag af en 5-aarig Bevilling	1600	»		
β. Til Dansk historisk Forening, til en Aarsbibliografi over dansk Historie	1000	»		
γ. Til Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1000	»		
			3600	»
5. Selskabets internationale Forbindelser:				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger	4500	»		
b. Rejser	5500	»		
			10000	»
Overføres	92512	50
				8*

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	Overført	92512	50
6. <i>Pengepræmier og Medailler:</i>					
a. Præmier af Legaterne:					
	Af Thott's Legat	»	»		
	Af Classen's Legat	»	»		
	Af Schou's Legat	»	»		
b. Medailler og Pengepræmier af Selskabets Kasse					
		»	»		
c. Ørnborgs Legat					
		2000	»	2000	»
7. <i>Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser</i>					
		1500	»
8. <i>Indkøb af Obligationer</i>					
		»	»
9. <i>Beholdning til Raadighed</i>					
		4773	»
Samlet Udgift	100785	50

Af disse Udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—c samt 5 a og b kalkulatoriske. (5 a dog fast i udenlandsk Valuta). De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hjelmstjerne-Rosencroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1940 ca.	5500	»
Bidraget for 1939 ca.	4000	»
	9500	»
Budgetteret Udgift	3600	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.	5900	»

Bidrag fra Legaterne til Præmier.

	Thott's Legat		Classen's Legat		Schou's Legat	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1940	1600	»	3600	»	1400	»
Bidraget for 1940	200	»	400	»	100	»
	1800	»	4000	»	1500	»
Budgetteret Udgift	»	»	»	»	»	»
Beholdning ved Aarets Udgang	1800	»	4000	»	1500	»

PRISOPGAVER FOR 1940.

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

OPGAVE I BIOLOGI

(PRIS: KR. 3000)

Det er en bekendt Sag, at der i de sidste Decennier i stadigt stigende Grad er foregaaet en over hele Landet meget følelig Forurening af vore Kilder, Bække, Aaer og Søer. Navnlig fra Fiskeriets Side men ogsaa fra den store Befolkning, fra Hoteller, Landliggere, Naturfredningsinstitutioner og fra Naturforskerne lyder Klagerne stærkere og stærkere.

Man har for Øjeblikket næppe et samlet Overblik over alle vore ferske Vandets forurenende Faktorer, ej heller over Forureningens Art paa de forskellige Lokalteter.

Da Sagen er af stor samfundsmæssig Betydning, udsætter Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab en Prisopgave, der skulde gaa ud paa Klarlæggelse af herhen hørende Problemer.

Besvarelsen maa særlig tage Sigte paa følgende Punkter:

1. En Kortlæggelse af de Lokalteter, hvor den stærkeste Forurening synes at foregaa.
2. En samlet Fremstilling af de her i Landet stedfindende Forureningers Natur.
3. En Fremstilling (i store Træk) af vore Vandløbs naturlige Flora og Fauna fra Kildeudspring til de Steder, hvor Forureningen foregaaer

4. En Paavisning af, hvorledes Forureningen virker ind paa denne Flora og Fauna og hvilke Organismer, der afløser den ved Forureningen fortrængte Flora og Fauna.
5. Om muligt gennem Oplysninger hentet fra lokalkendte Personligheder udrede, naar de forurenende Faktorer er begyndt at sætte ind, samt hvilke Ændringer i de naturlige Forhold disse har frembragt; der tænkes her særlig paa Fiskebestanden.
6. Det ønskes endvidere, at Besvarelsen skulde give nogle Bidrag til Oplysning om, hvor stor vore rindende Vandes selvrensende Evne er, med andre Ord om Aernes primære Flora og Fauna i større eller mindre Afstand fra Forureningspunktet igen kan trives.

Det henstilles, at Forfatteren om muligt, med Hensikts paa fortsatte Undersøgelser, ud fra det Kendskab han maatte erhverve sig, udvælger et bestemt Vandløb, som han ved Besøg og Analyser foretaget med regelmæssige Mellemløb særlig gør til Genstand for Undersøgelse.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1942.

OPGAVE FOR CLASSEN'S LEGAT

(PRIS: KR. 3000)

Kløver-Bægersvampen (*Sclerotinia trifoliorum*) er en for Landbruget meget skadelig Snylter, der angriber Kløverarterne, Sneglebælg, Luzerne og andre af Græsmarkens Bælgplanter, ligesom den synes at kunne vegetere paa enkelte systematisk set fjernstaaende Planter. Snylterens Biologi er utilstrækkelig udredet, ikke mindst hvad angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt der er uddifferentieret specifikke Racer, der angriber hver sin Planteart.

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab udsætter derfor følgende Prisopgave:

Der ønskes en paa Undersøgelser i Marken og paa Forsøg grundet Udredning af Kløver-Bægersvampens (*Sclerotinia trifoliorum* Erikss.) Forekomst paa og økonomiske Betydning for de forskellige Græsmark-Bælgplanter (Arter og Sorter).

I Tilknytning hertil foretages Undersøgelser over Svampens Værtplanteregister i Danmark, ligesom Spørgsmaalet om Tilstedeværelsen af Smitteracer indenfor *Sclerotinia trifoliorum* søges belyst.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1942.

OPGAVE FOR THOTT'S LEGAT

(PRIS: KR. 2000)

Medens man hidtil i Skovbruget har udsaaet Frugter og Frø for at frembringe Kulturskov, er der nyere Erfaringer, der tyder paa, at det kunde være formaalstjenligt at anvende vegetativ Formering af særlig gode Individider.

Der ønskes en Undersøgelse over de vigtigere danske Skovtræers vegetative Formeringsevne samt en Vurdering af, om den vegetative Formering fortjener at vinde Indpas i dansk Skovbrug, og i hvilket Omfang den i saa Tilfælde vilde være økonomisk forsvarlig.

Indleveringsfrist 31. Oktober 1942.

Besvarelser af Spørgsmaalene kan være affattet i det danske, norske, svenske, engelske, franske, tyske eller latinske Sprog. De betegnes ikke med Forfatterens Navn, men med et Motto, og ledsages af en forsegleet Seddel, der inde-

holder Forfatterens Navn, Stilling og Bopæl, og som bærer samme Motto. Intet af Selskabets indenlandske Medlemmer kan konkurrere til de udsatte Prisbelønninger.

Prisbesvarelserne indleveres senest den 31. Oktober 1942 til *Selskabets Sekretariat, Ny Vestergade 23, København V.* Bedømmelsen falder i den paafølgende Februar. Af enhver Prisbesvarelse opbevarer Selskabet eet Eksemplar.

FORTEGNELSE OVER
LEGAT- OG
DOTATIONSBESTEMMELSER

VEDRØRENDE

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

	Side
Carlsbergfondet.....	122
Thott's Legat.....	142
Classen's Legat.....	142
Schou's Legat.....	143
Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse.....	143
J. P. Suhr & Søn's Legat.....	144
Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand.....	146
Emil Herborg's Legat.....	150
Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat.....	153

Carlsbergfondet.

Statuter.

Af 24. Marts 1916 med Ændringer af 15. Januar 1926, 13. Marts og 11. December 1931 samt 1. Maj 1936. — Kgl. konfirmeret 2. December 1916, (for §§ XII og XVII's Vedkommende) 23. Marts 1926 og (for § XII's Vedkommende) 8. Juni 1936.

§ I. Carlsbergfondet, som er oprettet af Kaptajn, Brygger J. C. JACOBSEN ved Fundats- og Gavebrev af 25. September 1876, stadfæstet af Hs. Maj. Kongen 18. Oktober s. A., med en af Stifteren skænket Kapital af 1 Million Kr., i 1878 forøget med 200.000 Kr. og i 1881 med 1 Million Kr., for hvilke Beløb der var givet Pantesikkerhed i Ejendommen Carlsberg, siden kaldet Gamle Carlsberg, blev ved J. C. Jacobsens, af hans Hustru Laura Jacobsen og eneste Søn Carl Jacobsen tiltraadte Testamente af 20. Februar 1882 og Udlægsskøde af 1. Oktober 1888 Ejer af den ovennævnte Ejendom med de derpaa værende tvende Bryggerier, alle øvrige Bygninger, Væksthuse og Haver samt Bryggeriernes Inventar og Hestebesætning, medens Fondet tillige afkøbte J. C. Jacobsens Bo de paa Bryggerierne værende Beholdninger.

§ II. Hovedbygningen paa Gamle Carlsberg med Ud-huse, Væksthuse og Have skal, efter at den Be-

nyttelse, der var tillagt Stifterens Familie, er op-
hørt, overdrages som Fribolig paa Livstid til en
ved sin Virksomhed i Videnskab, Litteratur, Kunst
eller paa anden Maade af Samfundet fortjent
Mand eller Kvinde, der vælges med absolut Ma-
joritet af Videnskabernes Selskab paa Indstilling
af Carlsbergfondets Direktion.

Vedligeholdelsen af Bygninger og Have paa-
hviler Fondet. Forsaavidt den, til hvem denne
Fribolig overdrages, efter Direktionens Skøn sav-
ner Midler til at bestride de med Benyttelsen for-
bundne Udgifter, skal Fondet bevilge et tilstrække-
ligt Tilskud dertil.

§ III. Ved Museumsdirektør, Brygger Dr. phil. Carl Ja-
cobsen og Hustru Otilia Jacobsens Gavebrev og
Skøde af 20. Januar 1902 blev Carlsbergfondet
Ejer af Bryggeriet Ny Carlsberg paa det Vilkaar,
at en vis Kvotadel af det samlede Overskud af
Carlsberg Bryggeriernes Drift skal anvendes efter
de i Gavebrevet givne nærmere Bestemmelser, især
til Bedste for det af Giverne samtidig oprettede
Ny Carlsbergfond. Bestemmelserne er siden delvis
ændrede ved en Aftale af 27. December 1915 mel-
lem Carlsbergfondet, Ny Carlsbergfondet og Carl
Jacobsens Arvinger.

§ IV. Ved det i § III nævnte Gavebrev forbeholdes der
den af Givernes mandlige Agnater, som maatte
have Sæde i Bryggeriets Bestyrelse eller i Direk-
tionen for Ny Carlsbergfondet, vederlagsfrit at
bruge og benytte Ny Carlsberg Hovedbygning med

tilhørende Festsal, den gamle Glyptoteksbygning, Gaard og Have. For saa vidt der paa samme Tid maatte være flere, som kan gøre Krav paa denne Brugsret, skal den ældste være fortrinsberettiget.

§ V. I den af Carlsbergfondet opførte Bygning ved Vestre Boulevard er ved Direktionens Erklæring af 9. Marts 1898, tinglæst 21. Marts s. A., overdraget Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab udelukkende Brugsret for stedse af første og anden Sal tilligemed Tagetagen i Midtbygningen med tilhørende Trapper samt af nogle Lokaler i den nordre Sidefløj.

§ VI. Det i Medfør af J. C. Jacobsens Testamente og Fundatstillægget af 1. Oktober 1888 tilvejebragte Grundfond, der efter Giverens Bestemmelse skulde være paa mindst 3 Millioner Kr., men af Direktionen i 1892 fastsattes til 6 Millioner, saavel som det til 1 Million Kr. fastsatte Reservefond skal efter Fundatstillægget af 9. Marts 1916 forøges ved aarlige Henlæggelser dertil efter Direktionens Skøn, dog at der er fastslaaet en Mindstehenlæggelse. Medens Grundfondets Midler er urørlige, kan Reservefondets benyttes efter nærmere derfor givne Regler.

§ VII. Fondets Formaal er:

A. at fortsætte og udvide Virksomheden i det af J. C. Jacobsen i 1875 oprettede kemiske og fysiologiske »Carlsberg Laboratorium« i Over-

ensstemmelse med dette Instituts nedenfor angivne Opgave;

- B. at fremme de forskellige Naturvidenskaber samt Matematik, Filosofi, Historie og Sprogvidenskab paa de nedenfor anførte Maader;
- C. at danne og udvikle det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg Slot, hvis Oprettelse er bifaldet ved Hs. Maj. Kongens allerhøjeste Reskript af 5. April 1878, paa den nedenfor anførte Maade.

I Overensstemmelse hermed har Fondet 3 Afdelinger, der betegnes som A, B og C.

§ VIII. Carlsberg Laboratoriets Opgave skal være ved selvstændige Undersøgelser at prøve de Lærdomme, som Videnskaben allerede har tilvejebragt, og at udvikle dem ved fortsatte Studier til et muligt fuldstændigt videnskabeligt Grundlag for Maltning-, Brygnings- og Gæringsoperationerne.

Ved Ansættelse af Assistenten bør der virkes for, at der efterhaanden kan uddannes flere Forskere i de herhen hørende Grene af Kemien og Fysiologien.

Til de Arbejder, hvormed Laboratoriet bør beskæftige sig, kan for Tiden henregnes:

- a. Undersøgelser, saavel kemiske som fysiologiske, af de til Brygning anvendelige Sædarter, særlig af Bygget og dets Varieteter, samt af Grunden til disses forskellige Egenskaber, saasom Klima, Jordbund, Dyrkningsmaade, Modningsgrad, o. s. v.
- b. Lignende Undersøgelser af Humlen og Ud-

forskning af Metoder til at bestemme dens virksomme Bestanddele, samt Undersøgelser af disse Stoffers Forhold og Virkemaade under Brygningen og Gæringen.

- c. Et grundigt Studium af de i Sædarterne værende Stoffer, navnlig Melstof og dets Overgangsformer, Dextrin, Sukker, m. fl., samt Æggehvidestofferne og disse Stoffers Forhold og Omdannelser under Brygningsoperationerne, saasom:

under Maltningen (Udblødningen, Spiringen og Kølletørringen) og ved Anvendelsen af forskellige Metoder;

under Mæskningen og Kogningen (Infusions- og Dekoktions-Metoder, Kogning ved direkte Ild, ved Damp, under Tryk, o. s. v.);

under Nedsvalingen (den atmosfæriske Lufts Indflydelse, modsatte Systemer, Bandelots og Pasteurs, o. s. v.);

under Gæringen i Forhold til de forskellige Maltning- og Brygningsmetoder;

- d. Undersøgelser og Studier af Gærplanten, dens Udvikling, Væsen og Virksomhed under forskellige Betingelser og i de forskellige Stadier, samt Luftens, Lysets, Varmens og Elektricitetens Indflydelse derpaa, m. m.;
- e. Undersøgelser over de andre under Gæringen optrædende Fermenter, Mælkesyre-, Eddikesyre-, Smørsyre-Fermenter, m. fl.;
- f. Undersøgelser af det færdige Produkt, Øllet, dets Egenskaber og Betingelserne for dets Smag, Holdbarhed, Forædling, o. s. v.;

- g. Undersøgelser af Grundene til de stundom indtrædende Uregelmæssigheder i Brygningsoperationerne og i det hele Studier til Forklaring af alle særegne Fænomener;
- h. Prøvelse af de af andre Naturforskere meddelte Iagttagelser og Opdagelser og af de derpaa byggede Hypoteser og Teorier.

De vundne Resultater offentliggøres i inden- og udenlandske Tidsskrifter eller paa anden Maade, dels som offentlig Redegørelse for Institutets Virksomhed, dels ligeoverfor Udlandet som et Vidnesbyrd om, at der fra dansk Side tages hæderlig Del i Videnskabens Udvikling i de Retninger, hvorom her er Tale. Intet Resultat af Institutets Virksomhed, som har Betydning i teoretisk eller praktisk Henseende, maa hemmeligholdes.

Det maa betragtes som en Selvfølge, at de Mænd, som forestaar Laboratoriet, ved Siden af deres Arbejder i Institutets specielle Retning, maa stræbe at bevare og udvikle deres videnskabelige Dygtighed i Almindelighed ved andre Studier og Undersøgelser, dog saaledes, at Institutets Hovedopgave ikke tilsidesættes eller tabes af Sigte.

Forsaavidt de disponible Midler strækker til, og Bestyrelsen finder det hensigtsmæssigt, bør der fra Tid til anden gives Forstanderne Lejlighed til ved Rejser at knytte personlig Forbindelse med Naturforskere i andre Lande, som virker i lignende Retning, og at gøre sig bekendt med tilsvarende Instituter i Udlandet og deres Arbejder.

Institutet maa ikke paatage sig at virke som en »Bryggerskole« for Elever uden videnskabelig Fordannelse, ej heller foretage Analyser eller udstede Attester til uvedkommende.

§ IX. Til Videnskabernes Fremme i Almindelighed virker Fondet fortrinsvis ved:

- a. Stipendier eller Honorarer for specielle Studier eller Undersøgelser eller overhovedet til fortsat videnskabelig Virksomhed indenfor Vedkommendes Studieomraade;
- b. Midlertidige Honorarer til yngre Videnskabsmænd, hvis Begavelse og indre Kald gør dem særlig skikkede til senere at indtræde i offentlig Virksomhed;
- c. Lønninger for Livstid eller for visse Aar til Mænd af anerkendt Dygtighed, som kan virke heldig som »frie Videnskabsmænd« udenfor en offentlig Stilling, eller som paa anden Maade kan virke i dansk Videnskabs Tjeneste;
- d. Understøttelse til Anskaffelse af Instrumenter eller andre videnskabelige Hjælpemidler samt til Dækning af Udgifter til Experimenter eller Studier, derunder ogsaa lønnet Medhjælp;
- e. Understøttelser til Studie- eller Undersøgelsesrejser, ogsaa Rejsestipendier for ældre Videnskabsmænd enten til gentagne kortere Besøg i Udlandet eller længere Rejser;
- f. Bidrag til Offentliggørelsen af videnskabelige Arbejder.

Foranførte Bestemmelser gælder saavel for indenlandske Medlemmer af Videnskabernes Sel-

skab som for andre Danske og ligesaa for videnskabelige Arbejder i og udenfor Selskabet.

Under Afdeling B forvaltes Carlsbergfondets biologiske Institut, hvis Bygning er opført for Midler fra denne Afdeling paa en af Staten skænket Grund, og til hvis Drift der af Rockefeller Foundation er skænket et Grundfond paa 1 Mill. Kr. Direktionen vælger af sin Midte Institutets Bestyrelse, bestaaende af 3 Medlemmer, der overfor Institutet repræsenterer Direktionen.

§ X. Af Afdeling B.s aarlige Indtægter ydes hvert Aar til Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab et Tilskud paa 20.000 Kr. som Bidrag fra Fondets Side til at sikre Selskabets uafhængige Stilling og Virksomhed i Fremtiden. Dog skal det staa Fondets Direktion frit for, naar den maatte finde Øjeblikket bekvemt dertil, at kapitalisere dette Tilskud (beregnet efter en Rentefod af $3\frac{1}{2}\%$) enten helt paa een Gang eller successivt i Rater, der dog ikke kan være af et mindre Beløb end 50.000 Kr.

§ XI. Det nationalhistoriske Museum, der i det hele skal udgøre saavel et oplysende Supplement til som en fremtidig Fortsættelse af de danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg og af de i Hovedstaden iøvrigt bestaaende kulturhistoriske Museer, har til særlig Opgave i større kunstnerisk udsmykkede Lokaler at danne et Hjemsted for vækkende og mere omfattende Fremstillinger af fædrelandskhistoriske Minder fra Kristendommens Indførelse i Danmark til den nyeste Tid.

Museet skal derfor indeholde dels en Samling af ældre Mindesmærker fra Ind- og Udland: Malerier, Skulpturer, især Portræter, Statuer og Buster af fremragende, fortjente Personligheder i Danmark eller Norge (fra den Tid, dette Land var forenet med Danmark), desuden efter eventuel Overenskomst med de andre Museers Bestyrelser, i Henhold til hvert Museums særegne Omraade og Begrænsning, tillige Møbler, Dragter, Rustninger, Vaaben og lignende baade for de forskellige Tidens Stil og for berømte Personligheder betegnende Genstande — enten *in originali* eller i Tilfælde, hvor dette ikke kan opnaas, i gode Kopier —, dels en udfyldende Række af nyere kunstneriske Fremstillinger af mærkelige Begivenheder og Personligheder i Maleri og Skulptur.

§ XII. Af den Sum, som Direktionen ved Regnskabsaarets Slutning stiller til Raadighed for Afdelingerne til Afholdelse af disses normale Udgifter, tilkommer der Afdelingerne A og C hver 25 % af Beløb indtil 200.000 Kr., 20 % af de følgende 300.000 Kr., 10 % af de næste 300.000 Kr. og 5 % af Resten, medens den øvrige Del af Summen tilfalder Afdeling B. Det Beløb, hvormed Raadighedssummen overstiger 500.000 Kr., kan Direktionen dog fordele mellem Afdelingerne efter, hvad den skønner om deres Trang, saafremt der er Enstemmighed derom i Direktionen og Museumsbestyrelsen slutter sig dertil for Afdeling C.s Vedkommende.

Med det Formaal, i særlige Tilfælde at kunne stille extraordinære Beløb til Raadighed for Afdelingerne, kan Direktionen, under Forudsætning af at Bestemmelsen i Fundatsens § 5, 2. Stk. er opfyldt, hensætte en Del af det enkelte Aars Overskud paa en særlig Dispositionskonto, om hvis Anvendelse Direktionen træffer Bestemmelse efter forudgaaende Forhandling med Afdelingerne.

I 1936 og siden hvert tiende Aar derefter skal Direktionen efter at have givet Museumsbestyrelsen Lejlighed til at ytre sig, tage under Overvejelse, om den foran angivne Fordeling mellem Afdelingerne bør bibeholdes eller ændres, hvilket sidste dog kun kan ske paa den i § XXV foreskrevne Maade.

§ XIII. Afdelingernes Regnskaber føres og deres Udbetalinger sker ved Carlsbergfondets Kvæstur, for Laboratoriets og det nationalhistoriske Museums Vedkommende i det Omfang og paa den Maade, som disse Afdelingers Bestyrelser ønsker det.

Hvad Fondets enkelte Afdelinger ikke benytter af de Beløb, der er stillet til Raadighed for hver af dem, forbliver indestaaende hos Fondet, som yder Afdelingen Rente af Beløbet. En Del af dette bevares som Kassebeholdning for hver Afdeling; hvad der indestaar derudover, er Afdelingens Sparepenge. Renterne af disse er til Raadighed for Afdelingens Bestyrelse; selve Sparepengene maa derimod kun angribes, naar det gælder overordentlige Udgifter.

§ XIV. Fondet bestyres af en Direktion, bestaaende af 5 Medlemmer, valgte af Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab ud af dets egen Midte. Valget gælder for 10 Aar. Hvert andet Aar afgaar et Medlem; den udtrædende kan genvælges. Afgaar et Medlem, før Valgperioden er udløbet, indtræder den i hans Sted valgte før Resten af den afgangnes Funktionstid. Direktionen vælger af sin Midte en Formand, hver Gang et ordinært Valg til Direktionen har fundet Sted. Den vedtager selv sin Forretningsorden.

§ XV. Til tre af Direktionens Medlemmer overdrages det særlige Hverv, i Forbindelse med 1 eller 2 Tilforordnede, at danne Laboratoriets Bestyrelse. Disse tre Medlemmer skal være naturkyndige. Den eller de Tilforordnede vælges af Videnskabernes Selskab blandt Mænd udenfor sammes Midte, der enten som Bryggerikyndige eller af andre Grunde maa antages at have Kendskab til og Interesse for det, der er Laboratoriets Opgave. De vælges paa 5 Aar og kan genvælges.

Laboratoriebestyrelsen vedtager selv sin Forretningsorden og vælger sin Formand, som forbliver i denne Stilling, indtil hans Funktionstid som Medlem af Direktionen er udløbet.

§ XVI. I Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum indtræder ved Siden af et af Hs. Maj. Kongen paa Kongehusets Vegne valgt Medlem og Direktøren for de danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg et Medlem af Direktionen for Carls-

bergfondet, som Videnskabernes Selskab vælger dertil. Denne beklæder Pladsen i Museumsbestyrelsen, saa længe hans Funktionstid i Direktionen varer. Naar den er udløbet, foretager Selskabet, efter at Valget til Direktionen har fundet Sted, Valg af et af Direktionens Medlemmer til at have Sæde i Museumsbestyrelsen.

Museets Bestyrelse kan ved et enstemmigt Valg tilkalde 1 eller højst 2 Tilforordnede med Stemmeret ved Anskaffelse af Kunstværker, dog saaledes, at de skete Valg indstilles til Hs. Maj. Kongens Approbation.

§ XVII. Direktionens Medlemmer oppebærer hver et aarligt Honorar af 6.400 Kr. og Formanden desuden et Tillæg af 9.600 Kr. De tre Laboratoriebestyrere erholder et Tillæg af 800 Kr. aarlig og Formanden for Laboratoriebestyrelsen yderligere 1.200 Kr.; de Tilforordnede honoreres med 1.000 Kr. aarlig. Hvert Medlem af Museumsbestyrelsen oppebærer et aarligt Honorar af 2.400 Kr. og Formanden desuden 3.600 Kr.; de Tilforordnede ved Kunstindkøb honoreres hver med 1.200 Kr. aarlig.

Medlemmer af Direktionen, der paa Grund af Alder eller Svagelighed ikke længer ønsker at have Sæde i denne, kan der efter Direktionens nærmere Bestemmelse tillægges en Pension, der dog ikke kan overstige $\frac{2}{3}$ af de af Vedkommende oppebaarne Honorarer.

Hvis et Medlem af Direktionen som Følge af Valg til Formand ser sig nødsaget til at opgive en

Embedsstilling uden at kunne opnaa Pension, kan Direktionen bevilge ham et Tillæg til hans Honorar, henholdsvis Pension, der dog ikke kan overstige den højeste Pension, han kunde have opnaaet ved Afgang fra sit Embede. Et saadant Tillæg bortfalder, hvis Vedkommende paany indtræder i Embedsstilling.

§ XVIII. Direktionen forvalter Fondets Midler. Til at besørge Fondets Regnskabs- og Kassevæsen ansætter den en Kvæstor, der antager fornøden Medhjælp efter Direktionens Bestemmelse. Direktionen lader de af Kvæstor leverede Regnskaber revidere paa betryggende Maade, og to af dens Medlemmer efterser hvert Aar Tilstedeværelsen af Fondets Obligationer. Decision og Decharge gives af den samlede Direktion.

Direktionen bestyrer Fondets Ejendomme og antager dertil fornøden sagkyndig Hjælp.

Den træffer Bestemmelse om, hvor meget af Fondets Overskud der kan stilles til Raadighed for Fondets Afdelinger, og tager selv Beslutning om Anvendelsen af de Summer, der kan anvendes til Videnskabernes Fremme, medens den for Laboratoriet approberer det aarlige Budget efter Indstilling fra Laboratoriebestyrelsen.

Den meddeler Videnskabernes Selskab en aarlig Beretning om Fondets Virksomhed samt en Oversigt over Fondets Indtægt, Udgift og Status.

Den gør Indstilling til Selskabet om Valget af Tilforordnede til Laboratoriebestyrelsen.

§ XIX. Laboratoriestyrelsen varetager alt, hvad der angaar det særlige Overtilsyn med Laboratoriets Virksomhed, dets Lokaler, Inventarium o. s. v.

Den ansætter Laboratoriets Forstandere, hvilken Ansættelse fra begge Sider kan opsiges med 1 Aars Varsel.

Den antager efter Forhandling med Forstanderne de fornødne Assisterter paa tre Maaneders Opsigelse.

Som Laboratorieforstandernes Foresatte vaager den over, at den statutmæssige Plan for Laboratoriets Virksomhed følges. Uden at gribe ind i Forstandernes selvstændige videnskabelige Virksomhed forhandler den med dem om Udførelsen af saadanne Arbejder, som kan kaste et videnskabeligt Lys over specielle Operationer i Bryggeriet o. s. v.

Den affatter Forslag til det aarlige Budget for Laboratoriet og vaager over dets Overholdelse.

Den gør Forslag til Direktionen om ekstraordinære Foranstaltninger udenfor det ordinære Budget og om Anvendelsen af de for Laboratoriets Vedkommende oplagte Sparepenge.

§ XX. Laboratorieforstanderne, der betegnes som Professorer ved Carlsberg Laboratoriet, skal ved Iagttagelser og Undersøgelser, hvortil Operationerne i Bryggeriet giver Anledning, samt ved Studier og Arbejder i Laboratoriet uddanne sig i de særlige Retninger af Videnskaben, som har Betydning for Ølbrygningen.

De skal aarlig meddele Bestyrelsen en udførlig

Rapport over de udførte Arbejder. De Meddelelser herom, som Bestyrelsen finder det hensigtsmæssigt at offentliggøre, skal de udarbejde i en dertil egnet Form. Medfører Udgivelsen Udgifter, afholdes disse af Laboratoriets Budget; men giver den Indtægt, tilfalder denne Forfatteren.

Saalænge de er i Laboratoriets Tjeneste, maa de ikke paatage sig at være Konsulenter for andre og ej heller befatte sig med anden Virksomhed for egen Regning eller for Private. Uden Bestyrelsens Samtykke maa de heller ikke paatage sig nogen offentlig Virksomhed, og dersom Bestyrelsen maatte finde en saadan ønskelig og forenelig med Laboratoriets Tarv, kan Bestyrelsen betinge Samtykket af en forholdsmæssig Afkortning i den aarlige Gage.

De maa ikke modtage Valg til Rigsdagen.

De antager og afskediger de underordnede Betjente og vaager over god Orden i Laboratoriet.

De besørger Anvendelsen af de budgetterede Summer, som stilles til deres Raadighed til løbende Udgifter, og aflægger Regnskab derfor til Bestyrelsen.

§ XXI. Laboratorieforstanderne lønnes mindst lige med Universitetsprofessorer paa samme Alderstrin. De nyder Fribolig med Varme og Lys og har for sig og Enker Pensionsret efter de for Tjenestemænd ved Carlsbergfondets Afdelinger fastsatte Regler.

§ XXII. Det nationalhistoriske Museums Bestyrelse bestemmer Anvendelsen af Museets aarlige Indtægt;

for samtlige de i Aarets Løb af Carlsbergfondet modtagne Beløb giver den en Generalkvittering, som vedlægges Carlsbergfondets Regnskab.

Museets Sparepenge kan kun angribes med Direktionens Samtykke.

Bestyrelsen tilstiller hvert Aar Carlsbergfondets Direktion en Beretning om Museets Fremgang og om Anvendelsen af dets Midler, hvilken Beretning optages i Direktionens Meddelelse til Videnskabernes Selskab.

§ XXIII. I Ny Carlsbergfondets Direktion, der bestaar af 3 Medlemmer, indtages Formandens Plads efter Stifternes Død af en af deres Sønner. Som Formand foreslaar denne det andet Medlem af Direktionen, hvis Valg skal godkendes af Carlsbergfondets Direktion, og denne foreslaar det 3die Medlem, hvis Valg skal godkendes af Formanden. Naar Stifternes Sønner er døde eller fratraadte, vælger Carlsbergfondets Direktion samtlige 3 Medlemmer af Direktionen; dog bør ved indtrædende Vakance mindst 1 mandlig Agnat af Stifterne indvælges i Direktionen, hvis en saadan findes og han er fuldmyndig og fuldværdig. De valgte Medlemmer vælges for et Tidsrum af 10 Aar og kan genvælges; efter Stifternes Sønners Død sættes Valgperioden til 15 Aar. Aldersgrænsen for Direktionens Medlemmer er 70 Aar; denne Bestemmelse skal dog ikke gælde Stifternes mandlige Agnater.

Direktionen aflægger aarlig Beretning til Carlsbergfondets Direktion.

Ved Carl Jacobsens Gavebrev til Ny Carlsbergfondet af 18. Juni 1907 er der fastsat Oprettelse af et urørligt Grundfond. Om dette skal Ny Carlsbergfondets Direktion afgive en aarlig Beretning til Carlsbergfondets Direktion, hvis Formand skal forsyne alle Grundfondets Obligationer med Prohibitivpaategning.

§ XXIV. Efter Ny Carlsbergfondets Fundats af 20. Januar 1902 kan de deri indeholdte Bestemmelser ændres efter enstemmig Indstilling fra Ny Carlsbergfondets Direktion, naar Ændringerne enstemmig vedtages af Carlsbergfondets Direktion. Dog maa der ikke ske Forandring i Fondets Hovedformaal.

Hvis Ny Carlsbergfondets Direktion maatte være i Tvivl med Hensyn til Bestemmelsernes Forstaaelse, forelægges Spørgsmaalet for Carlsbergfondets Direktion til Afgørelse ved dennes Resolution.

§ XXV. Om Forandring i Statutterne.

Naar Direktionen finder det nødvendigt, at disse Statuter forandres, maa den, efter at have forhandlet om Sagen med Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum, gøre Indstilling til Videnskabernes Selskab om de Forandringer, den ønsker; denne Indstilling maa være vedtaget enstemmig i Direktionen og, forsaavidt den berører Museets Interesser, ligeledes med Enstemmighed være tiltraadt af dettes Bestyrelse. Videnskabernes Selskab tager derefter Beslutning om det indstillede. Forsaavidt Selskabet udtaler Ønske om Forandrin-

ger i Direktionens Forslag, underkastes Sagen en ny Drøftelse i Direktionen, som derefter meddeler Selskabet, hvorvidt den enstemmig kan tiltræde den ønskede Ændring. Hvis dette ikke er Tilfældet, afstemmes der om Forslaget efter Direktionens oprindelige Indstilling. Naar Forandringen berører det nationalhistoriske Museums Interesser, kræves der foruden Vedtagelse i Selskabet yderligere Approbation af Hs. Maj. Kongen.

Carlsberg Laboratoriets Formaal (§ VIII) maa dog ingensinde opgives, og dette Institut maa aldrig skilles fra Ejendommen »Carlsberg«, saalænge der i samme drives Bryggeri. Ej heller maa Laboratoriet nogensinde sammensmeltes med noget andet Institut.

Brugsret af Lokaler.

Carlsbergfondet har overdraget Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab Brugsretten af Lokaler ved et under 21. Marts 1898 tinglæst Dokument, der indeholder følgende.

§ 1.

Carlsbergfondet overdrager Det kongelige danske Videnskabernes Selskab fra Aprilflyttedag 1898 at regne udelukkende Brugsret for stedse af Første og Anden Sal tilligemed Tagetagen i Midtbygningen med tilhørende Trapper samt Anretningsværelse og Toiletrum i den nordre Sidefløj i sin Bygning ved Vestre Boulevard No. 35 Matrikel No. 223.

§ 2.

Af Værelserne paa 2. Sal er det kongelige Videnskabernes Selskab forpligtet til at overlade det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Sprog og Historie det Værelse, der med 1 Fag vender imod Ny Kongens Gade, ligesom det sidstnævnte Selskab skal have Ret til at holde sine Møder i et af Klasseværelserne. Skulde dette Selskab komme til at behøve mere Plads til sine Skrifter end den, der findes i det ovenomtalte Værelse paa anden Sal, skal Videnskabernes Selskab lade det faa den fornødne Plads i Tagetagen.

§ 3.

Videnskabernes Selskab skal ikke betale nogen Leje af de Lokaler, der overlades det til Brug, det betaler heller ikke nogen Del af de Skatter, være sig til Stat eller Kommune, der nu eller i Fremtiden paahvile Ejendommen.

§ 4.

Udgifter til større Reparationer paa Tag og Fag afholdes af Carlsbergfondet, derimod har Videnskabernes Selskab at

bekoste, hvad der gaar med til den almindelige Vedligeholdelse af Lokalerne; ogsaa Renligholdelsen af disse paa-hviler Selskabet. Den monumentale Dekoration, hvormed første Sal er smykket, maa ikke forandres uden Samtykke af Carlsbergfondets Direktion.

§ 5.

Ingen Udleje af Lokalerne kan finde Sted, og disse kunne ej heller udlaanes undtagen ved særlige Lejligheder.

§ 6.

Direktionen giver Videnskabernes Selskab Tilsagn om, at de andre Lokaler i Bygningen ingensinde maa benyttes til saadanne Øjemed, at derved den Ro og Orden kan forstyrres, som Videnskabernes Selskab kan gøre Krav paa, at der findes i Bygningen.

§ 7.

Videnskabernes Selskab skal have Ret til at faa den Varme og det Lys, det ønsker fra Bygningens Centralvarmeapparat, dens Gasledninger og elektriske Lysindlæg imod en Afgift, der fastsættes ved Overenskomst eller, hvis der skulde være Meningsforskel, ved Skjøn af uvillige Mænd. Fremdeles vil Fondets Direktion paalægge Portneren i Bygningen at modtage og opbevare alle Sendelser til Selskabet, som indkomme udenfor dets Kontortid.

§ 8.

Nærværende Dokument vil blive Genstand for Tinglæsning.

Som Værdi af Brugen af de ovennævnte Lokaler sættes 4000 Kr. aarlig.

Thott's Legat.

Selskabets Præsæs og Æresmedlem, Statsminister Grev OTTO THOTT († $10/9$ 1785) skænkede ved Codicil til sit Testamente af 22. Juli 1782 til Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab en Sum af 2500 Rdl. »af hvis Renter aarligen udbetales 2 Præmier af 60 og 40 Rdl. til dem, som indlevere de bædste Afhandlinger til Agerdyrkelsens, saasom Korn-Avling, Engenes og Græsgangenes Forbædring, samt Skovenes Opelskning«.

Classen's Legat.

Generalmajor JOHAN FREDERIK CLASSEN († $24/3$ 1792) oprettede ved Testamente og Codicil den 28. Januar 1789 og 23. Marts 1792 et Fideicommiss under Navn af De Classenske Stiftelser. I en Artikel i Testamentet foreskriver Testator følgende:

»Til Det Kongel. Kiöbenhavnske Videnskabers Sælskab udbetales aarl. af Fidei Commissets Fond Toe Hundrede Rigsdaler til tvende Premiers Udsættelse, for nyttige practiske Afhandlinger — hensigthavende til Agerdyrkningens Forbedring i de Kongel. Stater — og til nyttige mechaniske Machiners Opfinding og Forbedring — der have Hensigt til Agerdyrkning, Fabriquer eller Berg-Bygning.«

Efter Henstilling fra Fideicommisset i Skr. af 3. Juli 1855 vedtog Selskabet at forhøje Præmierne ved Sammenlægning for flere Aar, naar det fandtes passende.

Schou's Legat.

Ved Testamente af 10. Marts 1818, kgl. konfirmeret den 7. Juli 1840, oprettede Etatsraad og Kæmner ved Øresunds Toldkammer JACOB HENRIC SCHOU († $^{10}/_2$ 1840) og Hustru SUSANNE, født BECKMAN en Stiftelse, hvis Fundats 1. Afdeling § 5 lyder saaledes:

»Til det Kongl. Videnskabers Selskab i Kjøbenhavn udbetales aarlig 50 Rbdlr., for hvilke Halvtredsindstve Rigsbankdaler samme udsætter en Præmie for Besvarelsen af et Priisspørgsmaal, som Selskabet selv behager at vælge. Og beroer det paa Selskabets Godtbefindende, om det aarlig vil udsætte en Præmie paa 50, eller hvert 2det Aar een paa Hundrede, eller hvert 4de Aar een paa 200 Rbdlr.«

Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse.

Den Grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse er ved Fundats af 9. November 1811 oprettet af MARCUS GERHARD GREVE AF ROSENCRONE († $^{5}/_{12}$ 1811) og Hustru AGNETE MARIE, født HJELMSTIERNE.

I den modificerede Fundats af 12. Januar 1822, kgl. konfirmeret den 12. April 1822, lyder § 27 saaledes:

»Af femte Klasses aarlige Indtægter tilstilles den Ene tredie Deel det danske Videnskabers Selskab i Kjøbenhavn for at anvendes til saadanne videnskabelige Gjenstande, som dette Selskab maatte finde passende. Dog paalægges Selskabet den Forpligtelse ved dets Secretair aarlig at meddeele denne Stiftelses Bestyrere en omstændelig Efterretning om de samme tillagte Indtægters Anvendelse,

for at fuldstændiggjøre den Indberetning og Bekiendtgjørelse, som i Følge denne Fundats's § 3 bør finde Sted. Skulde forbemeldte Selskab ophøre eller Stiftelsens Direction skjønne, at de samme tillagte Revenuer ikke bleve nyttede til videnskabelige Gjenstande, paaligger det Directionen i et saadant Tilfælde at anvende de Selskabet tillagte Indtægter paa samme Maade, som i § 28 bestemmes for de øvrige $\frac{2}{3}$ Deele af denne Klasses Indtægter.«

Stiftelsen traadte i Virksomhed fra og med Begyndelsen af Aaret 1862 (vgl. Resolution af 6. Februar 1862).

**J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor,
Dr. med. & phil. Julius Thomsen.
Dotationsskrivelse:**

Til

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i Kjøbenhavn!

Hermed have vi den Glæde at meddele det højtærede Selskab, at Arvingerne i Boet efter afdøde Etatsraadinde Ida Marie Suhr og tidligere afgangne Ægtefælle, Etatsraad, Grosserer Oluf Bernt Suhr, have ønsket — som et synligt Tegn paa Erkjendtlighed mod Professor, Dr. med. & phil. Julius Thomsen for hans store og gennem Dannelsen af Kryolithselskabet for Handelshuset J. P. Suhr & Søn saa betydningsfulde Arbejde paa Naturvidenskabens Omraade — idag paa 150-Aarsdagen efter Handelshusets Stiftelse at oprette et Legat paa 100,000 Kr., der under Navn af »J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor, Dr. med. & phil. Julius Thomsen« stedse skal bevares som et selvstændigt Hele under Selskabets Bestyrelse, saaledes at Kapi-

talen forbliver urørt, medens den aarlige Rente anvendes til Fremme af Selskabets Formaal efter den nærmere Bestemmelse af dets Præsident.

Om Tidspunktet og Formen for Legatkapitalens Udbetaling vil der iøvrigt kunne træffes Aftale med Boets Kurator, Højesteretssagfører Otto Liebe.

Kjøbenhavn den 22. November 1899.

Executores testamenti i Boet efter afdøde Etatsraadinde Ida Marie Suhr og tidligere afgangne Ægtefælle, Etatsraad, Grosserer Oluf Bernt Suhr.

C. LIEBE.

CARL BECH.

Hertil slutter sig følgende Bestemmelse af Selskabets Præsident, Professor, Dr. med. & phil. Julius Thomsen, meddelt i Skrivelse af 6. December 1899:

Legatets aarlige Renter føres til Indtægt for Selskabet, dog saaledes at der forbeholdes Præsidenten Ret til, uden særlig Bevilling fra Selskabets Side, at raade over et Beløb af indtil 1500 Kroner aarlig til Udgifter vedrørende Selskabets Anliggender. Hvad der af det sidstnævnte Beløb ikke benyttes i Aarets Løb, bliver at føre til Indtægt for Selskabet.

Legatet udbetaltes 17. Januar 1900 med Indskrivningsbevis for 118,000 Kr. $3\frac{1}{2}\%$ Østifternes Kreditforenings Obligationer 7 Serie à $84\frac{1}{2}\%$, indskrevne i Kreditforeningens Bøger, samt 290 Kr. kontant. Ved Oplæg er i 1901 de indskrevne Obligationers Nominalbeløb forøget til 120,000 Kr.

Fundats

for

„Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand“.

Undertegnede Grosserer A. COLLSTROP har i Forventning om allerhøjeste kgl. Konfirmation fastsat følgende Fundats for det af mig oprettede Hjem (Legat).

§ 1.

Hjemmets (Legatets) Navn skal være »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«.

§ 2.

Hjemmets Formue bestaar af Ejendommen »Lundehave« ved Nordre Strandvej, Helsingør, Matr. Nr. 1 aø, 1 ba, 1 bm af Marienlyst Slot, Lappen og Grønnehave, med Bygninger og Have, det paa Ejendommen værende, Hjemmet tilhørende Indbo og Inventar, og en Kapital, stor 300,000 Kr. i 5 % danske Gjenforeningsobligationer.

§ 3.

Hjemmets Værneting er den Jurisdiktion, hvorunder »Lundehave« til enhver Tid hører.

§ 4.

Hjemmet forestaas af en Bestyrelse paa 4 Mænd, af hvilke et Bestyrelsesmedlem skal være Jurist. Den vælges af det kgl. danske Videnskabernes Selskab i København, idet jeg dog forbeholder mig selv at vælge den første Bestyrelse.

Bestyrelsens Funktionstid er 6 Aar; den vælger selv sin Formand, der kan forpligte Hjemmet overfor Tredjemand.

Bestyrelsen fører Protokol over sine Møder samt Regnskab over Hjemmets Indtægter og Udgifter. Den oppebærer ikke noget Honorar, men er berettiget til at faa sine Rejseomkostninger godtgjort og til at anvende det fornødne Beløb, dog ikke over 400 Kr. aarlig, til Assistance ved Regnskabsføring m. v.

§ 5.

Bygningerne paa »Lundehave« skal bevares og vedligeholdes af Hjemmet, indvendig og udvendig, tilligemed det derværende, Hjemmet tilhørende Indbo og Inventar. Vedligeholdelsen skal være passende god og solid, men ikke overdreven. Ligeledes skal Hjemmet holde Opkørslen til Hovedbygningen og Haven med Gange i pæn Stand, i Lighed med den Stand, hvori Alt — derunder Blomsterhaven — har været holdt i den Tid, jeg selv har ejet Ejendommen. Bestyrelsen skal til Stadighed holde en fast Gartner paa Ejendommen.

Jeg forbeholder mig Ret til selv at bebo Ejendommen, saalænge jeg lever eller ønsker det. Efter min Død eller min Fraflytning fra Ejendommen skal den tjene som livsvarigt, vederlagsfrit Hjem for en dansk Videnskabsmand.

Valget af den Videnskabsmand, der skal have sit Hjem paa Ejendommen, træffes af ovennævnte Videnskabernes Selskab. Vedkommende, der vælges, skal skriftligt forpligte sig til at have sit Hjem paa Ejendommen Størstedelen af Aaret og mindst 9 Maaneder af hvert Kalenderaar. Ingen Del af Hovedbygningen maa under nogen Form udlejes, og uden Bestyrelsens Samtykke er Vedkommende ikke berettiget til i sin Brugstid at udleje eller bortforpagte noget af den øvrige Del af Ejendommen. Det paa denne værende Indbo og Inventar, over hvilket der ved hans Indflytning

skal optages en af ham underskreven Fortegnelse, skal han være pligtig til at bevare og til at holde i passende god Stand.

§ 6.

Af Renterne af den Hjemmet tilhørende Kapital skal et Beløb af 2,000 Kr. aarligt henlægges til et Reservefond, hvis Midler efter Bestyrelsens Skøn kun maa anvendes til ekstraordinære Udgifter saasom Nyanskaffelser af større Indbo-genstande eller større ekstraordinære Udgifter til Ejendommens Vedligeholdelse og Forbedring. Naar Reservefonden ved det aarlige Oplæg og ved Tillæg af Renter af Reservefondens Midler har naaet et Beløb af 30,000 Kr., ophører Henlæggelsen og genoptages kun for det Tilfælde, at Reservefonden ved ekstraordinære Udgifter maatte komme ned under det nævnte Beløb.

De øvrige Renter af den Hjemmet tilhørende Kapital skal anvendes til Betaling af Skatter og andre Afgifter af Ejendommen, til Gartnerløn og andre Udgifter ved Havens Pasning, til almindelig Vedligeholdelse af Bygninger, Indbo og Inventar samt til Brændsel til og Pasning af Varme-anlægene. Forbruget af Gas og Elektricitet betales af Hjemmets Beboer.

Hvis Hjemmets Indtægter tilstrækker, er Bestyrelsen derhos berettiget til at tilstaa Vedkommende en passende Hjælp til Bestridelse af hans forøgede Udgifter til Folkeløn, Belysning m. v. Det er selvfølgelig min Tanke ved denne Bestemmelse, at alt, hvad der bliver tilovers, efter at de efter Bestyrelsens Skøn fornødne Udgifter er afholdte, skal tilfalde Vedkommende.

Saalænge jeg selv bebor Ejendommen, forbeholder jeg mig Ret til selv at beholde Renterne af den Hjemmet tilhørende Kapital.

§ 7.

Den Hjemmet tilhørende Kapital maa ingensinde formindskes, og den skal stedse holdes anbragt efter Reglerne for Anbringelse af Umyndiges og andre under offentlig Tilsyn staaende Midler. Værdipapirerne, der saavidt muligt skal noteres paa Hjemmets Navn, forsynes med Forbuds-paategning af Undervisningsministeriet.

§ 8.

Den Hjemmet tilhørende Ejendom, Værdipapirer eller Løsøre maa ingensinde behæftes med Laan.

§ 9.

Hjemmets Regnskabsaar er Kalenderaaret. Regnskabet, der aflægges af Bestyrelsen, skal indsendes til Undervisningsministeriet til Revision og Decision inden hvert Aars 1ste April.

§ 10.

Tillæg til eller Forandringer i denne Fundats kan foretages af Videnskabernes Selskab og erholde Gyldighed, naar de derefter stadfæstes af Undervisningsministeriet. Der maa dog ingensinde fastsættes saadanne Forandringer eller Tillæg, at Hjemmets Hovedformaal forandres.

København, den 23. Marts 1925.

A. COLLSTROP.

Til Vitterlighed:

M. HANSEN. ARNE KEMP.

Under 13. Máj 1925 har Undervisningsministeriet ad mandatum meddelt kgl. Konfirmation paa ovenstaaende Fundats.

I Henhold til Bestemmelserne i afdøde Rentier EMIL HERBORG's, den 20. Juni 1927 for Notarius publicus i København, underskrevne Testamente, opretter vi undertegnede Fabriksinspektør RASMUS RASMUSSEN og Sagfører MARIUS ARENTOFT som executores testamenti i Boet følgende

Fundats

for

„Emil Herborg's Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd“.

§ 1.

Legatstifteren er Rentier EMIL HERBORG, født i Rudkøbing den 2. Juni 1879, død Vesterbrogade 171, København, V. den 16. Marts 1928.

§ 2.

Legatkapitalen bestaar af Afdødes samtlige Efterladenskaber, bortset fra en Del personlige Effekter og et kontant Beløb paa Kr. 5,000.00.

§ 3.

Legatkapitalen pr. Dagen for Boets Opgørelse den 15. Marts 1929, beregnet efter Kursværdien udgør Kr. 162.879,57 med Fradrag af Udlægsstempler Kr. 300,60 altsaa

Kr. 162.578,97

skriver et Hundrede Seksti To Tusinde Fem Hundrede Syvti Otte Kroner og 97 Øre, der foreligger saaledes:

§ 4.

Legatet administreres af et Udvalg, som til dette Formaal nedsættes af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, og som vælges blandt dette Selskabs Medlemmer. Udvalget vælger selv sin Formand, hvem det paahviler at tage Initiativet til Bekendtgørelse angaaende Opfordring til Ansøg-

ning om Legatportioner, Indkaldelse til Møde til Behandling af indkomne Ansøgninger m. m.

Regnskabsaaret er Kalenderaaret. Udvalget aflægger aarlig Beretning og Regnskab til Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab, der lader Regnskabet revidere og afgiver Decision.

§ 5.

Legatets Kapital skal stedse anbringes i Obligationer, hvori umyndiges Midler kan anbringes; den maa ingensinde angribes, men kun Renterne, der uddeles i Portioner. Legatets Værdipapirer forsynes med Undervisningsministeriets Forbudspaategning.

§ 6.

Naar Uddelingen af Legatportionerne skal foregaa, tilkalder Udvalget blandt Professorerne ved Københavns Universitets Fakulteter Repræsentanter for Fagene Biologi (fortrinsvis Dyrobiologi) og Astronomi, for saa vidt disse Professorer ikke allerede er Medlemmer af Udvalget. Det saaledes forstærkede Udvalg foretager Uddelingen, der afgøres ved almindelig Stemmefflerhed.

§ 7.

Legatportioner maa kun, bortset fra den i § 8 nævnte Undtagelse, uddeles til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd, og ingen Legatnyder maa ved første Tildeling være over 30 Aar gammel og for at kunne faa Legatet tildelt, maa Vedkommende ikke alene selv være uden Midler, men han maa ogsaa være uden bemidlede Slægtninge i op- og nedstigende lige Linie og første Sidelinie, saaledes at ingen, som har velsituerede Slægtninge som nævnt kan komme i Betragtning ved Legatuddelingen, og skulde det senere komme til den afgørende Komitees

Kundskab, at en Legatnyder har skjult, at han havde vel-situerede Slægtninge, skal videre Udbetaling straks ophøre.

§ 8.

Af Legatkapitalens Renter skal forlods tilfalde for Tiden boende saalænge hun lever, et maanedlig Beløb, stort Kr. 50.00, skriver Femti Kroner, der udbetales mod hendes personlige Kvittering eller ifølge Fuldmagt og mod behørig Leveattest.

Legatkapitalens Renter uddeles iøvrigt i Portioner à Kr. 150,00 maanedlig i indtil 36 Maaneder. En Legatnyder, som efter Forløbet af 36 Maaneder har opbrugt et tilstaaet Legat, kan yderligere tilstaaes for indtil 36 Maaneder ad Gangen og saa fremdeles, saafremt det forstærkede Udvalg mener, at dansk Videnskab vil høste Hæder deraf.

§ 9.

Naar en Legatportion er ledig, skal den averteres i »Berlingske Tidende« og »Politiken«, samt eventuelt i de faglige Tidsskrifter efter Administrationens Skøn.

§ 10.

Ansøgning sker ved Udfyldning af en Blanket, som udleveres af Administrationen og tilbageleveres inden en af denne fastsat Frist, hvorom Bekendtgørelsen skal indeholde det fornødne.

Rigtigheden af det i Ansøgningen anførte skal dokumenteres for Administrationen.

København, d. 24. Februar 1930.

MARIUS ARENTOFT.

R. RASMUSSEN.

Under 14. Marts 1930 har Undervisningsministeriet ad mandatum meddelt kgl. Konfirmation paa ovenstaaende Fundats.

Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat.

Legatet er stiftet af den d. 22. Oktober 1936 afdøde Pastor emer. FREDERIK JULIUS ØRNBORG ved Testamente af 15. Oktober 1934 med Codicil af 12. Juli 1935, kgl. stadfæstet d. 6. Oktober 1937.

Uddrag af Fundats § 3.

Af Legatkapitalens Renter tildeles aarlig

»Det kgl. danske Videnskabernes Selskab 2.000 — To Tusinde — Kroner. Beløbet skal udelt tildeles en Videnskabsmand til Hjælp ved Udarbejdelse af et videnskabeligt Arbejde.«

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Beretning fra Carlsbergfondet for Aaret 1. Okt. 1938 til 30. Sept. 1939.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Carlsberg Laboratoriet	155
Carlsbergfondets biologiske Institut	168
Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser (Afdeling B) ..	174
Skrifter indsendt til Carlsbergfondet	206
Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg	234
Carlsbergfondets og dets Afdelingers Regnskab og Status	247
Carlsbergfondets Direktion og administrative Forhold	254
<hr/>	
Ny Carlsbergfondet	256

Carlsberg Laboratoriet.

Den kemiske Afdeling (Professor, Dr. K. LINDERSTRØM-LANG).

I det forløbne Aar har Professor K. LINDERSTRØM-LANG dels alene dels i Samarbejde med andre af Laboratoriets Medlemmer (s. d.) været beskæftiget med histokemiske Arbejder og Studier over Proteinstoffer og proteolytiske Enzymer.

Endvidere har Professor LINDERSTRØM-LANG udarbejdet en Række Oversigtsartikler:

»Über Adaptation« til »Handbuch der Enzymforschung«, »Dilatometrie« til »Methodik der Fermentforschung«, »Enzymatische Histochemie« (sammen med Dr. Heinz Holter) til samme Værk (disse 3 Arbejder er i Trykken), samt »Proteolytic Enzymes« til »Annual Review of Biochemistry«, der foreligger offentliggjort.

I Oktober holdt Professor LINDERSTRØM-LANG to Foredrag over »Proteiner og proteolytiske Enzymer« i Uppsala og i Stockholm.

I November deltog han efter Indbydelse af Royal Society, London, i en Diskussion over Proteinstruktur og holdt i Cambridge et Foredrag med Titlen »Enzymatic Histochemistry«.

I Februar 1939 holdt han et Foredrag i Lund over enzymatisk Histokemi.

Fra 16. Februar til 15. April 1939 var Professor LINDERSTRØM-LANG paa en Foredragsrejse i de forenede Stater

efter Indbydelse af Harvard Medical School (Boston). Han holdt følgende Foredrag:

Harvard Medical School (Marts): Tre »Edward K. Dunham« lectures med Titlerne: »Micromethods for the determination of enzymes«, »Distribution of enzymes in cells and tissues« og »Proteins and proteolytic enzymes«.

Yale University, New Haven: »Enzymatic Histochemistry«.

Harvey Society, New York: »Distribution of enzymes in cells and tissues«.

Metropolitan Microchemical Society, New York: »Recent developments in histochemical micromethods«.

Franklin Institute, Philadelphia: »Histochemistry of cells«.

The Biochemical Research Foundation, Philadelphia: »Recent developments in histochemical methods«.

The George Washington University, Washington: »Distribution of enzymes in cells and tissues«.

Duke University, Durham: samme Forelæsning.

Princeton University, Princeton: »Recent developments in histochemical methods«.

Rockefeller Institute, New York (April): »The Cartesian diver«. Samt flere »informal seminars« over Proteinstoffer.

I Juli holdt Professor LINDERSTRØM-LANG ved det 5. Nordiske Kemikermøde et Foredrag med Titlen: »Fordeling af Enzymer i Celler og Væv«.

Endelig har Professor LINDERSTRØM-LANG udarbejdet to Biografier over Professor S. P. L. Sørensen, den ene offentliggjort i »Enzymologia«, den anden i Carlsberg Laboratoriets Meddelelser (paa Engelsk) og i »Kolloidzeitschrift« (paa Tysk).

Dr. phil. CARSTEN OLSEN har fortsat sine plantefysiolo-

giske Undersøgelser over Mineraloptagelser hos Planter. Et Arbejde over Kalciumoptagelsen og Oxalsyredannelsen hos grønne Planter er i Trykken. Ligeledes har Dr. OLSEN i Samarbejde med Professor G. HEVESY foretaget Studier over Kvælstofoptagelse i Planter under Benyttelse af en Kvælstofisotop. Endelig har Dr. OLSEN til »Naturens Verden« skrevet en kort Biografi over Professor Sørensen.

Cand. polyt. G. HAUGAARD har fortsat sine Studier over Glaselektrodens Virkemaade. Fra 1. September har Kandidat Haugaard haft Orlov for med Støtte af Rockefeller Foundation at studere under Professor Max Bergmann i New York.

Dr. HEINZ HOLTER har dels alene dels i Samarbejde med andre af Laboratoriets Medlemmer (s. d.) udført histokemiske og cytokemiske Arbejder. Dr. HOLTER har i Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG og flere af Laboratoriets Gæster (s. d.) været beskæftiget med Udarbejdelse af en Mikro-Kjeldahlmetode. Der har været store Vanskeligheder forbundet med Løsningen af denne Opgave, men Arbejdet nærmer sig nu sin Afslutning. I Samarbejde med Student TORP, der som Volontør har arbejdet et Aar ved Laboratoriet, har Dr. HOLTER udført Undersøgelser over Kulturer af Amøber og Protozoer med Henblik paa Fremstillingen af homogene Kloner. I Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG og Cand. med. vetr. K. R. MOGENSEN har han fortsat den i tidligere Beretning omtalte Undersøgelse over Enzymfordelingen i Tarmslimhinden hos *Ascaris*. I Tiden fra 1. Juni til 1. September har Dr. HOLTER med Støtte fra Rockefeller Foundation sammen med Dr. P. E. LINDAHL, Stockholm, arbejdet paa den biologiske Station i Roscoff (Frankrig) over Enzymfordeling og Aanding hos Søpindsvineæg og Æg af andre Havdyr.

Endvidere har Dr. HOLTER udarbejdet følgende Oversigtsartikler, der alle er i Trykken:

»Chymase« til »Methodik der Fermentforschung«, »Auswertung der Koagulation« til samme Værk. »Enzymatische Histochemie« (sammen med Professor LINDERSTRØM-LANG) til »Handbuch der Enzymforschung«. Denne Artikel er forskellig fra den under Professor LINDERSTRØM-LANGS Artikler nævnte.

Endelig har Dr. HOLTER holdt et Foredrag i Biologisk Selskab (Februar) over sine cytokemiske Undersøgelser.

Cand. med. vetr. K. R. MOGENSEN har fortsat Afdelingens af Rockefeller Foundation støttede histologiske Studier, bl. a. deltaget i de førnævnte Studier over Ascaristarmens Forhold. I Samarbejde med Dr. H. BOTTELIER (s. d.) har han undersøgt Cellefordelingen langs Byggets Primordialrødder. I August Maaned opholdt Kandidat MOGENSEN sig i Holland, hvor han studerede histologisk Teknik hos Professor Hirsch i Utrecht.

Cand. polyt. O. JACOBSEN og efter 1. Februar Cand. polyt. C. F. JACOBSEN har deltaget i Afdelingens af Rockefeller Foundation støttede Proteinstudier. Kandidat C. F. JACOBSEN har i Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG udført en Række Undersøgelser over Volumenændringerne ved den proteolytiske Nedbrydning af Clupein og Lactoglobulin. Endvidere har han i Tilknytning til det i sidste Beretning omtalte Arbejde af Hotchkiss foretaget en eksperimentel Bestemmelse af Antallet af Peptidbindinger i Insulin og Lactoglobulin. Dette Arbejde foreligger trykfærdigt. Endvidere har Kandidat JACOBSEN paabegyndt en Studie over Svovlets Stilling i Proteinmolekulet. Endelig har han udarbejdet en hurtig Metode til Vægtfyldebestemmelse ved Hjælp af Gradientrøret.

Cand. polyt. GORDON JOHANSEN har som Gæst ved Afdelingen fortsat den i forrige Beretning omtalte Undersøgelse over Kinetikken ved Trypsinspaltningen af Lactoglobulin. En Del af dette Arbejde er offentliggjort i Aarets Løb. Endvidere har Kandidat JOHANSEN efterprøvet nogle amerikanske Forsøg over Proteinsyntese in vitro. Dette Arbejde er i Trykken.

De af Dr. H. H. STRAIN forrige Aar udførte Undersøgelser er fremstillet i Manuskript og er i Øjeblikket i Trykken.

Dr. G. ÅGREN (Sverrig) har som Rockefeller Stipendiat studeret ved Afdelingen og har i det forløbne Aar været beskæftiget med Studier over Proteinsyntese in vivo.

Dr. G. AVERY, Jr. (U. S. A.) har fortsat sine i forrige Beretning nævnte Undersøgelser over Enzymfordelingen i Avena Coleoptilen.

Dr. H. BOTTÉLIER (Holland) har som Rockefeller Stipendiat studeret ved Afdelingen og i Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG, Dr. HOLTER og Kandidat MOGENSEN underkastet Spørgsmaalet om Peptidase og Katalasefordelingen i Byggets Primordialrødder en gennemgribende Undersøgelse.

Cand. med. & chir. MOGENS FABER (København) har afsluttet sine i forrige Beretning omtalte Pyrodruesyrebestemmelser og er for Øjeblikket beskæftiget med Undersøgelser over Cholinesterasens Forhold hos Mennesket.

Med. kand. ANDERS GRÖNWALL (Sverrig) har afsluttet sine Undersøgelser over Lactoglobulinets Opløselighed.

Dr. K. ROZITIS (Letland) har i Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG og Dr. HOLTER været beskæftiget med Udarbejdelse af en Mikro-Kjeldahlmetode. I denne Undersøgelse har Dr. G. PERLMANN (Czekoslovakiet) og Professor A. B. HASTINGS (U. S. A.) i kortere Perioder deltaget.

Dr. H. G. K. WESTENBRINK (Holland) har som Rockefeller Stipendiat studeret ved Afdelingen og har dels været beskæftiget ved Undersøgelse over de proteolytiske Enzymers Angreb paa Protein-stoffer dels med Udarbejdelsen af en Mikrobestemmelse af Aneurin og Cokarboxylase ved Hjælp af den Cartesianske Dykkermetode.

Foruden de allerede ovenfor nævnte har følgende Gæster i Aarets Løb studeret ved Afdelingen:

Dr. H. V. BRØNDSTED (Birkerød), Dr. A. BUUS HANSEN (København), Dr. C. B. ANFINSON (U. S. A.), Dr. F. LIPMANN (U. S. A.), Dr. O. LOWRY (U. S. A.), Frk. M. MALM (Sverrig), Professor S. RANZI (Italien), Dr. B. SKARZYNSKI (Polen) og Dr. P. ZAMECNIK (U. S. A.).

Følgende Arbejder er publicerede (for de ovenfor ikke omtalte Forfatteres Vedkommende sammenlign tidligere Aarsberetninger):

- D. GLICK: Choline esterase and the theory of chemical mediation of nerve impulses. *Journal of General Physiology*. Vol. 21. 1938.
- G. HAUGAARD: Über die Einwirkung von Wasser auf Glas. *Glas-technische Berichte*. Jahrg. 17, Heft 4. 1939.
- H. HOLTER and Wm. L. DOYLE: Studies on enzymatic histochemistry. XXVIII. Enzymatic studies on protozoa. *Journal of Cellular and Comparative Physiology*. Vol. 12. 1938.
- H. HOLTER: Zur Chemie einiger Zellstrukturen. *Archiv für experimentelle Zellforschung*. Bd. 22. 1939.
- H. HOLTER, HENRY LANZ, Jr. and K. LINDERSTRØM-LANG: Beiträge zur enzymatischen Histochemie. XXX. Lokalisierung der Peptidase während der ersten Furchungen des Eies von *Psammochinus miliaris*. *Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique*. Vol. 23, No. 1. 1938.
- K. LINDERSTRØM-LANG, O. JACOBSEN and G. JOHANSEN: On the measurement of the deuterium content in mixtures of H₂O and D₂O. *Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique*. Vol. 23, No. 3. 1938.

- K. LINDERSTRØM-LANG and K. R. MOGENSEN: Studies on enzymatic histochemistry. XXXI. Histological control of histochemical investigations. *Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique*. Vol. 23, No. 4. 1938.
- K. LINDERSTRØM-LANG, R. D. HOTCHKISS and G. JOHANSEN: Peptide bonds in globular proteins. *Nature*. Vol. 142. 1938.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Distribution of enzymes in tissue and cells. *Harvey Lectures*, 1938—39.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Proteolytic Enzymes. *Annual Review of Biochemistry*. Vol. 8. 1939.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Micromethods in cell chemistry. *Archiv für experimentelle Zellforschung*. Bd. 22. 1939.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Micromethods in histochemistry. *Chemisch Weekblad*. Bd. 36. 1939.
- K. LINDERSTRØM-LANG: In memoriam S. P. L. Sørensen. *Enzymologia*. Bd. VI. 1939.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Contribution to a discussion on the protein molecule. *Proceedings of the Royal Society of London, Series B*. Vol. 127. 1939.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Sørensen-Biografi i *Compt. rend. Lab. Carlsberg*. Vol. 23. 1939 og *Kolloid-Zeitschrift*. Bd. 88. 1939.
- E. LUNDSTEEN: The influence of citric acid on the colorimetric determination of inorganic phosphate. *Enzymologia*. Bd. V. 1939.
- E. LUNDSTEEN and M. VERMEHREN: Investigations concerning serum phosphomonoesterases showing activity at weak acid reaction. *Enzymologia*. Bd. VI. 1939.
- L. MILLER: Digestion of crystalline lactoglobulin by crystalline trypsin and chymotrypsin. *Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique*. Vol. 23, No. 6. 1939.
- C. OLSEN: Undersøgelser over Bundfloraen i danske Egeskove og Egekrat. *Botanisk Tidsskrift*. Bd. 44. 1938.
- C. OLSEN: The employment for water culture experiments of distilled water containing traces of copper. *Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique*. Vol. 23, No. 5. 1939.

C. OLSEN: Nekrolog over Professor, Dr. S. P. L. Sørensen. Naturens Verden. 1939.

H. H. STRAIN and K. LINDERSTRØM-LANG: The reputed synthesis of protein by aeration of protein-proteinase digests. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 23, No. 2. 1938.

M. SØRENSEN and S. P. L. SØRENSEN: The proteins in whey. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 23, No. 7. 1939.

Den fysiologiske Afdeling (Professor, Dr. Ø. WINGE).

Professor WINGE har med Assistance af sine Medarbejdere fortsat Undersøgelserne over Gærsvampe, Byg, Humle, forskellige Artsbastarder samt Kønsbestemmelsesproblemer og har iøvrigt varetaget Arbejdet med at sætte den af Carlsberg Bryggerierne erhvervede Forsøgsgaard »Nordgaarden« i Gang.

Den ordinære Assistent, Dr. phil. AAGE SKOVSTED, har bistaaet med afsluttende cytologiske Undersøgelser over Krydsningsmateriale af Kollektiv-Arten *Erophila verna* og med Humleforsøg, i det væsentlige Polyploidiseringsforsøg ved Colchicinbehandling samt vegetativ Formering efter Auxinbehandling. De cytologiske Studier af Slægten *Gilia* er fortsat og en Række Krydsningsforsøg er foretaget inden for og imellem de selvsterile Arter *G. densiflora* og *G. liniflora* samt deres Bastarder. Arbejdet over Tvillingekim er sendt til Trykning. Endvidere er Dyrknings- og Isolationsforsøg med Mikromanipulator paabegyndt over Svampe-slægter, der staar paa Grænseomraadet af de egentlige Gærsvampe.

Ekstraordinær Assistent, Cand. polyt. O. LAUSTSEN har bistaaet med Gærsvampeundersøgelserne, særlig med Sporespiringsundersøgelser hos *Saccharomyces Ludwigi*, Krydsningsforsøg med *Saccharomyces*-Arter samt Indavlsforsøg med forskellige *Saccharomycetes*. Desuden har Ingeniør

LAUSTSEN isoleret en Del Bakteriesporer til Vejledning for eventuelle mere indgaaende Studier over Bakterier. Endelig har han foretaget Analysering af Humle- og Bygracer samt af Mælkeprøver fra Forsøgsgaarden.

Frk. AASE HJORT har bistaaet med Undersøgelser over Kæmpekolonier (paa Urtgelatine) af Blandinger af forskellige Gærsvampe samt fortsat Studiet af Saccharomyceternes Systematik og vedligeholdt Samlingen af Renkulturer af Gær- og Skimmelsvampe.

Cand. mag. ESBEN DITLEVSEN har bistaaet med de genetiske Studier over Tandkarpfen *Lebistes* og med de eksperimentelle Undersøgelser over Kønsforholdene hos Ørred.

Phil. Dr. MOGENS PLUM har med Udgangen af Aaret 1938 afsluttet sine Undersøgelser over det fra Professor Johs. Schmidt's Tid henliggende Materiale vedrørende Arvelighedsundersøgelser hos Svin og Høns.

Dr. JACOMINA LODDER, Delft, Holland, afsluttede med Aaret 1938's Udgang som Gæst sine Studier over den af Laboratoriet udarbejdede Mikromanipulator-Teknik vedrørende Gærsvampe.

Følgende Afhandlinger er offentliggjort i Aarets Løb:

- Ø. WINGE: The breeding of new yeast types through hybridization. The Brewers Digest, December 1938, og The Bakers Technical Digest, January 1939.
- Ø. WINGE: The genetic aspect of the species problem. Proceedings of The Linnean Society of London, Session 150, 1937—38, p. 231.
- Ø. WINGE and O. LAUSTSEN: On 14 new yeast types, produced by hybridization. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série physiol. Vol. 22, No. 21. 1939.
- Ø. WINGE and O. LAUSTSEN: *Saccharomyces Ludwigi* Hansen, a balanced heterozygote. Ibidem, Vol. 22, No. 22. 1939.
- Ø. WINGE: Om Gærsvampes Arvelighedsforhold og om kunstig Krydsning af Gær under Mikroskopet. Dansk Tidsskrift for Farmaci. 13. Bind, Hefte 8. 1939.

Professor WINGE deltog efter Indbydelse d. 14.—15. August 1939 i den internationale cytogenetiske Nomenklaturkonference i London og derefter i den 7. internationale Arvelighedskongres i Edinburgh, der skulde afholdes d. 23.—30. August. Kongressen kunde dog ikke gennemføres efter Planen, da de fleste europæiske Deltagere rejste hjem efter et Par Dages Forløb paa Grund af Krigsudsigterne. Det anmeldte Foredrag, »On inconstancy in single-cell cultures of microorganisms owing to segregation, and on hybridization in yeast«, blev ikke holdt.

Renkulturer af Gærsvampe og Hybrider af disse er sendt til en Række Institutioner i Udlandet.

Den gæringsfysiologiske Underafdeling (Afdelingsleder Dr. NIELS NIELSEN).

Dr. NIELS NIELSEN har sammen med Cand. mag. HARTELIUS fortsat Undersøgelserne over Aminosyrers Vækststofvirkning paa Gær. Der er foretaget Undersøgelser over β -Alaninets Vækststofvirkning, navnlig over denne Aminosyres Virkning sammen med Aneurin. I Forbindelse med disse Undersøgelser har Cand. HARTELIUS undersøgt den Forøgelse af Urtens Vækststofvirkning overfor Gær, som fremkommer ved Behandling med Syre eller Alkali. Til Brug for Vækststofundersøgelserne er der blevet fremstillet et rensat Biotin-Præparat fra Æggeblomme.

Dr. NIELSEN har paabegyndt Undersøgelser over forskellige Gærarters Vækststofkrav, navnlig med Henblik paa Forskellen mellem Kulturgær og Vildgær.

Cand. HARTELIUS har udført Undersøgelser over Vækststoffernes Indflydelse paa den økonomiske Koefficient.

Som et Led i Undersøgelserne over Gærens Kvælstofassimilation har Dr. NIELSEN udført Undersøgelser med for-

skellige Gærarter. Cand. HARTELIUS har undersøgt forskellige Aminosyrers relative Værdi som Kvælstofkilde for Gær.

Cand. HARTELIUS har fra 1. Marts 1939 haft Orlov fra Laboratoriet og har med Understøttelse fra Rockefeller Foundation arbejdet hos Professor Kluyver i Delft, Holland. Cand. HARTELIUS har der arbejdet med Propionsyrebakterier.

Kjemiker SVERRE HJORTH-HANSEN har afsluttet de i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over Brintionkoncentrationens Indflydelse paa Gærens Vækst og over Fremstillingen af Kiselsyresubstrater, navnlig til Brug for Vækststofundersøgelser.

Dr. JONAS DAGYS, Kaunas, Litauen (Rockefeller Stipendiat) har sammen med Dr. NIELSEN foretaget Undersøgelser over Dannelsen af Vækststoffer ved Opvarmning af vandige Opløsninger af Sukker og Ammoniumsalte af organiske Syrer. Desuden har Dr. DAGYS undersøgt Forekomsten af Vækststoffer i Birkesaft.

Cand. med. & chir. J. WANSCHER har sammen med Dr. NIELSEN arbejdet med en Metode til Bestemmelse af smaa Aneurinmængder ved Hjælp af Aneurinets Vækststofvirkning.

Dr. NIELSEN har sammen med Cand. polyt. Frk. KAREN EISTRUP afsluttet en Undersøgelse over Byggens Respiration og dennes Afhængighed af Temperaturen. Desuden har Frk. EISTRUP arbejdet med Rensning af det ovenfor omtalte Vækststof, som dannes ved Opvarmning af Sukker og Ammoniumsalte.

Der er med Understøttelse af Rockefeller Foundation paabegyndt Undersøgelser over kvælstofbindende Bakterier. Cand. mag. VAGN ROMOSE og Cand. polyt. GORDON JOHANSEN har deltaget i disse Undersøgelser. Der er tilendebragt en Undersøgelse over forskellige Kvælstofforbindelsers, navnlig Aminosyrers, Værdi som Kvælstofkilde for *Bac. radicola*.

Desuden er der paabegyndt Undersøgelser over denne Bacteries Vækststofkrav.

Der er fra Laboratoriet udsendt forskellige Vækststofpræparater og Renkulturer til andre Laboratorier.

Der er i Aarets Løb offentliggjort følgende Afhandlinger (for de ovenfor ikke omtalte Undersøgelers Vedkommende sammenlign Aarsberetning for 1937—38):

VAGN HARTELIUS und NIELS NIELSEN: Ausschüttelung des Faktors Z und der Bios-Wuchsstoffe durch Hefe. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 22, No. 17. 1938.

NIELS NIELSEN und DANIEL DRESDEN: Untersuchungen über die Temperaturabhängigkeit der Respiration bei *Aspergillus niger*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 22, No. 18. 1938.

VAGN HARTELIUS: Untersuchungen über die Stickstoffassimilation der Hefe. XII. Vergleichende Untersuchungen über den Wert der Aminosäuren als Stickstoffquelle für Hefe. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 22, No. 19. 1939. Biochemische Ztschr. Bd. 299. 1938.

NIELS NIELSEN: Plantevækststoffer. Naturhistorisk Tidende. Aarg. 2. 1938.

NIELS NIELSEN: Om Vækststoffer. Svenska Bryggareföreningens Månadsblad. 1939.

VAGN HARTELIUS: Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren. IV. Steigerung der Wuchsstoffwirkung der Bierwürze durch Behandlung mit Alkali oder Salzsäure. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 22, Nr. 20. 1939. Biochemische Ztschr. Bd. 300. 1939.

NIELS NIELSEN und VAGN HARTELIUS: Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren. V. Untersuchungen über das Zusammenwirken von Aneurin und β -Alanin als Wuchsstoffe für Hefe in Verbindung mit Asparagin und Glutaminsäure. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 22, No. 23. 1939. Biochemische Ztschr. Bd. 301. 1939.

VAGN HARTELIUS: Der Wuchsstoff der Bierwürze als wachstumsbegrenzender Faktor gegenüber Hefe und sein Einfluss auf den ökonomischen Koeffizienten. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 22, No. 24. 1939. Planta. Bd. 29. 1939.

SVERRE HJORTH-HANSEN: Über das Wachstum der Hefe in synthetischer Nährlösung bei konstantem p_{H} . Biochemische Ztschr. Bd. 301. 1939.

Af »Comptes rendus des Travaux du Laboratoire Carlsberg«, Série chimique, udkom i Regnskabsaaret 1938—39 Vol. 23, No. 1—7, ialt $6\frac{1}{4}$ Ark. Endvidere blev udgivet et Mindeord om Professor, Dr. phil. S. P. L. SØRENSEN. Dette tryktes i Série chimique og udgjorde $1\frac{3}{8}$ Ark. Af Série physiologique udkom Vol. 22, No. 17—24, ialt $7\frac{7}{8}$ Ark.

Laboratoriets Personale er uforandret, se Beretningen for 1937—38.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

(Leder: Dr. ALBERT FISCHER.)

Arbejdet har i det forløbne Aar væsentlig samlet sig om Institutets to Hovedopgaver: Experimentelle Undersøgelser over Kræftens Patogenese og Undersøgelser over det dyriske Vækststofs kemiske Natur, hvortil Institutet har modtaget ekstraordinære Bevillinger af Carlsbergfondet, Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse og The Anna Fuller Foundation, Yale University.

Paa et meget stort Materiale af autologe Mammatransplantationer paa Mus er det lykkedes i et større Antal Tilfælde at fremkalde Kræftsvulster, som ved fortsatte Transplantationer lod sig overføre til andre Mus gennem flere Generationer. Disse experimentelle Resultater sammen med mange andre Kendsgerninger giver en god Støtte for den af os fremsatte Formodning om Udviklingen af Kræft udfra Teorien om den naturlige Selektion og progressive Adaptation, som utvivlsomt gør sig gældende for det Cellemateriale, hvoraf en Organisme er opbygget. Forudsætningen herfor er den, at Cellevarieteteter med Kræftcellers Egenskaber kan ligge latent i Organismen gennem lange Tider uden at komme til Udvikling. Med Hensyn til dette Spørgsmaal har der været anstillet store Undersøgelserækker, gaende ud paa vilkaarligt at indføre minimale Mængder af højvirulente Kræftceller i Organismen og faa dem til at ligge latente gennem lange Tider. Det er ogsaa lykkedes at formaa

disse slumrende Kræftceller til at give Anledning til Udvikling af Kræftsvulster efter vilkaarlige Forandringer af det omgivende Milieu. Endvidere har man kunnet paavise hos Mus podet med Kræft latente Kræftceller i Dyrets Organer og Væv fjernt fra den primære Svulst, hvor det ikke har været muligt at paavise saadanne ved makro- eller mikroskopiske Undersøgelser.

Disse Undersøgelser har været foretaget af Dr. ALBERT FISCHER, Reservelæge, Cand. med. H. HEIDE JØRGENSEN, Svendborg, Cand. med. J. OSTENFELD, København, med teknisk Assistance af Fru G. FISCHER, Frk. E. MIDDELBOE og Frk. A. BØJSEN-MØLLER.

Undersøgelserne over det dyriske Vækststof er blevet fortsat af Dr. ALBERT FISCHER i Forbindelse med midlertidig videnskabelig Assistent, Ingeniør, Cand. polyt. T. ASTRUP, København, og Cand. pharm. H. RAME, København. Undersøgelserne er skredet godt frem, efter at man begyndte paa at oparbejde Materiale fra store Pattedyr og efter Erhvervelse af nye tekniske Hjælpemidler. Saaledes raader Institutet nu over en moderne, amerikansk, luftdreven Ultra-centrifuge.

Cand. med. ERFURTH NIELSEN, København, har undersøgt Virkningen af isolerede Vækststoffer paa Helingen af Saar paa Hunde. Det var muligt at fremskynde Saarhelingen med indtil 50 % af den Tid, det tager for Opheling af rene Saar under almindelige aseptiske Betingelser.

Efter Indbydelse holdt Dr. ALBERT FISCHER to Forelæsninger paa Wenner-Grens Institut, Stockholms Högskola.

Assistent, Dr. med. & phil. F. LIPMANN har fortsat sine Arbejder over B Vitaminerne, og navnlig B₁ Vitaminets Medvirkning ved Pyrodruesyrens Oxydation i visse Mælkesyrebakterier. Dr. F. LIPMANN forlod Institutet den 1. August

for at tiltræde en Stilling, som blev ham tilbudt i Department of Biochemistry, Cornell University, New York.

Cand. polyt. T. ASTRUP har fortsat Arbejderne over Blodets Koagulation, og sammen med Stud. mag. Frk. I. ASTRUP, København, foretaget Undersøgelser over Virkningen af hemmende Stoffer paa Koagulationsprocessen. Sammen med Stud. polyt. S. DARLING, København, er Ing. ASTRUP begyndt paa Forsøg til Isolering af det koagulationsaktive Princip, Thrombin.

Cand. med. BJÖRN SIGURÐSSON, Reykjavik, har fortsat sine Arbejder over Dyrkning af Lungevæv in vitro med Understøttelse af Generalkonsul Ernst Carlsen og Hustrus Legat.

Dr. med. H. HERRMANN, Wien, har som Stipendiat for Rask-Ørsted Fondet afsluttet de paabegyndte Arbejder over Bindingsforhold hos forskellige Væv til visse Reagenser (Metafosforsyre, Farvestoffer o. l.). Dr. HERRMANN har forladt Institutet og opnaaet Ansættelse ved Department of Ophthalmology, John Hopkins Hospital, Baltimore. — Dr. chem. G. PERLMANN har forladt Institutet og modtaget Ansættelse ved Department of Physical Chemistry, Harvard Medical School, Boston.

Professor, Dr. T. PÉTERFI, har afsluttet sine Arbejder og modtaget Ansættelse som Professor i Histologi ved Universitetet i Istanbul.

Cand. med. MOGENS VOLKERT har genoptaget sine Undersøgelser over Dyrkning af isolerede Organer i Lindbergh-Carrel Pumpen.

Lektor, Dr. phil. H. V. BRØNDSTED, Birkerød, har fortsat Arbejdet over Regeneration af Planaria.

Cand. med. E. ANDREASEN, København, har paabegyndt Undersøgelser over Lymfocytter og Knoglemarvceller i Kulturer.

Cand. med. N. RISKÆR, København, begyndte et Arbejde over Dyrkning af Linseepithel *in vitro*.

Følgende Gæster har opholdt sig paa Institutet for at lære Vævsdyrkningsteknik: Dr. A. EKŠTEINS, Riga, Dr. JACQUES BEUMER, Bryssel, Cand. med. A. ASTRUP NIELSEN, København, Dr. GINA CASTELNUOVO, Rom, Dyrlege E. G. FOGEDBY, Statens Forsøgsstation, Lindholm, Laboratorie-assistenterne, Frk. E. STEENBERG og Frk. T. BOESEN, Statens Seruminstitut, København.

Følgende Arbejder er udgaaet fra Institutet:

- FISCHER, A. and ASTRUP, T.: Die Anwendung von Thrombin in der Gewebezüchtung. Arch. für exper. Zellforschung, 23, 76, 1939.
- FISCHER, A. and DAVIDSOHN, F.: Present Condition of a Twelve-Year Old Pure Strain of Carcinoma Cells *in vitro*. Nature, 143, 436, 1939.
- FISCHER, A.: Nature of the Growth-Accelerating Substance of Animal Tissue Cells. Nature, 144, 113, 1939.
- HERRMANN, H. und FISCHER, A.: Über die Beschleunigung der »Trypsinhämolyse« durch Embryonalextrakt. Enzymologia, 6, 140, 1939.
- LIPMANN, F.: Coupling between Pyruvic Acid Dehydrogenation and Adenylic Acid Phosphorylation. Nature, 143, 281, 1939.
- LIPMANN, F.: Flavin Component of the Pyruvic Acid Oxidation System. Nature, 143, 436, 1939.
- LIPMANN, F.: Role of Phosphate in Pyruvic Acid Dehydrogenation. Nature, 144, 381, 1939.
- LIPMANN, F.: Nichtaktivierung der Brenztraubensäure-Oxydation durch freies Vitamin B₁ (Thiamin). Enzymologia, 7, 142, 1939.

- LIPMANN, F. and PERLMANN, G.: Hydrogenation of Vitamin B₁ and Other Quaternary Thiazoles.
Journ. of the Am. Chemical Society, 60, 2574, 1938.
- ASTRUP, T.: Problemer vedrørende Blodets Koagulation.
Kemisk Maanedssblad, 20, 52, 1939.
- ASTRUP, T.: Autocatalysis and Blood Coagulation.
Nature, 144, 76, 1939.
- ASTRUP, T.: Heparin and the Inhibition of Blood-Clotting.
Science, 90, 36, 1939.
- ASTRUP, T. and BEHRNTS JENSEN, H.: Purification of Heparin.
Skand. Arch. für Physiol. 79, 290, 1938.
- ASTRUP, T. und ASTRUP, I.: Der Einfluss hemmender Substanzen auf das Zeitgesetz der Blutgerinnung.
Enzymologia, 6, 64, 1939.
- ASTRUP, T. og LIPMANN, F.: Nogle Erfaringer vedrørende Centrifugering ved biokemiske Undersøgelser.
Kemisk Maanedssblad, 20, 152, 1939.
- HAUROWITZ, F. and ASTRUP, T.: Ultra-violet Absorption of Genuine and Hydrolysed Protein.
Nature, 143, 118, 1939.
- HERRMANN, H.: Quantitative Untersuchungen über den Bindungsmechanismus von Reagentien an Geweben.
Skand. Arch. für Physiol. 82, 96, 1939.
- ELLINGER, F.: Acetonitril test for thyroid according to Reid Hunt and irradiation with ultraviolet light.
Radiologica, 3, 195, 1938.
- ELLINGER, F.: The Influence of Ultra-Violet Rays on the Body Weight.
Radiology, 32, 157, 1939.
- ELLINGER, F.: Ultravioletlicht und Krebs.
Fundamenta Radiologica, 4, 181, 1939.
- HADJIOLOFF, A.: Etude des cultures des tissus par la méthode lumboscopique.
C. R. de la Soc. de biol., 128, 1096, 1938.
- HADJIOLOFF, A.: Comportement des enclaves lipidiques et des cellules des cultures vis-à-vis des liposolvants.
C. R. de la Soc. de biol., 128, 1098, 1938.

- HADJIOLOFF, A.: Remarques techniques et cytologiques sur l'histoculture de la peau de la grenouille adulte.
C. R. de la Soc. de biol., 128, 1100, 1938.
- BRØNDSTED, H. V.: Regeneration in Planarians Investigated with a New Transplantation Technique.
Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, Biologiske Medd., 15, 1, 1939.
- NIELSEN, ERFURTH: Om Virkningen af animalske Vækststoffer paa Forløbet af Saarhelingen.
Ugeskrift for Læger, 101, 1071, 1939.
- HEIDE-JØRGENSEN, HENNING: A case of metastasizing carcinoma in a mouse by autotransplantation.
Am. Journ. of Cancer, 35, 264, 1939.

Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser (Afdeling B).

I 1938—39 indkom der 398 Ansøgninger om et samlet Beløb af ca. 1.830.000 Kr. Der bevilgedes i alt 1.162.026 Kr. 78 Øre. Af det Beløb, som Afdelingen skyldte d. 30. September 1939 (jfr. Noten S. 248), var bortfaldet 28.222 Kr. 80 Øre.

I 1938—39 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 1.037.033 Kr. 63 Øre¹. Beløbet fordeler sig saaledes:

1. Landsarkivar, Cand. mag. SVEND AAKJÆR til Studier i ældre dansk Landbrugs- og Bebyggelseshistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
2. Samme til Dækning af Udgifter ved Arkivundersøgelser 829 Kr.
3. Professor, Dr. phil. ERIK ABRAHAMSEN til Honorar vedrørende Udgivelsen af Melodibindet til »Danmarks gamle Folkeviser« 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

¹ Det samlede udbetalte Beløb har været 1.042.611 Kr. 47 Øre. Heri er ovenfor fradraget Refusioner til samlet Beløb af 5.577 Kr. 84 Øre. Af dette sidste Beløb vedrører 1.112 Kr. 71 Øre Bevillinger fra tidligere Regnskabsaar; Resten er i den nedenstaaende Fortegnelse ført til Indtægt for de paagældende Bevillinger.

4. ADELSAARBOGSFORENINGEN til Udarbejdelse og Trykning af Stamtavler og Slægtsbeskrivelser m. v. af danske adelige Familier 1.500 Kr.
5. Dr. phil. ADA ADLER til Forarbejder til en Udgave af det græske Etymologicum m. m. 7.000 Kr. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 70.000 Kr.
6. Samme til Medhjælp ved denne Udgave m. m. 1.400 Kr. Tiende Bidrag af samlede Bevillinger paa 15.000 Kr.
7. Samme til Haandskriftfotografier 51 Kr. 75 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
8. Professor emer., Dr. phil. DINES ANDERSEN til leksikalske Arbejder over Pāli 3.600 Kr. Ottende Bidrag af en tiaarig Bevilling.
9. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp ved hans Pāli-Leksikon 1.800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
10. Samme til litterære Hjælpemidler til ham og hans Medarbejdere ved Leksikonet 71 Kr. 20 Øre. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.000 Kr.
11. Samme til en Rejse til Stockholm 1.500 Kr.
12. Professor emer., Dr. phil. VILH. ANDERSEN til Fuldendelse af hans Fremstilling af den danske Humanismes Historie m. v. 2.000 Kr. Fjerde Bidrag af en femaarig Bevilling.
13. Lektor, Dr. phil. J. O. ARHNUNG til Videreførelse og Fuldendelse af hans Arbejde paa Roskilde Domkaptels Historie 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
14. Professor, Dr. phil. ERIK ARUP til Studier i Danmarks Historie i 17.—19. Aarhundrede 2.400 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
15. ASSOCIATION FRANCO-DANOISE til Udgivelse af andet

Bind af Værket: »Danske i Paris gennem Tiderne«
2.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa
6.000 Kr.

16. Professor, Dr. phil. H. BACH til en Rejse til Tyskland
600 Kr.
17. Lektor ved Københavns Universitet, Mag. art. KAJ
BARR til Undersøgelser over middel- og ny-vestiransk
Syntaks 1.600 Kr.
18. Professor, Dr. phil. KAJ BERG til hydrobiologiske Un-
dersøgelser 1.600 Kr.
19. Professor, Dr. phil. EINAR BILMANN til videnskabeligt
Arbejde indenfor den organiske Kemi 3.000 Kr. Første
Bidrag af en toaarig Bevilling.
20. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. & scient. KAJ
BIRKET-SMITH til Bearbejdelse af Materiale fra den 5.
Thule-Ekspedition og fra den dansk-amerikanske Eks-
pedition til Alaska 1933 2.000 Kr. Første Bidrag af en
toaarig Bevilling.
21. Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM til videnskabelig
uddannet Medhjælp 1.000 Kr.
22. Direktør for Dansk biologisk Station, Dr. phil. H. BLEG-
VAD til Undersøgelser over marine Bunnedyrs Biologi
2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
23. Samme til en Rejse til London 1.600 Kr.
24. Professor emer., Dr. phil. CHR. BLINKENBERG som
aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 9.000 Kr.
25. Flv. Bibliotekar, Dr. phil. SIGFÚS BLÖNDAL til Studier
over islandsk Filologi og Historie 1.200 Kr. Første
Bidrag af en toaarig Bevilling.
26. Ordenshistoriograf, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til litteratur-
og kulturhistoriske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af
en toaarig Bevilling.

27. Professor, Dr. phil. HARALD BØHR som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 5.000 Kr.
28. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af et større funktionsteoretisk Materiale 2.400 Kr.
29. Professor, Dr. phil. & scient. & techn. NIELS BØHR til lønnet Medhjælp og til Apparater ved Undersøgelser indenfor Atomteorien 42.000 Kr.
30. Samme som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
31. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. JOHS. BOYE PETERSEN til Studium af Jord- og Ferskvandsalger 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
32. Professor, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til videnskabelig Virksomhed, især til Undersøgelser over galledannende Stoffer og over Vækststoffer og deres Betydning for Planterne, 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
33. Samme til et Pehavi-Apparat 649 Kr. 84 Øre.
34. Professor, Dr. phil. HANS BRIX til Trykning af »Analyser og Problemer«, Bd. 4, 3.239 Kr.
35. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. H. C. BROHOLM til Studier over Bronzealderen i Danmark 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
36. Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. A. FR. BRUUN til Undersøgelser over oceaniske Fisk og Bløddyr, indsamlet af »Dana«-Ekspeditionerne, 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
37. Lektor, Cand. mag. JENS BRÆNDEGAARD til Indsamling, Bestemmelse og videnskabelig Bearbejdelse af palæarktiske og arktiske Edderkopper 500 Kr.
38. Lektor, Dr. phil. H. V. BRØNSTED til Studier over

- eksperimentel Embryologi og Cytologi 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
39. Museumsinspektør, Lektor, Dr. phil. JOHANNES BRØNSTED til Studier i nordisk Arkæologi 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
40. Samme til Assistance ved Arbejder over nordisk Arkæologi 1.200 Kr.
41. Samme, Museumsinspektør, Mag. scient. R. HØRRING, Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN og Direktør, Dr. phil. H. ØDUM til en foreløbig naturvidenskabelig og bebyggelsehistorisk Undersøgelse af Arealer i Naturligt stand i Himmerland 1.500 Kr. Femte Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr.
42. Professor, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Studier indenfor dansk Sproghistorie 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
43. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
44. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til videnskabeligt Arbejde indenfor den fysiske Kemis Omraade 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
45. Samme til Instrumenter 740 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
46. Assistent ved Københavns Universitets botaniske Laboratorium, Dr. phil. TYGE W. BØCHER til Dækning af Udgifter ved en Undersøgelse af Klitvegetationen i Danmark 600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
47. Assistent ved Københavns Universitets Institut for teoretisk Fysik, Dr. phil. JØRGEN K. BØGGILD til et Studieophold i Pasadena, Californien, 1.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.600 Kr.

48. Professor O. B. BØGGILD og fhv. Museumsinspektør og Docent J. P. J. RAVN til Bearbejdelse af det foreliggende Materiale af Fossiler fra det nordligste Østgrønlands Karbon- og Jura-Aflejringer 3.600 Kr.
49. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESEN til algologiske Undersøgelser (herunder Fremstilling af Figurer) 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
50. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF INSTRUMENTER OG APPARATER. a) Til et Fotografiapparat 623 Kr. (For Tiden stillet til Raadighed for Arkitekt Ejnar Dyggve). b) Til et Apparat til Aflæsning af Leica-Films 243 Kr. 75 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Professor, Dr. phil. Carsten Høeg). c) Til et Apparat til Bestemmelse af Dielektricitetskonstanter (Dipolmomenter) 2.626 Kr. 16 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Dr. phil. Kai Arne Jensen). d) Til en Magnet til en magnetisk Mikrovægt 1.555 Kr. (For Tiden stillet til Raadighed for Samme). e) Til to Objektiver til et tidligere indkøbt Mikroskop 195 Kr. 30 Øre. (Dette er for Tiden stillet til Raadighed for Lærer F. H. Møller).
51. CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA til Bearbejdelse af Ekspeditionens Materiale 7.800 Kr. 61 Øre. Første Bidrag af Bevilling paa 30.000 Kr.
52. Fhv. Museumsinspektør, Mag. scient. CARL CHRISTENSEN til botaniske Undersøgelser 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
53. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til Studier og Rekonstruktioner af danske Bygningsværker fra ældre Tid 1.200 Kr.
54. Samme til en Rejse til Tyskland 1.200 Kr.
55. Seminarieforstander, Mag. art. GEORG CHRISTENSEN og

- Professor, Dr. theol. HAL KOCH til Udarbejdelse og Trykning af en fuldstændig Grundtvig-Bibliografi 2.000 Kr.
56. Lektor, Dr. phil. S. P. CORTSEN til etruskiske Studier 700 Kr.
57. Professor Dr. phil. VERNER DAHLERUP (†) som Honorar vedrørende »Ordbog over det danske Sprog« 700 Kr.
58. Direktør CHR. DALGAS (†) til Dækning af Udgifter ved forstmeteorologiske Undersøgelser 600 Kr.
59. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. HENRIK DAM til Undersøgelser over Lipoider og Vitaminer, herunder navnlig det antihæmorrhagiske Vitamin K, 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
60. DANSK FOLKEMINDESAMLING (Arkivarerne) til Udgivelse af Evald Tang Kristensens nye Samling af Danske Sagn, Registerbindet, 1.766 Kr. 50 Øre.
61. DEN DANSKE HISTORISKE FØRENING til Udgivelse af A. D. Jørgensens Breve 5000 Kr.
62. DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR FÆDRELANDETS HISTORIE til forberedende Arbejder til en Udgave af Kong Christian VIII.s Dagbøger og efterladte Papirer 1.758 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 14.600 Kr.
63. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB til 1) en samlet Udgave af Poul Helgesens Skrifter, 2) Udgivelse af Gamle danske Bønnebøger, 3) Udgivelse af Thomas Kingos Skrifter ialt 13.637 Kr. 50 Øre¹.
64. Samme til en ny Udgave af Saxos Danmarks Historie 104 Kr. 25 Øre. Bidrag af en større Bevilling.

¹ I Regnskabsaaret 1938—39 er indgaaet et Beløb af 103 Kr. 94 Øre som Salgsindtægt af Udgaven af H. C. Andersens Brevveksling; dette Beløb er i Afdelingens Regnskab ført til Indtægt for denne Bevilling, saaledes at den i Regnskabet opføres med et Beløb af 13.533 Kr. 56 Øre.

65. Samme til et Kommentarværk til Saxos Danmarks Historie 2.323 Kr. 50 Øre.
66. Samme til Udgivelse af Danmarks gamle Landskabslove 1.222 Kr. 50 Øre.
67. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 41.715 Kr. Treogtyvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 876.672 Kr. 41 Øre.
68. Samme til Anskaffelse af Hjælpe midler m. v. til Ordbogens Redaktører 134 Kr. 40 Øre. Ellefte Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.376 Kr.
69. Samme til Udgivelse af et Diplomatarium Danicum 41.824 Kr. 37 Øre.
70. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. MAGNUS DEGERBØL til Bearbejdelse af jordfundne Pattedyrknogler fra Danmark og Grønland 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
71. Arkivar i Thorshavn ANTON DEGN til Udgivelse af en Bog om de færøske Kongsbønder 1584—1884 1.800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
72. Arkitekt EJNAR DYGGVE til arkæologiske Studier 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
73. Samme til Dækning af Udgifter ved hans Arbejde 2.000 Kr.
74. Samme til en Rejse til Berlin 300 Kr.
75. Samme til Undersøgelser paa Terrænet udenom Galerius-Buen og Agios Georgios-Rotunden i Saloniki, samt til Honorar for disse, 9.250 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 10.050 Kr.
76. Samme til Illustrationer til et Skrift om Teatret i Stobi i Makedonien 343 Kr.
77. Professor, Dr. phil. RICHARD EGE til Dækning af Ud-

- gifter ved Undersøgelser 4.246 Kr. 21 Øre. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 9.200 Kr.
78. Fhv. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til Udarbejdelse af et Supplement til »Bibliotheca Danica« og af et dansk-norsk Anonym- og Pseudonym-Leksikon 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 79. Samme til Trykning af et Tillæg til hans dansk-norsk-islandske Forfatterleksikon for Tiden indtil 1814 1200 Kr.
 80. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til Fuldførelse af »Nordens Gudeverden« I og til Indsamling af det resterende Kildestof til »Nordens Gudeverden« II 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 81. Professor, Dr. phil. CHRISTIAN ELLING til Udarbejdelse af en samlet Fremstilling af Danmarks Kunsthistorie i det 18. Aarhundrede 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
 82. Cand. mag. POVLE ENGELSTOFT og Overbibliotekar SVEND DAHL til Udgivelse af Dansk biografisk Leksikon 34.720 Kr. Niende Bidrag af samlede Bevillinger paa 434.000 Kr.
 83. Fhv. Viceskoleinspektør, Dr. phil. P. ESBEN-PETERSEN til Indsamling af og Studium af danske Neuroptera og Hymenoptera, særlig for Sønderjyllands Vedkommende, 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 84. Professor, Dr. phil. KNUD FABRICIUS til Afstøbninger i Gibs af incuse Mønter fra de græske Stater i Syditalien 200 Kr.
 85. Professor, Dr. phil. C. FERDINANDSEN og Professor, Dr.

- phil. C. A. JØRGENSEN som Tilskud til Udgivelsen af et Værk om Skovtræernes Sygdomme 3.000 Kr.
86. Professor, Dr. phil. ERNST FRANSEN til Udgivelse af et litteraturkritisk Arbejde om Johs. Ewalds Forfatter-skab 1.419 Kr. 80 Øre.
87. Prosektor ved Universitetets retsmedicinske Institut, Dr. med. VIGGO FRIEDENREICH til Undersøgelser over Blodtype-Egenskabers Arvelighed hos Mennesker og Dyr 1.500 Kr.
88. Professor emer., Dr. phil. AAGE FRIIS til Medhjælp 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
89. Samme til videnskabeligt Arbejde med Danmarks Hi-storie i 18. og 19. Aarhundrede 7.600 Kr.
90. Samme til afsluttende Arbejde med og Trykning af »Europa, Danmark og Nordslesvig«, Bd. 1—3, 8.066 Kr. 50 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 28.000 Kr.
91. Samme til Trykning af »Den danske Regering og Nord-slesvigs Genforening med Danmark«, Bd. 2, 4.287 Kr.
92. Dr. phil. ASTRID FRIIS til Studier over Statsforvalt-ningen i Christian III.s Tid 1.600 Kr.
93. Universitetssekretær PØVEL FØNSS, Professor emer., Dr. phil. AD. S. JENSEN og Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN til en grundlæggende plantegeologisk og for-mationsstatistisk Undersøgelse af Vegetationen paa den ved Herluf Wings Legat fredede Ø Vorsø i Horsens Fjord 670 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.800 Kr.
94. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Mag. scient. E. K. GABRIELSEN til Videreførelse af Un-dersøgelser over Løvbladens Kulsyreassimilation 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.

95. Lektor, Dr. phil. OLAF GALLØE til lichenologiske Studier 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
96. Samme til fortsat Udgivelse af Værket: »Natural History of the Danish Lichens« 6.800 Kr. Bidrag af en større Bevilling.
97. GEODÆTISK INSTITUT (Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND) til Drift af den seismiske Station i Scoresbysund 9.150 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling.
98. Samme til Drift af den seismiske Station ved København 3.400 Kr.
99. DET KGL. DANSKE GEOGRAFISKE SELSKABS EKSPEDITION TIL CENTRALASIEN, under Ledelse af Forfatteren Henning Haslund-Christensen, 3.441 Kr. 82 Øre.
100. Professor, Dr. phil. KAI GRAM og Professor, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN til systematisk Undersøgelse af de jyske Egekrat, deres Forekomst, Sammensætning og Betydning for Forstaaelsen af Vegetationsudviklingen i Midt- og Vestjylland 3.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
101. Arkivar i Rigsarkivet P. B. GRANDJEAN til Registrering og Beskrivelse af danske Herreds-, Lavs- og Gildesegl m. fl. 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
102. Samme til Fotografering af Segl og dermed forbundne Rejser 850 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
103. Fhv. Overbibliotekar VILHELM GRUNDTVIG og Professor PETER SKAUTRUP til Udarbejdelse af en dansk Synonymordbog (»Ideologisk Ordbog«) paa Grundlag af et af Mag. art. Viggo Petersen efterladt Manuskript 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
104. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER-NIELSEN til Studier over Folkedigtning og

- Folkemusik 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
105. GRÆNSEFORENINGEN til Udgivelse af en Fortsættelse af »Haandbog i det slesvigske Spørgsmaals Historie«, under Redaktion af Franz von Jessen, 2.500 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.000 Kr.
106. Professor, Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECH til videnskabeligt Arbejde 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
107. Samme til videnskabelig uddannet Sekretærhjælp 1.000 Kr.
108. Bibliotekar, Mag. scient. JOHS. GRØNTVED til Afslutning af Bearbejdelsen af en systematisk Oversigt over Islands Karplanter 300 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 600 Kr.
109. Professor, Dr. med. SKÚLI V. GUÐJÓNSSON til Arbejder paa Vitaminforskningens og Ernæringshygiejnens Omraade 1.600 Kr.
110. Museumsinspektør, Dr. phil. OLAF HAGERUP til Bearbejdelse af botanisk Materiale indsamlet paa Professor O. Olufsens Ekspedition til fransk Sudan 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
111. Professor, Dr. phil. LOUIS L. HAMMERICH til videnskabeligt Arbejde indenfor tysk Filologi, Middelalderfilologi og Lingvistik, 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
112. Samme til Reproduktion af Haandskrifter og til videnskabelig Medhjælp ved en Udgave af »Der Ackermann aus Böhmen« 1.000 Kr.
113. Kredslæge, Dr. med. AXEL HANSEN til medicinalhistorisk Forskning 1.600 Kr.
114. Professor, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til fysiske

- Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
115. Samme til Dækning af Udgifter ved akustiske Undersøgelser 1.000 Kr.
 116. Professor, Dr. phil. GUDMUND HATT til Undersøgelse af Jernalderbopladsen i Jylland 12.000 Kr.
 117. Samme til Undersøgelse af Høstredskaber og Kværne fra Oldtiden 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
 118. Redaktør C. C. HAUGNER til Udgivelse af Maribo By og Klosters Historie i to Bind 1.000 Kr.
 119. Museumsbestyrer, Dr. phil. KAI L. HENRIKSEN til videnskabeligt Arbejde indenfor Entomologien 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 120. Direktør ved Observatoriet og Professor ved Universitetet i Leiden, Dr. math. & phys. EJNAR HERTZSPRUNG til videnskabeligt Arbejde paa astrofysisk Omraade 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 121. Samme til videnskabelig Medhjælp 3.500 Kr.
 122. Ekspeditionssekretær i Socialministeriet, Dr. phil. JENS HIMMELSTRUP til Studier over dansk Filosofis Forhold til Positivismen 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
 123. Arkivar, Dr. phil. HØLGER HJELHOLT til historiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 124. Stiftsprovst, Dr. theol. SKAT HÖFFMEYER til Udgivelse af en systematisk-faunistisk Fortegnelse over de danske Storsommerfugle (Macrolepidoptera) med særligt Hensyn til Arternes jydsk Udbredelse 2.000 Kr.
 125. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitet, Dr. phil. ERIK HOHWÜ CHRISTENSEN til Undersøgelser over Respirationens og Kredsløbets Regulering ved svært Muskelarbejde og ved lave Iltryk 1.200 Kr.

126. Professor, Dr. med. H. HOU-JENSEN, Læge K. FISCHER-MØLLER og Museumsinspektør, Dr. phil. JOHANNES BRØNSTED til Bearbejdelse af Danmarks forhistoriske antropologiske Materiale 1.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
127. Professor, Dr. phil. CARSTEN HØEG til Studium af byzantinsk Musik og græsk Papyrologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
128. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af græske Papyri 1.875 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.000 Kr.
129. Samme til Trykning af *Lectionaria Ecclesiae I, Prophetologium*, 4.193 Kr. 64 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 16.500 Kr.
130. Samme til en Rejse til London og Oxford 500 Kr.
131. Samme og fhv. Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til Udgivelse af en fuldstændig dansk Oversættelse af Platons Skrifter 3.500 Kr. Syvende Bidrag af en Bevilling paa 57.000 Kr.
132. INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI til videnskabelige Undersøgelser 15.000 Kr.
133. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. J. C. JACOBSEN til Undersøgelser over radioaktive Problemer 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
134. Dr. phil. LIS JACOBSEN til Medhjælp ved Udgivelsen af Danmarks Runeindskrifter 6.600 Kr.
135. Professor emer., Dr. phil. AD. S. JENSEN til zoologiske Arbejder 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
136. Samme, Professor, Dr. phil. R. SPÆRCK og Dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til Udgivelse af et Værk om den islandske Fauna 2.000 Kr. Fjerde Bidrag af en fireaarig Bevilling.

137. Dr. phil. KNUD JEPPESEN til Studier over italiensk Musik, særlig i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
138. Samme til en Rejse til Paris og Norditalien 400 Kr.
139. Professor emer., Dr. phil. & litt. & jur. OTTO JESPERSEN til sprogvidenskabelige Studier 3.600 Kr. Niende Bidrag af en tiaarig Bevilling.
140. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr.
141. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. P. JESPERSEN til Planktonundersøgelser og andre havbiologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
142. Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN til Dækning af Udgifter ved botaniske Undersøgelser af danske Moser 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.400 Kr.
143. Samme og Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Udgivelse af den videnskabelige Bearbejdelse af de zoologiske og botaniske Indsamlinger i Persien 1.000 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling.
144. Professor, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN til Studier over Ændringerne i Lynghedens Vegetation efter lejligheds-
vise Kulturindgreb 450 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 900 Kr.
145. Bibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
146. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til Studier over Newārī-Sproget og beslægtede Himalayasprog 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
147. Forfatter, Professor, Dr. phil. JOHANNES JØRGENSEN til Afslutning af hans Arbejde paa et Værk om den hellige Birgitta 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.

148. Adjunkt, Cand. mag. HENRY KAMLA til en Rejse til Jena 640 Kr.
149. Fhv. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende Nordjyllands indre Historie 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
150. Sekretær ved Stednavneudvalget, Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over dansk Sproghistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
151. Dr. phil. LAUGE KOCH til videnskabeligt Arbejde over Grønlands Geologi og Geografi 2.000 Kr.
152. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE (†) til videnskabelig Virksomhed 2.000 Kr.
153. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af Danmarks Havalger 2.260 Kr. Tredie Bidrag af Bevillinger paa 8.800 Kr.
154. Samme til et binokulært Mikroskop 740 Kr.
155. DET KONGELIGE BIBLIOTEK til Fotografering af Haandskrifter til dansk Litteratur- og Sproghistorie 900 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.500 Kr.
156. Arkivar, Dr. theol. BJØRN KORNERUP til Studier over Danmarks Kirke- og Skolehistorie, især i 16. og 17. Aarhundrede, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
157. Overlæge, Dr. med. KNUD H. KRABBE som Tilskud til Udgivelsen af et illustreret Arbejde om Hjærnens Udvikling i Fosterlivet hos Krybdyrene 3.000 Kr.
158. Museumsbestyrer, Dr. phil. P. L. KRAMP til zoologiske Undersøgelser, særlig morfologiske og systematiske Undersøgelser af Meduser, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
159. Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Fotografering af Pavebreve fra Vatikanet 481 Kr. 79 Øre.

160. Samme til en Rejse til Rom 2.000 Kr.
161. Bibliotekar J. EVALD TANG KRISTENSEN til Udarbejdelse af Register til Evald Tang Kristensen: »Danske Sagn«, Bd. 1—6, 600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
162. Dr. phil. MARIUS KRISTENSEN som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
163. Samme og Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Udgivelse af en Ordbog over gammeldanske Personnavne 7.380 Kr. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 56.200 Kr.
164. Professor, Dr. phil. & jur. & med. & scient. AUGUST KROGH til videnskabelig Medhjælp 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
165. Arkivar, Cand. mag. ERIK KROMAN til Undersøgelse af Accentforholdene i de danske Dialekter 1.600 Kr.
166. Lærer J. P. KRYGER til Indsamling og Bearbejdelse af de danske Chalcidier 800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
167. Adjunkt, Dr. phil. PAUL KRÜGER til Udarbejdelse af et Skrift om fransk litterær Kritik i det 19. Aarhundrede 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
168. KØBENHAVNS UNIVERSITETS MATEMATISKE INSTITUT til Honorering af Professor Otto Neugebauers videnskabelige Arbejde ved Institutet 9.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 27.000 Kr.
169. Lektor, Dr. phil. VILH. LA COUR til Studier over Sønderjyllands Historie og dansk Oldhistorie 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
170. Samme til Udgravning af Voldstedet »Næsholm« 2.400 Kr.
171. Fhv. Overbibliotekar og Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE til ægyptologiske Studier 2.400 Kr.

172. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp ved Bearbejdelsen af demotiske Papyrustekster 4.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
173. Samme og Professor, Dr. phil. V. KUHR til filologisk Hjælp ved Udgivelsen af Søren Kierkegaards Papirer, udgivne ved V. Kuhr og Rektor E. Torsting, 2.000 Kr.
174. De samme til Trykning af denne Udgave 6.513 Kr. 17 Øre. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 60.000 Kr.
175. Fhv. Forstander for Fyns Husmandsskole JAKOB E. LANGE til Udgivelse af »Flora Agaricina Danica« 7.000 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 35.000 Kr.
176. Professor, Dr. phil. ALEX LANGSETH til molekylspektroskopiske Undersøgelser 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
177. Samme til Anskaffelse og Installation af et Ultrarødt-Spektrometer samt almindelige Hjælpe midler til molekylspektroskopiske Undersøgelser 1.900 Kr. 14 Øre. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 27.000 Kr.
178. Samme til videnskabelig Medhjælp 3.300 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.200 Kr.
179. Dr. theol. H. LAWÆTZ til Udarbejdelse af en Skildring af et Afsnit af det tidligere Dansk-Vestindiens Historie, specielt Generalguvernør Peter van Scholtens Forhold til de Farvede og til Emancipationen, 1.000 Kr.
180. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Dr. phil. HENNING LEMCHE til en mikrofotografisk Linse og fotografisk Materiale til Fotografering af Insektvinger 63 Kr. 41 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 300 Kr.
181. Samme til Tegninger af Vingeanlæg hos Insekter 184 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 300 Kr.

182. Professor emer., Dr. med. J. LINDHARD til Undersøgelser indenfor Muskelfysiologien 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
183. Lektor, Dr. phil. VILH. LORENZEN til Studier over dansk Bybygnings Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
184. Professor, Dr. phil. HAKON LUND til Assistance ved kemiske Undersøgelser over Kulbrinten Pyren 3.000 Kr.
185. Fhv. Museumsbestyrer, Mag. scient. WILLIAM LUNDBECK til Studium af danske Diptera 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
186. Professor, Dr. med. EINAR LUNDSGAARD til fysiologiske Undersøgelser, specielt vedrørende Kulhydratstofskiftet, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
187. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPFRANG til Fotografering og Undersøgelse af Døbefonte og anden samtidig romansk Granitskulptur 1.300 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
188. Samme til et Arbejde om de jyske Kvaderstenskirkers Portaler og arkitektoniske Skulptur 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
189. Direktør for Statens Seruminstitut, Dr. med. & jur. THORVALD MADSEN til Dækning af Udgifter ved teoretiske Undersøgelser over Toksiners og Antitoksiners indbyrdes Forhold in vitro og in vivo 3.000 Kr. Tredie Bidrag af en treaarig Bevilling.
190. Samme til matematisk Assistance ved Bearbejdelse af Forsøgsmateriale vedrørende Toksiner og Antitoksiner, ved Dr. phil. G. Rasch, 1.200 Kr.
191. MARINBIOLOGISK LABORATORIUM til Behandling, herunder Sortering, af det af Carlsbergfondets Dana-Ekspedition 1928—30 hjembragte Materiale, samt Offent-

- liggørelse af Resultaterne, 30.504 Kr. 15 Øre. Syvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 250.000 Kr.
192. Samme til Afslutning af Professor Johs. Schmidts andre videnskabelige Arbejder 7.800 Kr.
193. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til Udarbejdelse af et Værk om Danmarks ældre Stenalder 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
194. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. CHRISTIAN MATRAS til Udarbejdelse af Manuskript til en færøsk Ordbog 2.000 Kr.
195. Inspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Studium af Danmarks historiske Topografi og ældre Kulturforhold 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
196. Samme til Udgivelse af et kulturhistorisk, erhvervsgeografisk Arbejde om de jyske Heder 1.045 Kr.
197. REDAKTIONEN AF »MEDDELELSER OM GRØNLAND« til Udgivelse af de videnskabelige Resultater fra Dr. Knud Rasmussens 6. og 7. Thule-Ekspedition 6.000 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 30.000 Kr.
198. Assistent ved Københavns Universitets Laboratorium for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik, Mag. scient. N. THYDSEN MEINERTZ til Undersøgelse over Ansigtmuskulaturen og dens Innervation hos Pattedyrene 800 Kr.
199. Cand. mag. ERIK MOLTKE til en runologisk Undersøgelse 1.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
200. Fhv. Museumsbestyrer, Dr. phil. TH. MORTENSEN til zoologisk Arbejde 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

201. Samme til Fotografering af Echinodermer 647 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.500 Kr.
202. Samme til Reproduktion af Tekstfigurer til Værket »Monograph of the Echinoidea« 791 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 9.000 Kr.
203. Samme til Assistance ved videnskabeligt Arbejde 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
204. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN til Udarbejdelse af en større svensk-dansk Ordbog 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
205. Professor, Dr. phil. DETLEV MÜLLER til Assistance ved Assimilationsforsøg og Enzympræparationer 500 Kr.
206. KOMITEEN FOR UDGIVELSE AF ET MINDESKRIFT OM BISKOP FR. MÜNTER til Forberedelse af Udgivelsen af et Udvalg af Münters Korrespondance 2.786 Kr. Ellefte Bidrag af samlede Bevillinger paa 58.138 Kr. 52 Øre.
207. Samme til Fotografering af Münter-Breve i tyske Samlinger 200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 500 Kr.
208. Direktør for den handelsvidenskabelige Lærestalt, Professor, Dr. phil. CHRISTEN MØLLER til Medhjælp ved Studier over Forholdet mellem Rigssprog og Dialekt 900 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
209. Lektor ved den polytekniske Lærestalt, Dr. phil. MAX MØLLER til Studier over Halogencyaniderne 1.200 Kr.
210. Forfatter, Leder af Teatermuseet ROBERT NEHENDAM til teaterhistorisk Virksomhed 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

211. Assistent ved Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus, Cand. mag. AXEL V. NIELSEN til Reduktion af Observationer af foranderlige Stjerner 700 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
212. Bibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Deltagelse i Udarbejdelsen af »Handbuch der altarabischen Altertumskunde« 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
213. Samme til Cand. theol. P. O. Bostrup som videnskabelig Medhjælper ved samme Værk 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
214. Samme til Ophold i England 500 Kr.
215. Professor, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
216. Bibliotekar, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN til bibliografisk og boghistorisk Arbejde vedrørende den danske Litteratur 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
217. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til Undersøgelse af Halvøen Skallingen 6.000 Kr.
218. Samme som Bidrag til Offentliggørelse af Arbejder fra Undersøgelsen af Skallingen 2.000 Kr.
219. Samme til Indretning af Arbejdsrum ved Laboratoriet i Esbjerg Havn 5.000 Kr.
220. Samme til Undersøgelse af Betingelserne for Marskdannelse, saavel den naturlige som den af Mennesker fremhjulpne, i de forskellige Dele af det danske Vadehav 5.000 Kr.
221. Samme til Bearbejdelse af videnskabeligt Materiale fra Island og Skallingen 7.000 Kr.
222. Samme til Bearbejdelse af det fra den 4. dansk-islandske Ekspedition hjembragte Materiale 1.000 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.

223. DET KGL. NORDISKE OLDSKRIFTSSELSKAB til Udgivelse af et Værk om Skrydstrupfundet 3.600 Kr.
224. KOMITÉEN TIL UNDERSØGELSE AF NORDVESTGRØNLAND OG ELLESMERE LAND til en botanisk, geologisk og zoologisk Ekspedition til Thuledistriktet og Ellesmere Land under Ledelse af Hr. James van Hauen 10.000 Kr.
225. Fhv. Stabslæge, Dr. med. GORDON NORRIE til medicinalhistoriske Arbejder 2.000 Kr.
226. Samme til Udgivelse af: »Af medicinsk Fakultets Historie 1800—1841« 1.289 Kr. 80 Øre.
227. Professor, Dr. phil. WILLIAM NØRVIN til Studier over Platonismens Historie fra Nyplatonismen til den ældre Middelalder 2.400 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
228. Fhv. Arkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
229. Professor, Dr. phil. N. E. NØRLUND til videnskabelige Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
230. Museumsdirektør, Dr. phil. POUL NØRLUND til videnskabeligt Arbejde 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
231. Samme til Udgravning af Voldstedet Trelleborg paa Sjælland 10.000 Kr.
232. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
233. Samme til en Studierejse til Nordtyskland, Berlin, Holland og Paris 600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
234. Samme og Museumsinspektør AAGE ROUSSELL til arkæologiske Undersøgelser paa Island 4.000 Kr.
235. Lektor og Amanuensis ved Københavns Universitet,

- Dr. med HARALD ØKKELS til Medhjælp ved Undersøgelser over endokrine Kirtlers Histofysiologi 1.600 Kr.
236. Administrerende Inspektør for Dansk Folkemuseum, Cand. mag. JØRGEN OLRİK til Studier over Danmarks Middelalder, særlig kulturhistoriske Studier over vore middelalderlige Folkeviser, 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
237. Professor, Dr. phil. ALBERT OLSEN til Arkivstudier i Amsterdam og Haag 2000 Kr.
238. Sognepræst H. B. S. OSTERMANN til Studier vedrørende Finmarkens Kolonisationshistorie 600 Kr.
239. Fiskeribiolog, Mag. scient. C. V. OTTERSTRØM til Arbejde med de ferske Vandes Biologi og specielt med Ferskvandsfiskenes Biologi og Faunistik 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
240. Bibliotekar, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til Udarbejdelse af en Monografi om den sumeriske Shub-ad Kultur 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
241. Professor emer., Dr. phil. HOLGER PEDERSEN til sprogvidenskabelige Studier 4.800 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
242. Overbibliotekar, Dr. phil. CARL S. PETERSEN til Udgivelse af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 2.594 Kr. 82 Øre. Femogtyvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 167.050 Kr.
243. Statsmeteorolog, Cand. mag. HELGE PETERSEN til geofysiske Studier 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
244. Docent, Dr. phil. HENNING E. PETERSEN til Indsamling af Arter og Former af Slægten Ceramium i Farvandet ved Frederikshavn til alle Aarets Tider 1.500 Kr.
245. Mag. scient. MORTEN P. PORSILD til Assistance ved

- den danske arktiske Station paa Disko 1.200 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.800 Kr.
246. Assistent ved Dansk Biologisk Station, Dr. phil. ERIK M. POULSEN til Undersøgelser af Krebsdyrenes Udbredelse, Vækst og Forplantning i de danske Farvande 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
247. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier over antik Kunst og Arkæologi 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
248. Samme til en Rejse til Paris 750 Kr.
249. Professor, Dr. phil. SVEND RANULF til Studier over Marxismens sociologiske Forudsætninger 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
250. Dr. phil. G. RASCH til Studier over det teoretiske Grundlag for R. Frisch's Konfluensanalyse 1.600 Kr.
251. Fhv. Museumsinspektør og Docent J. P. J. RAVN til Fortsættelse og Afslutning af en Undersøgelse af Molluskerne i det københavnske Paleocæn 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
252. Professor, Dr. phil. O. E. RAVN til Udgivelse af Nationalmuseets Samling af Kileskrifttekster 2.725 Kr.
253. Amanuensis og Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. P. BRANDT REHBERG til Undersøgelser over Nyrernes Fysiologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
254. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 4.663 Kr. 35 Øre.
255. KOMITEEN FOR BIOLOGISKE OG HYDROGRAFISKE UNDERSØGELSER I RINGKJØBING FJORD til Undersøgelser (i Samarbejde med Dansk Biologisk Station, Naturfred-

ningsraadet og Vandbygningsvæsenet) 3.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 10.500 Kr.

256. Docent ved den polytekniske Lærestalt ALFRED ROSENKRANTZ til Dækning af Overskridelse ved hans geologiske Ekspedition til Nûgssuaq Halvøen i Vestgrønland 244 Kr. 48 Øre.
257. Samme til en geologisk Ekspedition til Nordvestgrønland i Sommeren 1939 13.000 Kr.
258. Samme til Arbejder indenfor Palæontologi og Stratigrafi med dansk og grønlandsk mesozoisk Materiale 1.200 Kr.
259. Sceneinstruktør, Dr. phil. EGILL ROSTRUP til Medhjælp vedrørende Udgivelsen af hans Værk om den antike Tragedies litterære og sceniske Historie før den romerske Kejsertid 500 Kr.
260. Professor, Dr. phil. EDGAR RUBIN til Undersøgelser vedrørende principielle Spørgsmaal indenfor Iagttagelsespsykologien 1.600 Kr.
261. Professor, Dr. phil. PAUL V. RUBOW til litteraturhistoriske Forskninger 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
262. Samme til en Rejse til England 1.000 Kr.
263. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til filologiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
264. SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR til Udgivelse af en Kommentar til den af Samfundet besørgede Udgave af Kong Valdemars Jordebog 6.238 Kr. 70 Øre. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 10.224 Kr.
265. Professor, Dr. med. KNUD SAND til Dækning af Udgifter ved seksualbiologiske Studier, herunder Undersøgelser

- over Hormonanalyser og biokemiske Forhold hos mandlige Kastrater, 2.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
266. Professor, Dr. phil. KR. SANDFELD til Udarbejdelse af en udførlig og alsidig Fremstilling af det moderne franske Sprogs Syntaks og Udarbejdelse af en Haandbog i rumænsk Syntaks 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
267. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr.
268. Forfatter AUGUST F. SCHMIDT til Studium af den danske Almues Naturdyrkelse, Sædvaneret, Sagndigtning og Kulturhistorie 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
269. Professor PETER SKAUTRUP til Indsamling, Udskrivning og Systematisering af Dialektmateriale fra Nørrejylland 800 Kr.
270. Pens. Premierløjtnant, Kunstmaler PETER SKOVGAARD til Studium af de danske Fugles Liv 800 Kr.
271. Arkitekt ved Nationalmuseets 2. Afdeling C. M. SMIDT til Gennemarbejdelse og Offentliggørelse af Studier over Danmarks middelalderlige Bygningskunst og -kultur 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
272. Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK og Direktør, Dr. phil. H. BLEGVAD til Dækning af Overskridelse ved Undersøgelserne i Persien 1.000 Kr.
273. Assistent ved Farmaceutisk Lærestalt, Dr. phil. E. STEEMANN NIELSEN til Undersøgelser over det marine Fytoplanktons Fysiologi 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
274. Professor, Dr. phil. ADOLF STENDER-PETERSEN til Studier over ældre og nyere russisk Litteratur 1.600 Kr.

275. Professor, Dr. phil. BENGT STRÖMGREN til Instrumenter 389 Kr. 04 Øre. Femte Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
276. Professor, Dr. phil. ELIS STRÖMGREN til videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
277. STUDENTERSANGFORENINGEN til Udgivelse af Foreningens Historie 1839—1939 2.000 Kr.
278. Arboretforstander, Dr. agro. C. SYRACH LARSEN til Medhjælp og Materialer ved Undersøgelser over vore Skovtræers Blomstrings- og Bastarderingsforhold 2.400 Kr.
279. Leder af Marinbiologisk Laboratorium, Dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til Bearbejdelse af Materiale af Dybhavsfisk indsamlet af »Dana«-Ekspeditionerne 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
280. Samme til Udgivelse af det afsluttende Bind af »Report on the Danish Oceanographical Expeditions 1908—1910 to the Mediterranean and Adjacent Seas« 6.377 Kr. 27 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 16.000 Kr.
281. Dr. phil. ERIK TETENS NIELSEN til Dækning af Udgifter ved insekt-biologiske Undersøgelser 1.419 Kr. 92 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.200 Kr.
282. Professor WILLIAM THALBITZER til Udarbejdelse af et Værk om Østgrønlandernes Sprog og Kultur 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
283. Samme til Honorering af Medhjælp fra Grønland ved Bearbejdelsen af eskimoisk folkløristisk Materiale 900 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
284. Samme til Trykning af en Samling grønlandske Folkesange, Melodier med Tekster, 2.000 Kr.
285. Professor, Dr. phil. MATHIAS THOMSEN til Dækning af

- Udgifter og til Assistance ved zoologiske Undersøgelser 2.400 Kr.
286. Samme til et Ophold i England 2.000 Kr.
287. Professor, Dr. med. OLUF THOMSEN til Arbejde, specielt indenfor Blodtype- og Hormonforskningen, 4.000 Kr.
288. Samme til Undersøgelser over Eskimoernes Blodtyper ved Læge Vibeke Fabricius Hansen 1.500 Kr.
289. Adm. Inspektør for Nationalmuseets etnografiske Samling THOMAS THOMSEN til en Rejse til vesteuropæiske Museer 800 Kr.
290. Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. GUNNAR THORSON til Undersøgelser over Bundryrenes Forplantningsforhold i danske Have 1.800 Kr.
291. KOMITEEN FOR DEN TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE AF DANMARK til kartografisk Bearbejdelse og Udgivelse af det indsamlede Materiale 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr.
292. Bibliotekar, Mag. art. HELGE TOPSØE-JENSEN til Udarbejdelse af en Biografi af H. C. Andersen 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
293. Professor, Dr. med. M. TSCHERNING (†) til videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr.
294. UDVALG FOR FOLKEMAAL til Afslutning af Kompletteringen af Udvalgets Samlinger til Ordbog over de danske Ømaal og til Prøveredaktion 29.118 Kr. 75 Øre.
295. Samme til Medhjælp ved samme Ordbog 600 Kr.
296. Samme til Dækning af Udgifter ved Fremskaffelsen af Prøver af danske Dialekter paa Grammofonplader 652 Kr. 32 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.

297. UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til Fuldførelse og Afslutning af Arbejdet paa Udgaven af Stednavnene i Syd- og Mellemslesvig 11.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 39.700 Kr.
298. Samme til Udgivelse af Bd. 11, 2. Hæfte af »Danmarks gamle Folkeviser« 534 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.384 Kr.
299. Samme til Trykning af Rasmus Rasks fynske Dialektordbog, med Indledning ved Mag. art. Poul Andersen, 800 Kr.
300. Samme til Trykning af færøske Kvæder, Tekstudgave ved Dr. phil. Christian Matras, 2.000 Kr. Andet Bidrag af en niaarig Bevilling.
301. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING til Indsamling af gamle Folks Fortællinger om gammelt Bondeliv i Danmark og til de dermed forbundne Rejser 2.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
302. Professor emer., Dr. phil. VALDEMAR VEDEL til Studier paa den almindelige Æstetiks Omraade 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
303. Amanuensis og Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. STIG VEIBEL til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
304. VIDENSKABERNES SELSKAB som aarligt Tilskud efter Statuternes § X 20.000 Kr.
305. VIDENSKABERNES SELSKABS DUCANGE-UDVALG til Be-
stridelse af Udgifter ved Ledelsen af Ekscerperingen af Danmarks middelalderlige latinske Tekster 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
306. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION TIL UNDER-
SØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER
TIL DANSK HISTORIE til systematisk Gennemgang af

- danske Privatarkiver og -biblioteker 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
307. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR DEN ÆGYPTISKE ORDBOG til Lønning for Mag. art. W. Erichsen 5.428 Kr. 86 Øre.
308. Professor VILH. WANSCHER til Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
309. Samme til Udgivelse af et Værk om Kronborgs Historie 5.000 Kr.
310. Dr. phil. SOPHUS WEBER til fysiske Undersøgelser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
311. Professor, Dr. phil. SVEN WERNER til et Højspændingsanlæg i Forbindelse med Aarhus Universitets fysiske Institut 10.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 20.000 Kr.
312. Professor emer., Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Dækning af Udgifter ved Ferskvandsundersøgelser 2.425 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.925 Kr.
313. Samme til Medhjælp ved Undersøgelserne 500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
314. Samme til zoologiske Arbejder 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
315. Stiftsskriver, Dr. juris C. W. WESTRUP til retshistoriske og retssociologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
316. Professor, Dr. phil. ØJVIND WINGE til Udnyttelse af et af Professor Johs. Schmidt efterladt Materiale vedrørende diallele Krydsninger af Høns, Svin og Kaniner 900 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
317. Docent, Dr. phil. KURT WULFF (†) til sprogvidenskabelige Studier 3.000 Kr.

318. Fhv. Inspektør ved Dansk Folkemuseum, Arkitekt H. ZANGENBERG til Arkivstudier vedrørende gammel Bolig- og Byggeskik i danske Bøndergaarde og Huse 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

319. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. Beretning 1925—26).

I 1938—39 er udbetalt ialt 12.000 Kr., nemlig 1.500 Kr. til hver af følgende: Mag. art. H. J. ULDALL, Dr. phil. F. J. BILLESKOV JANSEN, Dr. phil. PAUL GELTING, Dr. phil. ARTHUR ARNHOLTZ, Cand. mag. FRITS W. BRÆSTRUP og Mag. art. PAUL DIDERICHSEN, samt 3.000 Kr. til Mag. scient. GUNNAR NØRGAARD.

320. Carlsbergfondets biologiske Institut.

Til Institutets Drift i 1938—39 er udbetalt 19.389 Kr. 71 Øre af Afdeling B, jfr. Institutets Regnskab S. 248.

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.

I Henhold til de Vilkaar, der gælder for Modtagelse af Understøttelser af Afdeling B, er der vedrørende Tiden 1. Oktober 1938—30. September 1939 til Fondet indsendt følgende Publikationer (ordnede efter Modtagernes Navne¹):

SVEND AAKJÆR.

1. Om Navnet Vendsyssel. Jyske Samlinger. 5. R. Bd. 4. (Festskrift til Carl Klitgaard). 1938.
2. Stednavne og Bebyggelse i Viborg Amt. Hjemstavnsbog for Viborg Amt. Skive 1938.

UDVALGET FOR AARHUS BYS HISTORIE.

1. Aarhus gennem Tiderne. I. Under Redaktion af Jens Clausen, Ejler Haugsted, Regnar Knudsen, Emanuel Sejr. 1939.

ADELSAARBOGSFORENINGEN.

1. Danmarks Adels Aarbog. Redigeret af W. Haxthausen og Louis Bobé. 1939. Aarg. 56.

VILH. ANDERSEN.

1. Horats. Første Bog: Antiken. 1939.

KAJ BARR.

1. Se Arthur Christensen Nr. 1.

NIELS BJERRUM.

1. Aksel Tovborg Jensen og C. A. Beevers: A Thermal Investigation of some Inorganic Salts. Transactions of the Faraday Society. No. 212. Vol. XXXIV. 1938. Aberdeen.

¹ Trykkestedet for Bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved Afhandlinger i Tidsskrifter o.l. angives kun Aargang eller Bind (uden Sidetal), derimod ikke, om Afhandlingen er indsendt i Særtryk.

2. Aksel Tovborg Jensen og Jørgen E. Thygesen: Om Stofferne i Urinvejenes Fosfatkonkrementer. Ugeskrift for Læger. Aarg. 101. 1939.

KAJ BERG.

1. Studies on the Bottom Animals of Esrom Lake. 1938. (Vidensk. Selsk. Skr., naturv. og math. Afd. 9. R. VIII).

ANDREAS BLINKENBERG.

1. Le patois d'Entraunes. I. Matériaux phonétiques, morphologiques et syntactiques. Aarhus 1939. (Acta Jutlandica. XI, 1).

CHR. BLINKENBERG.

1. (Lindiaka VIII). Deux documents chronologiques rhodiens. 1938. (Vidensk. Selsk. Archæol.-kunsthist. Medd. II, 4).
2. Règlements de sacrifices rhodiens. ΔΡΑΓΜΑ Martino P. Nilsson a. d. IV. Iul. anno MCMXXXIX dedicatum. Lund 1939.

SIGFÚS BLÖNDAL.

1. Björn Magnússon Ólsen: Úrval úr fyrirlestrum um íslenzkar bókmenntir á miðöldunum. (Udg. af S. B. og Einar Ól. Sveinsson). (2. Hefte). Reykjavík 1938. (Safn til sögu Íslands og íslenzkra bókmennta að fornu og nýju. VI, 6).
2. Jónas Hallgrímsson og Danmark. Nordisk Tidskrift för Vetenskap, Konst och Industri, utg. av Letterstedtska Föreningen. Ny serie. 1938. Sthlm.
3. The last Exploits of Harald Sigurdsson in Greek Service. A chapter from the history of the Varangians. Classica et Mediævalia. Vol. II. 1939.

LOUIS BOBÉ.

1. Sølyst. Foredrag holdt Efteraar 1937 i Gentoftte historiske Forening. Trykt som Manuskript. 1938.
2. Opdagelsesrejser til Grønland 1473—1806. Indledning Nr. 1 til Diplomatarium Groenlandicum 1492—1814. Medd. om Grønland. Bd. 55, Nr. 1. 1936.
3. Den grønlandske Handels og Kolonisations Historie indtil 1870. Indledning Nr. 2 til Diplomatarium Groenlandicum 1492—1814. Smst. Bd. 55, Nr. 2. 1936.
4. Diplomatarium Groenlandicum 1492—1814. Aktstykker og Breve til Oplysning om Grønlands Besejling, Kolonisation og Missionering. Udg. ved L. B. Smst. Bd. 55, Nr. 3. 1936.

HARALD BOHR.

1. Über fastperiodische Bewegungen. *Congrès des Mathématicques à Helsingfors 1938. Neuvième Congrès des Mathématiciens Scandinaves. Helsingfors 1939.*
2. — og Donald A. Flanders: Algebraic Functions of Analytic Almost Periodic Functions. *Duke Mathematical Journal. Vol. 4. 1938.*

NIELS BOHR.

1. Fysikkens Erkendelseslære og Menneskekulturerne. *Tilskueren. 1939.*
2. Natural Philosophy and Human Cultures. *Nature. Vol. 143. 1939.*
3. Disintegration of Heavy Nuclei. *Smst. Vol. 143. 1939.*
4. —, R. Peierls, G. Placzek: Nuclear Reactions in the Continuous Energy Region. *Smst. Vol. 144. 1939.*
5. Resonance in Uranium and Thorium Disintegrations and the Phenomenon of Nuclear Fission. *The Physical Review. Vol. 55. 1939.*
6. Analysis and Synthesis in Science. *Encyclopedia and Unified Science, Foundations of the Unity of Science. Vol. I, Nr. 1. International Encyclopedia of Unified Science.*
7. — og John Archibald Wheeler: The Mechanism of Nuclear Fission. *The Physical Review. Vol. 56. 1939.*
8. A. H. W. Aten, jun., G. Hevesy: Diffusion of Phosphate Ions into Blood Corpuscles. *Nature. Vol. 142. 1938.*
9. A. H. W. Aten, jun., G. Hevesy: Fate of the Sulphate Radical in the Animal Body. *Smst. Vol. 142. 1938.*
10. T. Bjerge og K. J. Brostrøm: The β -Ray Spectrum of Radio-Helium. 1938. (*Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVI, 8*).
11. T. Bjerge, K. J. Brostrøm, J. Koch: Decay Curves of Uranium and Thorium Fission Products. *Nature. Vol. 143. 1939.*
12. O. R. Frisch, Lise Meitner: Disintegration of Uranium by Neutrons: a New Type of Nuclear Reaction. *Nature. Vol. 143. 1939.*
13. O. R. Frisch, Lise Meitner: Products of the Fission of the Uranium Nucleus. *Smst. Vol. 143. 1939.*
14. O. R. Frisch: Statistical Calculation of Composite Decay Curves. *Smst. Vol. 143. 1939.*
15. O. R. Frisch: Physical Evidence for the Division of Heavy Nuclei under Neutron Bombardment. *Smst. Vol. 143. 1939.*
16. L. Hahn, G. Hevesy: Phosphatide Exchange between Plasma and Organs. *Smst. Vol. 144. 1939.*

17. L. Hahn, G. Hevesy, O. Rebbe: Permeability of Corpuscles and Muscle Cells to Potassium Ions. *Smst.* Vol. 143. 1939.
18. L. Hahn, G. Hevesy: Interaction between the Phosphatides of the Plasma and the Corpuscles. *Smst.* Vol. 144. 1939.
19. G. Hevesy: The application of isotopic indicators in biological research. *Enzymologia.* Vol. V. 1938.
20. G. C. Hevesy, H. B. Levi, O. H. Rebbe: The Origin of the Phosphorus Compounds in the Embryo of the Chicken. *The Biochemical Journal.* Vol. XXXII. 1938.
21. G. Hevesy og A. H. W. Aten, jr.: Interaction of Plasma Phosphate with the Phosphorus Compounds present in the Corpuscles. 1939. (*Vidensk. Selsk. Biol. Medd.* XIV, 5).
22. George Hevesy: Application of Isotopes in Biology. *Journal of the Chemical Society.* July 1939.
23. G. Hevesy, L. Hahn og O. Rebbe: Excretion of Phosphorus. 1939. (*Vidensk. Selsk. Biol. Medd.* XIV, 3).
24. G. v. Hevesy: Radioactive Phosphorus as Indicator in Biology. *Nuovo Cimento.* Anno XV, N. 5. 1938.
25. J. Koch: Lidt om høje Spændinger og deres Anvendelse i den moderne Fysik. *Elektroteknikeren.* 7. August 1939.
26. J. Koch: Aarets Nobelpristagere. *Fysisk Tidsskrift.* 1938.
27. C. Møller, L. Rosenfeld: Theory of Mesons and Nuclear Forces. *Nature.* Vol. 143. 1939.
28. C. Møller, L. Rosenfeld: The Electric Quadrupole Moment of the Deuteron and the Field Theory of Nuclear Forces. *Smst.* Vol. 144. 1939.
29. C. Møller, L. Rosenfeld, S. Rozental: Connexion between the Life-time of the Meson and the Beta-Decay of Light Elements. *Smst.* Vol. 144. 1939.
30. Lennart Simons: The Neutron-Proton Scattering Cross Section. *The Physical Review.* Vol. 55. 1939.

BORNHOLMSK SAMFUND.

1. K. H. Kofoed: Bornholms politiske Historie fra 1848 til vore Dage. III—IV (4—5. Afsnit). Rønne 1938—39.

P. BOYSEN JENSEN.

1. *Plantefysiologi.* 1938.

HANS BRIX.

1. *Analyser og Problemer. Undersøgelser i den ældre danske Litteratur.* IV. 1938.

H. C. BROHOLM.

1. Kvindedragten i Bronzealderen. 1938. (Nationalmuseets gule Bøger).

ANTON FR. BRUUN.

1. Marine Hirudinea. The Zoology of Iceland. Vol. II, Part 21. 1938.
2. Freshwater Hirudinea. Smst. Vol. II, Part 2. 1938.
3. A new entocommensalistic Bivalve, *Entovalva major* n. sp., from the Red Sea. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 102. 1938.
4. Observations on *Thermosbæna mirabilis* Monod from the hot Springs of El-Hamma, Tunisia. Smst. Bd. 103. 1939.
5. — og S. A. Boisen Bennike: *Plerodellina Jensenii* n. subgen. n. sp., a new Ichthyobdellid from the North Atlantic. Smst. Bd. 103. 1939.
6. — og Axel M. Hemmingsen: The effect of insulin on fishes (*Lebistes reticulatus* Peters). Acta Medica Scandinavica. Supplementum XC. Sthlm.

JENS BRÆNDEGAARD.

1. Om »Flyvende Sommer« i arktiske Egne. Naturens Verden. XXII. 1938.

H. V. BRØNDSTED.

1. Regeneration in Planarians investigated with a new Transplantation Technique. 1939. (Vidensk. Selsk. Biol. Medd. XV, 1).

JOHANNES BRØNDSTED.

1. Danmarks Oldtid. I—II. 1938—39.

J. N. BRØNSTED.

1. Cecil V. King: Catalysis of Nitramide Decomposition by Colloidal Platinum and Gold. Journal of the American Chemical Society. Vol. 60. 1938.
2. De thermodynamiske Hovedsætningers Grundlag og Formulering. 1939. (Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVI, 10).

ERIK BUCH ANDERSEN (†).

1. Methoden zur Nachforschung des Elementes 85. Veröffentlicht von Ulrik Keel. 1938. (Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVI, 5).

N. BØGHOLM.

1. English Speech from an Historical Point of View. 1939.

F. BØRGESEN.

1. Remarks on an Alga in Forsskål's Herbarium. Botaniska Notiser. 1939. Lund 1939.
2. The Marine Algæ of the Danish West Indies. Cyanophyceæ. Par P. Frémy. 1939. (Dansk botanisk Arkiv. Bd. 9, Nr. 7).
3. Marine Algae from the Iranian Gulf especially from the innermost part near Bushire and the Island Kharg. Danish Scientific Investigations in Iran. Part 1. 1939.

CARLSBERGFONDETS »DANA«-EKSPEDITION.

1. The Carlsberg Foundation's Oceanographical Expedition round the World 1928—30 and Previous »Dana«-Expeditions under the Leadership of the late Professor Johannes Schmidt. Dana-Report. No. 14—15. 1938.
2. Louis Fage: A propos d'un mysidacé bathypélagique peu connu: *Chalaraspis alata* G. O. Sars (Willemoes-Suhm *in lit.*). Archives de zoologie expérimentale et générale. 1939. T. 80, Notes et Revue, No. 2.
3. Sophia Aust: Die Epidermis von *Anguilla vulgaris* F. während seiner Entwicklung. Zoologische Jahrbücher. Abteilung für Anatomie und Ontogenie der Tiere. Bd. 62. Jena 1936.
4. Oswald Berndt: Morphologie und Histologie des Rumpfdarmes von *Anguilla fluvialis* und die Veränderungen desselben im Individualzyklus. Smst. Bd. 64. 1938.

CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA.

1. P. J. Riis: Note on the Early Christian Basilica in Hama. Berytus. IV. 1937.

ARTHUR CHRISTENSEN.

1. Iranische Dialektaufzeichnungen aus dem Nachlass von F. C. Andreas zusammen mit Kaj Barr und W. Henning bearbeitet und hrsg. von. A. C. Teil 1. Berl. 1939. (Abhandlungen der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen. Philologisch-historische Klasse. Dritte Folge. Nr. 11).

CHARLES CHRISTENSEN.

1. — og Vilh. Lorenzen: Vallø. 1938. (Ældre nordisk Architektur. X).
2. (Anm. af) Vilhelm Wanscher: Christian 4.s Bygninger. 1937. Arkitekten. Ugehæfte. Aarg. XI, Nr. 10. 1938.
3. Kronborg Castle. By Frederik Weilbach. Completed by. C. C. Elsinore (1938).

S. P. CORTSEN.

1. Der Inhalt der Bleiplatte von Magliano. — Ergänzung zum Artikel: Der Monatsname *Aprilis* in der Glotta XXVI 270 ff. Glotta. Bd. XXVII. Göttingen 1939.
2. *hamφeś, hamφisca, hamφeθi, hamφeθeś* der Mumienbinde. Smst. Bd. XXVIII. 1939.

CHR. DALGAS (†).

1. Bidrag til Belysning af Skovenes og Plantagernes Indflydelse paa Nedbørsforholdene i Danmark. III. 1939.

HENRIK DAM.

1. Vitamin K. Ztschr. für Vitaminforschung. Bd. 8. 1938—39. Bern.
2. — og Johannes Glavind: Alimentary Exudative Diathesis. Nature. Vol. 142. 1938.
3. —, Johannes Glavind, Ole Bernth og Erik Hagens: Anti-Encephalomalacia Activity of *dl-α*-Tocopherol. Smst. Vol. 142. 1938.
4. —, A. Geiger, J. Glavind, P. Karrer, W. Karrer, E. Rothschild og H. Salomon: Isolierung des Vitamins K in hochgereinigter Form. Helvetica Chimica Acta. Vol. XXII.
5. —, E. Tage-Hansen og P. Plum: K-Avitaminose hos spæde Børn som Aarsag til hæmorrhagisk Diathese. Ugeskrift for Læger. 1939.
6. Vitamin K. Nordisk Medicin. 1939. Helsingfors.
7. — og Johannes Glavind: Alimentary Exudative Diathesis, a Consequence of E-avitaminosis. Nature. Vol. 143. 1939.
8. — og Johannes Glavind: Alimentary exudative diathesis and its relation to vitamin E. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 82. Berl. 1939.
9. — og Johannes Glavind: Application of the tissue extract method for the standardisation of heparin. Smst. Bd. 82. 1939.
10. — og Johannes Glavind: Alimentary K-Avitaminosis in rats. With the assistance of Mrs. I. Svendsen. Ztschr. für Vitaminforschung. Bd. 9. 1939. Bern.

DANSK FOLKEMINDESAMLINGS ARKIVARER.

1. Danske Sagn som de har lydt i Folkemunde. Ny Række. Samlede og for Størstedelen optegnede af Evald Tang Kristensen. Udg. af Johannes Evald Tang Kristensen. Registre. 1939.

DEN DANSKE HISTORISKE FORENING.

1. A. D. Jørgensens Breve. Udg. ved Harald Jørgensen. 1939.

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB.

1. Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene. Udg. under Ledelse af Johs. Brøndum-Nielsen i Samvirken med Poul Johs. Jørgensen. Bd. 8. Valdemars sjællandske Lov, ældre Redaktion. Udg. af Erik Kroman. Hefte 1. 1939.
2. Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af Verner Dahlerup. Bd. 18. 1939. — Liste over Forkortelser i Bind I—XVIII med en Lydskrifttavle. 1939.
3. Aage Hansen: Lydhistoriske Bidrag. Acta Philologica Scandinavica. XII.
4. Diplomatarium Danicum. 2. Række, Bd. 1: 1250—1265. Ved Franz Blatt og Gustav Hermansen under Medvirkning af C. A. Christensen. 1938.
5. Corpus diplomatum regni Danici. Edd. Franz Blatt et C. A. Christensen. Vol. I—VII. 1938.
6. Danmarks Riges Breve. Udg. under Ledelse af Franz Blatt. 2. Række, Bd. 1: 1250—1265. Udarbejdet af Gustav Hermansen. 1938.
7. Georg og Edv. Brandes' Brevveksling med nordiske Forfattere og Videnskabsmænd. Udg. af Morten Borup under Medvirkning af Francis Bull og John Landquist. I og IV, 1—2. Halvbd. 1939.
8. Thomas Kingo: Samlede Skrifter. Udg. af Hans Brix, Paul Diderichsen, F. J. Billeskov Jansen. Bd. II. 1939.

MAGNUS DEGERBØL.

1. The Field Mouse of Iceland, its systematic Position (*Apodemus sylvaticus grandiculus* subsp. nov.) and Biology. The Zoology of Iceland. Vol. IV, Part 76. 1939.
2. Halvgrindehvalen (*Grampus griseus* Cuv.) strandet i Danmark. En for Danmarks Fauna ny Pattedyrart. Naturens Verden. 1939.
3. Om et Fund af Næsehorn i Danmark. Naturhistorisk Tidende. Aarg. 2, Nr. 4. 1938.
4. Om Fund af Kæmpehjort (*Cervus giganteus*) i Danmark. Smst. Aarg. 2, Nr. 9. 1938.
5. Bundsø. En yngre Stenalders Boplads paa Als. IV. Dyrekogler. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1939.

EJNAR DYGGVE.

1. Den senantike Fællesscene belyst ved Teatret i Stobi og ved Diptychonfremstillinger. 1938. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning. Nr. 179).
2. A Lectern in the Ny Carlsberg Glyptotek. From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptothek. 1938. Vol. II. 1939.
3. Der altchristliche Friedhof in Marusinac. Bearbeitet von E. D. und Rudolf Egger. Forschungen in Salona veröffentlicht vom Archäologischen Institute des deutschen Reiches, Zweigstelle Wien. Bd. 3. Wien 1939.

H. EHRENCRON-MÜLLER.

1. Forfatterleksikon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814. Supplement (II) (Rettelser, Tillæg og Tilføjelser). 1939.

POVL ENGELSTOFT og SVEND DAHL.

1. Dansk biografisk Leksikon. Grundlagt af C. F. Bricka. Redigeret af P. E. under Medvirkning af S. D. XV—XVI. 1938—39.

C. FERDINANDSEN og C. A. JØRGENSEN.

1. Skovtræernes Sygdomme. 1938—39.

ERNST FRANSEN.

1. Johannes Ewald. Et Stykke dansk Aandshistorie. Aarhus 1939.

AAGE FRIIS.

1. Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—1879. Aktstykker og Breve til Belysning af den danske Regerings Politik. Udg. af A. F. Bd. IV. 1938.
2. Den danske Regering og Nordslesvigs Genforening med Danmark. Bd. 2. 1939.
3. Europa, Danmark og Nordslesvig. Aktstykker og Breve fra udenlandske Arkiver til Belysning af Danmarks udenrigspolitiske Stilling efter Freden i Wien 1864—1879. Udg. af A. F. og Povl Bagge. Bd. 1. 1939.

ASTRID FRIIS.

1. Forbindelsen mellem det europæiske og asiatiske Kobbermarked. Scandia. Bd. XII. 1939. Lund.

OLAF GALLØE.

1. Natural History of the Danish Lichens. Original Investigations based upon new Principles. Part VI. 1939.

GEODÆTISK INSTITUT.

1. Meddelelser:

No. 10. G. Nørgaard: Ein statischer Quarzschweremesser und Schweremessungen. 1939.

No. 12. G. Nørgaard: Einige Schwereverhältnisse in Dänemark. 1939.

No. 13. Henry Jensen: Herleitung einiger Ergebnisse der Ausgleichsrechnung mit Hilfe von Matrizen. 1939.

O. HAGERUP.

1. Studies on the Significance of Polyploidy. III. Deschampsia and Aira. Hereditas. XXV. 1939. Lund.

JUL. HARTMANN.

1. — og Elisabeth v. Mathes: Die experimentelle Grundlage zum Entwurf des akustischen Luftstrahlgenerators. Akustische Ztschr. Jahrg. 4. Lpz. 1939.
2. Construction, Performance and Design of the Acoustic Air-jet Generator. Journal of Scientific Instruments. Vol. XVI. 1939.
3. Der akustische Luftstrahlgenerator. Die Umschau. Jahrg. 1939. Frankfurt a. M.

GUDMUND HATT.

1. Jernalders Bopladser i Himmerland. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. 1938.
2. The Ownership of Cultivated Land. 1939. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXVI, 6).
3. L'agriculture préhistorique au Danemark. Revue de Synthèse. T. XVII. Paris 1939.

C. C. HAUGNER.

1. Maribo Historie. Andet Bind: Købstaden. Maribo 1938.

KAI L. HENRIKSEN.

1. — og Adam G. Bøving: The Developmental Stages of the Danish Hydrophilidae. (Ins., Coleoptera). Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 102. 1938.
2. Siphonaptera. The Zoology of Iceland. Vol. III, Part 47. 1939.
3. A revised Index of the Insects of Grønland. Medd. om Grønland. Bd. 119, Nr. 10. 1939.

VALD. HENRIQUES (†) og SØREN L. ØRSKOV.

1. Untersuchungen über die Schwankungen des Kationengehaltes der roten Blutkörperchen. I—II. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 74. 1936. Berl. u. Lpz.

2. Untersuchungen über den Magnesium- und den Kaliumgehalt der roten Blutkörperchen bei Anämie. Smst. Bd. 82. Berl. 1939.

HOLGER HJELHOLT.

1. Et Forspil til den store Landbokkommissions Nedsættelse. Historisk Tidsskrift. 10. R. V. 1939.

J. HJELMSLEV.

1. Infinitesimale Elemente im projektiven Raum. Congrès des Mathématicques à Helsingfors 1938. Neuvième Congrès des Mathématiciens Scandinaves. Helsingfors 1939.
2. Hieronymus Georg Zeuthen. Matematisk Tidsskrift. A. 1939.
3. Konstruktion ved Passer med fast Indstilling uden Brug af Lineal. Smst. A. 1938.

LOUIS HJELMSLEV.

1. Études sur la notion de parenté linguistique. Première étude: Relations de parenté des langues créoles. Revue des études indo-européennes. II (Volume Meillet). Bucarest 1939.
2. The Syllable as a Structural Unit. Proceedings of the Third International Congress of Phonetic Sciences Ghent 1938. Ghent 1939.
3. N. S. Trubetzkoy †. Archiv für vergleichende Phonetik. Bd. 3. 1939.
4. Ny Experimentalphonetik. Nordisk Tidsskrift for Tale og Stemme. Aarg. 3. 1939.
5. Forme et substance linguistiques. Bulletin du Cercle linguistique de Copenhague. IV (Année 1937—38). 1939.
6. (Anm. af) C. C. Uhlenbeck, Oer-Indogermaansch en Oer-Indo-germanen (Mededelingen der Kon. Akademie van Wetenschappen, afd. Letterkunde, deel 77, sér. A., no. 4, Amsterdam 1935). Smst. IV.
7. Caractères grammaticaux des langues créoles. Congrès international des sciences anthropologiques et ethnologiques. Compte rendu de la Deuxième session Copenhague 1938. 1939.
8. Note sur les oppositions supprimables. Travaux du Cercle linguistique de Prague. T. VIII. 1939.
9. La notion de rection. Acta Linguistica. I. 1939.
10. Edward Sapir. Smst. I. 1939.

11. La structure morphologique (types de système). Vme Congrès International des Linguistes, Bruxelles, 28 août—2 septembre 1939. Rapports. Bruges 1939.
12. Le »caractère linéaire« du signifiant. Vme Congrès International des Linguistes. Résumés des communications. Bruges 1939.
13. Kurt Wulff. Københavns Universitets Festskrift November 1939. 1939.

E. HOHWÜ CHRISTENSEN og MARIUS NIELSEN.

1. E. H. C., M. Krogh og M. N.: Acute Mercury Poisoning in a Respiration Chamber. Nature. Vol. 139. 1937.
2. E. H. C.: Reguleringen af Hjærtets Minutvolumen. Nordisk Medicinsk Tidsskrift. 1938. Helsingfors.
3. Erling Asmussen, E. H. C. og M. N.: Undersøgelser over Kredsløbets Regulering ved Stillingsændringer. Nordisk Medicin. 1939. Helsingfors.
4. E. H. C., M. Krogh og M. N.: Beobachtungen und Versuche über Quecksilbervergiftung im Laboratorium. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 76. 1937. Berl. u. Lpz.
5. Erling Asmussen, E. H. C. og M. N.: Über die Beeinflussung der Pulsfrequenz durch Änderungen des arteriellen Blutdruckes. Smst. Bd. 79. 1938.
6. M. N.: Die Regulation der Körpertemperatur bei Muskelarbeit. Smst. Bd. 79. 1938.
7. E. H. C. og Ove Hansen: I. Zur Methodik der Respiratorischen Quotient-Bestimmungen in Ruhe und bei Arbeit. — II. Untersuchungen über die Verbrennungsvorgänge bei langdauernder, schwerer Muskelarbeit. — III. Arbeitsfähigkeit und Ernährung. — IV. Hypoglykämie, Arbeitsfähigkeit und Ermüdung. — V. Respiratorischer Quotient und O₂-Aufnahme. Smst. Bd. 81. 1939.
8. Erling Asmussen, E. H. C. og M. N.: I. Pulsfrequenz und Körperstellung. — II. Die Effektivität der Blutdruckregulation in verschiedenen Körperstellungen. — III. Über die Kreislaufinsuffizienz in stehender Stellung bei normalem arteriellen Druck und herabgesetztem Minutenvolumen. — IV. Die Bedeutung der Körperstellung für die Pulsfrequenz bei Arbeit. Smst. Bd. 81. 1939.
9. Erling Asmussen og E. H. C.: Einfluss der Blutverteilung auf den Kreislauf bei körperlicher Arbeit. Smst. Bd. 82. 1939.
10. Erling Asmussen, E. H. C. og Torgny Sjöstrand: Über die Abhängigkeit der Lungenvolumen von der Blutverteilung. Smst. Bd. 82. 1939.

11. Erling Asmussen og E. H. C.: Die Mittelkapazität der Lungen bei erhöhtem O₂-Bedarf. Smst. Bd. 82. 1939.
12. Erling Asmussen, E. H. C. og M. N.: Die O₂-Aufnahme der ruhenden und der arbeitenden Skelettmuskeln. Smst. Bd. 82. 1939.

CARSTEN HØEG.

1. (Anm. af) S. Baud-Bovy, La chanson populaire grecque du Dodécane. I. Les textes. Paris 1936. Byzantinische Ztschr. Bd. 38. 1938.
2. Le Tétraévangile de Karahissar. (Anm. af) The Four Gospels of Karahissar. Vol. 1. History and Text, by E. C. Colwell. Vol. 2. The Cycle of Text Illustrations, by H. R. Willoughby. With an introduction by Mlle Sir. der Nersessian. Chicago 1936. Byzantion. T. XIII (1938).
3. Prophetologium. Edd. C. H. et Günther Zuntz. Fasc. 1. 1938. (Union Académique Internationale. Monumenta musicae Byzantinae. Lectionaria. Edenda curaverunt C. H. et Silva Lake. Vol. I).
4. The second Pleading of the Verres Trial. ΔΡΑΓΜΑ Martino P. Nilsson a. d. IV Id. Iul. anno MCMXXXIX dedicatum. Lund.
5. Anders Bjørn Drachmann. Jahresbericht über die Fortschritte der klassischen Altertumswissenschaft. Bd. 271 (1940).
6. Karl Hude. Smst. Bd. 271 (1940).
7. Union Académique Internationale. (Vingtième session annuelle du Comité, 8—11 mai 1939). Rapport de C. H.: Monumenta Musicæ Byzantinæ. (Académie Royale de Belgique. Bulletin de la Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques).

CARSTEN HØEG og HANS RÆDER.

1. Platons Skrifter i Oversættelse. Bd. VII. 1939.

R. HØRRING.

1. Resultatet af Ringmærkningerne i 1931—37. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 101. 1938.
2. Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931—38. Smst. Bd. 102. 1939.

INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI.

1. Storpolitik i Stillehavet. Flaadetraktaterne 1921—36. Singapore. Philippinerne. Japans Mandatøer. 1938.
2. Svend Laursen: Rustningsindustrien. Staternes Kontrol med Vaabenhandel og Vaabenproduktion. 1938.

3. Erling Kristiansen: Folkeforbundet. Organisation og Virksomhed. 1939.

JOHS. IVERSEN.

1. Sekundäre Pollen als Fehlerquelle. Verhandlungen der III. Internationalen Quartär-Konferenz Wien, September 1936. Bd. II. Wien. (1938).
2. Et botanisk Vidne om Nordboernes Vinlandsrejser. Naturhistorisk Tidende. Aarg. 2, Nr. 8. 1938.
3. Planterester fremdragne i tre Høje i Haderslev Amt. Nordiske Fortidsminder. Bd. III, Hefte 2. (1939).

AD. S. JENSEN.

1. Knud Paludan: Zur Ornis des Zagrossgebietes, W.-Iran. Journal für Ornithologie. Bd. 86. 1938.
2. Smerlingen (*Cobitis barbatula*) paa Fyen. Flora og Fauna. 1938.
3. Concerning a Change of Climate during Recent Decades in the Arctic and the Subarctic Regions, from Greenland in the West to Eurasia in the East, and contemporary Biological and Geophysical Changes. 1939. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XIV, 8).
4. *Lycodes Esmarkii*, *Lycodes eudipleurostictus*, *Lycodes pallidus*, *Lycodes reticulatus*, *Lycodes seminudus*, *Lycodes VahlII*, *Lycodon flagellicauda*, *Gymnelis viridis*, *Lycenchelys muraena*, *Lycenchelys Sarsii*. Faune ichthyologique de l'Atlantique Nord.

AD. S. JENSEN, R. SPÄRCK og Å. VEDEL TÅNING.

1. The Zoology of Iceland. Vol. II, Part 5 b, 7, 8, 21, 22; Vol. III, Part 25, 35, 47; Vol. IV, Part 66 b, 67, 71, 76. 1938—39.

KNUD JEPPESEN.

1. Counterpoint. The Polyphonic Vocal Style of the Sixteenth Century. Translated, with an introduction, by Glen Haydon. New York 1939. (The Prentice-Hall Music Series).

OTTO JESPERSEN.

1. En sprogmands levned. 1938.

P. JESPERSEN.

1. Investigations on the Copepod Fauna in East Greenland Waters. Medd. om Grønland. Bd. 119, Nr. 9. 1939.
2. The Zoology of East Greenland. Copepods. Smst. Bd. 121, Nr. 3. 1939.

JYSK SELSKAB FOR HISTORIE, SPROG OG LITTERATUR.

1. Jens Lund: Morsingmålets Lyd- og Formlære. Hæfte 3. Aarhus 1938. (Morsingmålet. Bd. I, Hæfte 2).

C. A. JØRGENSEN og ANTON PEDERSEN.

1. J. H. Wanscher: Contributions to the Cytology and Life History of Apple and Pear. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Aarsskrift 1939. 1939.

ELLEN JØRGENSEN.

1. (Anm. af) Paul Lehmann: Skandinavians Anteil an der lateinischen Literatur und Wissenschaft des Mittelalters. 1. Stück. (Sitzungsberichte der Bayerischen Akademie der Wissenschaften. Phil.-hist. Abteilung. 1936 Heft 2). Historisk Tidsskrift. 10. R. IV. 1938.
2. (Anm. af) Lauritz Nielsen: Danmarks middelalderlige Haandskrifter. En sammenfattende boghistorisk Oversigt. 1937. Smst. 10. R. IV. 1938.
3. Chr. Molbech, den danske historiske Forenings Stifter. Smst. 10. R. V. 1939.

HANS JØRGENSEN.

1. Batisaputrikākathā. The Tales of the thirty-two Statuettes. A Newārī Recension of the Śiṃhāsanadvātrimśatikā. Ed. and translated with explanatory notes by H. J. 1939. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXIV, 2).

C. KLITGAARD.

1. Verdslige Embedsmænd i Sæby 1525—ca. 1850. Jyske Samlinger. 1939.
2. Skovene i Midt- og Østvendssysel i ældre Tid. Vendsysselske Aarbøger. 1939.
3. Optegnelser om Slægten Børglum. Personalhistorisk Tidsskrift. Aarg. 59. 10. R. Bd. 5.
4. Optegnelser om Slægten Kjærskov i Danmark og Norge. Smst. 1939.
5. Fyrreskovenes Undergang. Jyske Samlinger. 5. R. Bd. 4, Halvbd. 2.
6. Drab af en Fredløs. Vendsysselske Aarbøger. 1939.
7. Blokhuse. Smst. 1939.
8. Historisk Samfund for Hjøring Amt gennem 25 Aar. Smst. 1939.

9. Skibsfører Christen Julius Klitgaards Barndomserindringer, i Uddrag og oversat fra Engelsk samt kommenteret i Noter af C. K. Smst. 1939.

GUNNAR KNUDSEN.

1. Skovrydning i Danmark, belyst gennem Stednavnene. Saga och Sed. Kungl. Gustav Adolfs Akademiens årsbok 1938. Upps. 1939.
2. De danske Stednavne. Nordisk Kultur. V: Ortnamn. 1939.
3. Stednavneforskning. Haandbog i Hjemstavnsforskning. 1939.
4. Se Marius Kristensen Nr. 2.

LAUGE KOCH.

1. Geologisk Expedition til Østgrønland 1936—38. Leder: Lauge Koch. Meddelelser om Grønland. 1937—38.
 - Bd. 96, Nr. 5. G. Säve-Söderbergh: On the Palaeozoic Stratigraphy of Canning Land, Wegener Peninsula, and Depot Island (East Greenland). 1937.
 - Bd. 96, Nr. 6. E. A. son Stensiö and G. Säve-Söderbergh: Middle Devonian Vertebrates from Canning Land and Wegener Peninsula (East Greenland). Part I. 1938.
 - Bd. 113, Nr. 2: C. E. Wegmann: Geological Investigations in Southern Greenland. Part I. 1938.
 - Bd. 114, Nr. 1. Wolf Maync, Andreas Vischer, Hans Stauber und Hans Peter Schaub: Geologische Untersuchungen in der postdevonischen Zone Nordostgrönlands. 1938.

BJØRN KORNERUP.

1. (Anm. af) Aus den Tagebüchern Friedrich Münters. Wander- und Lehrjahre eines dänischen Gelehrten. Hrsg. von Øjvind Andreassen. (Frederik Münter, et Mindeskrift, II—IV). 1937. Historisk Tidsskrift. 10. R. IV. 1938.
2. — og Vilh. Lorenzen: Aalborg Stiftshospitals Historie. II. Stiftelsens almindelige Historie. Af B. K. 1939.
3. Nogle Bemærkninger til P. G. Lindhardt: Peder Hersleb, I (1939). Teologisk Tidsskrift. 1939.

KNUD H. KRABBE.

1. Studies on the Morphogenesis of the Brain in Reptiles. With a preface by Ivar Broman. 1939.

P. L. KRAMP.

1. — og G. W. Paspaleff: Über die Polypen- und Medusenform von *Ostroumovia inkermanika* (Pal. Ostr.). Arbeiten aus der biologischen Meeresstation am Schwarzen Meer in Varna, Bulgarien. No. 7. Annuaire de l'Université de Sofia. Faculté Physico-mathématique. 1938.

MARIUS KRISTENSEN.

1. (Anm. af) Mikjel Sørli: Færøysk tradisjon i norrønt mål (Avhandlingar utgitt av Det norske Videnskaps-Akademi i Oslo. Hist.-filos. kl. 1936. No. 1). Oslo 1936. Arkiv för nordisk filologi. Bd. 54. 1939.
2. Danske Studier. Udg. af Gunnar Knudsen og M. K. Aarg. 1938. (1939).

J. P. KRYGER.

1. — og O. Schmiedeknecht: Hymenoptera. Zoology of the Faroes. 1938.

KØBENHAVNS UNIVERSITETS MATEMATISKE INSTITUT.

1. O. Neugebauer: (Anm. af) Lancelot Hogben: Matematik for Millioner. En populær Læsebog til Selvstudium. Paa Dansk ved Iver Gudme. Med faglig Bistand af Poul W. Marke. 1938. Matematisk Tidsskrift. A. 1938.
2. O. Neugebauer: Die Bedeutungslosigkeit der »Sothisperiode« für die älteste ägyptische Chronologie. Acta orientalia. Vol. XVII.
3. O. Neugebauer: Egyptian Astronomy. Nature. Vol. 143. 1939.
4. O. Neugebauer: Über eine Methode zur Distanzbestimmung Alexandria—Rom bei Heron. II. 1939. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXVI, 7).

H. O. LANGE.

1. Aksel Volten: Der Ursprung des demotischen Plusquamperfektums (Perfektums). H. O. Lange zum 75. Geburtstag. Ztschr. für ägyptische Sprache und Altertumskunde. Bd. 74. Lpz. 1938.

H. O. LANGE og V. KUHR.

1. Søren Kierkegaards Papirer. Udgivet af P. A. Heiberg, V. Kuhr og E. Torsting. Bd. 11, Afd. 2. 1938.

JAKOB E. LANGE.

1. Flora Agaricina Danica. Vol. IV (Tab. 121—160). 1939.

A. LANGSETH.

1. — og R. C. Lord jr.: The Raman Spectra of the Deuterated Benzenes. 1938. (Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVI, 6).

J. LINDHARD.

1. Almindelig Muskelfysiologi. 1938.
2. Untersuchungen über die spannungslose Muskelkontraktion. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 80. (Opuscula physiologica Torstano Thunberg dedicata). Berl. 1938.
3. — og Fritz Buchthal: The Physiology of Striated Muscle Fibre. 1939. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XIV, 6).

EINAR LUNDSGAARD.

1. The phosphate exchange between blood and tissue in experiments with artificially perfused livers and hind limb preparations. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 80. (Opuscula physiologica Torstano Thunberg dedicata). Berl. 1938.
2. —, Niels A. Nielsen og S. L. Ørskov: On the Possibility of Demonstrating an effect of insulin on isolated mammalian liver. Smst. Bd. 81. 1939.
3. —, Niels A. Nielsen og S. L. Ørskov: On the Utilization of Glucose and the Formation of Lactic Acid in the Isolated Hind Limb Preparation. Smst. Bd. 81. 1939.
4. Die säurelöslichen Phosphatverbindungen in der Darmschleimhaut bei Ruhe und während der Hexoseresorption. Hoppe-Seyler's Ztschr. für physiologische Chemie. Bd. 261. Berl. 1939.
5. On the mode of action of insulin. Upsala Läkareförenings förhandlingar. Ny följd. Bd. XLV. Upps. 1939.

CHR. MATRAS.

1. Svabos færøske Visehaandskrifter. Udg. for Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur ved C. M. Hæfte 2. 1938.
2. Et færøsk Ordsprog og en Strofe i Hávamál. Maal og minne. 1938.
3. Kingo. Songkórið andliga. Úrval. 1939. (Føroyingafelagshefti Nr. 1).

HUGO MATTHIESSEN.

1. Den sorte Jyde. Tværsnit af Hedens Kulturhistorie. 1939.

REDAKTIONEN AF »MEDDELELSER OM GRØNLAND«.

1. 6. og 7. Thule Expedition til Sydøstgrønland 1931—33. Leader : Knud Rasmussen. Medd. om Grønland. 1938—39. Bd. 109, Nr. 1. Knud Rasmussen's Posthumous Notes on the Life and Doings of the East Greenlanders in olden Time. Ed. by H. Ostermann. 1938.

Bd. 109, Nr. 3. Knud Rasmussen's Posthumous Notes on East Greenland Legends and Myths. Ed. by H. Ostermann. 1939.

V. MILTHERS.

1. — og Keld Milthers: Die Verteilung einiger wichtiger skandinavischer Leitgeschiebe in einem Teile Polens. Warszawa 1938. (Service Géologique de Pologne. Institut Géologique de Pologne. Bulletin 5).

ERIK MOLTKE.

1. Runestenen paa Einang. Viking. 1938. Oslo.

TH. MORTENSEN.

1. On the Vegetarian Diet of some Deep-Sea Echinoids. Annotationes Zoologicæ Japonenses. Vol. 17. 1938.
2. Über die stratigraphische Verwendbarkeit der mikroskopischen Echinodermen-Reste. Senckenbergiana. Bd. 20. 1938.

VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN.

1. — og Ellen Hartmann: Svensk-dansk Ordbog. Mindre Udgave. 1939.

DETLEV MÜLLER.

1. Glykuronat und Glykonat als Donatoren für Hefe. Skand. Archiv für Physiologie. Bd. 80. (Opuscula physiologica Torstano Thunberg dedicata). Berl. 1938.
2. Über Kohlensäureassimilation in normal und invers beleuchteten Blättern. Planta. Bd. 29. Berl. 1938.
3. — og Carl Mar. Møller: Aanding i ældre Stammer. Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark. XV. 1938.

NATIONALMUSEET.

1. Danmarks Kirker. Bd. V. Sorø Amt. Hefte 6—7. 1938—39.

ROBERT NEIENDAM.

1. Norden har mistet en stor Kunstner. Johannes Poulsen ^{17/11} 1881—^{14/10} 1938. Ord och Bild. December 1938.
2. Af J. L. Heibergs Kærlighedsbreve. Fra Bordskuffen. Personalhistorisk Tidsskrift. 1939.

AXEL V. NIELSEN.

1. Beobachtungen von Veränderlichen. Nr. 55—62. AN 6239, 6254, 6293, 6328, 6345, 6363, 6383, 6429. Publikationer og mindre Med-

delelser fra Københavns Observatorium, Nr. 110, 113, 117. Kiel 1936—39.

2. Beobachtungen von veränderlichen Sternen, ausgeführt von Mitgliedern der Astronomisk Selskab. Veränderlichen-Artikel Nr. 62, 63 und 65 aus Nordisk astronomisk Tidsskrift, nebst einer Übersicht über die von der Astronomisk Selskab ausgeführten Beobachtungen veränderlicher Sterne. Publikationer og mindre Meddelelser fra Københavns Observatorium. Nr. 115. 1938.
3. Banerne for fire Ildkugler fra Aarene 1934—36. Nordisk astronomisk Tidsskrift. Bd. 20. 1939.
4. Komet Giacobini-Zinner og dens Meteorsværme. Smst. Bd. 20. 1939.
5. Miscellaneous Papers on Variable Stars. III. Meddelelser fra Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus. Nr. 14. September 1939.
6. Tables for Facilitating the Determination of the Perturbations of Meteors by the Earth. Smst. Nr. 12. November 1938.

DITLEF NIELSEN.

1. Die altsemitische Muttergöttin. Ztschr. der deutschen Morgenländischen Gesellschaft. Bd. 92. Lpz. 1938.
2. О Древнеарабской Культуре и Религии. Revue d'histoire ancienne. Moscou 1938.

DET KGL. NORDISKE OLDSKRIFTSKAB.

1. H. C. Broholm og Margrethe Hald: Skrydstrupfundet. Med Bidrag af Chr. I. Baastrup, Werner Christensen, K. Fischer-Møller, Johs. Iversen, Ejnar Kristiansen, G. Rosenberg, C. M. Steenberg. Nordiske Fortidsminder. Bd. III, Hefte 2. 1939.

I. C. NORMANN.

1. Teatret. 1939.

GORDON NORRIE.

1. Af Medicinsk Facultets Historie. III. 1800—1841. 1939.
2. To Forelæsninger. Ugeskrift for Læger. 1939.

WILLIAM NORVIN.

1. Lykurgos. En Studie i græsk Historie. 1939. (Københavns Universitets Festskrift November 1939).

GUNNAR NYGAARD.

1. Om »biologiske Søtyper« og deres Ernæringsforhold. Naturens Verden. XXII. 1938.

EILER NYSTRØM.

1. Kongens Have, Hovedstadens ældste Parkanlæg. Et historisk Rids. 1938.

N. E. NØRLUND.

1. Vermessungsarbeiten in Grönland, Island und Dänemark. Vortrag, gehalten am 18. Juni 1939 in der Otto-Berndt-Halle der Technischen Hochschule zu Darmstadt. (Vereinigung von Freunden der Technischen Hochschule Darmstadt e. V.).
2. Kortlægningen af Grönland og Island. Geografisk Tidsskrift. Bd. 42, 1. Halvbd. Juni 1939.
3. Mindetale over Oberst J. P. Koch ved Afsløringen af hans Buste den 15. Januar 1939. Smst. Bd. 42, 1. Halvbd. Juni 1939.

F. OHRT (†).

1. Die ältesten Segen über Christi Taufe und Christi Tod in religionsgeschichtlichem Lichte. 1938. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXV, 1).

HARALD OKKELS.

1. Arterierne i den myo-endometriale zone af den menneskelige uterus. (Foreløbig Meddelelse). Nordisk Medicinsk Tidsskrift. 1938. Helsingfors.

H. OSTERMANN.

1. Fra Arkivernes Gemmer. Bidrag til Belysning af Liv og Forhold i Fortidens Grönland. II. Ved H. O. Grönlandsk Selskabs Aarsskrift 1939.

C. V. OTTERSTRØM.

1. Danmarks Udførsel af Laks og Ørred i 1937. Ferskvandsfiskeribladet. Aarg. 36, Nr. 12. 1938.
2. 125 Salmon from West Jutland. Meddelelser fra Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. Serie: Fiskeri. Bd. X, Nr. 6. 1938.
3. De biologiske Forhold i Søer, Vandløb og Fjorde under Hensyn til Forurening. Foredrag ved det vej- og kommunaltekniske Kursus Februar 1938. Udgivet af Udvalget til Afholdelse af vej- og kommunaltekniske Kursus Januar 1939.

4. Vitaminmanglende Karper. Ferskvandsfiskeribladet. Aarg. 37, Nr. 3. 1939.
5. Stemmeværker og Forureninger i Gudenaen. Smst. Aarg. 37, Nr. 4. 1939.
6. En Oversigt over Fiskevandene og Fiskeriet i vor Tid. Hjemstavnsbog for Viborg Amt. Skive 1938. (S. 268—69).

HOLGER PEDERSEN.

1. Hittitisch und die anderen indoeuropäischen Sprachen. 1938. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXV, 2).
2. Les noms grecs de l'inscription bilingue d'Amathonte. Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves. T. VI (Mélanges Émile Boisacq). Bruxelles 1938.
3. Zwei Fälle eines irrtümlich als labiovelar aufgefassten π. Revue des Études Indo-européennes. T. I. Bukarest, Paris 1938.
4. (Anm. af) Sommer, Ferdinand, und Adam Falkenstein: Die hethitisch-akkadische Bilingue des Ḫattušili I. (Labarna II). München 1938. Orientalistische Literaturzeitung. 1939.
5. Zur Theorie der altgriechischen Palatalisierung. Travaux du Cercle Linguistique de Prague. T. VIII. 1939.

CARL S. PETERSEN.

1. Ludvig Holbergs samlede Skrifter. Bd. 16. 1939.

HELGE PETERSEN.

1. Nogle Bemærkninger om Muligheden for Indflydelse af Vejrforholdene paa Forekomsten af Poliomyelitis m. m. Bibliotek for Læger. 1938.

ERIK M. POULSEN.

1. Freshwater Crustacea. The Zoology of Iceland. Vol. III, Part 35. 1939.
2. Investigations upon the Parasitic Copepod *Clavella uncinata* (O. F. Müller) in Danish Waters. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 102. 1939.

FREDERIK POULSEN.

1. Den hellenistiske Kunst. 1938. (Kultur og Videnskab. Nr. 57).
2. — og Elo: Reconstruction of the Lysippian Socrates. From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptothek. 1938. Vol. II. 1939.
3. Portrait hellénistique du Musée d'Antioche. Syria. 1938. Paris.

4. Kopenhagen. Glyptothek Ny Carlsberg. (Fortsetzung). Photographische Einzelaufnahmen antiker Sculpturen. Serien zur Vorbereitung eines Corpus Statuarum (»Arndt-Amelung«). Hrsg. von Georg Lippold. Serie XVI A. Text (No. 4575—4650). München 1939.
5. A Philosopher Head in the Museum of the American University, Beirut. Berytus. IV. 1937.
6. Römische Privatporträts und Prinzenbildnisse. 1939. (Vidensk. Selsk. Archæol.-kunsthist. Medd. II, 5).
7. (Anm. af) Guido Koschnitz-Weinberg: Marcus Antonius — Domitian — Christus. Halle a. S. 1938. (Schriften der Königsberger Gelehrten Gesellschaft 14. Geisteswiss. Klasse, Heft 2). Gnomon. Bd. 15. Berlin 1939.
8. A Roman of Republican days. ΔΡΑΓΜΑ Martino P. Nilsson a. d. IV id. Iul. anno MCMXXXIX dedicatum. Lund 1939.
9. En Gruppe romerske Kvindeportrætter. Kunstmuseets Aarskrift 1939. 1939.

JOHS. PRIP-MØLLER.

1. Streiflichter auf die Entwicklung des Bauplans chinesischer buddhistischer Klöster in ihrem Verhältnis zum buddhistischen Kultus. Ostasiatische Ztschr. Neue Folge. XIV.
2. Christian Architecture in New-Christian Communities. The Chinese Recorder. July, 1939.

O. E. RAVN.

1. Thorkild Jacobsen: Cuneiform Texts in The National Museum, Copenhagen, chiefly of economical contents. 1939.
2. The Substitution of -ss- for -šš- in Babylonian. Acta Orientalia. Vol. XVII.

ALFRED ROSENKRANTZ.

1. Danish Geological Expedition to Northern West Greenland, 1938. The Polar Record, No. 17, January 1939. Cambridge.

EDGAR RUBIN.

1. Quelques expériences sur les rapports entre les domaines auditif et tactile vibratoire. Journal de Psychologie normale et pathologique. Janvier—Mars 1938.
2. Geräuschverschiebungsversuche. Acta Psychologica. IV. Haag 1938.

PAUL V. RUBOW.

1. Scrap Book. 1939.

HANS RÆDER.

1. Platons Epinomis. 1938. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXVI, 1).
2. (Anm. af) 1. Francisco Guglielmino: Preconcetti teorici e realismo in Platone. Catania 1936. — 2. (Samme Forf.) Il problema del libero arbitrio nel sistema platonico. Archivio di Storia della Filosofia Italiana. 4. 1936. Gnomon. Bd. 14. Berl. 1938.
3. (Anm. af) F. Brunet: Médecine et thérapeutique byzantines. Œuvres médicales d'Alexandre de Tralles. T. IV. Paris 1937. Byzantinische Ztschr. Bd. 39. 1939.

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR.

1. Kong Valdemars Jordebog. Ved Svend Aakjær. Hæfte 6—8. 1938—39.

KR. SANDFELD.

1. Problèmes d'interférences linguistiques. Actes du IVe Congrès international de linguistes (1936). 1938. — Discussion sur le rapport de M. Sandfeld. Smst.
2. Vfr. *los* »louange, réputation«. Studia Neophilologica. Vol. XI (Mélanges de linguistique et de littérature offerts à M. Emanuel Walberg par ses élèves et ses amis scandinaves). Upps. 1938.

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Topografen Knud Aagaard. Sønderjydske Aarbøger. III. R. II. Halvbd. 1938. Aabenraa.
2. Folkemindeforskeren F. Ohrt. Smst. I. Halvbd. 1939.
3. Litteratur om Almuekultur og Folkeminder 1937. Fortid og Nutid. XII. 1938.
4. Hastes Idyller. Danske Studier. 1938.
5. Sct. Hjælper i Klipleve. Sønderjydske Maanedsskrift. Aarg. 16, No. 1. 1939.
6. David Grønlund. Fra Ribe Amt. 1939. (Bd. 9, Hefte 4).
7. Fra den gamle Landsby. Historisk Aarboeg for Thisted Amt. 1938.

JOHS. SCHMIDT (†).

1. Report on the Danish Oceanographical Expeditions 1908—10 to the Mediterranean and Adjacent Seas. Published under the

superintendence of Johs. Schmidt, Ph. D. (†), Leader of the expeditions. No. 11. 1939.

PETER SKOVGAARD.

1. Fugle i Viborghaver. Havehjem i Viborg. Viborg 1938.
2. Icelandic Birds Visiting Scotland. The Scottish Naturalist. 1939.

C. M. SMIDT.

1. Port og Faldgitter. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1939.

AD. STENDER-PETERSEN.

1. Zum Problem des Digenis-Romans. Slavische Rundschau. Jahrg. 1938.

BENGT STRÖMGREN.

1. On the Helium and Hydrogen Content of the Interior of the Stars. The Astrophysical Journal. Vol. 87. 1938.
2. Se Elis Strömgren No. 1. (Publ. No. 118).

ELIS STRÖMGREN.

1. Publikationer og mindre Meddelelser fra Københavns Observatorium. No. 114—121. 1938—39.
 114. Elis Strömgren and Hans Q. Rasmusen: On the Original Orbits of Comets 1925 I, 1902 III and 1897 I. 1938. (Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVI, 7).
 115. Beobachtungen von veränderlichen Sternen, ausgeführt von Mitgliedern der Astronomisk Selskab. 1938.
 116. F. Hjerting: Tables facilitating the calculation of line absorption coefficients. The Astrophysical Journal. Vol. 88. 1938.
 117. I. F. Hjerting, Jens P. Møller, M. Rudkjøbing, Julie M. Vinter Hansen: Beobachtungen von Kometen und Planeten. AN 6353.
 - II. Axel V. Nielsen: Beobachtungen von Veränderlichen. Nr. 60. AN 6363.
 - III. P. W. Frølund, F. Hjerting, Jens P. Møller, Julie M. Vinter Hansen: Beobachtungen von Kleinen Planeten. AN 6381.
 - IV. Axel V. Nielsen: Beobachtungen von Veränderlichen. Nr. 61. AN 6383.
 - V. O. Hesselberg, Jens P. Møller, Julie M. Vinter Hansen: Beobachtungen von Kleinen Planeten. AN 6420.

- VI. E. Strömngren: Reduktion von Beobachtungen von Sternbedeckungen. Nr. 9 und 10. AN 6420.
- VII. Axel V. Nielsen: Beobachtungen von Veränderlichen. Nr. 62. AN 6429. Kiel 1939.
118. Bengt Strömngren: The Physical State of Interstellar Hydrogen. The Astrophysical Journal. Vol. 89. 1939.
119. P. Pedersen: Über eine Klasse infinitesimaler, periodischer Bahnen um die Dreieckslibrationspunkte im problème restreint. Astronomische Nachrichten. Bd. 269. Berlin-Dahlem 1939.
120. Peder Pedersen: Fourier Expansions for Periodic Orbits around the Triangular Libration Points. 1939. (Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVII, 4).
121. H. Q. Rasmusen: Äquatoreale Uranus- und Neptun-Koordinaten für den Zeitraum 1800—1903, bezogen auf das Äquinoktium 1950.0. Astronomische Nachrichten. Bd. 269. Berlin-Dahlem 1939.
2. Periodic Orbits in the Restricted Problem of three Bodies in their Relation to Hill's Work on the Motion of the Moon. American Journal of Mathematics. Vol. LX. 1938.
3. Nordisk Astronomisk Tidsskrift. Ny R. Bd. 19, No. 3—4. Bd. 20, No. 1—4. 1938—39.
4. Stjerneborg. Nordisk astronomisk Tidsskrift. Ny R. Bd. 20. 1939.

STUDENTER-SANGFORENINGEN.

1. Studenter-Sangforeningen gennem 100 Aar. 1939.

WILLIAM THALBITZER.

1. Inuit Sange og Danse fra Grønland. Grønlandsk-eskimoiske Folkesange og Danse, moderne og gammeldags. Teksterne gængive paa Dansk ved Udgiveren. 1939.
2. Is Eskimo a Primitive Language? Actes du IVme Congrès International de Linguistes Copenhague 1936. (1938).

TREARSEKSPEDITIONEN TIL CHRISTIAN X'S LAND 1931—33 UNDER LEDELSE AF LAUGE KOCH.

1. Meddelelser om Grønland. 1937—38.
Bd. 100, Nr. 7. Hans H. Ussing: The Biology of some Important Plankton Animals in the Fjords of East Greenland. 1938.

- Bd. 101, Nr. 4. Gunnar Seidenfaden and Thorvald Sørensen: The Vascular Plants of Northeast Greenland from 74°30' to 79°00' N. Lat. and a summary of all species found in East Greenland. 1937.
- Bd. 103, Nr. 4. Armin von Moos: Sedimentpetrographische Untersuchungen in Ost-Groenland. 1938.
- Bd. 103, Nr. 5. H. Büttler: Die tektonischen Strukturelemente des östlichen Moschusochsenfjordes. Vorläufige Mitteilung. 1938.
- Bd. 112, Nr. 4. E. v. Mandach: Skelettreste von *Dicrostonyx Groenlandicus* Traill als Inhalt von Raubvogel-Gewöllen. 1938.

CECIL TRESCHOW.

1. Undersøgelser over Brintjonkoncentrationens Indflydelse paa Væksten af Svampen *Polyporus annosus*. Det forstlige Forsøgs-væsen i Danmark. XV. 1938.

M. TSCHERNING (†).

1. Om Menneskets Syn. Hospitalstidende. 1938.

UDVALG FOR FOLKEMAAL.

1. Danske Folkemaal. Aarg. 12. 1938—39, Hæfte 2—4.

ANDERS UHRSKOV.

1. Fra Stavnsbaand til vore Dage. Skildringer af Nordsjællands Kulturhistorie. Bd. II: Handel, Haandværk, Fiskeri. 1939.

STIG VEIBEL.

1. — og Niels Hauge: Identification et dosage des substances à fonction carbonyle à l'aide de l'acide p-hydrazinobenzoïque (p-carboxyphénylhydrazine). Bulletin de la Société Chimique de France. 5e série. T. 5. 1938.
2. Polylaevans formed by the Carbohydrate Metabolism of Certain Bacteria. The Biochemical Journal. Vol. XXXII. 1938.
3. —, Frank Lundqvist, Finn Andersen og Erling Frederiksen: Sur la préparation des alcools primaires à l'aide des organomagnésiens. Bulletin de la Société Chimique de France. 5e série. T. 6. 1939.
4. — og Kaj Ottung: La benzyl-isothio-urée et son application pour l'identification des acides organiques. Smst. T. 6. 1939.

VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR DEN ÆGYPTISKE
ORDBOG.

1. W. Erichsen: Ein demotischer Königseid aus Tebtynis. H. O. Lange zum 75. Geburtstag. Ztschr. für ägyptische Sprache und Altertumskunde. Bd. 74. Lpz. 1938.
2. Wörterbuch der ägyptischen Sprache. Im Auftrage der deutschen Akademien hrsg. von Adolf Erman † und Hermann Grapow. Die Belegstellen. Bd. II, Heft 2—6. Lpz. 1937—39.

VILHELM WANSCHER.

1. Artes. Monuments et Mémoires, publiés sous la direction de V. W. T. VI. 1938.
2. Kronborgs Historie. 1939.

SOPHUS WEBER.

1. Über die Abhängigkeit des Temperatursprunges von dem Akkommodationskoeffizienten nebst einigen verwandten Wärmeleitungsproblemen in Gasen. 1939. (Vidensk. Selsk. Math.-fys. Medd. XVI, 9).

C. W. WESTRUP.

1. Introduction to Early Roman Law. Comparative sociological studies. The patriarchal joint family. III. Patria potestas. I. The Nascent Law. 1939.

H. ZANGENBERG.

1. Gamle Landbygninger i Øst- og Midtsjælland. Turistforeningen for Danmark: Aarg. 1939.

Desuden har Direktionen i Aarets Løb som Gaver modtaget forskellige Skrifter, fortrinsvis Aarsberetninger fra videnskabelige Selskaber og Institutioner.

Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg¹.

I det forløbne Aar fra 1. Oktober 1938 til 30. September 1939 har det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

- 1—2. Dronning Berengaria, født Prinsesse af Portugal, Kong Valdemar II Sejrs Gemalinde, og et Kongeportræt fra den nu forsvundne, i 16. Aarh. udførte Portrætserie i Ringsted Kirke af de Medlemmer af den danske Kongefamilie, hvis Grave fandtes i Kirken. Akvareller, udførte af Mads Henriksen ca. 1905.
3. Birger Magnusson, Konge i Sverige, gift med Erik Klipping's Datter Margrete. Akvarel, udført af Mads Henriksen ca. 1905, efter Kalkmaleri i Ringsted Kirke, fra Tiden før Valdemar Atterdag.
- 4—5. Kong Christiern I.s Besøg hos Bartolomeo Colleoni paa Malpaga under Italiensrejsen 1474. Kopier, udført af Daniel Hvidt 1939, efter Marcello Fogolin's og Girolamo Romanino's Fresker fra ca. 1525 paa Malpaga, forestillende »Banketten« og »Afrejsen«.
6. Kong Frederik III. Unique Guldmedaille, indfattet i emaillet Hængesmykke med Kongens Navnetræk paa Bagsiden.

¹ Genpart af den Beretning, som det paahviler Bestyrelsen aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Virksomhed.

7. Kong Frederik V. Rytterbillede. Gouache paa Pergament. Malet af C. U. Foltmar 1759; signeret.
8. Dronning Juliane Marie, Kong Frederik V.s anden Gemalinde, født Prinsesse af Brunsvig-Wolfenbüttel. Firkantet Miniature paa Elfenben.
9. Formentlig samme. Firkantet Miniature paa Elfenben. Fra England.
10. Formentlig Hertuginde Philippine Charlotte af Brunsvig, Dronning Juliane Maries Svigerinde og Kong Frederik den Stores Søster. Miniature paa Elfenben, udført af J. G. Ziesenis. Fra England.
11. Prinsesse Louise, Kong Frederik V.s Datter, gift med Landgreve Carl af Hessen-Cassel. Firkantet Miniature paa Elfenben.
12. Kong Christian VII. Miniature paa Elfenben.
13. Dronning Caroline Mathilde, foregaaendes Gemalinde, født Prinsesse af Storbritannien. Miniature i Sølvramme med slebne Stene. Signeret: Pouelsen (Pauelsen). Fra England.
14. Kong Frederik VI. Barnebillede. Hel Figur. Firkantet Miniature paa Papir. Efter Cornelius Høyer. Fra England.
15. Prinsesse Louise Augusta, Kong Frederik VI.s Søster, Hertuginde af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg. Skitse, malet af Jens Juel ca. 1785.
- 16—17. Detailafstøbninger af den store Jellingesten: Siderne med det store Dyr og med Kristusbilledet. Foretaget af Stukkatør A. Frederiksen.
18. Afstøbning af Gert Bryskes Gravsten fra ca. 1450 i Odense St. Hans Kirke. Foretaget af Stukkatør A. Frederiksen.
19. Henning Valkendorf til Glorup (tidligere kaldet Tyge

- Brahe Axelsen til Tostrup). Paa Kobber. Knæstykke. Malet 1615. Fra Steensgaard paa Fyn.
20. Foregaaendes Hustru Karen Brahe (tidligere kaldet Birgitte Brok). Paa Kobber. Knæstykke. 1615. Fra Steensgaard paa Fyn.
 21. Rigsgreve Corfitz Ulfeldt, Rigens Hofmester. Hoftestykke. Malet af Sebastien Bourdon eller David Beck. Har tilhørt Dronning Kristina af Sverige. Erhvervet fra Sverige.
 22. Frederik Walter, Kong Frederik IV.s Rejseledsager, Geheimeraad, Overhofmester. Hoftestykke. Firkantet Miniature paa Elfenben. Angives paa Bagsiden i samtidig Skrift at være malet af Hyacinthe Rigaud.
 23. Peder Terpager, Præst, historisk Forfatter. Blyantstegning.
 24. Baron Severin Leopoldus Løvenskiold til Løvenborg. Halv Figur. Malet af Jens Juel 1772; signeret.
 25. Foregaaendes Hustru Magdalene Charlotte Hedevig, født Numsen. Halv Figur. Malet af Jens Juel.
 26. Baron Michael Herman Løvenskiold til Løvenborg. Halv Figur. Malet af Jens Juel.
 27. Foregaaendes Hustru Frederikke Juliane Marie, født Comtesse Knuth. Malet af Jens Juel ca. 1785.
 28. Charles Joseph Baron Selby, Købmand, Godsejer. Miniature paa Elfenben, udført af Cornelius Høyer. Fra Steensgaard paa Fyn.
 29. Frederik Christian Kaas, Admiral, Kammerherre. Bronceret Gibsbuste.
 30. Foregaaendes Søn Hans Michael Kaas, Orlogskaptajn, Generaladjutant. Bronceret Gibsbuste.
 31. Johan Chilian Just von Berger, kgl. Livlæge, Konferensraad. Bronceret Gibsbuste.

32. Hans Vilhelm Riber, pædagogisk Forfatter. Lille, ovalt Maleri.
33. Frederik Carl Grøger, Portrætmaler. Tegnet Selvportræt fra 1791; signeret.
34. Louis Charles Frédéric (Fritz) de Coninck med Broderen Jean de Coninck. Miniature paa Elfenben fra ca. 1800.
35. Frederik Julius Kaas, Medlem af Geheimestatsraadet, Ordenskansler. Malet af F. C. Grøger.
36. Baron Carl Severin Christian Herman Løvenskiold til Løvenborg. Malet af F. C. Grøger 1814; signeret.
37. Just Matthias Thiele, Forfatter, Direktør for den kgl. Kobberstiksamling. Malet af C. A. Jensen ca. 1828; signeret.
38. Foregaaendes Hustru Sophie, født Holten. Malet af C. A. Jensen 1828; signeret.
39. Just Matthias Thiele og hans Hustru Sophie, født Holten. Landskabsbillede med Ryttere. Malet af Chr. F. C. Holm 1829; signeret.
40. Vilhelm Ludvig Frederik Hedemann, Officer, Kammerherre. Gouache, udført af Picard 1834; signeret. Fra Nedergaard.
41. Malerne Lorens Frølich, Johan Thomas Lundbye og Thorvald Læssøe. Hele Figurer som Silhouetter, malede paa Træ 1839 af J. Th. Lundbye som Panelstykke til Spisestuen i Konferensraad J. D. Brandis' Bolig »Valhøj«.
42. Nicolai Abraham Holten, Statsgældsdirektør, Direktør for Øresunds Toldkammer. Knæstykke. Malet af W. N. Marstrand 1846.
43. Søren Aabye Kierkegaard, Filosof. Hel Figur. Karikaturtegnning, udført af W. N. Marstrand.

44. Balthasar Münter, Holmens Provst, kgl. Konfessionarius. Hel Figur. Karikaturtegning, udført af W. N. Marstrand.
45. Nicolaj Frederik Severin Grundtvig, Digter, Præst. Knæstykke. Malet af Constantin Hansen 1862.
46. Johan Frederik Nikolai Vermehren, Maler. Hel Figur. Malet af Constantin Hansen som Skitse til Maleriet af den grundlovgivende Rigsforsamling.
47. Dobbeltportræt, forestillende Historikeren Christian Molbech og dennes Søn, Forfatteren Christian Knud Frederik Molbech. Relief i Gips. Modelleret af Billedhuggeren Sode efter Tegning af Lorens Frølich. Udkast til Broncerelief i Sorø.
48. Bakkegaarden (»Ny Bakkegaard«) ved Bakkehuset paa Christian Molbechs Tid, i hvis Svigerfaders Eje den var. Maleri.
49. Christian Molbechs Bolig i Sorø. Gouache.
50. »Soldater i en Forpostfægtning« 1848. Malet af Niels Simonsen; signeret.
51. »Preussernes Afsked med den tapre Landsoldat« ved Vaabenhvilen 1848. Malet af N. Simonsen.
52. Soldater i en Forskansning. Akvarel, udført af J.V. Sonne.
53. En Samling Guldmedailler med Portrætter af Medlemmer af den nuværende Kongefamilie eller udført i Anledning af vigtige Begivenheder indenfor det kongelige Hus. Fra H. K. H. Prins Valdemars Efterladenskaber.

Numrene 24—27, 29—32 og 35—36 er komne fra Løvenborg.

Endvidere har Museet erhvervet en Samling Miniaturer, der har været i den Bentinck'ske Slægts Eje, deriblandt:

54. Dronning Charlotte Amalie, Kong Christian V.s Gemal-

- inde, født Prinsesse af Hessen-Cassel. Paa Papir. I gammel, forgyldt Filigranramme.
55. Kong William III af Storbritannien, Prins af Oranien, Statholder i Nederlandene. Emaïlle.
 56. Foregaaendes Gemalinde Dronning Marie af Storbritannien. Emaïlle.
 57. Kong Frederik I af Preussen. Halv Figur. Paa Elfenben.
 58. Formentlig foregaaendes anden Gemalinde, Dronning Sophie Charlotte, født Prinsesse af Brunsvig. Paa Papir.
 59. Dansk Prins, formentlig Prins Carl, Kong Christian V.s Søn, eller en af hans Brødre. Halv Figur. Paa Papir.
 60. Prinsesse Sophie Hedevig, Kong Christian V.s Datter, Stifter af Vemmetofte adelige Jomfrukloster. Halv Figur. Firkantet. Paa Pergament. I samtidig, blaaemailleret Ramme med Sølv- og Guldornamenter.
 61. Kong Christian VI som nygift Kronprins. Halv Figur. Firkantet med malet Oval. Paa Papir.
 62. Kong Frederik den Store af Preussen som ung Konge. Halv Figur. Rund. Paa Elfenben. Udført af A. F. König efter Maleri af Antoine Pesne.
 63. Kong Christian VII. Paa Papir.
 64. Ulrik Christian Gyldenløve, Greve til Samsøe, Generaladmiral. Knæstykke. Firkantet. Paa Papir. Muligvis udført af Hiller. I samtidig, blaaemailleret og sølvornamenteret Ramme.
 65. Dorte Krag, »Hendes høje Naade«, gift med Geheimeraad, Baron Jens Juel til Juellinge, Generallieutenant Christian Gyldenløve, Greve til Samsøe, og Geheimeraad Hans Adolph Ahlefeldt til Buckhagen; malet som Gyldenløves Enke. Halv Figur. Paa Papir.
 66. Formentlig samme, kaldet Grevinde Bentinck, født Comtesse Aldenburg. Tværoval. Paa Elfenben.

67. Greve Anton II af Aldenburg, Overlandjægermester i Oldenburg. Hoftestykke. Firkantet. Paa Elfenben.
68. Foregaaendes Gemalinde Vilhelmine Marie, født Prinsesse af Hessen-Homburg, som Enke. Hoftestykke. Firkantet. Paa Elfenben.
69. Grevinde Charlotte Amélie af Aldenburg, født de la Trémoille, Prinsesse af Tarent, Greve Anton II af Aldenburgs Moder. Paa Pergament. I blaaemalleret Ramme.
70. Samme som ældre. Firkantet. Paa Papir.
71. Landgreve Frederik II af Hessen-Homburg, Officer i svensk Tjeneste under Københavns Belejring 1659, Greven af Aldenburgs Svigerfader. Paa Papir.
72. Foregaaendes Datter Prinsesse Charlotte Dorothea Sophie af Hessen-Homburg, Hertuginde af Sachsen-Weimar, Grevinden af Aldenburgs Søster. Paa Papir.
73. Prinsesse Eleonore Margrethe af Hessen-Homburg, foregaaendes Søster, Dekanesse i Herford. Paa Papir.
74. Prinsesse Hedvig Louise af Hessen-Homburg, foregaaendes Søster, gift med Greve Adam Frederik von Schlieben. Paa Papir.
75. Prins af Hessen-Homburg, formentlig Philip, foregaaendes Broder. Paa Papir.
76. Greve Georg Adam von Schlieben, Svigerfader til Grevinden af Aldenburgs Søster. Miniature paa Elfenben.
77. Prinsesse Charlotte Friederike af Nassau-Siegen, Grevinde af Lippe-Schaumburg-Bückeburg, Grevinden af Aldenburgs Søsterdatter. Knæstykke. Firkantet. Paa Pergament.
78. Foregaaendes Gemal Greve Albrecht Wolfgang af Lippe-Schaumburg-Bückeburg. Hoftestykke. Firkantet. Paa Elfenben.

79. Prinsesse Elisabeth Katharine Felicitas af Hessen-Rheinfels-Rothenburg, gift med Fyrst Franz Alexander af Nassau-Hademar og Greve Ferdinand Anton af Attems. Malet som Enke. Paa Papir.
80. Prinsesse Marie Eleonore af Jülich, Cleve og Berg, gift med Hertug Albrecht Friederich af Preussen, en af Grevinden af Aldenburgs Forfædre. Olie paa Sølvplade. I blaaemalleret og sølvornamenteret Ramme.
81. Prinsesse Hedvig Eleonore af Slesvig-Holsten-Gottorp som ung Dronning af Sverige. Næsten udvisket Miniature paa Papir. I blaaemalleret og sølvornamenteret Ramme.
82. Prins Ernst August af Slesvig-Holsten-Sønderborg, Domherre i Köln. Rød Akvareltegning. I blaaemalleret og sølvornamenteret Ramme.
83. Dameportræt, kaldet Prinsesse Albertine Louise af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Beck, gift med Albert Siegmund von Seegut-Stanislawsky. Paa Kobber. I udskaaren, forgyldt Barokramme.
84. Formentlig Prins Carl Anton August af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Beck, Kong Christian IX.s Oldefader. Paa Papir.

B. Som Gave:

Fra Boet efter H. K. H. Prins Valdemar, ifølge Højst-sammes testamentariske Bestemmelse:

85. Vildtparade under en Kongejagt i Grønholt Hegn 1889. Maleri, udført af H. Brasen 1890-92.

Fra fhv. Statsminister C. Th. Zahle:

86. En Samling Fotografier, Afstemningsplakater m. m.

Fra Bibliotekar ved det kgl. Bibliotek R. Paulli:

87. Laugmand i Skien, Kancelliraad Gert Langes Moder,

formentlig ved Navn Catharina Kirstine, født Lange.
Oval Olieminiature paa Sølvplade. Fra ca. 1640.

Fra Boet efter afdøde overordentlig Stiftsdame Frøken Beate C. V. S. Krieger, ifølge hendes og hendes Søstres testamentariske Bestemmelse:

88. Hans Balthasar von Gottberg, Oberst, Kammerherre. Malet af Andreas Bergius 1782.
89. Foregaaendes Hustru, født Weideborg. Maleri som foregaaende.

Fra Højesteretssagfører Johannes Stein:

90. Niels Treschow, Filosof, Professor. Portrætre relief i Gips.

Fra Fru Mary Lenthe, født Kolderup-Rosenvinge:

91. Janus Lauritz Andreas Kolderup-Rosenvinge, Retshistoriker, Professor. Malet af C. A. Jensen ca. 1830.
92. Anders Sandøe Ørsted, Retslærd, Statsminister. Miniature paa Elfenben, udført af F. C. Camradt.

Fra Billedhugger Johannes Bjerg:

93. Anders Sandøe Ørsted, Retslærd, Statsminister. Gipsstatuette, udført af Johannes Bjerg 1934 som Udkast til Broncestatuen i Rudkøbing.

Fra afdøde Stiftsdame, Frøken Charlotte Moltke, ifølge hendes testamentariske Bestemmelse:

94. Et broderet Tæppe fra 1835, udført til hendes Bedstemoder, Admiralinde Gottlieb, født Biørn's Bryllup af dennes Veninder. I Midten Prospekt af Aldershvile ved Nyborg.

Fra Boet efter afdøde Godsejer Vogt, Selchausdal:

95. En Pragt vase af københavnsk Porcellæn med Billede af Gjorslev og med Kammerjunker Lucas Frederik

Scavenius' Portræt. Gave fra dennes Broder, Kammerherre Peder Brønnum Scavenius, til Danmarks Chargé d'affaires i Neapel, Etatsraad F. S. de Vogt.

Fra Enkefru L. Hørlück-Hansen, Ordrup:

96. Et taffelformet Klaver, som har tilhørt Kong Christian VIII.

Fra Børnene efter afdøde Professorinde Asta Poulsen, født Grundtvig, nemlig Frøken Amalie Poulsen og Overlæge Frederik Grundtvig Poulsen har Museet modtaget en Del Billeder, Møbler m. m., som har tilhørt N. F. S. Grundtvig, bl. a.:

97. Greve Erhard Krag-Juel-Vind-Frijs, Voksbillede paa Glas.
98. Landskabsmaleri med Udby Kirke. Kopi udført af J. U. Bredsdorff efter Maleri af V. Kyhn.
99. Interiør forestillende N. F. S. Grundtvigs Stue paa Store Tuborg. Farvelagt Tegning, udført af H. C. Ley 1882.
100. Store Tuborg i N. F. S. Grundtvigs Tid. Let farvelagt Tegning.
101. N. F. S. Grundtvigs Villa paa Frederiksberg. Akvarel. Endvidere Grundtvigs Stol, Bord, Toddyglas og Ske m. m.

Gennem Admiralinde D. Richelieu:

102. »Ledende Mænd indenfor Erhvervslivet omkring Aar 1900«. Portrætter af senere Konsejlspræsident, Gehejmekonferensraad, Dr. jur. J. H. Deuntzer, Admiral A. du Plessis Richelieu, Etatsraad H. N. Andersen, Bankdirektør Axel Heide og Bankdirektør Isak Glückstadt. Malet af August Jerndorff 1904—06 og efter hans Død fuldført af Frants Henningsen 1906.

Fra Enken efter afdøde Højskoleforstander Alfred Povlsen, Ryslinge:

103. Harald Alfred Povlsen, Højskoleforstander. Hoftestykke. Malet af Ludvig Find 1923.

Fra Proprietær Lauritz Zacharias Jacobsen og Hustru, født Wibergs, Legat, gennem det kongelige Akademi for de skønne Kunster:

104. Napoleon Michael Anthonius Krieger, Kabinetssekretær, Kammerherre. Hoftestykke. Ufuldendt Maleri af Hans Henningsen 1938.

Fra Malerinden Fru Ellen Ottesen:

105. Michael Peter Ancher, Maler. Gibsbuste, udført af P. S. Krøyer 1884.
106. Johannes Ottesen, Maler. Dødsmaske i Gibs.

Fra Kontorchef E. Spang-Hanssen:

107. Broncemedaille, udført i Anledning af den internationale Linguistikongres i København 1936 med Portrætrelieffer af Rasmus Rask og Vilh. Thomsen. Udført af W. P. Larsen.

Museet har endvidere i det forløbne Aar erhvervet en Del Portrættegninger, Silhouetter og Stik, forestillende danske Personer, saavel som flere grafiske Fremstillinger af historiske Begivenheder. Blandt Tegningerne kan nævnes Portrætter af Kongerne Frederik V og Frederik VII, af Lyder Sagen, Herman Løvenskiold, Helene Roed, P. C. Skovgaard med Familie, N. F. S. Grundtvig, Alb. Kückler, J. L. Lund, Edv. Petersen, Th. Bindsbøll, Henrik Rung, Kr. Zahrtmann, Karl Jensen, A. P. Weis m. fl., samt af en Række nulevende Personer.

Blandt Erhvervelserne af Møbler og Kunstgenstande skal følgende nævnes:

108. En Egetræs Stolpekiste uden Dekoration. Fra 16. Aarh.
109. En Egetræs Kiste med grove Udskæringer. Af Krogsbølle Typen. Fra 16. Aarh.
110. En stor Morter af Malm med de Ruders og Hardenbergers Vaabner og Aarstallet 1602. Vaabnerne henviser til Johan Rud og Anna Hardenberg.
111. En høj Armstol af Bøgetræ med snoede Ben. Fra Frederik III.s Tid.
112. En stor Glaspokal med rige Slibninger, bl. a. af det danske Rigsvaaben og af Alter med Regalierne. Fra Christian VI.s Tid.
113. En Necessaire af Rav, udskaaret med Admiral Conrad von Schindels Vaaben. Fra ca. 1750.
114. Et Fad af ostindisk Porcellæn med de Moltkers og Buchwalders Vaabner, henpegende paa Lensgreve Joachim Godske Moltke og Hustru Georgine Buchwald. Fra ca. 1780—90.
115. En Sølv Themaskine. Udført i København ca. 1792, formentlig af Hans Christian Winther.
116. En hvidmalet og forgyldt Piedestal med malet Medailon i N. A. Abildgaards Stil. Fra Herregaarden Odden.
117. En Urtepotteskjuler af københavnsk Porcellæn med Prospekt af Professorboligen i den gamle botaniske Have. Fra ca. 1835. Skal have tilhørt Professor J. W. Hornemann.
118. En Pragtvase af københavnsk Porcellæn, kaldet »den Sehestedske Vase«, med Prospekter af Kancellibygningen og af Nannestad Kirke i Norge. Skænket Geheimekonferensraad Ove Ramel Sehested i Anledning af hans 50 Aars Embedsjubilæum af Kolleger i Ge-

neraltoldkammer- og Kommercekollegiet 1831. Med tilhørende mahognifineret Piedestal. Fra Løvenborg. 119. Et Møblement, bestaaende af et Bord, seks Stole, en Bogreol, et Klædeskab og to Dækketøjsskabe, delvis tegnet af M. G. Bindsbøll til Digteren Chr. K. F. Mølbech; endvidere en Del andre Minder fra den Mølbechske Familie.

Af sine Samlinger har Museet i det forløbne Aar til Folkemuseet afhændet et gammelt Broderi med Fremstilling af Menneskealdrene.

Registreringsarbejdet over Samlingens historiske Blade er i Aarets Løb fortsat og Gennemfotograferingen af Museets Samlinger er forløbet planmæssigt.

Museets Værksted for Reparation af Gobeliner har fortsat det paabegyndte Arbejde og flere af Museets gamle Tapeter er blevne konserverede.

Museets Deltagelse i den ikonografiske Kommissions Arbejde med Indsamling af Oplysninger om malede Portrætter her i Landet og med Materialets Bearbejdelse er ligeledes fortsat.

Ligesom i de foregaaende Aar har Museet i Sommermaanederne stillet specielle Omvisere til Raadighed for Skoler, et Arrangement, der atter i Aar har vakt megen Tilfredshed.

I det forløbne Aar er Museets Afstøbnings- og Modelsamling i Prinsessefløjens Stueetage blevet omordnet og suppleret med nye Afstøbninger, saaledes at den nu i Hovedsagen følger et kronologisk Princip og frembyder en mere samlet Oversigt over dansk Middelalderhistorie.

Museet har i Aarets Løb været besøgt af 90.557 Personer.

Frederiksborg, 15. December 1939.

F. BROCKENHUUS SCHACK. M. MACKEPFRANG. JOHS. PEDERSEN.

OTTO ANDRUP

Carlsbergfondets og dets Afdelingers Regnskab og Status.

(Meddelt af Kvæstor, Retsformand Carl Nyholm).

I.

Afdelingernes Regnskab og Formue.

Afdeling A (Laboratoriet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	165.000	Kr.	»	Ø.
Rente af Kassebeholdning	4.064	-	22	-
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue....	55.000	-	»	-
Samlet Indtægt...	224.064	Kr.	22	Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1938.....	11	-	68	-
Ialt...	224.075	Kr.	90	Ø.

Udgift.

Laboratoriets Driftsudgifter:

1. Lønninger til Professorer og Afdelingsleder ..	30.600	Kr.	»	Ø.
2. Lønninger til Assistenten.....	52.120	-	»	-
3. — - Betjeningen.....	29.100	-	»	-
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	1.298	-	71	-
5. Bygninger, fast Inventar, Haverne.....	17.861	-	47	-
6. Biblioteket	6.146	-	10	-
7. Forbrug.....	57.389	-	13	-
8. Udgivelse af »Comptes rendus«.....	6.905	-	42	-
9. Bestyrelsesudgifter	55	-	»	-
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter.....	10.000	-	»	-
Samlet Udgift ...	211.475	Kr.	83	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1939 udgør..	12.600	-	07	-
Ialt...	224.075	Kr.	90	Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	970.000	Kr.	»	Ø.
Rente af Kassebeholdning	15.382	-	14	-
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue	103.750	-	»	-
	<hr/>			
Samlet Indtægt	1.089.132	Kr.	14	Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1938	6.354	-	27	-
	<hr/>			
Ialt	1.095.486	Kr.	41	Ø.

Udgift.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	985.643	Kr.	92	Ø.
Carlsbergfondets Universitetslegat	12.000	-	»	-
Tilskud til Biologisk Institut	19.389	-	71	-
Tilskud til Videnskabernes Selskab	20.000	-	»	-
	<hr/>			
Samlet Udgift	1.037.033	Kr.	63	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1939 udgør	58.452	-	78	-
	<hr/>			
Ialt	1.095.486	Kr.	41	Ø.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

Indtægt.

Rente af Grundfond	55.000	Kr.	»	Ø.
Tilskud fra Afdeling B	19.389	-	71	-
	<hr/>			
Ialt	74.389	Kr.	71	Ø.

Udgift.

1. Lønninger til Leder og Assistenten	29.300	Kr.	»	Ø.
2. Lønninger til Betjeningen	7.485	-	»	-
3. Forsikringer, Skatter m. fl. faste Udgifter	2.334	-	54	-
4. Bygningen, fast Inventar, Haven m. m.	3.317	-	86	-
5. Forbrug	30.539	-	87	-
6. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	1.412	-	44	-
	<hr/>			
Ialt	74.389	Kr.	71	Ø.

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalte Kr. 1.570.389,63. Størstedelen af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	165.000	Kr.	»	Ø.
Rente af Kassebeholdning	5.726	-	90	-
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue	35.000	-	»	-
Indtægter af Billetsalg og Katalogsalg	56.823	-	05	-
Forskellige Indtægter	4.985	-	43	-
Samlet Indtægt	267.535	Kr.	38	Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1938	106.293	-	84	-
Ialt	373.829	Kr.	22	Ø.

Udgift.

Administration	39.765	Kr.	30	Ø.
Museets Drift	82.127	-	38	-
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse	127.627	-	97	-
Litterær Virksomhed	2.000	-	»	-
Forskellige Udgifter	27.131	-	52	-
Samlet Udgift	278.652	Kr.	17	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. Septbr. 1939 udgør	95.177	-	05	-
Ialt	373.829	Kr.	22	Ø.

Dispositionskonto.

Indtægt.

Ekstraordinært Tilskud for 1938—39	400.000	Kr.	»	Ø.
Renter af Krav paa Fondets Formue 1938—39	15.125	-	»	-
Ialt	415.125	Kr.	»	Ø.

Udgift.

Overført til Krav paa Fondets Formue	415.125	Kr.	»	Ø.
--------------------------------------	---------	-----	---	----

Afdelingernes Formue ^{30/9} 1939.

Afdeling A.

Krav paa Fondets Formue	1.100.000	Kr.	»	Ø.
Laboratoriebygningen	530.000	-	»	-
Ejendommen Gamle Carlsbergvej 8	81.622	-	09	-
Matr. Nr. 17 ^m Brøndbyøster	7.200	-	»	-
Kassebeholdning	12.600	-	07	-
Ialt	1.731.422	Kr.	16	Ø.

Afdeling B.

Krav paa Fondets Formue	2.075.000 Kr.	» Ø.
Kassebeholdning	58.452 -	78 -
	<hr/>	
Ialt...	2.133.452 Kr.	78 Ø.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

Grundfond (Krav paa Fondets Formue)	1.000.000 Kr.	» Ø.
Bygningen	517.000 -	» -
	<hr/>	
Ialt...	1.517.000 Kr.	» Ø.

Afdeling C.

Krav paa Fondets Formue.....	700.000 Kr.	» Ø.
Kassebeholdning	95.177 -	05 -
	<hr/>	
Ialt...	795.177 Kr.	05 Ø.

Dispositionskonto.

Krav paa Fondets Formue.....	415.125 Kr.	» Ø.
------------------------------	-------------	------

II.

Carlsbergfondets Regnskab og Status.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1938—39 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 3.606.147 Kr. 19 Ø.; deraf udgør Renter 1.924.534 Kr. 59 Ø. og Ejendomsindtægter 11.579 Kr. 68 Ø. Til Administration m. m., Fondets Bygning og Hovedbygningen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 214.274 Kr. 28 Ø. Fondets Overskud udgør derefter 3.391.872 Kr. 91 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 1.300.000 Kr. og desuden hensat paa Dispositionskonto 600.000 Kr., der vil blive fordelt efter nærmere Bestemmelse; til Formueforøgelse er saaledes 1.491.872 Kr. 91 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer viser en beregnet Nedgang paa 2.723.089 Kr. 06 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuenedgang af 1.231.216 Kr. 15 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ paa Grundfondet og $\frac{1}{3}$ paa Reservefondet.

Status den 30. September 1939.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Gamle Carlsberg	5.599.947	Kr. 09 Ø.	
Ny Carlsberg	4.100.515	- 72 -	
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	22.218.243	- 44 -	
Bryggeriet Alliance	235.000	- » -	
Andre faste Ejendomme	1.067.041	- 03 -	
Beholdninger	8.861.531	- 36 -	
Kassebeholdning	7.440.805	- 30 -	
Udestaaende Fordringer m. m.	10.207.894	- 15 -	
			59.730.978 Kr. 09 Ø.

Obligationer:

a. Børseffekter	40.482.440	Kr. 06 Ø.	
b. Prioritetsobligationer	2.821.235	- 84 -	
			43.303.675 - 90 -

Ejendomskonto	2.735.822	- 09 -	
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud	9.350.000	- » -	
Andet Tilgodehavende	595.334	- 38 -	
Carlsberg Bryggeriernes Understøttelsesfonds Effekter	2.995.880	- » -	
Kassebeholdning	4.032.061	- 30 -	
			122.743.751 Kr. 76 Ø.

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Pensionskasserne	443.255	Kr. 37 Ø.	
Prioritetskonto	675.211	- 39 -	
Afskrivningskonto for gamle Værdier	3.600.000	- » -	
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet	9.350.000	- » -	
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Ny Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet	9.350.000	- » -	

At overføre 23.418.466 Kr. 76 Ø.

Overført	23.418.466	Kr. 76 Ø.	
Anden Gæld	15.418.836	- 09 -	
Ny Carlsbergs Legater	62.093	- 65 -	
Carlsbergfondets Jubi- læumslegater	200.000	- » -	
			39.099.396 Kr. 50 Ø.
Fornylsesfond	5.865.313	- 21 -	
Reservefond	905.840	- 16 -	
Særligt Reservefond	2.338.945	- 10 -	
Understøttelsesfond	2.995.880	- » -	

Afdelingerne:

Afdeling A	1.731.422	Kr. 16 Ø.	
— B	2.133.452	- 78 -	
Biologisk Institut	1.517.000	- » -	
Afdeling C	795.177	- 05 -	
Dispositionskonto	415.125	- » -	
Raadighedssum og Henlæg- gelse til Dispositionskonto for 19 ³⁹ / ₄₀	1.900.000	- » -	
Tilgodehavende Renter af Kassebeholdning	27.302	- 11 -	
			8.519.479 - 10 -
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret 19 ³⁸ / ₃₉	1.494.912	- 51 -	
Prioritetskonto	282.193	- 57 -	
Konto for Varmebidrag vedr. Ejendommene Ny Kongensgade 20 og Ny Vestergade 21	3.050	- 97 -	
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensions- kasserne for Tiden før 1901	9.949	- 16 -	
Laboratoriets Pensionskasse	23.683	- 88 -	
Konto for Mellemværende med Carlsbergs Pensions- kasse	48.839	- 25 -	
Det Jacobsenske Familielegat	424.612	- 59 -	
Kursdifferencekonto	6.512.000	- » -	
Kapitalkonto	54.219.655	- 76 -	
			122.743.751 Kr. 76 Ø.

Til Kapitalkonto svarer:

Fondets staaende Konto i Gamle Carlsberg	6.952.692	Kr. 14 Ø.
Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg	5.474.631	- 14 -
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	10.350.000	- » -
Fondets Bygning paa Dantes Plads	850.000	- » -

At overføre 23.627.323 Kr. 28 Ø.

	Overført . . .	23.627.323	Kr. 28	Ø.
Grundfond		20.394.888	- 32	-
Reservefond		10.197.444	- 16	-
		<hr/>		
		54.219.655	Kr. 76	Ø.

Foranstaaende Regnskab for Carlsbergfondet og dets Afdelinger har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Fondets Overskud uden Hensyn til Ændringer i Kursen for Fondets Obligationer er fordelt i Overensstemmelse med Statutterne.

København, den 17. Februar 1940.

Axel Andersen,
Statsautoriseret Revisor.

Carlsbergfondets Direktion og administrative Forhold.

Som meddelt i Beretning 1923—24, S. 26¹, købte Carlsbergfondet i dette Regnskabsaar et Grundstykke, Matr. Nr. 1.a af Hillerødsholm, til Brug for Akvarier for Professor C. WESENBERG-LUNDS ferskvandsbiologiske Undersøgelser. I Regnskabsaaret 1929—30, se Beretning 1930—31, S. 44², erhvervede Fondet yderligere Villaen Matr.Nr.73.h i Hillerød, Christian IV.s Vej 5, til Anvendelse for Københavns Universitets ferskvandsbiologiske Laboratorium, der er oprettet paa Professor Wesenberg-Lunds Initiativ og har været ledet af ham indtil hans Afgang fra Universitetet 31. Marts 1939. For Villaen blev der af Laboratoriet ydet en aarlig Leje under Universitetets Budget, mens samtidig Laboratoriets videnskabelige Virksomhed nød Understøttelse gennem Carlsbergfondets Bevilling til Professor Wesenberg-Lund til Ferskvandsundersøgelser.

Ved Professor Wesenberg-Lunds Afgang fra Universitetet var Forudsætningen for dette Samarbejde mellem Carlsbergfondet og Universitetet forandret, og Fondet har derfor fra 1. April 1939 at regne overdraget saavel Villaen i Hillerød som Akvariegrunden af Hillerødsholms Jorder til Københavns Universitet, som ved Finansloven for 19³⁹/40

¹ Oversigt 1924—25, Side 137.

² Oversigt 1931—32, Side 210.

var bemyndiget til at modtage denne Gave. Med Villaen fulgte, hvad der for Fondets Bevillinger i Aarenes Løb var erhvervet til Laboratoriet af Inventar, Apparatur og Bøger.

Direktionen for Carlsbergfondet den 5. Marts 1940.

NIELS BJERRUM. J. HJELMSLEV. KNUD JESSEN.
JOHS. PEDERSEN. POUL TUXEN.

E. SPANG-HANSEN.

Ny Carlsbergfondet.

For Ny Carlsbergfondets Midler er der i Regnskabsaaret 1938—39 erhvervet eller bidraget til Erhvervelse af de efternævnte Kunstværker, samt til andre nedenfor angivne, fundatsmæssige Formaal anvendt de vedføjede Beløb.

A. Kunstindkøb.

Til Ny Carlsberg Glyptotek:

Græsk og Romersk Kunst:

1. Republikansk-romersk Portræthoved af en Mand. Marmor.
2. Romersk Portrætbuste af en skægget Mand fra 3. Aarhundrede efter Kr. Marmor. Deponeret.
3. Skuespiller. Hellenistisk Bronzestatuette.

Fransk Kunst:

4. Claude Monet: Landskab. Maleri.

Dansk Kunst:

5. C. W. Eckersberg: Dobbeltportræt af Greve Preben Bille-Brahe og hans anden Hustru. Maleri.
6. Marie Henriques: 2 Akvareller efter etruskiske Skulpturer i Rom. Deponeret.
7. Kai Nielsen: Dick Nelson. Buste. Kalksten.
8. Th. Philipsen: Fra Voersaa i Vendsyssel. Efteraar. Maleri. Deponeret.

Til Statens Museum for Kunst:

Malerisamlingen:

9. G. B. Tiepolo: Mytologisk Scene. Maleri. Tilskud.

Kobberstiksamlingen:

10. Sidste Bidrag til Erhvervelse af en Blokbog.
 11. Pierre Bonnard: 4 Litografier.
 12. R. Nanteuil: 3 Kobberstik.
 13. Charles-Louis Philippe: Bubu de Montparnasse med Raderinger af Dunoyer de Segonzac.
 14. Lorenz Frølich: Arngriims Sønner. Tegning.
 15. — — Hyldemor. Udkast til Radering.
 16. — — Olaf Tryggvasons Dronning Thyra. Tegning.
 17. Jens Juel: Studie af en Dreng. Tegning.
 18. Christen Købke: Maleren C. D. Gebauer tegner. Tegning.
 19. L. A. Schou: Odin hos Vølven. Tegning.
 20. Joakim Skovgaard: Ørnen flyver op. Tegning.
 21. Niels Skovgaard: Troldemor hysser paa Troldebarnet. Tegning.
 22. Niels Skovgaard: Lindormen standser Prinsens Vogn. Tegning.
 23. Bertel Thorvaldsen: Udkast til Relieffet »Adam og Eva«. Tegning.
 24. Bertel Thorvaldsen: Nemesis. Tegning.
 25. Erik Werenskjold: Familien paa Gilje. Tegning.

Til Det danske Kunstindustrimuseum:

26. Til Samlingernes Forøgelse og til Støtte af dansk Kunsthåndværk. Tredie Bidrag af en femaarig Bevilling.
 27. Dalmatica-Side fra det 13. Aarhundrede.
 28. Kærlighed til Fædrelandet. Biskuitstatuette fra Den kongelige Porcelainsfabrik i København.

29. Allegorisk Fremstilling: Praleri (?). Biskuitgruppe fra Den kongelige Porcelainsfabrik i København.
30. Th. Bindsbøll: 2 ornamenterede Lerfade.
31. - — : 2 Akvareludkast til keramiske Krukker.
32. - — : 9 Akvareludkast til keramiske Fade.
33. Joakim Skovgaard: Eva fristes af Slangen. Akvareludkast til et Fad.
34. Joakim Skovgaard: Michaels Kamp med Dragen. Akvareludkast til et Fad.
35. Joakim Skovgaard: Krukke med Blæksprutearme. Akvareludkast.
36. Joakim Skovgaard: Vinden blæser Løvetandsfnuggene ud. Akvareludkast til Keramik.

Til Nationalmuseet:

1. Afdeling:

37. Stenalder-Flintdolk fra Sundsøre. Tilskud.

Etnografisk Samling:

38. Træ- og Elfenbensarbejder fra Kongo.
39. Eigil Knuth: Johanna. Kalkstensbuste. (Tidligere indkøbt).

Mønt- og Medaillesamlingen:

40. Guldmedaille over Karl V fra 1541. Tilskud.

Til Københavns Bymuseum:

41. Eiler Sørensen: Baade ved Gl. Strand. Maleri. (Tidligere indkøbt).

Til Theaterhistorisk Museum:

42. Svend Jespersen: Carl Alstrup-Maske. Bronze.

Til Aalborg Museum:

43. Børge Bokkenheuser: Pige hoved. Brændt Ler. (Tidligere indkøbt). (Fondets årlige Uddeling).

44. Albert Naur: Grøftbuket. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Aalestrup Lystanlæg:

45. Jean Gauguin: Raahind med diende Kalv. Bronzegruppe.

Til Aarhus Museum:

46. Ib Andersen: Interiør. Akvarel. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).
 47. Povl Søndergaard: Portræthovede. Kalksten. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).

Til Børnehospitalet paa Fuglebakken:

48. Helge Nielsen: Børn med en Globus. Maleri. (Tidligere indkøbt).

Til Dalum Landbrugsskole:

49. Hans Syberg: Tyr i Granit. Tredje Bidrag.

Til Esbjerg Kunstforening:

50. Knud Agger: Aftensmaaltidet. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 51. Aage Nielsen-Edwin: Moder og Barn. Statuette i brændt Ler. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Frederiksberg Kommune:

52. Vilh. Lundstrøm: 4 Mosaikker til den store Svømmehal. Sidste Bidrag af en femaarig Bevilling.

Til Frederikshavns Folkebibliotek:

53. Karl Bovin: Udsmykning af Læsesalen. Første Bidrag.

Til Fyns Stiftsmuseum, Odense:

54. Kræsten Iversen: Kystlandskab i Septembersol. Svaneke. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 55. Henrik Schouboe: Kampanilen i Ravello. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Selskabet »Harmonien« i Haderslev:

56. Svend Rathsack: Relief i bornholmsk Granit over Indgangsdøren. Sidste Bidrag.

Til Haslev Gymnasium:

57. Harald Hansen: Vasketøj paa Gaardspladsen. Maleri. (Tidligere indkøbt).
58. Daniel Hvidt: Baade i Skærbæk Havn. Maleri. (Tidligere indkøbt).
59. Albert Naur: Grøftekant mellem Marker. Maleri. (Tidligere indkøbt).
60. Henrik Schouboe: Mines Hus. Maleri. (Tidligere indkøbt).

Til Hjørring Centralbibliotek:

61. Niels Larsen Stevns: Udsmykning. Sidste Bidrag.

Til Horsens Museum:

62. Eduard Borregaard: Snelandskab. Maleri. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).
63. Erik Hoppe: Huse. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Kolding Kunstforening:

64. Niels Grønbech: Ved Klaveret. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
65. Erik Raadal: Firetoget. Maleri. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).

Til Københavns Boldklub:

66. Sikker Hansen: Udsmykning af Festsalen. Afsluttende Bidrag.

Til Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse:

67. Henry Luckow-Nielsen: Knælende Kvinde. Fransk Kalksten. (Tidligere indkøbt). Opstillet i Haveanlægget ved den nye Radiumstation paa Strandboulevarden.

Til Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo:

68. Victor Haagen-Müller: Enge i Aftensol. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
69. Mogens Kragh-Pedersen: Køkkenvindue. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse:

70. William Scharff: Udsmykning af et Rum i Børnesanatoriet ved Vordingborg. Første Bidrag.

Til Nørresundby Byraad:

71. Nathalie Krebs og Olaf Stæhr Nielsen: Keramisk Relief til Raadhusfaçaden.

Til Odense By:

72. Hugo Liisberg: Springvandsfigur. Sidste Bidrag.

Til Randers Museum:

73. Th. Bindesbøll: Akvareludkast til keramisk Fad.
74. Holger J. Jensen: Brændestabel og Huse. Maleri. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).
75. Knud Kyhn: To Vintergæster. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
76. Niels Larsen Stevns: Kristus og Zachæus. Maleri. Tilskud.

Til Ribe Stiftsmuseum:

77. Albert Gottschalk: Motiv fra Ribe. Maleri. Tilskud.
78. Vilhelm Lundstrøm: Nature morte. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
79. Ernst Syberg: En Mand hakker Roer. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Ringsted Raadhus:

80. Gerda Henning: Udsmykning af Byraadssalen med vævede Tæpper og Gardiner efter Tegning af Gerhard Henning. Sidste Bidrag.

Til Rødding Kommune:

81. Theobald Stein: Liggende Dreng med Vandkrukke. Bronze.

Til Saxkjøbing By:

82. Gottfred Eickhoff: Bronzegruppe. Andet Bidrag.

Til Skagens Museum:

83. Anna Ancher: Fiskerkone ved sin Rok. Maleri.
84. Astrid Noack: Anna Ancher. Bronzestatue. Tilskud.

Til Skolen ved Skellet:

85. Mogens Bøggild: Drikkebrønd. Sidste Bidrag.

Til Slagelse Hospital og Kloster:

86. Niels Larsen Stevns: Freskoudsmykning af Helligaands-
huset. Sidste Bidrag.

Til Herregaarden Spøttrup:

87. 1 Par gotiske Ildbukke.
88. En Renæssancekiste. (Tidligere indkøbt).

Til Struer Gymnasium:

89. Knud Agger: Udsmykning af Festsalen. Sidste Bidrag.

Til Museet paa Sønderborg Slot:

90. Lauritz Tuxen: Portræt af Dronning Louise som Kron-
prinsesse med sin Datter Prinsesse Ingeborg. Maleri.
(Tidligere indkøbt).

Til Søndermark Krematorium:

91. Georg Jacobsen: Udsmykning af Afskedsrummet. Sidste Bidrag.

Til Thisted Amts og Bys Bibliotek:

92. Jens Søndergaard: Udsmykning af Udlaanssalen. Andet Bidrag.

Til Museum for Tønder Amt og By:

93. Victor G. Kühnel: Vinterlandskab. Maleri. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).
 94. Johannes Larsen: Havetrappen, Vintersol. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Vejen Museum:

95. Kay Christensen: Restaurant. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 96. Andreas Friis: Træer og Klipper. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Vejle Museum:

97. Harald Giersing: Portræt af Albert Naur. Maleri. Tilskud.
 98. Niels Lergaard: Mennesker i Interiør. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 99. Henry Luckow-Nielsen: Pige. Brændt Ler. (Tidligere indkøbt). (Fondets aarlige Uddeling).

Andre Kunstindkøb o. l.:

100. Svend Albrectsen: Sommerlandskab. Asserbo. Maleri.
 101. Johannes Bjerg: Danaide. Bronzestatue.
 102. Albert Gammelgaard: Opstilling. Maleri.
 103. Helge Jensen: Udsigt fra Frederiksø. Maleri.
 104. — — : Staaende Model. Tegning.

105. Helge Jensen: Liggende Model. Tegning.
 106. Helvig Kinch: 2 Akvareller af græske Vaser.
 107. Johannes Larsen: Henne Kirke. Akvarel.
 108. Henning Seidelin: Mand og Kvinde. Gruppe. Første Bidrag.
 109. Christine Swane: Opstilling med Planter. Maleri.
-

B. Andre fundatsmæssige Formaaler.¹

1. »ACTA ARCHAEOLOGICA« første Bidrag af en treaarig Bevilling 2.500 Kr.
2. AKADEMISK ARKITEKTFORENING aarligt Tilskud til Udgivelse af »Arkitekten« 500 Kr.
3. Samme til Kunstnerhonorarer vedrørende Udstillingen »By og Bolig« i Aarhus 2.000 Kr. Første Bidrag.
4. Landsforeningen BEDRE BYGGESKIK Tilskud til Foreningens Aarsskrift 500 Kr.
5. Kunsthistorikeren HENRIK BRAMSEN til Studierejse til Italien 1.200 Kr.
6. Samme til Deltagelse i den 15. internationale Kunsthistorikerkongres i London 550 Kr.
7. Mag. art. ADA BRUHN til Studierejse til Paris 800 Kr.
8. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til Opmaaling af Sønderborg Slotskirke 1.000 Kr. Sidste Bidrag af en toaarig Bevilling.
9. DANSK HAVEARKITEKTFORENING Tilskud til Tidsskriftet »Havekunst« 1.000 Kr. Sidste Bidrag af en treaarig Bevilling.
10. DANSK KUNSTFLIDSFORENING Aarsbidrag 100 Kr.
11. DANSK KUNSTMUSEUMSFORENING Aarsbidrag 1.500 Kr.
12. Samme 1.000 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.

¹ Rettelse til Beretningen 1937—38 S. 127, Nr. 26: Herredssegl, læs Købstadssegl.

13. DEN DANSKE RADERFORENING til Publikation af »Elleve Raderinger af Poul Christiansen« 750 Kr.
14. DANSKE SKUESPILLERES REJSE- OG STUDIELEGATFOND 1.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
15. Arkitekt EJNAR DYGGVE til Deltagelse i den 15. internationale Kunsthistorikerkongres i London med efterfølgende Studieophold 750 Kr.
16. FORENING FOR BOGHAANDVÆRK til Udgivelse af Svend Dahl »Universitetsbibliotekets nye Bygning« 2.000 Kr.
17. Samme til Udgivelse af »BOGVENNEN« 500 Kr.
18. FORENINGEN AF DANSKE KUNSTMUSEER til Registrering af Kunstsamlinger i Maribo og Odense 1.032 Kr. 50 Øre.
19. FORENINGEN FRANSK KUNST Aarsbidrag 500 Kr.
20. FORENINGEN TIL GAMLE BYGNINGERS BEVARING til Udgivelse af Vilhelm Lorenzen: »Dominicus Baetiaz« 600 Kr.
21. Samme til Udgivelse af Vilhelm Lorenzen: »Peter Meyn« 700 Kr.
22. FORENINGEN TIL HOVEDSTADENS FORSKØNNELSE 100 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
23. FORENINGEN FOR KIRKEGAARDSKULTUR til Udgivelse af Tidsskriftet »Vore Kirkegaarde« 500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
24. FORENINGEN FOR KUNSTHAANDVÆRK til Udgivelse af »Nyt Tidsskrift for Kunstindustri« 2.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
25. Arkivar S. B. FREDSTRUP til Udgivelse af »Figurer og andre plastiske Arbejder fra Den kongelige Porcelainsfabrik 1780—1820« 4.183 Kr.
26. Arkivar HENNY GLARBO til Udgivelse af »Oversigt over Kilder til dansk Kunsthistorie i Rigsarkivet« 700 Kr.

27. Kunsthistorikeren ERNST GOLDSCHMIDT til Udgivelse af VI Bind af »Frankrigs Malerkunst« 5.693 Kr. 94 Øre.
28. Samme til Forarbejder vedrørende »Frankrigs Malerkunst« 3.000 Kr.
29. GRUNDTVIGS MINDEKIRKE til Kirkens Fuldførelse 10.000 Kr.
30. CARL JACOBSENS MUSEUMSMANDSLEGAT for 1935 tildelt Museumsinspektør, Mag. art. Erik Zahle. Sidste Udbetaling 700 Kr. af 2.500 Kr.
31. CARL JACOBSENS MUSEUMSMANDSLEGAT for 1939 tildelt Museumsinspektør, Dr. phil. Vagn Poulsen. Første Udbetaling 1.200 Kr. af 2.500 Kr.
32. Maleren HOLGER KAPEL til Udgivelse af »Moderne Korssting« IV 300 Kr.
33. Museumsinspektør, Mag. art. OTTO KOEFOED-PETERSEN til Oversættelse af Afhandling til Festskriftet i Anledning af det pavelige ægyptiske Museums 100-Aars Jubilæum 65 Kr.
34. Fru EMMA KONGSBØLL til Udgivelse af Sigurd Swane: »Maleren Kristian Kongsbøll« 2.000 Kr.
35. Serien KUNST I DANMARK til Udgivelse af Henrik Bramsen: »Landskabsmaleren P. C. Skovgaard« 2.700 Kr.
36. DET DANSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM til Restaurering af Thuras Apotekerbygning 10.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
37. KUNSTNERNES STATSUNDERSTØTTEDE CROQUISSKOLE 600 Kr. Sidste Bidrag af en treaarig Bevilling.
38. KØBENHAVNS UNIVERSITET Sokkel til Mercier's »David« i Studiegaarden, skænket af Brygger Carl Jacobsen, 376 Kr.
39. Kunsthistorikeren ERIK LASSEN til Deltagelse i den 15. internationale Kunsthistorikerkongres i London 550 Kr.

40. Museet LISELUND GAMLE SLOT tredje Bidrag af et femaarigt Driftstilskud 500 Kr.
41. Lektor, Dr. phil. VILHELM LORENZEN til Studierejse til Sverige 350 Kr.
42. Arkitekt KNUD MILLECH til Udstilling af Opmaalings-tegninger af københavnske Bygninger 300 Kr.
43. NATIONALMUSEET til Restaurering af Ingeborg Skeels Epitafium i Voer Kirke 5.000 Kr.
44. NATIONALMUSEETS 2. AFDELING til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 4.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 27.000 Kr.
45. NY CARLSBERG GLYPTOTEK til »From the Collections of the Ny Carlsberg Glyptothek« II 7.044 Kr. 10 Øre.
46. Samme til Haandbog over Glyptotekets ægyptiske Samling 1.306 Kr. 50 Øre. Afsluttende Bidrag.
47. Samme til Assistance ved Udarbejdelse af Vasekatalog 142 Kr.
48. Samme til Foredrag af Kunsthistorikeren Paul Jamot 300 Kr.
49. Samme til Forelæsninger af Arkitekt Ejnar Dyggve 785 Kr. 70 Øre.
50. DEN PERMANENTE BYGGE- OG BOLIGUDSTILLING til Udstilling i Aarhus af Charlottenborgudstillingens Afdeling af Bygningskunst 400 Kr.
51. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier og Arbejder vedrørende Ny Carlsberg Glyptotek 3.000 Kr.
52. Samme til Udgivelse af »Den hellenistiske Kunst« 488 Kr.
53. Arkitekt STEEN EILER RASMUSSEN til Forarbejder til Bog om Københavns Udvikling 525 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.800 Kr.

54. Interessentskabet STATSMINISTER C. D. F. REVENTLOWS MINDE til Pederstrup Slotsbygningens Restaurering og Indretning til Museum 5.600 Kr. Andet Bidrag af en samlet Bevilling paa 35.600 Kr.
55. Museumsinspektør, Mag. art. HAAVARD ROSTRUP til Fotografering af Arbejder af H. V. Bissen 40 Kr. Tredje Bidrag af en Bevilling paa 500 Kr.
56. Samme til Studierejser til Stockholm og Holland 350 Kr.
57. Arkitekt C. G. SCHULTZ til Deltagelse i den 15. internationale Kunsthistorikerkongres i London 550 Kr.
58. Museumsdirektør SIGURD SCHULTZ til Fotografering af Maleren Marius Hammans Værker 300 Kr.
59. Museumsdirektør VILHELM SLOMANN til Studierejse til London og Paris 650 Kr.
60. Museumsinspektør JØRGEN STHYR til Studierejse til Genève 600 Kr.
61. STIPENDIAT til Italien og Grækenland 1937—38 Museumsinspektør JØRN RUBOW 6.000 Kr.
62. STIPENDIAT til Italien og Grækenland 1938—39 Maleren HELGE JENSEN 5.000 Kr.
63. Museumsdirektør LEO SWANE til Studierejse til Genève og Venedig 500 Kr.
64. Tidsskriftet »TILSKUEREN« 8.000 Kr.
65. VANDREUDSTILLINGEN AF DANSK KUNST TIL STATSSKOLERNE 1.200 Kr.
66. Professor VILHELM WANSCHER til Udgivelse af et kunstvidenskabeligt Aarsskrift »Artes« 6. Del 7.208 Kr. 20 Øre. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 8.458 Kr.
67. Samme til »Artes« 7. Del 4.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 8.000 Kr.
68. Samme til Udgivelse af »Kronborgs Historie« 5.000 Kr.
69. Samme til Studierejse til Italien 1.500 Kr.

70. Redaktør OLE WINDING til Studierejse 1.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
71. VOR FRELSERS KIRKE til Klokkespillet 4.000 Kr. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 39.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
72. Serien »VOR TIDS KUNST« til Udgivelse af Poul la Cour: »Niels Lergaard«, Vagn Poulsen: »Niels Larsen Stevns«, Poul Uttenreitter: »Christine Swane«, Erik Zahle: »Karl Schou« 5.540 Kr.
73. Museumsinspektør, Mag. art. ERIK ZAHLE til Studierejse til England 900 Kr.

Ny Carlsbergfondets Regnskab og Status.

(Meddelt af Kvæstor, Retsformand Carl Nyholm.)

Fondets Indtægt i 19^{38/39} har udgjort:

Andel i Bryggeriernes Overskud for 19 ^{38/39}	915.000	Kr.	30	Ø.
Overskud af Ejendommen Brolæggerstræde	6.779		-	49 -
Renteindtægt	577.079		-	28 -
Tilbageført fra Carlsbergs Pensionskasse	3.660		-	75 -
ialt	1.502.519		-	82 -

Til Administration m. v. er med- gaaet	87.342	Kr.	88	Ø.
til Legater og Pensioner	6.350		-	90 -
ialt	93.693		-	78 -

Fondets Overskud udgør herefter . . . 1.408.826 Kr. 04 Ø.

Heraf er stillet til Raadighed til Anvendelse til fun- datsmæssige Formaal	600.000	-		00 -
---	---------	---	--	------

Til Formueforøgelse er saaledes 808.826 Kr. 04 Ø.

Da Kursværdien for Fondets Obligationer udviser en beregnet Nedgang paa	342.197	-		72 -
--	---------	---	--	------

bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 466.628 Kr. 32 Ø.

Til fundatsmæssige Formaal er der i 19^{38/39} anvendt
følgende Beløb:

Tilskud til Glyptoteket	1.967	Kr.	50	Ø.
Kunstindkøb	309.597		-	56 -
Andre fundatsmæssige Formaal	135.390		-	61 -
Særlige Bevillinger	6.000		-	00 -
ialt	452.955		-	67 -

Status den 30. September 1939.

Aktiver:

Værdipapirer:

Kreditforeningsobligationer til			
Paalydende	4.620.300	Kr. 00 Ø.	
Aktier til Paalydende	900 - 00 -		
			4.621.200 Kr. 00 Ø.
Ejendommen Broløggerstræde 5 og Knabrostræde			
11—13	250.000	- 00 -	
Krav paa Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt			
Driftoverskud	9.350.000	- 00 -	
Andet Tilgodehavende	18.091	- 59 -	
Kassebeholdning	1.603.884	- 40 -	
			<u>15.843.175 Kr. 99 Ø.</u>

Passiver:

Prioritetsgæld	44.000	Kr. 00 Ø.	
Diverse Kreditorer	130.000	- 00 -	
Kursdifferencekonto	788.300	- 00 -	
Konto for fundatsmæssige Bevillinger	862.660	- 10 -	
Grundfondet	10.197.967	- 57 -	
Reservefondet	500.000	- 00 -	
Kapitalkonto	3.320.248	- 32 -	
			<u>15.843.175 Kr. 99 Ø.</u>

Grundfondet, der pr. $\frac{1}{10}$ 1938 udgjorde	9.702.157	Kr. 91 Ø.	
er ifølge Direktionens Beslutning ekstraordinært for-			
øget ved Overførsel fra Fondets Kapitalkonto af et			
Beløb af	90.862	- 75 -	
Af det til Formueforøgelse be-			
stemte Beløb	808.826	Kr. 04 Ø.	
er henlagt	403.879	- 13 -	
til Reservefondet,			
medens Resten	404.946	- 91 -	
er henlagt til Grundfondet.			
Grundfondet udgør herefter pr. $\frac{30}{9}$ 1939	10.197.967	Kr. 57 Ø.	

og bestaar af følgende Aktiver:

Tilgodehavende hos Carlsberg Bryggerierne for til- bageholdt Driftsoverskud.....	6.047.743 Kr. 46 Ø.
Kreditforeningsobligationer til Værdi.....	3.744.215 - 75 -
Kontant	406.008 - 36 -
	10.197.967 Kr. 57 Ø.

Foranstaaende Regnskab for Ny Carlsbergfondet har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet og Reservefondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 9. Januar 1940.

Axel Andersen,
Statsautoriseret Revisor.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 31. Marts 1940.

HELGE JACOBSEN.

K. FRIIS JOHANSEN.

V. THORLACIUS-USSING.

II.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie.

Beretning for 1939.

Dels paa Grund af de vanskelige internationale Forhold, dels som Følge af de beskedne Pengemidler, som staar til Kommissionens Raadighed, besluttedes det paa et Møde, som blev holdt i Marts Maaned, kun at anvende en Del af de for Aaret bevilgede Midler og opspare Resten, saaledes at man det kommende Aar atter kunde sende en Registrator til Udlandet, saafremt Forholdene maatte tillade det. Man bestemte derfor at indskrænke sig til at lade foretage en mindre omfattende Registrering her i Landet og valgte som Stedet hertil Odense, hvor en Del planlagt Registreringsarbejde ventede paa at blive udført. I Overensstemmelse hermed besluttedes det at lade Bibliotekar ved det kgl. Bibliotek H. Topsøe-Jensen, der tidligere for Kommissionen har registreret de haandskrevne Samlinger i H. C. Andersens Hus i Odense, paany rejse til denne By for som Kommissionens Udsending at foretage en Efterregistrering der samt gennemgaa og registrere Haandskriftsamlingerne i Stiftsbiblioteket og Katedralskolens Bibliotek.

Hr. Topsøe-Jensen opholdt sig i Odense fra den 1. til den 15. August, i hvilken Tid det lykkedes ham at gennemføre Arbejdet i de tre nævnte Samlinger. I H. C. Andersens Hus viste Haandskriftsamlingen sig at være blevet forøget betydeligt siden den tidligere i 1932 foretagne Registrering. Af de nyttilkomne og nu registrerede Sager skal fremhæves

H. C. Andersens Breve til Henriette og Chr. Wulff, en Samling paa 144 Breve, hvoraf kun en mindre Del er trykt, 19 Breve fra Andersen til forskellige Medlemmer af Familien Melchior, deraf flere utrykte, Edvard Collins sidste Brev til Digteren, en Række Breve til M. G. og Dorothea Melchior vedrørende Andersens sidste Sygdom, Død og Begravelse, en Række Digte og Improvisationer af Andersen fra hans forskellige Ophold paa »Rolighed«, tildels i Afskrift, samt Brevvekslingen mellem Louise Melchior og Elith Reumert vedrørende sidstnævntes Skrift »H. C. Andersen og det Melchiorske Hjem«. Fra Holsteinborg stammer H. C. Andersens Brevveksling med Lensgrevinde Mimi Holstein, f. Zahrtmann og Andersens Breve til Lensgreve L. H. Holstein-Holsteinborg og Admiralinde Elisabeth Zahrtmann, ialt 91 Breve fra Andersen og 64 til ham. Fra Augustenborgernes Privatarkiv paa Princkenau hidrører 10 Breve til Hertuginde Louise Sophie samt en lang Række Smaadigte og Improvisationer fra Besøgene paa Augustenborg 1844 og Graasten 1845. Endelig skal nævnes Andersens Brev ^{21/7} 1869 til Georg Brandes, 15 Breve til J. M. Thiele og Originalmanuskriptet til Eventyret »Hvad hele Familien sagde«. Med disse Erhvervelser lagt til den tidligere Bestand indtager Museet paa betydningsfuld Maade Andenpladsen efter Det kgl. Bibliotek som Studiested for H. C. Andersens skriftlige Efterladenskaber.

I Fyens Stiftsbibliotek fandtes kun et mindre Antal Haandskrifter. Til de vigtigste hører en dansk Bønnebog fra det 16. Aarhundrede, en Samling gamle danske Lejlighedsvers og flere Bind Manuskripter af Biskop Fr. Plum. I Katedralskolens Bibliotek, der ejer en Haandskriftsamling paa ca. 50 Numre, registreredes bl. a. en Del forskellige Afskrifter af gamle danske Provinslove, Haandfæstninger

og Recesser, Samlinger af Thomas Bircherod til Fyens Topografi og Historie samt Samlingens bedste Stykke, Erik Hardenbergs Jordebog, som stammer fra 1580'erne.

Hr. Topsøe-Jensen hjembragte fra sin Rejse ialt 180 Sedler.

I Aarets Løb er Kommissionens Kartotek i Det kgl. Bibliotek blevet omordnet og suppleret, bl. a. er den alfabetiske Dublet-Registratur ført à jour. Dette Arbejde er udført af Sekretæren med Assistance af cand. mag. Aksel E. Christensen. Efter Omordningen fylder Kartoteket nu 24 store Katalogkasser.

Regnskabet for 1939 stiller sig saaledes:

Indtægt:

Overført fra 1938	71 Kr. 06 Øre	
Bidrag for 1939.....	1.600 - 00 -	
Renter for 1939	5 - 50 -	
	<hr/>	1.676 Kr. 56 Øre

Udgift:

Sekretærløn	400 Kr. 00 Øre	
Honorarer og Rejseudgifter	721 - 00 -	
	<hr/>	1.121 Kr. 00 Øre
		<hr/>
Februar 1940.	Rest at overføre...	555 Kr. 56 Øre

H. O. LANGE. AAGE FRIIS.
Formand.

HANS RÆDER.

III.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1939.

I det forløbne Aar er af Udvalgets Medlemmer afgaaet ved Døden Godsejer G. A. HORNEMAN, Nørlund og Lensgreve, Hofjægermester ALBRECHT SCHAFFALITZKY DE MUCKADELL, Arreskov.

I Nordslesvig er Indsamlingen af Arkivalier fortsat i Aaret 1939; der er i Foraaret afholdt Møder om Sagen i Aabenraa og Sønderborg af Formanden for »Historisk Samfund for Sønderjylland«, Hr. Amtslæge, Dr. med. H. LAUSTEN-THOMSEN og Hr. Landsarkivar FRODE GRIBSVAD; i Lærerforeninger er der gjort opmærksom paa Indsamlingens Betydning. Det organiserede Indsamlingsarbejde i Haderslev Vesteramt standsede ved, at Indsamleren, Gaardejer THØSTE THØSTESSEN afgik ved Døden, men de af ham indsamlede Arkivalier er nu ordnet og afleveres til Landsarkivet i Aabenraa. Bl. a. gennem Hr. Museumsinspektør RABEN, Sønderborg, Hr. Lærer LETH, Ketting, Hr. Sparekassedirektør NIS NISSEN, Nordborg er andre Arkivalier kommet til Landsarkivet, ligesom f. Eks. Papirer efterladt af Pastor M. MØRK HANSEN (1815—95) og Sager vedrørende *Nordslesvigs Kreditforening* gennem Hr. Kreditforeningsdirektør P. A. Callø.

Undersøgelsen vedrørende Redaktionsarkiver ved Dagblade udenfor København er fortsat. Dette gælder Frederiksborg Amts Avis (Hillerød) og Østsjællands Folkeblad (Køge), hvor Redaktør Søren Svarres Papirer viste sig at være tilintetgjort. Derimod lykkedes det at sikre Papirer efterladt af Redaktør M. Aaberg (d. 1933) vedrørende Thisted Amts Avis' Stiftelse og Redaktørens politiske Virksomhed samt Papirer efterladt af Landstingsmand, Redaktør af Ringsted Folketidende J. V. Christensen (1876—1934).

Der er foretaget Undersøgelser vedrørende Papirer efterladt af en Række Familier, hvis Medlemmer paa forskellig Maade har spillet en Rolle i dansk Historie, saaledes BERLING, CEDERFELD DE SIMONSEN, CASTENSCHILD, DALGAS, den københavnske Grosserer- og Embedsmandsfamilie HANSEN, Familien LINDE, den nordslesvigsk-vestjydske Familie KNUDSEN, Familierne MELCHIOR, RICARD, ROTHE, SCHOU (Antvorskov) og VALENTINER. Sikret er politiske Breve fra Landstingsmand, Forpagter CHR. SONNE (f. 1859), Samlinger af Papirer efterladt af Folketingsmand F. F. FALKENSTJERNE (1854—96) og af Biskop JØRGEN HANSEN (1802—89). Undersøgelser er foretagne vedrørende brevlige Efterladenskaber af Overlæge, Professor CARL FEILBERG (1844—1936), Brygger, Dr. phil. J. C. JACOBSEN (1811—87), Møller LYDIK JACOBSEN (Brøns) (1835—1927), Tømrermester HARALD KAYSER (1817—93), Museumsdirektør, Dr. KARL MADSEN (1855—1938), Landbrugsminister ANDERS NIELSEN (1862—1914), Proprietær P. ODGAARD Tastumgaard (1851—1910), Dr. J. V. PINGEL (1834—1919).

Under Ordning og Registrering er en Del Bernstorffske Familiepapirer, Professor PAUL VERRIERS (1860—1938) efterladte Papirer, bl. a. af Betydning for det nordslesvigske

Spørgsmaals Historie og de slesvigske Krigsfangers Forhold under Verdenskrigen. Desuden en stor Samling af Trafikminister THOMAS LARSENS (f. 1854) Papirer efterladt af Lærer PEDER PEDERSEN, Vedsted, og visse Dele af Familien VON PLESSENS (SCHEEL-PLESSENS) Papirer. Endelig Toldforvalter IVAR BERENDSENS (1865—1939) Papirer, bl. a. vedrørende det radikale Venstre, Finlands Frihedskamp og internationalt politisk Fredsarbejde.

Der er fortsat sket Eftersøgning af Familien HEIBERGS Papirer.

I Aarets Løb er sket Undersøgelse af eller medvirket til Ordning og Registrering af en Række Godsarkiver særlig Borreby, Fuglsang, Gedsergaard, Gjeddesdal, Gunderslevholm, Elvedgaard, Engestofte, Ourupgaard, Pandebjerg, Lungholm og Søholt.

I en Række Tilfælde har Kommissionen efter paagældende Arkivbesidderes Ønske ydet sin Medvirkning til, at Brevsamlinger, hele Arkiver eller Grupper af Arkivalier som Deposita eller Ejendom er blevet overgivet til Rigsarkivet, Landsarkiverne eller Statens Biblioteker, deriblandt flere nævnte i de tidligere Beretninger.

Rigsarkivet har saaledes modtaget:

- 1) Redaktør M. Aabergs (d. 1933) Papirer; Ejer: Frk. Karen Aaberg, Thisted.
- 2) Fotostatkopier af Breve fra Johan Hartvig Bernstorff til Achatz Ferdinand von Asseburg; Ejer: Hr. Grev Bernstorff, Bernstorf bei Grevesmühlen, Mecklenburg.
- 3) Folketingsmand Sognepræst F. F. Falkenstjerne (1854—96); Ejer: Hr. Minister Bent Falkenstjerne.

- 4) Biskop Jørgen Hansens (1802—89) Papirer; Ejer: Fru Marie Lunding.
- 5) Breve fra H. P. Hanssen (1862—1936) til Gaardejer Andreas Andresen, Skelde Mark; Ejer: Fru Schultz Jensen, f. Andresen, Tønder.
- 6) Breve fra Arkivet paa Holsteinborg som Supplement til tidligere Aflevering; Ejer: Hr. Lensgreve Bent Holstein-Holsteinborg.
- 7) Breve efterladt af Enelærer Peder Pedersen (1826—1880), Vedsted; Ejer: Hr. Førstelærer Johs. Grønborg, Aarhus.
- 8) Afskrift af Chifferbrev 1807 fra General H. E. Peymann (1737—1823) til General J. M. H. Castenschiold (1743—1817); Ejer: Fru Kammerherreinde Benny Cederfeld de Simonsen, Nyborg.
- 9) Pastor Karl Povlsens (1851—1918) Papirer; Ejer: Frk. Kirsten Povlsen, Ryslinge.
- 10) Redaktør Indenrigsminister Ove Rodes (1867—1933) og Fru Line Rodes Privatarkiv; Ejer: Arvingerne.
- 11) Professor Paul Verriers (1860—1938) Papirer; Ejer: Familien ved Fru Lili de Lamare, f. Verrier, Paris.
- 12) Tingsvidner, Skøder m. m. (1493—o. 1650) fra Herning Museum.

Landsarkivet for Fyn har modtaget:

Godsarkivalier og Privatarkivalier fra Elvedgaard, særlig Vedel Simonsens (1780—1858) meget indholdsrig og vigtige Dagbøger; Ejer: Hr. Godsejer Preben Wedel-Heinen.

Landsarkivet for Sjælland har modtaget Arkivalier fra:

- 1) Fuglsang og Priørskov (Maribo Amt); Ejer: Fru Bodil Neergaard, f. Hartmann.

- 2) Førslevgaard (Sorø Amt); Ejer: Hr. Hofjægermester Wenzel Neergaard.
- 3) Gedsergaard (Maribo Amt); Ejer: Hr. Godsejer A. V. Tesdorpf.
- 4) Ourupgaard (Maribo Amt); Ejer: Hr. Ingeniør Knud Højgaard.
- 5) Søholt (Maribo Amt); Ejer: Hr. Ingeniør V. Henckel.

Kommissionen har i 1939 raadet over et Beløb paa 7.205,36 Kr. Fra Videnskabernes Selskab er modtaget 1.000 Kr., fra Carlsbergfondet 2.000 Kr., fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse 1.000 Kr. og en Bevilling paa Finansloven 2.700 Kr., Renter har udgjort 29,05 Kr. og fra 1938 har den haft en Kassebeholdning paa 476,31 Kr.

Udgifterne har beløbet sig til 6.935,37 Kr., Sekretærhonorar 800 Kr., til Afskrivinger, Transport af Arkivalier, Telefon m. m. er medgaaet 893,08 Kr., til Anskaffelse af Reol og Arkivkasser 190,30 Kr., til Tilsyn med Ordningsarbejder 400 Kr., til Rejser, Ordnings- og Registreringsarbejder 4.651,99 Kr. Aaret 1939 sluttede med en Kassebeholdning paa 269,99 Kr.

København i Marts 1940.

AAGE FRIIS.

H. O. LANGE.

AXEL LINVALD.

POUL NØRLUND.

R. BINDER.

IV.

„Grosserer A. Collstrop's
Hjem for en dansk Videnskabsmand“.

Beretning for 1939

afgivet af Martin Knudsen, Medlem af Bestyrelsen.

»Lundehave« har været beboet af Professor, Dr. phil.,
litt. & jur. Otto Jespersen.

Uddrag af Regnskabet.

Indtægt.

Renter af Obligationer og Bankbeholdning I alt Kr. 15.510,84

Udgift.

Henlæggelse til Reservefonden Kr. 2.418,48

Andre Udgifter - 13.171,34

Kr. 15.589,82

Fradrag (Forbrug af Dispositionsfonden) - 78,98

I alt Kr. 15.510,84

Aktiver pr. 31. December 1939.

Ejendommen »Lundehave« Ejendomsskyld Kr. 95.000,00

Indbo og Inventar - 12.109,60

5 % Genforeningsobligationer af Paalydende - 300.000,00

Reservefond - 13.044,75

Dispositionsfond - 1.664,71

Beløb, hvorover der er disponeret - 1.000,00

I alt Kr. 422.819,06

Februar 1940.

V.

„Emil Herborg's Legat“
Beretning for 1939.

I 1939 er udbetalt fire Legatportioner, hver paa 150 Kr. maanedlig, til:

Dr. phil. H. Thamdrup	i 12 Maaneder
Mag. sc. K. Milthers	i 12 —
Cand. mag. Olaf Schmidt	i 12 —
Cand. mag. N. O. Lassen	i 12 —

Regnskabsoversigt for 1939.

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning	Kr. 1.328,37	Udbetaling af 4 Legatportioner	Kr. 7.200,00
Renter af Obligationer -	8.700,00	Udbetalt i Henhold til Fundatsens § 8 -	600,00
Renter paa Kontrabog	- 44,55	Administration	- 326,27
	<u>Kr. 10.072,92</u>	Udtrækning og Indkøb af Obligation -	42,04
		Kassebeholdning	- 1.904,61
			<u>Kr. 10.072,92</u>

Formue pr. 31. December 1939.

4 ¹ / ₂ % Obligationer, nom.	Kr. 60.000,00
5 % Obligationer, nom.	- 120.000,00
Kassebeholdning	- 1.904,61

Paa Bestyrelsens Vegne

MARTIN KNUDSEN

Revisionspaategning:

Regnskabet er revideret af undertegnede Revisorer i det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Vi har efterset Beholdningerne og fundet Regnskab og Beholdninger i Orden.

København, den 18. December 1939.

D. LA COUR.

G. HATT.

VI.

**Die Kommission für das
Corpus Lexicographorum Graecorum.
Bericht für das Jahr 1939.**

Etymologicum.

Herausgeberin: Frau Dr. phil. Ada Adler.

Die Aufstellung des Textes, für dessen Anfang eine Revision nötig wird, die Auffindung der Quellen und die Analyse des gedruckten Etymologicum Magnum wurde vom Anfang bis in den Buchstaben Σ durchgeführt. Bei der Arbeit haben cand. mag. I. Kortegaard Pedersen und cand. mag. G. Mondrup mitgewirkt.

Hesychios.

Herausgeber: Prof. Dr. Kurt Latte, Hamburg.

Das Manuskript des Textes für den ersten Band, umfassend die Buchstaben A— Δ , ist seit Februar 1939 fertig gestellt. Seither wurde die Einleitung und ein Anhang über textkritisch schwierige Stellen druckfertig gemacht, sodass nunmehr das ganze Manuskript des ersten Bandes abgeschlossen vorliegt. Obgleich die Kommission für die Herstellung der Ausgabe, die bei Ejnar Munksgaard in Kopenhagen erscheinen wird, von seiten des Rask-Örsted Fonds eine Bewilligung erreicht hat, hat man sich jedoch wegen der Zeitumstände gezwungen gesehen, die Bewerkstellung des Druckes bis auf weiteres aufzuschieben. Die übrig bleibende Zeit hat der Herausgeber zu einer nochmaligen Revision des Textes, um Korrektur zu sparen, und zu Vorarbeiten für den zweiten Band benutzt.

Kopenhagen und Hamburg, im Februar 1940.

ADA ADLER.

KURT LATTE.

HANS RÆDER.

KR. SANDFELD.

VII.

**Kommissionen
for den ægyptiske Ordbog.****Beretning for 1939.**

Paa Grund af Krigstilstanden er hele Ordbogens omfangsrige Seddelmateriale og Arkiv flyttet og anbragt paa et sikkert Sted. To yngre Medarbejdere er indkaldt til Militærtjeneste. Hefte 5—7 af den store Eksempelsamling, hvorpaa Bestemmelsen af Ordenes Betydning bygger, er udsendt, og flere Hefter foreligger i Autografi til Trykning, naar Forholdene tillader det. Der arbejdes desuden paa den meget udførlige Tegnlister, der vil afhjælpe et stort Savn særlig for Hieroglyfskriftens sidste Perioder. Til Ordbogens Arkiv er overdraget afdøde Professor, Dr. Ad. Ermans videnskabelige Samlinger. Vor Udsending, Mag. art. W. Erichsen, der sammen med Professor, Dr. H. Grapow redigerer Eksempelsamlingen, som han alene autograferer, har faaet Leibniz-Medaillen i Sølv af Akademiet i Berlin for hans videnskabelige Fortjenester af Ordbogen og for hans Studier af den demotiske Sprogform. Ved Overrækelsen af Medaillen udtaltes en særlig Tak til vort Selskab for vort Samarbejde for Ordbogen.

København i Februar 1940.

H. O. LANGE.
Formand.

JOHS. PEDERSEN.

VIII.

Kommissionen for den nye Ducange. Beretning for 1939.

1. Der er i 1939 fortsat med Ekscerperingen af middelalderlige latinske Tekster. Da det antagelig vil vare endnu nogen Tid, inden den planlagte Udgave af den latinske Oversættelse af Jyske Lov (v. STIG JUUL) udkommer, ekscerperede cand. mag. Ø. ANDREASEN i Aarets Løb denne i leksikografisk Henseende vigtige Tekst paa Grundlag af den bedste gamle Udgave. Cand. mag. Andreasen ekscerperede ligeledes Skaanske Kirkelov, medens cand. mag. Frk. BROUST med sin Ekscerpering udfyldte nogle Lakuner.

2. Generalalfabetet omfatter pr. $\frac{1}{1}$ 1940 et Antal af 77.773 Sedler, idet der i 1939 er blevet ekscerperet 1.963 Sedler, der sammenlagt med det pr. $\frac{1}{1}$ 1939 foreliggende Materiale (75.810 Sedler) giver det anførte Tal.

3. Det til Ekscerpering anvendte Beløb i 1939 har været 490.75 Kr.

4. Da Ekscerperingen nærmer sig sin Afslutning, er det Hensigten at lade udarbejde nogle Prøveartikler paa Grundlag af det indsamlede Materiale og at lægge disse Prøveartikler til Grund for en Ansøgning om det nødvendige Beløb til Fremstilling af den længe savnede Ordbog over dansk Middelalderlatin.

5. Materialet er opstillet i et Lokale, som Aarhus Universitet har stillet til Raadighed.

Regnskabet for 1939 stiller sig saaledes:

Indtægt:	
Overført fra 1938	2.860 Kr. 52 Øre.
Bidrag fra Carlsbergfondet	1.200 - 00 -
Renter for 1939	59 - 50 -
	4.120 Kr. 02 Øre.

Udgift:

Honorar	1.200	Kr.	00	Øre.
Ekscerperingsudgifter	1.200	-	00	-
Bogh. Gad for Bulletin Ducange	24	-	65	-
Papir og Porto	5	-	00	-
Saldo	1.690	-	37	-
			<hr/>	
			4.120	Kr.: 02 Øre.

København og Aarhus, i Februar 1940.

ERIK ARUP. FRANZ BLATT.

POUL NØRLUND.

HANS RÆDER.

 IX.

Beretning om Mødet i Union Académique Internationale i London den 8.—11. Maj 1939.

Efter Indbydelse fra det Britiske Akademi fandt Union Académique Internationale's Aarsmøde denne Gang Sted i London den 8.—11. Maj. Som Selskabets Repræsentant mødte Arthur Christensen. Fremdeles var Carsten Høeg tilstede som Délégué adjoint for at aflægge Beretning og deltage i Drøftelsen vedrørende »Monumenta Musicae Byzantinae«.

Den spændte internationale Situation var sikkert en Hovedårsag til, at Mødet var mindre talrigt besøgt end sædvanlig. Ikke helt faa Delegerede, hvis Deltagelse var anmeldt, savnedes. For Tyskland mødte to nye Repræsentanter, Minister a. D., Professor, Dr. Ritter von Srbik, Præsident for Videnskabsakademiet i Wien, og Professor, Dr. Stroux fra det preussiske Videnskabernes Akademi.

Vort Selskabs Delegerede deltog i Arbejdet i flere af de 13 Kommissioner, og der blev aflagt Beretning om Dan-

marks Deltagelse i Arbejdet med »Corpus Vasorum Antiquorum«, »Dictionnaire du Latin médiéval« og »Monumenta Musicae Byzantinae«. Selskabet havde bevilget en Subvention paa 300 danske Kroner til »Concordances et Indices de la Tradition musulmane«.

Unionen bevilgede denne Gang et Tilskud paa 10.000 belgiske Francs til »Monumenta Musicae Byzantinae« og 3.000 belgiske Francs til »Concordances et Indices de la Tradition musulmane«. Hvad angaar »Dictionnaire de la Terminologie du Droit international public«, er det finansielle Grundlag nu saa vidt i Orden, at Foretagendet er sikret og Arbejdet paabegyndt.

Efter Forslag af Danmark, Finland og Norge blev det i det afsluttende Møde besluttet at optage som Medlem af Unionen det svenske »Kungl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademien«. Fremdeles vedtoges Optagelsen af det kinesiske Akademi, Academia Sinica, oprettet af Kinas nationale Regering 1927. Som Forberedelse til Schweiz' Indtræden i Unionen skulde der i dette Land konstitueres et videnskabeligt Selskab. Tilstedeværelsen af en Observatør fra Schweiz var anmeldt, men han var forhindret i at komme.

Til 2den Vicepræsident for den kommende Periode valgtes Stroux (Tyskland), til Secrétaire adjoint Anesaki (Japan) i Stedet for henholdsvis Vulič og Arthur Christensen, hvis Funktionstid udløber den 31. December 1939.

Mødet i 1940 blev fastsat til Bruxelles den 15.—18. Maj. Under den nu indtraadte Krigstilstand i Europa er der næppe nogen Sandsynlighed for, at dette Møde kommer i Stand.

København den 25. Oktober 1939.

ARTH. CHRISTENSEN.

X.

Beretning om »Union
Géodésique et Géophysique Internationale«s
Generalforsamling i Washington D. C.,
4.—15. September 1939.

Af Selskabets Delegerede til Generalforsamlingen afrejste medundertegnede M. Knudsen fra København i Midten af Juli og medundertegnede D. la Cour den 18. August, medens de politiske Forhold forværredes saa meget, at N. E. Nørlund, hvis Afrejse var fastsat til den 25. August, maatte opgive Deltagelse i Mødet. I N. E. Nørlunds Fraværelse varetog M. Knudsen Hvervene som den Danske Delegations Formand og som Landets Repræsentant i Unionens Administrations- og Finanskomité.

Ved undertegnede D. la Cours Ankomst til New York den 29. August om Morgenen var de politiske Forhold saa yderligere forværret, at Mobilisering allerede var iværksat i Frankrig. Den lokale Modtagelseskomité meddelte, at Skibet, hvormed den tyske Delegation var afsejlet fra Hamburg, havde faaet Ordre til at vende tilbage, at adskillige af de engelske og franske Delegerede havde opgivet Rejsen, og at andre, der allerede var ankommet til Amerika, umiddelbart maatte vende hjem. Med Støtte af Præsidenten for den amerikanske Modtagelseskomité lod D. la Cour i sin Egen- skab af Unionens Præsident sammenkalde til et Møde af de i New York værende Deltagere i Unionsmødet, blandt hvilke det var den almindelige Mening, at det ikke vilde være muligt at holde en ordinær Generalforsamling i Washington, men at det i Betragtning af, at adskillige Delegerede vilde være til Stede, og at store Forarbejder var gjort, vilde være ønskeligt, at man afholdt saadanne ufor-

melle Møder, som Forholdene muliggjorde. Efter telefonisk Konference med Organisationskomitéen i Washington rejste D. la Cour straks dertil og sammenkaldte et Møde den 30. om Morgenen af de tilstedeværende Medlemmer af Unionens Eksekutivkomité samt af Repræsentanter for den Amerikanske Geofysiske Union og for den Amerikanske Organisationskomité. Det viste sig, at der var almindelig Stemning for, at Mødet trods alt burde gennemføres efter det fastlagte Program, og man fandt det meget heldige Udtryk for Planen, at Unionsmødets Arbejdsomraade skulde begrænses til videnskabelige Foredrag og Diskussioner, medens Administrations- og Finsspørgsmaal skulde udgaa af Dagsordenen saavel for Unionen som for dennes Associationer, og Valg skulde ikke foretages. Denne Opfattelse blev af Organisationskomitéen forelagt U. S. State Department, hvorigennem Præsident Roosevelts Indbydelse til Unionen til at afholde Mødet i Washington var fremsendt, og State Department bifaldt fuldtud denne Basis for Mødet. For at klarlægge Situationen for de Unionen tilsluttede Lande underrettede Unionens Bureau disse Lande telegrafisk om denne Ordning.

Efterhaanden som Begivenhederne skred frem, blev der, saavel efter Tysklands Indrykning i Polen som efter Indtrædelse af Krigstilstand mellem England og Tyskland, atter afholdt raadgivende Møder, og State Department, der fik Forhandlingerne refereret, blev paany forespurgt om Departments Opfattelse. Denne gik vedblivende ud paa, at Unionsmødet med den ovenfor nævnte Indskrænkning burde gennemføres, som om der ikke var udbrudt Krig. Da Unionens Generalsekretær telegrafisk blev hjemkaldt til England, overtog Unionens tidligere Præsident, Dr. Bowie Generalsekretærforretningerne under Mødet og var en overordentlig stor Støtte for dette.

Selve Beslutningen om, at administrative og finansielle Spørgsmaal samt Foretagelse af Valg skulde udgaa af Programmet, havde oprindeligt kun kunnet træffes af Unionens Præsident og under Forudsætning af Generalforsamlingens Sanktion. Beslutningen blev imidlertid anbefalet den 4. og 5. September henholdsvis af Unionens Eksekutivkomité og af dennes Administrations- og Finanskommision og endelig godkendt af Generalforsamlingen paa dennes første Fællesmøde den 6. September. Samme Dags Aften fandt Unionsmødets højtidelige Aabning Sted med Oplæsning af en Tale af Udenrigsministeren, der i sidste Øjeblik var blevet forhindret i personlig at være til Stede, og Taler af Præsidenten for den britiske Nationalkomité, Præsidenten for George Washington Universitetet og Præsidenten for U. S. National Academy of Science, hvorefter D. la Cour talte paa Unionens Vegne.

I Unionsmødet deltog 296 Amerikanere og 95 Delegerede fra 25 andre Lande (foruden Damer). Oprindeligt havde der været anmeldt 193 Delegerede (foruden Amerikanere og Damer) fra 32 Lande, men Mødet blev alligevel i høj Grad vellykket og betydningsfuldt. Dette skyldtes i første Række, at Mødet var vel forberedt i enhver Retning baade fra de Delegeredes og fra Værternes Side, men det fremmede utvivlsomt ogsaa Forhandlingerne, at Mødet lod sig gennemføre med Anvendelse praktisk talt af kun 1 Sprog.

Unionens Regnskaber blev efter Indstilling af en Revisionskomité, hvoraf M. Knudsen var Medlem, godkendt af Generalforsamlingen.

Den Danske Nationalkomité for Unionen havde indsendt to Forslag til Generalforsamlingen, hvoraf det ene gav Regler for Unionens Godkendelse af Resolutioner, der er vedtaget af en af Unionens Associationer, medens det andet

tilsigtede at fremskynde Distributionen af Tryksager gennem »Service des Echanges Internationaux«, idet flere af Unionens Associationer for at faa Publikationerne tilskrækkelig hurtigt fordelt, ikke kan benytte den billige Forsendelsesmaade, som nævnte Service byder.

Paa Grund af, at administrative Spørgsmaal udgik af Programmet, blev de foreslaaede Regler for Resolutionernes Behandling ikke vedtaget, men Reglerne blev med Generalforsamlingens Billigelse praktiserede, saa de af Associationerne vedtagne Resolutioner, der ønskedes vedtaget af hele Unionen, blev bekendtgjort 24 Timer inden den afsluttende Generalforsamling og vedtaget af denne uden Oplæsning, men efter Forespørgsel om, hvorvidt nogen havde Indvendinger eller ønskede Ændringer i den bekendtgjorte Tekst. Fremgangsmaaden betød som ventet en stor Lettelse i Handlingen.

Forslaget til Fremme af Forsendelsen af Publikationer blev godkendt efter at være behandlet i et Udvalg. Resolutionen herom har følgende Ordlyd:

»Having regard to the great importance of a rapid distribution of the publications of the International Union of Geodesy and Geophysics, the General Assembly instructs the Bureau of the Union (1) to inform the International Council of Scientific Unions that the transmission of the publications of the Union through the »Service des Echanges Internationaux« had not hitherto satisfied the needs of the Union, the transmission often taking several months, and (2) to suggest that the Council ask the »Service des Echanges Internationaux« to ensure prompt transmission of publica-

tions from country to country and their immediate distribution in the receiving countries«.

Af Forhandlingerne, hvorom trykte Beretninger efterhaanden vil fremkomme, skal her blot nævnes, at Præsidenten for den amerikanske geofysiske Union efter foregaaende Undersøgelser kunde meddele, at de amerikanske Petroleum- og Mineselskaber, der i stedse stigende Grad benytter sig af geofysiske Undersøgelsesmetoder, alle føler, de har saa store Fordele af at arbejde paa videnskabeligt Grundlag, at de finder det i Selskabernes egen Interesse, at de paagældende Videnskaber støttes. Paa Baggrund af denne Meddelelse vedtog Unionen følgende Resolution:

»It is the opinion of the International Union of Geodesy and Geophysics that an agency should be designated or created in each member country where geodetic and geophysical work is done by petroleum and mining companies to secure from those companies geodetic and geophysical data which may no longer be of commercial or economic value to them. These data would be of great scientific importance. It is hoped that the National Committees will make efforts to secure and use the data referred to«.

Ved D. la Cours senere Besøg i Pittsburgh fremgik det af Udtalelser af de ledende Personer ved Gulf Oil Corporation, som er det Selskab, der staar bag Kontrakten med den Danske Regering om Undersøgelse og Udnyttelse af Landets Undergrund, at ogsaa dette Selskab gerne ser sit store og gode Observationsmateriale, som man har indsamlet og

udnyttet i økonomisk Øjemed, stillet til Disposition for videnskabelig Forskning.

Af speciel Interesse for Danmark er ogsaa en Resolution, der paa Foranledning af Associationen for Jordmagnetisme og Elektricitet vedtoges af Unionen, og som stærkt understreger Betydningen af, at der skaffes umagnetiske Skibe til nøjagtige magnetiske Maalinger paa Havene. Med den forestaaende geofysiske Opmaaling af Grønland for Øje vil nøjagtige magnetiske Maalinger i de store Fjordkomplekser, der saa stærkt opdeler Landet, selvsagt være af meget stor Betydning for Helhedsbilledet. I en anden Resolution, forestaaet af den Geodætiske Association, understreger Unionen meget stærkt Betydningen af Tyngdemaalinger i Egne, hvor saadanne Maalinger mangler; denne Resolution er ligeledes af Interesse med Henblik paa de forestaaende geofysiske Maalinger paa Grønland.

Som bekendt har det fra flere Sider været krævet, at Unionen burde hvile paa en diplomatisk Konvention mellem de tilsluttende Landes Regeringer. Dette Krav har i første Række været begrundet med en Forventning om, at Medlemskontingenterne fra de forskellige Lande i Tilfælde af en Konvention vilde indgaa mere regelmæssigt. De Motiver, der fra anden Side har været fremhævet imod Ønskeligheden af en diplomatisk Konvention, styrkedes i høj Grad under Indtrykket af, at Unionen, hvis den havde hvilet paa en diplomatisk Konvention, vilde være sprængt ved den indtraadte Krigstilstand, og at den derefter vilde være meget vanskelig at genopbygge, medens Unionen under de nuværende Forhold ikke ophører at eksistere og kan genoptage sit Arbejde i fuldt Omfang, saa snart de direkte interesserede Parter finder det muligt. Iøvrigt syntes Unionen efter vor Mening at være fuldt tilstrækkelig officielt

anerkendt baade gennem den af den amerikanske Kongres vedtagne Bemyndigelse til Regeringen til at indbyde Unionen til Washington, ved State Departments Deltagelse i Mødet og ved en Modtagelse af Unionens og Associationernes Præsidenter hos Præsident Roosevelt i Det Hvide Hus.

For første Gang havde man tilrettelagt Programmet saaledes, at Præsidenterne for de 7 Associationer i en Række successive Møder holdt et Foredrag vedrørende Associationernes Arbejdsfelter, og ved den afsluttende Generalforsamling gav de samme Præsidenter en kort Oversigt over, hvad der i de enkelte Associationer var blevet udrettet under Møderne. Da det paa Grund af Forholdene henstod i det uvisse, hvornaar den sædvanlige Rapport fra Unionens Generalsekretær kan forligge trykt, og da det skønnedes ønskeligt, at man i alle tilsluttende Lande ret hurtigt blev gjort bekendt med Mødets heldige Gennemførelse, blev det af Unionens Bureau besluttet, at de ovennævnte Foredrag, det detaillerede Program for Møderne og Præsidenternes Resumé af Resultaterne af Forhandlingerne umiddelbart skal sendes til Præsidenterne og Sekretærerne for de forskellige Nationalkomitéer, selvom Landet ikke havde været repræsenteret ved Unionsmødet.

Som Følge af Forholdene fortsætter D. la Cour som Præsident for Unionen, indtil dennes Eksekutivkomité finder Tidspunktet egnet til Nyvalg.

Generalforsamlingen vedtog med Bifald at modtage en Indbydelse fra den norske Regering til at holde Unionens næste Møde i Norge.

M. KNUDSEN

D. LA COUR

XI.

**Beretning for 1939 fra Selskabets
Sekretariat.**

Ved Fuldmægtig A. LOMHOLT.

Paa forskellig Maade er Virksomheden i Selskabets Sekretariat i Løbet af de senere Aar vokset saa betydeligt, at det stadig har vist sig vanskeligere for Personalet at bestride Arbejdet indenfor den givne Arbejdstid. Dette forårsagede i 1937 en Udvidelse af Arbejdstiden for Medhjælperen i Sekretariatet, saaledes at forskelligt Arbejde, som i en Aarrække var udført udenfor Sekretariatet, atter blev inddraget under dette, hvor det naturligt hørte hen. Endvidere besluttede Selskabet fra 1. Januar 1939 at ansætte den hidtilværende Assistent som Fuldmægtig med fuld Arbejdstid i Selskabets Tjeneste. Denne Forøgelse af Arbejdstiden for Personalet har medført, dels at det forhaandenværende Arbejde har kunnet udføres tilfredsstillende indenfor den givne Tid, og dels at nye Opgaver, som er i nær Tilknytning til Sekretariatets øvrige Virksomhed, har kunnet tages op.

Foruden det sædvanlige Arbejde med Korrespondance, Tilrettelæggelse af Møder o. l. har Sekretariatet beskæftiget sig med de i det følgende nævnte Opgaver.

Publikationer. I April 1939 nedlagde Selskabets mangeaarige Redaktør, Professor Dines Andersen sit Hverv som Redaktør, og samtidig bortfaldt den personlige Stilling som Medhjælper hos Redaktøren. Denne Stilling havde i en Aarrække været varetaget af cand. mag. Elof Olesen, der afgik ved Døden den 23. September 1939. Med den ny-

valgte Redaktør, Professor William Norvin, blev der straks truffet Aftale om den fremtidige Fordeling af Udgiverarbejdet, hvorefter en Del Arbejde blev overført fra Redaktøren til Sekretariatet. — Sekretariatet har redigeret Oversigt over Selskabets Virksomhed i Aaret Juni 1938—Maj 1939, der omfatter 230 Sider.

Oplaget af Publikationer. Fortegnelserne over Oplagets Størrelse er ført à jour, og de fornødne Heftninger er foretaget.

Clichéer. Opgørelsen over Clichéer til Selskabets Publikationer er nu praktisk talt afsluttet for alle Publikationernes Vedkommende. Alle nye Clichéer er registreret, efterhaanden som de er indgaaet. Sekretariatet har foretaget en Del Udlaan af Clichéer.

Arkivet. De i Aarets Løb ind- og udgaaede Skrivelser m. m. er ordnet og henlagt. Beretning om Selskabets Møder er indført i Forhandlingsprotokollen, og Kortregister hertil er ført. Ved flere Lejligheder har Fuldmægtig Lomholt assisteret ved Undersøgelser i Arkivet. Arbejdet med Udførelse af Registre til de ældre Forhandlingsprotokoller har været indstillet i 1939. I Stedet har Fuldmægtigen gennemgaaet alle Arkivsager fra det sidste Hundredaar 3: fra 1835 til Dato. Som Grundlag for Ordningen tjener Forhandlingsprotokollerne med deres Registre. Alle Bilag er nummereret efter Protokollerne og ordnet Aar for Aar i et Hovedarkiv. Fra Hovedarkivet er udskilt en lang Række Specialarkiver vedrørende særlige Foretagender, Kommissioner, Legater, Prisopgaver, Publikationer m. m. Ved Udtagelsen af Bilag til Specialarkiverne er Henvissingsedler anbragt i Hovedarkivet. En stor Mængde Prisbesvarelser med Navnesedler er ordnet. Ligeledes er mange udaterede Breve og Kon-

cepter, som hidtil har ligget udenfor Arkivet, blevet undersøgt og henlagt paa rette Sted i Arkivet.

Til Arkivet er følgende Publikationer indkøbt:

A. C. Gudme »Anviisning til et Damfiskeries Anlæg og til Fiskeavl«, Prisskrift, København 1828, og Professor Carl Gottlob Rafn »Om den bedste Plan til en practisk Agerdyrknings-skole, i Hensyn til hvad og hvorledes der bør læres«, Prisskrift, København 1794. Endvidere et af Selskabet bekostet Arbejde af Niels Morville »Geometrisk og økonomisk Jorddeelings og Jordskiftnings-Lære«, København 1791.

Udsendelse af Frieksemplarer. Nogle Forfattere af Selskabets Publikationer har i 1939 anvendt Sekretariatets Assistance ved Udsendelsen af Frieksemplarer. I Løbet af Aaret udsendtes c. 240 Eksemplarer; Udgift til Porto har beløbet sig til c. 60 Kr., til Emballage o. l. c. 15 Kr., ialt c. 75 Kr.

Bytteforbindelser. I Aaret 1939 har Selskabet indgaaet 2 nye Bytteforbindelser, deraf 1 indenlandsk, 1 Forbindelse er udvidet, og 2 Anmodninger er afslaaet. Ved Aarets Udgang var Antallet af Modtagere af Selskabets Publikationer 500 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., deraf 56 indenlandske.

Udsendelsen af Selskabets Publikationer, der er foretaget af Sekretariatet, er sket dels direkte gennem Postvæsenet, dels gennem de internationale Centraler, som Selskabet har Forbindelse med.

I Aaret 1939 er følgende Publikationer udsendt: Oversigt 1938—39; Hist.-fil. Medd. XXIV, 2; XXVI, 5—7; Archæol.-kunsthist. Medd. II, 5. Math.-fys. Medd. XVI, 9—10; XVII, 1—5. Biol. Medd. XIV, 3, 5—8; XV, 1. Skrifter, naturv. og math. Afd. 9. VIII og Biol. Skrifter I, 1.

Af disse, samt enkelte reklamerede Publikationer, er udsendt til Medlemmer og Institutioner:

1. Danmark	1234 Pk.	449 kg	Porto Kr.	221,62
2. Lande uden Centraler	1308 »	570 »	» »	802,58
3. Lande med Centraler	2347 »	1213 »	» »	c. 30,00
<hr/>				
Ialt udsendt 1939 . . .	4889 Pk.	2232 kg	Porto Kr.	c. 1055.

Til danske Medlemmer og Institutioner er Udsendelse af Selskabets Publikationer sket straks efter Udgivelsen, til alle andre Adressater 9 Gange i Aarets Løb.

I Bytte for de udsendte Publikationer har Selskabet fra c. 480 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., dels Forbindelser, dels andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget c. 940 forskellige Tidsskrifter, Beretninger, Aarbøger, Dissertationsrækker m. m. i et Antal af c. 5650 Bind og Hefter, mod c. 5650 i 1938, c. 6500 i 1937, c. 6150 i 1936 og c. 5850 i 1935.

Som Følge af Krigen er de fra Bytteforbindelserne indkomne Publikationer modtaget noget uregelmæssigt, og en stor Del af Forbindelserne har suspenderet deres Udsendelser. Udsendelsen af Selskabets Publikationer er for største Delens Vedkommende foregaaet planmæssigt. Derimod har man ikke anset det for formaalstjenligt under de urolige Forhold at foretage de mange Reklamationer af Mangler, som det var Hensigten at søge gennemført i Løbet af Aaret i Forbindelse med Universitetsbiblioteket.

Service des Échanges Internationaux. I 1939 er der ikke indledt Forbindelse med nye Centraler. Derimod har den politiske Situation medført Ændringer vedrørende Forsendelser til flere af de hidtil bestaaende Centraler. Centra-

lerne i Czekoslovakiet og Polen er inddraget, og Forsendelser sker gennem Centralerne i Tyskland og Rusland. Enhver Forbindelse med Spanien har ligesom i det foregaaende Aar været suspenderet. Paa Grund af Krigen er Forsendelser til Frankrig ophørt fra 1. Oktober 1939. Forbindelsen med Centralen i Rumænien er indstillet. Forsendelserne er afgaaet til Udlandet 13 Gange i Aarets Løb. Publikationer, der er modtaget i Selskabet inden den 25. i en Maaned, er afsendt til Centralerne i Begyndelsen af den følgende Maaned.

I Aaret 1939 afsendte Sekretariatet 72 Kasser og 200 Pakker, indeholdende c. 9570 Pakker, Vægt c. 8180 kg brutto. De tilsvarende Tal for 1938 var 77 Kasser og 178 Pakker, indeholdende c. 9115 Pakker, Vægt c. 8650 kg brutto. Nettovægten af de afsendte Publikationer udgjorde ialt 7025 kg (i 1938 7250 kg), nemlig fra en Række danske Institutioner og Personer 5815 kg og fra Selskabet 1210 kg. Til Embalage anvendtes c. 1150 kg.

Sekretariatet har i 1939 fra Udlandet modtaget 67 Kasser og 7 Pakker til Fordeling, indeholdende c. 4970 Pakker, Vægt c. 5550 kg brutto. De tilsvarende Tal for 1938 var 93 Kasser og 7 Pakker, indeholdende c. 6800 Pakker, Vægt c. 7500 kg brutto. Af de 67 Kasser var 7 bestemt for Selskabets Central, indeholdende U. S. A.'s Regeringspublikationer. Selskabet har selv modtaget c. 490 kg brutto, medens Resten var bestemt for en lang Række Institutioner og Personer i Danmark, Island og Grønland. Siden September 1939 har der paa Grund af Krigen været en Del Indskrænkninger i de modtagne Forsendelser; saaledes er alle Forsendelser fra U. S. A. tilbageholdt for dette Tidsrum og først modtaget i 1940 i 20 Kasser.

De med Centralens Virksomhed forbundne Udgifter har i 1939 beløbet sig til:

Ved Afsendelse, Fragt	1801,83 Kr.	
Porto	1097,15 »	
	<hr/>	2898,98 Kr.
Ved Modtagelse, Fragt	389,10 Kr.	
Porto	201,28 »	
	<hr/>	590,38 »
Andre Portoudgifter		64,35 »
	<hr/>	Ialt ... 3553,71 Kr.

Af dette Beløb 3553,71 Kr. er følgende Beløb refunderet:

Ved Afsendelse	2864,90 Kr.
Ved Modtagelse	252,40 »
	<hr/>
	Ialt ... 3117,30 Kr.

Det daglige Arbejde med Udsendelsen af Selskabets Publikationer samt med Centralens Virksomhed er udført af Fru Ellen Erichsen.

Til Slut skal særlig omtales den gensidige Udveksling af officielle Publikationer mellem Danmark og U. S. A. (Library of Congress, Washington). Som kort omtalt i sidste Aars Beretning har Library of Congress fremsat Ønske om at opnaa en mere betryggende Ordning med Hensyn til Danmarks Udførelse af den i 1867—68 indgaaede Overenskomst om gensidig Udveksling af officielle Publikationer. Efter Forhandling herom gennem Undervisningsministeriet med samtlige Ministerier opnaaedes en Ordning, der i Hovedsagen fastsatte, hvilke danske officielle Publikationer der fremtidig regelmæssigt skulde sendes fra Danmark, for største Delen gennem Selskabets Central. I Henhold dertil har Centralen til Videreforsendelse modtaget Publikationer

fra en Række ministerielle Institutioner, samt fra nogle Institutioner der ikke sorterer under Ministerierne.

Fra 1. Januar 1939 har Selskabets Central fra det Kongelige Bibliotek i København overtaget Fordelingen af U. S. A.'s Regeringspublikationer til danske Biblioteker. Forsendelserne udgaar fra Library of Congress gennem Smithsonian Institution i Washington og omfatter et fuldstændigt Sæt af Regeringspublikationerne. I Løbet af 1939 modtog Selskabets Central 7 Kasser, indeholdende 500 forskellige Publikationsrækker med c. 1900 hele Bind eller Hefter, foruden store Samlinger af enkelte Blade med Forms, Decisions, Orders, Regulations, Rules etc. De modtagne Publikationer er registreret i Sekretariatet og fordelt til forskellige Biblioteker, fortrinsvis i København.

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB
JULI 1939—JUNI 1940

Oversigt.

Kr. Ø.

Oversigt over Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed Juni 1938—Maj 1939. Med 1 Portræt 4.00

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXVI:

8. SARAUW, CHR.: Über Akzent und Silbenbildung in den älteren semitischen Sprachen. 1939 7.50
9. RÆDER, HANS: Platon und die Sophisten. 1939 2.00

Archæologisk-kunsthistoriske Meddelelser.

BIND II:

6. BENEDIKTSSON, JAKOB: Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens. 1940 3.00

Mathematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XVII:

4. PEDERSEN, PEDER: Fourier Expansions for Periodic Orbits around the Triangular Libration Points. 1939 1.00
5. MEITNER, LISE and FRISCH, O. R.: On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment. 1939 1.00
6. VEIBEL, STIG and LILLELUND, HANNE: Enzymic Hydrolysis of Glucosides III. Hydrolysis of the 5 Butyl- β -d-Glucosides. 1940 3.00
7. SIMONS, LENNART: Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section. 1940 1.00

	Kr. ø.
8. MØLLER, C. and ROSENFELD, L.: On the Field Theory of Nuclear Forces. 1940	5.00
9. JENSEN, AKSEL TOVBORG: On the Structure of $\text{SrCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$. 1940	2.00
10. LANNUNG, AXEL: Dampfdruckmæssungen des Systems Calciumchlorid-Wasser. Nähere Untersuchungen der ersten Hydratationsstufe. 1940	2.00
11. ARLEY, NIELS and ERIKSEN, BODIL: On the Theory of the Effects of the Photon Component in Coincidence Experiments in Cosmic Rays. 1940	4.00
12. HECKE, ERICK: Analytische Arithmetik der positiven quadratischen Formen. 1940	8.00

Biologiske Meddelelser.

BIND XV:

2. HAGERUP, O.: On the Origin of some Angiosperms through the <i>Gnetales</i> and the <i>Coniferae</i> . IV. The Gynaecium of <i>Personatae</i> . 1939	2.50
3. BÖCHER, T. W.: Studies on the Plant-geography of the North-Atlantic Heath-formation. I. The Heaths of the Faroes. 1940	3.50
4. BØRGESSEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. I. Chlorophyceae. 1940	4.50
5. HEVESY, G. and HAHN, L.: Turnover of Lecithin, Cephalin and Sphingomyelin. 1940	3.00
6. HEVESY, G. and HAHN, L.: Rate of Penetration of Phosphatides through the Capillary Wall. 1940	1.50

Biologiske Skrifter.

BIND I:

1. RAVN, J. P. J.: Études sur les Mollusques du Paléocène de Copenhague. 1939	8.00
---	------

Særskilt udgivne Arbejder.

A Critical Pāli Dictionary, begun by V. TRENCKNER, revised, continued and edited by DINES ANDERSEN and HELMER SMITH, with the Assistance of E. OLESEN. Vol. I, Part 10. 1939	5.00
--	------

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

EXTRAITS DES PROCÈS-VERBAUX
DES SÉANCES

APERÇU DES TRAVAUX DE L'ACADÉMIE PENDANT L'ANNÉE JUIN 1939—MAI 1940

Au cours de l'année 1939—40 l'Académie a perdu 3 de ses membres nationaux, savoir: DINES ANDERSEN, ancien professeur de philologie indo-orientale à l'Université de Copenhague, J. L. A. KOLDERUP ROSENINGE, ancien professeur de botanique à l'Université de Copenhague, et OLUF THOMSEN, professeur de pathologie générale, à l'Université de Copenhague. De plus, l'Académie a perdu 8 de ses membres étrangers, savoir: ADOLF OSSIAN ASCHAN, ancien professeur de chimie à l'Université de Helsingfors, W. C. BRØGGER, ancien professeur de minéralogie et de géologie à l'Université d'Oslo, WILHELM DÖRPFELD, ancien professeur, ancien directeur du Deutsches Archäologisches Institut à Athènes, Berlin, ANDREAS HEUSLER, professeur de philologie germanique à l'Université de Bâle, BROR PER EVALD LIDÉN, ancien professeur de linguistique comparée et de sanscrit à la Haute École de Gothembourg, EDUARD SCHWARTZ, ancien professeur de philologie classique à l'Université de Munich, HAROLD W. V. TEMPERLEY, professeur d'histoire moderne à l'Université de Cambridge, Angleterre, et HERMANN THIERSCH, professeur d'archéologie à l'Université de Gœttingue.

Dans sa séance du 12 avril 1940 l'Académie a reçu les nouveaux membres suivants: Dans la Section des Lettres à titre de membre national: POUL JOHANNES JØRGENSEN, professeur d'histoire du droit à l'Université de Copenhague; à titre de membres étrangers: SIGURÐUR NORDAL, professeur de philologie islandaise à l'Université de Reykjavik, HENRIK

SAMUEL NYBERG, professeur de langues sémitiques à l'Université d'Upsal, C. W. VON SYDOW, professeur de folklore nordique et comparée à l'Université de Lund, LAURITZ U. A. WEIBULL, professeur d'histoire à l'Université de Lund, et JOHAN HUIZINGA, professeur d'histoire générale à l'Université de Leyde. — Dans la Section des Sciences on a reçu à titre de membre national: ERIK HOHWÛ CHRISTENSEN, assistant au laboratoire de Physiologie animale de l'Université de Copenhague; à titre de membre étranger: ILMARI BONSDORFF, professeur, directeur de l'Institut géodésique de Helsingfors.

L'Académie compte à la fin de l'année (mai 1940) 67 membres nationaux et 133 membres étrangers. Sur ces nombres 26 membres nationaux et 55 membres étrangers appartiennent à la Section des Lettres et 41 membres nationaux et 78 membres étrangers à la Section des Sciences.

JAKOB NIELSEN a été réélu trésorier pour les années 1940—45.

JOHS. HJELMSLEV a été réélu membre de la Direction de la Fondation Carlsberg pour les années 1940—50.

KR. SANDFELD a été réélu membre de la Commission des fonds pour les années 1940—44.

D. B. LA COUR a été réélu réviseur pour les années 1940—42.

O. B. BØGGILD a été réélu réviseur suppléant pour les années 1940—42.

L'Académie a tenu 12 séances dans lesquelles ont été faites les communications suivantes:

^{3/11} 39. CHR. BLINKENBERG présente: *Jakob Benediktsson: Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens (M*)*.¹

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (S) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion dans les *Meddelelser* ou dans les *Skifter* de l'Académie. Un astérisque (M* ou S*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ^{3/11} 39. NIELS BOHR présente: *Lise Meitner et O. R. Frisch: On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment* (M*).
- NIELS BOHR: *L'explication théorique de la scission des noyaux atomiques.*
- ^{17/11} 39. HANS RÆDER: *Platon et les Sophistes* (M*).
- S. ORLA-JENSEN: *Suite des recherches sur les substances de croissance des bacilles d'acide lacté.*
- ^{1/12} 39. AUGUST KROGH présente: *Osmotic Regulation in Aquatic Animals.*
- ARTHUR CHRISTENSEN présente: *Iranische Dialektaufzeichnungen aus dem Nachlass von F. C. Andreas.*
- ^{15/12} 39. OTTO JESPERSEN: *Étymologie du suffixe anglais -en de blacken »noircir«.*
- *Le même: Systématique des propositions subordonnées.*
- NIELS BOHR présente: *Lennart Simons: Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section* (M*).
- GUDMUND HATT: *Villages de l'âge du fer dans l'Ouest du Jutland.*
- ^{2/2} 40. J. N. BRØNSTED: *Sur la déduction des conditions d'équilibre physico-chimiques sur la base du principe du travail.*
- ^{1/3} 40. C. WESENBERG-LUND présente: *La faune d'eau douce, étude biologique* (édition allemande).
- JOHS. PEDERSEN présente: *H. Ingholt: Rapport préliminaire sur sept campagnes de fouilles à Hama, 1932—38.* (M).
- *Le même présente: 1er fascicule de al-Sulamī: Ta-baqāt al-Sūfīja.*
- ^{15/3} 40. POUL NØRLUND présente: *Armour from the Battle of Wisby 1361, by Bengt Thordeman, 1—2.*
- *Le même présente: Les églises du Danemark, département de Sorø.*
- ^{29/3} 40. H. O. LANGE présenté: *H. O. Lange et O. Neugebauer: Papyrus Carlsberg I* (S).

- ²⁹/₃ 40. ØJVIND WINGE: *La drave, Erophila verna L. — Recherches expérimentales sur la nature et la genèse des nombreuses petites espèces.*
— L. L. HAMMERICH: *Sur l'ancien moyen de droit: »donner l'alerte« (M).*
- ¹²/₄ 40. N. E. NØRLUND: *Nivellement hydrostatique par-dessus le Grand-Belt et le Sund.*
— HARALD BOHR présente: *Erick Hecke: Analytische Arithmetik der positiven quadratischen Formen (M).*
— E. DYGGVE présente: *Recherches du cimetière de Marusnac à Salone.*
— G. HEVESY présente: *G. Hevesy et L. Hahn: Turn-over of Lecithin, Cephalin and Sphingomyelin (M*).*
- ²⁶/₄ 40. HOLGER PEDERSEN: *L'hittite et le tokharien (M).*
— JEPPE ØRSKOV: *Mécanismes d'infection et d'immunité.*
- ¹⁰/₅ 40. NIELS BOHR: *Sur les fragments lancés par la pulvérisation des noyaux d'uranium (M).*
— TH. MORTENSEN présente: *Monograph of the Echinoidea Vol. III, 1.*

Au cours de l'année 3 éloges funèbres ont été prononcés savoir:

- ²⁰/₁₀ 39. Éloge funèbre de S. P. L. SØRENSEN par NIELS BJERRUM. L'éloge est imprimé aux pages 51—87.
- ¹/₁₂ 39. Éloge funèbre de KURT WULFF par POUL TUXEN. L'éloge est imprimé aux pages 89—101.
- ¹⁵/₁₂ 39. Éloge funèbre de J. L. A. KOLDERUP ROSENVINGE par OVE PAULSEN. L'éloge est imprimé aux pages 103—109.

L'Académie a résolu la publication des travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas membres de l'Académie:

LISE MEITNER and O. R. FRISCH: *On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment (M*).*

O. HAGERUP: *On the Origin of some Angiosperms through the Gnetales and the Coniferae. IV. The Gynaecium of *Perisodonta* (M*).*

STIG VEIBEL and HANNE LILLELUND: *Enzymic Hydrolysis of Glucosides. III. Hydrolysis of the 5 Butyl- β -d-Glucosides* (M*).

PEDER PEDERSEN: *Fourier Expansions for Periodic Orbits around the Triangular Libration Points* (M*).

JAKOB BENEDIKTSSON: *Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens* (M*).

TYGE W. BÖCHER: *Studies on the Plant-geography of the North-Atlantic Heath-formation. I. The Heaths of the Faroes* (M*).

LENNART SIMONS: *Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section* (M*).

C. MØLLER and L. ROSENFELD: *On the Field Theory of Nuclear Forces* (M*).

AKSEL TOVBORG JENSEN: *On the Structure of $\text{SrCl}_2 \cdot 6 \text{H}_2\text{O}$* (M*).

HARALD INGHOLT: *Rapport préliminaire sur sept campagnes de fouilles à Hama 1932—38* (M).

F. BØRGESEN: *Some Marine Algae from Mauritius. I. Chlorophyceae* (M*).

NIELS ARLEY and BODIL ERIKSEN: *On the Theory of the Effects of the Photon Component in Coincidence Experiments on Cosmic Rays* (M*).

C. E. SANDER-HANSEN: *Das Gottesweib des Amun* (S).

AXEL LANNUNG: *Dampfdruckmessungen des Systems Calciumchlorid-Wasser. Nähere Untersuchungen der ersten Hydrationsstufe* (M*).

SØREN LUND: *Le genre Codium Stackh. dans les eaux danoises* (M).

L'Académie s'est fait représenter au cours de l'année à l'Union Géodésique et Géophysique Internationale, session de Washington D. C. les 4—15 septembre 1939 par D. LA COUR et MARTIN KNUDSEN.

Plusieurs congrès pour lesquels l'Académie avait nommé des délégués, ont été contremandés par suite de la guerre.

L'Académie est entrée en relation d'échange avec la Duke University Library, *Durham*, North Carolina, États-Unis.

L'Académie a mis 3 sujets au concours pour l'année 1940 (voir les pages 117—120).

La Direction de la Fondation Carlsberg a adressé un Rapport pour l'année 1938—39 (voir les pages 154—273).

La Commission nommée pour l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire de Danemark a adressé un Rapport pour l'année 1939 (voir les pages 274—276).

La Commission nommée pour faire des recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées a adressé un Rapport pour l'année 1939 (voir les pages 277—281).

La Commission nommée pour la rédaction du Corpus Lexicographorum Graecorum a adressé un Rapport pour l'année 1939 (voir page 284).

La Commission nommée pour la rédaction du Lexique égyptien a adressé un Rapport pour l'année 1939 (voir page 285).

Le Comité National de l'Union Académique Internationale a adressé un Rapport sur la Session de Londres 1939 (voir les pages 287—288).

La Commission nommée pour la rédaction du Nouveau Ducange a adressé un Rapport pour l'année 1939 (voir les pages 286—287).

Le Comité National de l'Union Géodésique et Géophysique Internationale a adressé un Rapport pour l'année 1939 (voir les pages 289—295).

Le Secrétariat de l'Académie a remis un Rapport pour l'année 1939, contenant entre autres choses un compte rendu sur les échanges d'imprimés de l'Académie et sur le Service danois des échanges internationaux (voir les pages 296—302).

Voir les pages 303—304 la liste des publications issues de l'Académie pendant l'année 1939—40.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- AAGESEN, VAGN, Højesteretssagfører, død, 27.
- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER, antages til Offentliggørelse, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 49, 50.
- AMSTERDAM, Kon. Akad. van Wetenschappen, sender Udgave af Hugo Grotius »De iure belli ac pacis«, 31.
- ANDERSEN, A. C., Forstander, cand. polyt., genvælges som Tilførdnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse, 48.
- ANDERSEN, DINES, afgaar ved Døden, 42.
- ARKIV, Selskabets, Erhvervelser hertil, 31; Beretning fra Sekretariatet, trykt 296—302.
- ARLEY, NIELS, mag. scient., Afh. i Samarbejde med cand. mag. Bodil Eriksen »On the Theory of the Effects of the Photon Component in Coincidence Experiments on Cosmic Rays«, opt., 45, udk., 304.
- ASCHAN, A. O., fh. Prof., Helsingfors, Selskabets udenlandske Medlem, død, 27.
- BENEDIKTSSON, JAKOB, cand. mag., Afh. »Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens« forelægges, 28; opt., 33, udk., 303.
- BJERRUM, NIELS, genvælges til Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, 27; taler Mindeord om S. P. L. Sørensen, 27, trykt 51—87.
- BLINKENBERG, CHR., genvælges til Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, 27; forelægger Afh. af cand. mag. J. Benediktsson »Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens«, 28.
- BOHR, HARALD, forelægger Afh. af Prof. Erick Hecke, Hamburg »Analytische Arithmetik der positiven quadratischen Formen«, 46.
- BOHR, NIELS, forelægger Afh. af Professor Lise Meitner og Dr. O. R. Frisch »On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment«, 28; giver Medd. om den teoretiske Forklaring af Atomkernernes Fission, 28; forelægger Afh. af Dr. L. Simons »Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section«, 35; giver Medd. »Om de ved Urankernernes Sønderdeling udslyngede Fragmenter«, 49. Se: Præsident.

- BONSDORFF, ILMARI, Prof., Direktør, Dr. phil., Helsingfors, optages som udenlandsk Medlem, 47.
- BRØGGER, W. C., fh. Prof., Oslo, Selskabets udenlandske Medlem, død, 38.
- BRØNSTED, J. N., afgiver Rapport fra Komitéen for »The Committee on Science and its Social Relations«, 29; giver Medd. »Om Uledning af de fysisk-kemiske Ligevægtsbetingelser paa Grundlag af Arbejdsprincippet«, 37.
- BUDGET for 1940, vedtages, 36, trykt 114—116.
- BYTTEFORBINDELSER, indgaas, 30, 36; Beretning fra Sekretariatet, trykt 296—302.
- BÖCHER, TYGE W., Dr. phil., Afh. »Studier over den nordatlantiske Lynghedes Plantegeografi, I« opt., 34, udk., 304«.
- BØGGILD, O. B., genvælges til Revisorsuppleant, 47.
- BØRGENSEN, F., Bibliotekar, Dr. phil., Afh. »Some Marine Algae from Mauritius. I«, opt., 44, udk., 304.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 21; Formanden forelægger Beretn. for 1938—39, 41, trykt 154—273; Johs. Hjelmlev genvælges til Medlem, 47.
- CARLSBERGLABORATORIETS BESTYRELSE, Tilforordnede, 22; Forstander A. C. Andersen genvælges, 48.
- CHRISTENSEN, ARTHUR, fremlægger Beretn. om Mødet i Union Acad. Intern. 1939, 29; fremlægger »Iranische Dialektaufzeichnungen aus dem Nachlass von F. C. Andreas«, 33.
- CHRISTENSEN, ERIK HOHWÜ, Assistent, Dr. phil., optages som indenlandsk Medlem, 47.
- CLASSEN'S LEGAT, Prisopgave udsættes, 39.
- COLLSTROP, A., GROSSERER, HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, Bestyrelse, 22; Højesteretssagf. Vagn Aagesen, død, 27; Højesteretssagf. Th. Knudtzon, Medlem af Bestyrelsen, 29; Martin Knudsen, Formand for Bestyrelsen, 34; Beretning for 1939, 39, trykt 282.
- »COMMITTEE ON SCIENCE AND ITS SOCIAL RELATIONS«, Komité, 20, J. N. Brønsted afgiver Rapport, 29.
- CONGRÈS INTERNATIONAL DES LINGUISTES, LE VI, i Bruxelles 1939, aflyses, 30.
- CONGRESS FOR MICROBIOLOGY, THE 3RD INTERNATIONAL, New York 1939, Th. Madsen delegeres, forhindres, 30.
- CONSEIL INTERNATIONAL DES UNIONS SCIENTIFIQUES, Komitéer for derunder hørende Unioner, 20.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, Kommission, 21; Kr. Sandfeld Medl. af Komm., 29; Beretning for 1939, 42, trykt 284.
- LA COUR, D. B., genvælges til Revisor, 47.
- »DANMARKS AKVARIUM«, Medlem af Bestyrelsen, 23.

- DELEGATIONER, vedtages, 29, 30.
- DUCANGE, Kommission, 21; Beretn. for 1939, 42, trykt 286—287.
- DURHAM, Duke University Library, Bytteforb. indgaas, 30.
- DYGGVE, EJNAR, fremlægger Studier fra Marusinac-Coemeteriet i Salona, 46.
- DÖRPFELD, WILH., fh. Prof., Dr. phil., Berlin, Selskabets udenlandske Medlem, død, 49.
- ERIKSEN, BODIL, cand. mag. Se: Arley, Niels.
- FORFATTEREKSEMPLARER, SELSKABETS UDSENDELSE AF, Beretning fra Sekretariatet, 298.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, Medlem, 22.
- FRISCH, O. R., Dr. Se Meitner, Lise.
- GUDME, A. C., Prisskrift fra 1828 erhverves til Arkivet, 31.
- GÆSTER, tilstede ved Selskabets Møder, 25, 28, 32, 33, 35, 37, 38, 40, 42, 45, 48, 49.
- HAHN, L. Se: Hevesy, G.
- HAMMER, OLE, mag. scient., faar Emil Herborg's Legat, 49.
- HAGERUP, O., Museumsinspektør, Dr. phil., Afh. »On the Origin of some Angiosperms through the Gnetales and the Coniferae. IV«, opt. 30, udk., 304.
- HAMMERICH, L. L., giver Medd. »Om det gamle Retsmiddel »at gøre Anskrig««, 44.
- HATT, GUDM., giver Medd. »Vestjydske Jernalderslandsbyer«, 36.
- HECKE, ERICK, Prof., Hamburg, Afh. »Analytische Arithmetik der positiven quadratischen Formen« forelægges, opt. 46, udk., 304.
- HERBORG, EMIL, LEGAT, Bestyrelse, 23; Beretn. for 1939, 39, trykt 283; Martin Knudsen genvælges til Medlem af Bestyrelsen, 47; 2 Portioner af Legatet uddeles, 49.
- HEUSLER, ANDREAS, Prof., Dr. phil. & jur., Basel, Selskabets udenlandske Medlem, død, 43.
- HEVESY, G., Prof., Dr. phil., er tilstede som Gæst, 25, 28, 32, 33, 35, 37, 40, 42, 45, 48, 49; forelægger Afh. i Samarbejde med L. Hahn »Turnover of Lecithin, Cephalin and Sphingomyelin«, 47, udk., 304.
- HILDEBRAND, BENGT, Docent, fil. dr., Stockholm, Jubilæumsskrift for Kungl. Sv. Vetenskapsakad. modtages, 44.
- HISTORISK FORENING, DANSK, faar Bevilling, 36.
- HJELMSLEV, JOHS., genvælges til Medlem af Carlsbergfondets Direktion, 47.
- HJELMSTJERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, DEN GREVELIGE, sender Meddelelse om Tilskud for 1938, 30.
- HUIZINGA, JOHAN, Prof., Dr. phil., Leiden, optages som udenlandsk Medlem, 47.
- INGHOLT, HARALD, Docent, Dr. phil., Aarhus, Afh. »Rapport préli-

- minaire sur sept campagnes de fouilles à Hama 1932—38«, forelægges, 39, opt., 42.
- JENSEN, AKSEL TOVBORG, cand. polyt., Afh. »On the Structure of SrCl_2 , 6 H_2O «, opt., 37, udk., 304; faar Ekstrasærtryk, 45.
- JESPERSEN, OTTO, giver Medd. »Oprindelsen til det engelske Suffix -en i blacken »sværte«, 35; giver Medd. »Bisætningers (Ledsætningers) Systematik«, 35.
- JØRGENSEN, POUL JOHANNES, Prof., optages som indenlandsk Medlem, 47.
- KARLGRÉN, BERNH., Stockholm, medvirker ved Udgiv. af efterladt Afh. af Kurt Wulff, 44.
- KASSEKOMMISSIONEN, 18; forelægger Budget for 1940, 36; trykt 114—116; forelægger Regnskab for 1939, 44, trykt 110—113; Kr. Sandfeld genvælges til Medlem, 47; N. E. Nørlund genvælges til Formand, 49.
- KASSERER, Selskabets, 18; Jakob Nielsen genvælges, 47.
- KLASSEFORMÆND, Selskabets, 18.
- KLASSERNE, holder Møde, 38, 42; den naturv.-mat. Klasse foreslaar Prisopgaver, 39; foreslaar nye Medlemmer, 44; nye Medlemmer optages, 47.
- KNUDSEN, MARTIN, vælges til Formand for Bestyrelsen for »Gros-serer A. Collstrop's Hjem«, 34; genvælges til Medlem af Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat, 47. Se: Sekretær.
- KNUDTZON, TH., Højesteretssagfører, Medl. af Bestyrelsen for »Gros-serer A. Collstrop's Hjem«, 29.
- KONGEN, HS. MAJ., bringer Nytaarshilsen, 37; overværer Møde, 40; besvarer Præsidentens Hilsen, 41.
- KROGH, AUG., fremlægger »Osmotic Regulation in Aquatic Animals«, 33.
- KØBENHAVN, Univ. Inst. f. teoretisk Fysik faar Publikationer, 36.
- KØIE, MOGENS, mag. scient., faar Emil Herborg's Legat, 49.
- LANGE, H. O., forelægger i Samarbejde med O. Neugebauer, »Papyrus Carlsberg I«, 43.
- LANNUNG, AXEL, Apoteksbestyrer, Afh. »Dampfdruckmessungen des Systems Calciumchlorid-Wasser«, opt., 49, udk., 304.
- LAURITZEN, T., Dr., København, er tilstede som Gæst, 49.
- LEGATER. Se: Herborg, Emil og Ørnborg, F. J.
- LEGAT- OG DOTATIONSBESTEMMELSER, trykt 121—153.
- LIDÉN, B. P. E., fh. Prof., Dr. phil., Göteborg, Selskabets udenlandske Medlem, død, 45.
- LILLELUND, HANNE. Se: Veibel, Stig.
- LOMHOLT, ASGER, cand. theol., Fuldmægtig, 24; Beretn. fra Sekretariatet for 1939, trykt 296—302.
- LUND, SØREN, mag. scient., Afh. »Slægten Codium Stackh. i danske Farvande«, opt., 50.

- MADSEN, TH., delegeres til The 3rd Intern. Congress for Microbiology i New York 1939, forhindret i at rejse, 30.
- MEDLEMMER, Selskabets, 1—17; afgaar ved Døden, 26, 27, 28, 38, 42, 43, 45, 49, 50; nye optages, 47.
- MEITNER, LISE, Prof., Afh. i Samarbejde med Dr. O. R. Frisch »On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment«, forelægges, opt., 28, udk., 303.
- MINDEORD, S. P. L. Sørensen ved Niels Bjerrum, 27, trykt 51—87; Kurt Wulff ved Poul Tuxen, 33, trykt 89—101; L. Kolderup Rosenvinge ved Ove Paulsen, 35, trykt 103—109.
- »MONUMENTA MUSICAE BYZANTINAE«, Kommission, 21.
- MORTENSEN, TH., faar Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat, 34; fremlægger »Monograph of the Echinoidea Vol. III, 1«, 50.
- MORVILLE, NIELS, Arbejde fra 1791 erhverves til Arkivet, 31.
- MUNKSGAARD, E., Beretning om Salg af Selskabets Publikationer i 1938, 31.
- MØDER, Selskabets, Beretning, 25—50; Møde aflyses, 38; Mødetiden ændres, 45.
- MØLLER, C., Lektor, Dr. phil., Afh. i Samarbejde med Prof. L. Rosenfeld »On the Field Theory of Nuclear Forces«, opt., 36, udk., 304.
- NEUGEBAUER, O., Prof., Dr. phil. Se: Lange. H. O.
- NIELSEN, JAKOB, genvælges som Kasserer, 47.
- NORDAL, SIG., Prof., Dr. phil., Reykjavik, optages som udenlandsk Medlem, 47.
- NYBERG, H. S., Prof., Uppsala, optages som udenlandsk Medlem, 47.
- NØRLUND, N. E., forhindret i at deltage i Møde i Union Géod. et Géophys. Intern. i Washington 1939, 29; giver Medd. »Hydrostatisk Nivellement over Store Bælt og Øresund«, 46; genvælges til Formand for Kassekommissionen, 49.
- NØRLUND, POUL, fremlægger »Armour from the Battle of Wisby 1361«, by Bengt Thordeman 1—2«, 41; fremlægger »Danmarks Kirker, Sorø Amt (1936—40)«, 41.
- OLESEN, ELOF, cand. mag., død, 27.
- ORLA-JENSEN, S., giver Medd. »Fortsættelse af Undersøgelserne over Mælkesyrebakteriernes Vækststoffer«, 32.
- OVERSIGT OVER SELSKABETS VIRKSOMHED 1938—39, udk., 303.
- PÅLI DICTIONARY, A CRITICAL, Kommission, 21; Vol. I, Part 10 fremlægges, 36; Kommissionen træder i Virksomhed, 50.
- PAULSEN, OVE, taler Mindeord om L. Kolderup Rosenvinge. 35, trykt 103—109.
- PEDERSEN, HOLGER, giver Medd. »Hittitisk og Tokharisk«, 48.
- PEDERSEN, JOHS., forelægger Afh. af Docent, Dr. phil. H. Ingholt »Rapport préliminaire sur sept campagnes de fouilles à Hama

- 1932—38«, 39; fremlægger 1. Hefte af »al-Sulamī: Tabaqāt al-Sūfīja«, 39.
- PEDERSEN, PEDER, Lektor, Viborg, Afh. »Fourier Expansions for Periodic Orbits around the Triangular Libration Points«, opt., 31, udk., 303; Ekstrasærtryk bevilges, 31.
- PRISBESVARELSER, 2 ældre Afh. erhverves til Arkivet, 31.
- PRISOPGAVER, Sekretæren meddeler om Indsendelse af Forslag til nye Opgaver, 34; Forslag til 3 Opgaver for 1940 vedtages, 39, trykt 117—120.
- PRÆSIDENT, Selskabets, 18; byder Medlemmerne Velkommen, mindes S. P. L. Sørensen, takker for Valg, 25—26; delegeres til Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens 200-Aars Jubilæum 1939, Jubilæet aflyses, 29; overbringer Hilsen fra Kongen, 37; byder Kongen Velkommen til Møde, 40; mindes Dines Andersen, 42—43; udtaler sig om ændret Mødetid, 45; byder nye Medlemmer Velkommen, 48. Se: Bohr, Niels.
- PUBLIKATIONER, Selskabets, fremlægges af Redaktøren, 31, 36, 38, 39, 48, 49; udgivet 1939—40, 303—304; Kommissionæren sender Beretning om Salget i 1938, 31; Beretning fra Sekretariatet for 1939, trykt 296—302.
- PUBLIKATIONSFORSENDELSER, SELSKABETS VIRKSOMHED SOM CENTRAL FOR, Beretning fra Sekretariatet, trykt 296—302.
- RAFN, C. G., Prof., Prisskrift fra 1794 erhverves til Arkivet, 31.
- RASK-ØRSTED FONDETS BESTYRELSE, Medlemmer, 22; N. Bjerrum og Chr. Blinkenberg genvælges, 27; Beretn. for 1937—38, 30; medd. Bevilling til intern. Forbindelser, 37.
- REDAKTØR, Selskabets, 18; fremlægger udkomne Publikationer, 31, 36, 38, 39, 48, 49.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Kommission, 19; faar Bevilling, 36; Beretn. for 1939, 42, trykt 274—276.
- REGNSKAB for 1939, forelægges, 44, trykt 110—113.
- REJSER o. l. Se: Delegationer og Staaende Udvalg.
- REVISORER, Selskabets, 19; D. B. la Cour genvælges, 47.
- REVISORSUPPLEANTER, Selskabets, 19; O. B. Bøggild genvælges, 47.
- ROSENFELD, L., Prof. Se: Møller, C.
- ROSENINGE, J. L. A. KOLDERUP, afgaar ved Døden, 26; Mindeord ved Ove Paulsen, 35, trykt 103—109.
- RÆDER, HANS, giver Medd. »Platon og Sofisterne«, 32, udk., 303.
- SANDER-HANSEN, C. E., Docent, Dr. phil., Afh. »Das Gottesweib des Amun«, opt., 45.
- SANDBELD, KR., genvælges til Medlem af Kassekommissionen, 47.
- SCHWARTZ, E., fh. Prof., Dr. theol., jur. & phil., München, Selskabets udenlandske Medlem, død, 50.
- SEKRETARIAT, Selskabets, 24; Beretn. for 1939, 44, trykt 296—302.

- SEKRETÆR, Selskabets, 18; meddeler Dødsfald, 26, 27, 28, 38, 42, 43, 45, 49; meddeler om Indsendelse af Forslag til nye Prisopgaver, 34; meddeler Forslag fra Klasserne om Valg af nye Medlemmer, 44; giver Oversigt over Sæsonens Møder, 50. Se: Knudsen, Martin.
- SERVICE DANOIS DES ECHANGES INTERNATIONAUX. Se: Publikationsforsendelser.
- SIMONS, LENNART, Dr., Helsingfors, Afh. »Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section, 35, opt., 35, udk., 303.
- SKANDINAVISKE NATURFORSKERMØDER, den danske Bestyrelse, 23.
- STAAENDE UDVALG, Selskabets, 19; vedtager Delegationer, 29, 30.
- STATSTILSKUD, Meddelelse herom, 30.
- STOCKHOLM, Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens 200-Aars Jubilæum 1939, Niels Bohr delegeres, Jubilæet aflyses, Adresse sendes, 29; Akademiet takker og sender Jubilæumsskrift, 44. — Ingeniørsvetenskapsakademien sender Medaille for J. E. Cederblom, 33.
- STRÖMGREN, BENGT, Medlem af Komité for Union Astron. Intern., 32.
- VON SYDOW, C. W., Prof., Dr. phil., Lund, optages som udenlandsk Medlem, 47.
- SØRENSEN, S. P. L., mindes af Præsidenten, 25—26; Mindeord ved Niels Bjerrum, 27, trykt 51—87.
- TEMPERLEY, HAROLD W. V., Prof., Cambridge Engl., Selskabets udenlandske Medlem, død, 28.
- THIERSCH, HERMANN, Prof., Dr., Göttingen, Selskabets udenlandske Medlem, død, 27.
- THOMSEN, OLUF, afgaar ved Døden, 50.
- THOTT'S LEGAT, Prisopgave udsættes, 39.
- TILLIDSHVERV, Selskabets, og Indehavernes Funktionstider, 18—23.
- TUXEN, POUL, taler Mindeord om Kurt Wulff, 33, trykt 89—101.
- UDVALG, Kommissioner og Komitéer, 18—23.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Kommission, 19; faar Bevilling, 36; Beretning for 1939, 48, trykt 277—281.
- UNDERVISNINGSMINISTERIET, Meddelelse om Statstilskud, 30.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Komité, 19; Arthur Christensen fremlægger Beretn. om Mødet 1939, 29, trykt 287—288; Unionen sender Beretn. om Mødet 1939, 34.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Komité, 20; Unionen meddeler Australiens Tilslutning, 29; Bengt Strömgren Medlem af Komité, 32.
- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERNATIONALE, Komité, 20; Beretn. om Mødet i Washington, D. C. 1939, 29, trykt 289—295; N. E. Nørlund deltager ikke, 29.

UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Komité, 20.

UNION RADIO-SCIENTIFIQUE INTERNATIONALE, Komité, 20.

VALG AF EMBEDSMÆND o. l., 47—48.

VEIBEL, STIG, Lektor, Dr. phil., Afh. i Samarbejde med Hanne Lillelund »Enzymic Hydrolysis of Glucosides. III«, opt., 30, udk., 303.

WASHINGTON, D. C., The Catholic University of America, indbyder til 50-Aars Jubilæum 1939, Telegram sendes, 30.

WEIBULL, LAURITZ U. A., Prof., Dr. phil., Lund, optages som udenlandsk Medlem, 47,

WESENBERG-LUND, C., fremlægger tysk Udgave af »Ferskvandsfaunaen, biologisk belyst«, 39.

WESTERGAARD, WALDEMAR, Prof., Los Angeles, er tilstede som Gæst, 38.

WINGE, Ø., giver Medd. »Gæslingeblomsten, *Erophila verna* L.«, 43.

WULFF, KURT, afgaar ved Døden, 27; Mindeord ved Poul Tuxen, 33, trykt 89—101; efterl. Afh. »Über das Verhältnis des Malayopolynesischen zum Indo-chinesischen«, opt., 44.

ÆGYPTISK ORDBOG, Kommission, 21; Beretn. for 1939, 42, trykt 285.

ØRNBORG, PASTOR EMER. F. J., LEGAT, 1 Portion uddeles, 34.

ØRSKOV, JEPPE, giver Medd. »Infektions- og Immunitetsmekanismer«, 48.

	Kr. Ø.
8. MØLLER, C. and ROSENFELD, L.: On the Field Theory of Nuclear Forces. 1940	5.00
9. JENSEN, AKSEL TOVBORG: On the Structure of $\text{SrCl}_2 \cdot 6 \text{H}_2\text{O}$. 1940	2.00
10. LANNUNG, AXEL: Dampfdruckmessungen des Systems Calciumchlorid-Wasser. Nähere Untersuchungen der ersten Hydratationsstufe. 1940	2.00
11. ARLEY, NIELS and ERIKSEN, BODIL: On the Theory of the Effects of the Photon Component in Coincidence Experiments in Cosmic Rays. 1940	4.00
12. HECKE, ERICK: Analytische Arithmetik der positiven quadratischen Formen. 1940	8.00

Biologiske Meddelelser.

BIND XV:

2. HAGERUP, O.: On the Origin of some Angiosperms through the <i>Gnetales</i> and the <i>Coniferae</i> . IV. The Gynaecium of <i>Personatae</i> . 1939	2.50
3. BÖCHER, T. W.: Studies on the Plant-geography of the North-Atlantic Heath-formation. I. The Heaths of the Faroes. 1940	3.50
4. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. I. Chlorophyceae. 1940	4.50
5. HEVESY, G. and HAHN, L.: Turnover of Lecithin, Cephalin and Sphingomyelin. 1940	3.00
6. HEVESY, G. and HAHN, L.: Rate of Penetration of Phosphatides through the Capillary Wall. 1940	1.50

Biologiske Skrifter.

BIND I:

1. RAVN, J. P. J.: Études sur les Mollusques du Paléocène de Copenhague. 1939	8.00
---	------

Særskilt udgivne Arbejder.

A Critical Pāli Dictionary, begun by V. TRENCKNER, revised, continued and edited by DINES ANDERSEN and HELMER SMITH, with the Assistance of E. OLESEN. Vol. I, Part 10. 1939	5.00
--	------

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB
JULI 1939—JUNI 1940

Oversigt.

Kr. Ø.

Oversigt over Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed Juni 1938—Maj 1939. Med 1 Portræt 4.00

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXVI:

8. SARAUW, CHR.: Über Akzent und Silbenbildung in den älteren semitischen Sprachen. 1939..... 7.50
9. RÆDER, HANS: Platon und die Sophisten. 1939..... 2.00

Archæologisk-kunsthistoriske Meddelelser.

BIND II:

6. BENEDIKTSSON, JAKOB: Chronologie de deux listes de prêtres kamiréens. 1940..... 3.00

Mathematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XVII:

4. PEDERSEN, PEDER: Fourier Expansions for Periodic Orbits around the Triangular Libration Points. 1939..... 1.00
5. MEITNER, LISE and FRISCH, O. R.: On the Products of the Fission of Uranium and Thorium under Neutron Bombardment. 1939..... 1.00
6. VEIBEL, STIG and LILLELUND, HANNE: Enzymic Hydrolysis of Glucosides III. Hydrolysis of the 5 Butyl- β -d-Glucosides. 1940..... 3.00
7. SIMONS, LENNART: Measurements of the Neutron-Proton Scattering Cross-section. 1940..... 1.00